

KAF & KOREN

leen la rivière

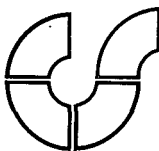
ISBN nummer 90 70126 17 6

niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

no part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint or any other means without written permission from the publisher.

copyright © Continental Sound, Rotterdam, Holland.

een uitgave van
Continental Sound
de bekende evangelische muziekorganisatie
Postbus 81065
3009 GB Rotterdam

INHOUD

De inhoud van dit boek vind je op bladzijde 197

Auteur Leen La Rivière

Meer weten over de auteur:

Leen La Rivière?

Ga naar:

www-La-Riviere.nl

INLEIDING TOT KAF EN KOREN

In de loop der jaren, zijn ons vele vragen gesteld over de muzikale verkondiging, evangelisatie-concerten e.d. In dit boek hebben wij getracht weer te geven, wat ons drijft om d.m.v. muziek te evangeliseren. Om praktische redenen hebben wij dit boek in drie stukken verdeeld nl.

- A. Een algemene inleiding op de muziek en haar gebruiksmogelijkheden om daarmee te kunnen communiceren.
- B. Wat zegt de Bijbel over het fenomeen muziek.
- C. Een evangelische plaatsbepaling t.a.v. toepassing en richtlijnen.

Dit boek pretendeert niet een wetenschappelijke verhandeling te zijn. Het wil slechts stimulerend werken, zodat de muziek in al haar facetten in en buiten de gemeente toegepast zal worden op de manier, zoals God het bedoeld heeft. Het is opgezet als een serie artikelen over diverse onderwerpen.

Vele zijn de meningen over groepen en hun muziek. Zo zijn er voorgangers die denken: weg met de harde muziek, de drums de kerk uit; of: de saxofoon is duivels. Daartegenover zijn er groepen die denken: er is geen ruimte voor onze muziek, de gemeente-leiding bekommert zich niet om ons, laten wij de kerk verlaten; of: wij hebben niemand nodig, we regelen alles zelf wel ...

Dit boek wil alle standpunten niet tot elkaar brengen, want in vele redeneringen zit 'kaf' maar ook 'koren.' Om dat te kunnen onderscheiden moeten wij terug naar onze bron, om te luisteren wat God zegt in Zijn Woord over muziek. Dát zal het richtsnoer zijn om één en ander op zijn merites te kunnen beoordelen. Dát Woord zal aangeven wat kaf en wat koren is.

Hopelijk zullen kerken, voorgangers en predikanten meer oog krijgen voor muziek, en wat de geweldige mogelijkheden zijn. Hopelijk zullen vele groepen hierin een leidraad vinden tot een gemotiveerd bijbels gebruik en een aanzet voor toenemende kwaliteit. Daarnaast betekent het boek voor de 'gewone lezer' een duidelijk inzicht hoe dingen werken, en hoe en waarom bepaalde dingen op hem overkomen. De evangelische toepassingen en bezinningen zijn zeer de moeite van het overdenken waard en dat zeker voor de jeugd, daar zij er 'midden in zit.'

Kaf en Koren betekent voor de schrijver een verantwoording van 10 jaar evangelisatiewerk met muziek in vele normen en situaties. Al die vele ervaringen werden gelouterd tot 'koren.' Dankbaar mogen wij zijn dat het vele kaf in de loop der tijd weggeblazen is door Gods Geest. Deze leiding was nodig, want daar muziekevangelisatie in 69 (toen wij begonnen) een nieuw terrein betrof, was er niets, behalve de Heer en een nieuw medium: muziek. Alle dank zij dus aan de Heer gebracht, die de vele jaren werk mogelijk maakte en de muziek zegende. Ook alle lof voor de enorme inzet van de medewerkers van Stichting Continental Sound, plaatselijke sponsors, adviseurs, gastgezinnen, roadmanagers, tolken etc. Zonder hun toewijding zou het muzikale evangelisatiewerk onmogelijk zijn geweest. In dit boek is ook voor hen te lezen, wat onze diepste drijfveren zijn geweest. Moge al de volgende artikelen tot zegen zijn.

Leen La Rivière

eerste opzet Kaf en Koren 1975, herziening manuscript 1980.

Het was voor onze organisatie een verrassing om te zien hoe snel de eerste oplage 'wegvlog'. De tweede druk gaf ons de kans een aantal vervelende fouten recht te zetten. Verschillende lezers gaven ook nog een aantal korrekties door, waarvoor onze hartelijke dank. Ook konden wij in deze tweede druk een aantal aanvullingen verwerken.

Moge ook deze druk velen tot zegen zijn.

december 1980

Leen la Rivière.

Nu, AD 2011, heeft dit boek nog niets aan actualiteit verloren. Door snel voortschrijdende internet/download mogelijkheden is besloten dit boek niet meer te herdrukken, maar als download beschikbaar te stellen.

Naast de tekst verschijnt hier en daar een nummer (b.v. *4). Dat verwijst naar een serie opmerkingen achterin het boek. Deze opmerkingen en aanvullingen actualiseren de content naar de situatie van 2011.

Moge deze digitale editie velen tot zegen zijn

Leen La Rivière

A.D.juni 2011

KAF & KOREN I

'Ik vermaan U dan broeders, met beroep op de barmhartigheden Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levend, heilig en Gode welgevallig offer: dit is uw redelijke eredienst.

En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt hervormd door de vernieuwing van uw denken, opdat gij moogt erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.'

Rom 12/1-2

Muziek is een merkwaardig iets. Definities kun je niet geven, net als bij electriciteit of het leven. Je kunt wel een aantal omschrijvingen geven, maar wat het nu eigenlijk is? Je kunt praten over de natuurkundige eigenschappen, de creatieve verwerking, de psychologische uitwerkingen enz. Misschien is het aardig een paar kleine feitjes uit die hoek te noemen. Alleen b.v. dit: muziek is een boodschap en is niet alleen drager van een tekst. Waarom dat zo is, voert nu te ver, maar wat betekent het in de praktijk: nl. dat ook al zijn er geen gezongen woorden, muziek toch iets 'zegt' en als zodanig een invloed heeft. Kijk alleen maar naar de invloed van Vivaldi, de vier jaargetijden, en instrumentale hard rock. Het ene is rustgevend en het andere is opzweepend, dit geeft direkt al weer de invloed van muziek op de psyche van een mens. Trouwens, wist je dat God ook op zo'n manier pure instrumentale muziek gebruikt? Luister eens naar David en Saul. David speelde op de citer en dat bracht de depressies van Saul tot rust (!) Nog een voorbeeld: Eliza had op zekere dag een citerspeler nodig om in de stemming te komen om Gods stem te verstaan, zodat er een profetie was. Zomaar twee voorbeelden uit de Bijbel over zeggingskracht van instrumentale muziek. Laten we niet zo calvinistisch zijn door alleen te denken dat 'woorden' alles bepalen, daarmee misken je vele muzikale functies. Soms kun je met een paar maten muziek meer van de hemel laten zien, dan een preek of een lied kan. Nog iets: ik ben blij, daarom maak ik/luister ik naar blijde muziek, deze relatie is waar. Het is inderdaad mogelijk in de keus van iemands muziek zijn directe geestesgesteldheid te herkennen. Het cassette of platenbestand leert veel over iemands instelling! (misschien heb je er iets aan) Nog iets: blijde muziek maakt iemand blij: onrustige muziek maakt iemand onrustig. Robert Schuman zei: Muziek is een uiting van de ziel. Iemand die dus muziek schept wil zijn gevoelens d.m.v. muziek overdragen op de ander, zodat deze hetzelfde zal ervaren. Odysseus wil zelf de macht van muziek ondergaan, maar zijn manschappen moeten hun oren met was toestoppen opdat zij niet onder de ban van de Sirenen geraken. Ook Goebbels wist dat muziek macht was, en hij gebruikte die kennis om de Blut und Boden theorie te verbreiden en gebruikte daartoe marsmuziek. De nationaal-socialistische marsmuziek liet de mensen in de pas meelopen, agressief maken, de geweren in de hand nemen. Muziek blijkt dus een enorme invloed te hebben. Toch wel

een wonder hoe God dit fenomeen geschapen heeft. Welke dingen je uitvoert hebben dus wel terdege een belang.

Beste gospelgroepen en andere uitvoerende artiesten, denk ook daar eens aan bij de keuze van je melodieën. Het is belangrijker dan je denkt.

Omdat dit boek gaat over allerlei facetten van muziek, is het van belang, dat wij ook eens gaan kijken wat muziek is. Wij praten veel over muziek, en wat er in de Bijbel over staat, maar wat is het nu eigenlijk? (p.s. overal waar wij in dit boek het woord muziek gebruiken, bedoelen wij ook zang. Tenzij uitdrukkelijk instrumentale muziek vermeld staat).

Wat is het nu. En dat is nou jammer, er is geen definitie van te geven. Net zo min als je elektrische stroom of zwaartekracht kunt definiëren; het essentiële laat zich niet in een 'hokje' vangen. Gelukkig maar, dat zal de gebruiker of beoefenaar tot in lengte van dagen wat spanning geven. Toch kunnen wij het fenomeen muziek enigszins omschrijven om straks over mogelijkheden en grenzen te kunnen praten.

Hier volgen de belangrijkste feiten:

1. Muziek heeft te maken met het psychische leven van de mens. Men kan muziek niet begrijpen of beoefenen, zoals men dat bij mathematica zou kunnen doen. Muziek is verbonden met vele aspecten van het menselijk leven. Dit is een elementair gegeven! Hoe snel en makkelijk zingt, danst en fluit men. Bij hoeveel processen speelt ritme niet een belangrijke rol? Het begrijpen is dus niet wiskundig begrijpen, maar emotioneel beleven. Het gevoel als functionerend element is dus net zo belangrijk als het verstandelijke 'verstaan.'

2. Muziek is beweging. Het is een totaal van melodische, harmonische en ritmische eigenschappen die zich uiten in bepaalde klankformaties, die in beweging zijn! (niet als een computer) Men kan wat dit betreft nooit een star dogma hanteren of de mening toegedaan zijn: alleen zo en niet anders. Muziek is geen dreun, coupletten zijn geen blokken die men opstapelt. Muziek 'gebeurt' in een bepaalde situatie en is dus niet een statische activiteit. Daarom is muziek beweging en moet men geestelijk gezien ook 'in beweging zijn' om muziek te kunnen ervaren (beoefenen/mee te kunnen beleven).

3. Muziek is een vorm van spel. Men is 'ermee bezig' en op deze manier van creatief bezig zijn, komt men tot iets.

Noten zijn op zichzelf genomen zo dood als een pier: zwarte tekenjjes op een wit vlak. Van deze doodse-noten en muzieknotatie gaat men iets scheppen. Zoals men dan spel 'ervaart' zo ervaart men dan ook muziek. Onder leiding van de H. Geest gaat men de noten verklanken. Muziek heeft te maken met gevoelsinhouden en schoonheidservaringen. Zo kan muziek mensen ontroeren, maar ook schokken, net zo als het bij het spel gebeurt. Daar het effect zo groot is, betekent het voor een christen, dat wat hij gaat doen in muziek af moet zijn. In dit spel kan het beste alleen maar goed genoeg zijn. Het is ook een ernstig spel: het eist ons helemaal op, ons hele leven moet Hem toegewijd zijn; een premisse voor geestelijke muziek. Het is goed om in dit spel geheel op te gaan, als het maar aan de Heer gewijd is. Dat het Gods wil is, dat Zijn Naam geprezen wordt (d.i. zingen), betekent, dat Hij van ons spel houdt. Het spel is ook vol vreugde. Het gaat toch om het Evangelie?

4, Muziek bestaat natuurkundig gezien uit tonen en tonenreeksen. Het zijn fysische luchttrillingen (het objectieve element). Dit neemt men waar door gehoorindrukken (het subjektieve element). Men kan dus zeggen, dat het muziekproces twee hoofdzaken kent:

a. De objectieve kant nl. muziek wordt gemaakt met behulp van instrumenten b.v. mond, muziekinstrumenten en wordt overgebracht door trillingen, die door het instrument opgewekt werden.

b. De subjektieve kant nl. 1) degene die luistert, interpreteert de muziek op zijn persoonlijke wijze. 2) degene, die uitgaande van een muziekstuk gaat spelen en zingen, verklankt het subjektief. De uitvoerend kunstenaar is geen verklankmachine zoals b.v. een metronoom exact de maat aan kan geven. Nee, men 'herbeleeft' de originele kompositie. Men kan hier bij aantekenen, dat ieder mens een melodie beleeft (horen interpreteren, (on)verstaan, ervaren) op zijn eigen manier. Indien de persoon niet het vermogen heeft tot 'herschepjen van het notenbeeld' om het voor jezelf gestalte te geven, dan is muziek dood. Er wordt niets ervaren, er wordt niet vertolkt. Dit sluit duidelijk aan op 5. 3) de luisteraar.

5. Muziek heeft door haar karakter een correlatie met gevoelens. Muziek \longleftrightarrow gevoelens, b.v. vreugde, melancholie, passie etc. Gevoelens kunnen door muziek opgewekt worden, maar ook kan men de eigen gevoelens in de muziek verklanken en ze daardoor overdraagbaar maken. Regels die hier gelden, zijn o.a.

ik ben blij, ik maak blij muziek. Maar ook: blij muziek maakt anderen blij. Onrustige muziek maakt onrustig enz. Het wonderlijke van deze invloed op onze emoties is, dat wij het niet uit kunnen schakelen. Als je deze invloed als luisteraar ondergaat, is de enige manier: knop afzetten van radio en pick-up of weglopen bij een concert. Voor de uitvoerend kunstenaar is het van belang om te weten dat wat hij 'erin stopt' (in zijn muziek), hij hetzelfde aan de luisteraar laat beleven, of hij het wil of niet.

Nog wat algemene muzikale kenmerken:

Muziek wordt ook getypeerd door de afwisseling en het gebruik van de 4 hoofdelementen: ritme, harmonie, melodie en klankkleur (timbre). Ook worden deze genoemde elementen verder bepaald door de afwisseling van hoog en laag (frequenties), hard en zacht (dynamiek) en vlug en langzaam (tempo). Al deze wezenlijke kenmerken die een zin (gesproken woord) onderscheiden van het gezongen woord (muziek) vinden hun toepassing in de eerder genoemde 5 hoofdpunten. Elk van de kenmerken bepaalt op zijn eigen specifieke wijze de muziek en bepaalt naar gelang van het gebruik de stijl en het genre. Dit gebruik is vaak afhankelijk van de tijd, waarin de schepper leeft (leefde). Ook hangt de toepassing voor een deel van de groepsnorm af, de individuele en heersende smaak.

Muziek is meer dan 'getoonzette woorden'. Muziek kan men ook benaderen vanuit de gezichtshoeken: eigenschappen, factoren, situaties, doel e.d. Maar wat muziek nu eigenlijk is, valt niet te omschrijven. Zodra wij deze levende beweging in een definitie zouden kunnen vangen, dan zou muziek geen muziek meer zijn. Het is net zo essentieel als ons mens-zijn zelf. Kunt u dat soms definiëren?

Dit brengt ons weer terug bij de openingsvraag:

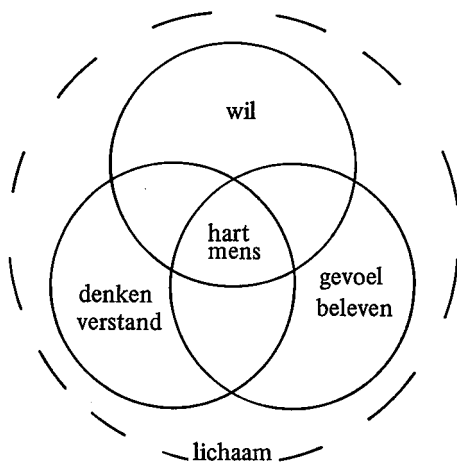
Wat is muziek?

1. niet te definiëren.
2. een aantal factoren te omschrijven.
 - a. muziek heeft te maken met het psychisch en emotioneel (be)leven.
 - b. muziek is beweging.
 - c. muziek is spel.
 - d. muziek is een relatie van natuurkundige trillingen (objektief: stem, instrumenten; subjektief: schepper, vertolker, luisteraar)
 - e. muziek is expressie.

Samenvattend:

MUZIEK SPREEKT HET HELE LEVEN EN WEZEN VAN DE MENS AAN. En dat is iets om eens rustig over na te denken.

Na de korte verkenning van de muziek is het nodig de relatie van de muziek tot de psyche van de mens te bekijken.

Vanuit de psychologie kan men zeggen, dat in de mens 3 geestelijke kenmerken te onderscheiden zijn. Men onderscheidt nl. de wil, het verstand en het gevoel. Elk van deze drie kenmerken bepalen het mens-zijn. Zonder het gevoel (emoties) is de mens niet volledig meer; men wordt tot een machine, want men kent geen medelijden, men kent geen vreugde of verdriet, men kan niet liefhebben. Zonder verstand is een mens weinig meer dan een dier, overgeleverd aan instinkten. De ratio, het verstand is net zo belangrijk voor een mens als de belevingswereld. Is men volledig gevoelsmens dan wordt men heen en weer geslingerd door elke invloed van de buitenwereld en is men niet in staat tot echte communicatie. Men handelt zonder te denken, met alle mogelijke gevolgen van dien. Zonder wil kan de mens zijn weg niet in de samenleving vinden. Juist door de wil (besluitvorming en uitvoering, doorzettingsvermogen) toont de mens wie hij is. Door de wil kan men een taak realiseren en weet men weg in allerhand situaties te scheppen: het bepaalt richting en doel. Sluit men dan gevoel en denken haast volledig uit, dan is men een 'wilsmens', een Streber, iemand die over lijken gaat.

In ieder mens zijn dus gevoel, denken en willen aanwezig. Deze kenmerken zijn verweven in het leven van alledag. Vaak voltrekken zich al die processen, zonder dat men zich daarvan bewust is. Zoals even eerder geschetst hebben de drie hoofdkenmerken een bepaalde balans tot elkaar. Nog een paar verhoudingen: willen zonder verstand is gelijk domme kracht
verstand zonder gevoel is een machine
wil zonder gevoel is een taktloze Streber
gevoel zonder verstand leidt tot histerie of egoïsme.

Bij de ene zal het ene kenmerk sterker zijn dan bij de ander. Zo zijn er doorzetters, verstandsmensen, gevoelsmensen. Maar bij allen zijn de andere factoren echt wel aanwezig.

Deze korte psychologische uiteenzetting is nodig om te laten zien dat ieder mens naar gelang indeling van verstand, gevoel of wil een aparte manier nodig zou hebben om benaderd te worden met het evangelie.

Een verstandelijk mens kan eerder door een goed opgebouwde preek gemotiveerd en aangesproken worden, zodat zijn wil in werking komt en de persoon een keuze maakt. Een wilsmens kan eerder door een workshop (doe activiteiten) aangesproken worden. Een gevoelsmens zal eerder door de kunsten (muziek, zang, deklamatie, beeldende kunsten) gegrepen worden, zijn wil komt in werking en hij doet een keuze.

Ook is een andere konklusie van belang: De drie hoofdkenmerken zijn voor ons menszijn even belangrijk. De drie mogelijkheden van bereik zijn dus ook alle drie even belangrijk en gelijkwaardig. Hoe belangrijk de positie van muziek in dat kommunikatieproces is, wordt in de volgende hoofdstukken nader uitgewerkt. Ook al zijn alle drie benaderingswijzen via gevoel, wil en verstand even belangrijk, dan wil dat nog niet zeggen, dat ze alle drie even goed functioneren. In onze westerse maatschappij heeft zich nl. het verschijnsel voorgedaan, dat onze kultuur zich ontwikkeld heeft tot een rationele samenleving, waar eigenlijk geen plaats is voor gevoel. Iedereen zal dit met legio voorbeelden kunnen staven uit de eigen omgeving. Het is een sociologisch groot probleem, waarvoor geen oplossing is. Deze rationalisering heeft ook als gevolg gehad de vereenzaming van het individu met als andere gevolgen een overkompensatie b.v. vluchten in mystiek, oosterse godsdiensten, TM, yoga en andere excessen. Het effect van deze ontwikkelingen is in de evangelisatie duidelijk te constateren. De mensen hebben hun hart door

hun verstand toegesloten voor de liefde van God (een gevoel). De laatste grote opwekkingen dateren van het einde van de vorige en begin van deze eeuw; het startpunt van onze nieuwe maatschappelijke structuur. Na 1880 is er hoe langer hoe minder plaats voor het reddende en levendmakende geloof in Jezus Christus (1880 is het begin van de industriële revolutie). Alles wordt op een rationele leest geschoeid. In het tijdperk na 1880 blijkt dat preken, hoe goed ook, het hart steeds minder raken. In diensten en samenkomsten is dit waar te nemen. Dan zal men zeggen: en de groei dan van de evangelischen? (pinkstergemeenten, evangelische gemeenten, baptisten, volle evangelie gemeenten e.d.) Wel, de groei volgt hoofdzakelijk door toeloop vanuit de grote kerken (hervormden, gereformeerden en wat katholieken) die door de secularisatie, polarisatie of verpolitieking van hun kerk een echt 'geestelijk' huis zochten. Een klein percentage van de groei is een gevolg van nieuwe bekeerlingen. Maar voor iedere bekering mogen wij oprecht dankbaar zijn. Toch is het zo dat de grote 'massa' niet bereikt wordt met 'praten'. Iedere aktieveling in evangelisatie weet zelf goed genoeg hoe moeilijk het is iemand mee te krijgen naar een dienst. De drempel om te luisteren naar praten (preken) is te hoog. Men is 'doodgepraat'. Men is moe van het rationele opstellen, het gesproken evalueren, beoordelen, de mening te moeten vormen. Een van de belangrijkste schuldigen hierin zijn in de laatste decennia de massakommunikatie-middelen. Er is zoveel tegen de mensen aangepaat, dat men b.v. bij TV-programma's de vertrassing heeft gekregen: de hoogste kijkcijfers voor licht amusement (als je maar goed kan lachen). De vorm van bereiken van de ander d.m.v. gesproken woord is tot onbereik geworden. Voor de duidelijkheid nog een definitie van bereiken. Hieronder wordt een bewuste interactie verstaan nl. iets wat je zegt/doet brengt de ander tot een aktie, hetzij positief of negatief. Als een spreker b.v. zegt: 'Ik heb 1000 mensen bereikt, want er waren 1000 mensen in de zaal' vertelt hij grote onzin; hij had wel 1000 mensen onder z'n gehoor, maar of hij ze bereikt heeft? Terug naar de rationalisering. Het overwaarderen van het denken/verstand leidde, zoals al opgemerkt, tot reacties in onze samenleving: het grijpen naar ervaringen: TM, yoga, oosterse religies etc. Toch was er gelukkig ook een reactie in de kerk.

*2 De Jezusbeweging in Amerika begon duidelijk in die kringen, waar men ook wars was van de rationele konsumptie-maatschappij. In de Jezus-beweging was weer ruimte voor het gevoel, hier werd weer veel gezongen en veel muziek gemaakt. De Jezus-beweging kent zelfs een grote verscheidenheid aan muziek-

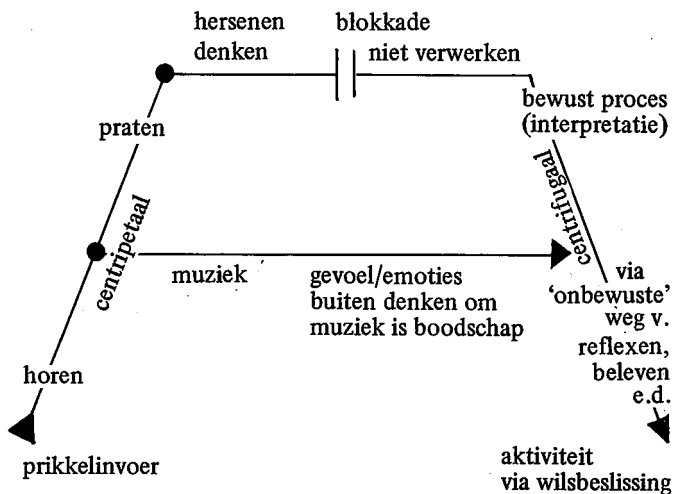
stijlen. In deze diensten werd en wordt vaak meer gezongen en gemusiceerd dan gepreekt, want voor de bekeerden was het zingen een heerlijk bevrijdend- getuigen met het gevoel. In Europa heeft men de Jesus-movement willen kopiëren. Het is niet gelukt. Waarom? Men nam de lay-outs over, de kranten, de teksten, de preken, de bijbelstudies, maar niet de muziek en zang! Zodoende werd het essentiële weggelaten en kreeg de jeugd niet de kans zich door de muziek te openen voor het Woord. En dat was heel jammer. Men miste dus een enorme kans. Nu pas, eind 70-er jaren bevinden wij ons op hetzelfde punt in Europa als bij het begin van de Jesus-revolution. Dankzij vele internationale kontakten, vele toernees van Amerikaanse groepen, is er sinds 10 jaar een geweldige vloed van nieuwe koortjes, stijlen, liederen, melodiën, die eerst op Europese groepen bevruchtend heeft gewerkt, maar nu ook vaste voet in de gemeenten heeft gekregen. Het lijkt erop dat het patroon groeiende is, zoals indertijd in Amerika, waardoor er een nieuwe opwekking plaats kan vinden. Deze nieuwe liederen, koortjes enz. hebben muziaal gezien een relatie tot onze tijd; men kan zichzelf herkennen. Want ook muziek is een taal. Vele gevoelens kan men weer opnieuw daarin vormgeven, uiten en wat blijkt? Vele mensen worden de laatste jaren erdoor aangesproken en komen tot geloof. *3

Tja hoe kan dat nou, zullen vele prekers zeggen: alleen spreken is toch Gods Woord verkondigen? Hopelijk is iedereen, die die stelling aanhangt, bereid dit hele boek te lezen en dan graag zonder vooroordeel. De kreet 'prediken is verkondigen' is tijdens de reformatie gelanceerd als tegenreactie op de hele muzikale show van de RK kerk (katholieken vergeef mij deze woorden, ze zijn nodig om de situatie uit te leggen). De nieuwe leer was dus sober, geen zang meer, geen toneel, geen muziek, geen show enz. Vooral Zwingli ging ver, bij hem werd er in Zurich alleen gepreekt. De reformatie richtte zich eigenlijk tegen de rudimentaire inhoud van de katholieke theologie van die dagen. De vormen waren zo gaan overheersen, dat er van de inhoud nauwelijks nog iets over was gebleven (even terzijde, in onze moderne geestelijke muziek lopen wij trouwens hetzelfde gevaar dat de vormen, of instrumenten teveel gaan overheersen). Terug naar het Woord dus, een prima zaak. Calvijn deed dat ook, maar hij was niet zo'n tegenstander van liederen. Het zijn vooral z'n navolgers geweest die de genoemde tegenstelling geschapen hebben, een soort enorme inlegkunde, wat trouwens met meer dingen van Calvijn gebeurd is. Hoe je de Bijbel ook leest, nergens zul je die *4

tekst vinden om de stelling 100 procent waterdicht te maken, dat verkondigen is preken. God spreekt op vele wijzen en door vele invalshoeken tot ons, want Hij wil ons naar geest, ziel en lichaam behouden (weer die verdeling in drieën). God weet dat wij bestaan uit willen, gevoelens en denken. God vindt dat allemaal even belangrijk.

Praten (spreken, preken, betoog, lezing, gesprek, causerie enz) probeert de mens te bereiken via de ingang van het denken. Muziek (zang, melodiën, instrumenten, eigenlijk alle kunsten) probeert de mens te bereiken via de ingang van het gevoel. Dat is echt niet minderwaardig. Denk hier eens over na: Gods liefde kun je alleen maar ervaren en niet beredeneren. Hetzelfde geldt voor genade, barmhartigheid, vergeving, schuld e.d. dus voor de meest essentiële begrippen uit onze theologie geldt: de persoon ervaart, beleeft het! En wat maakt het geloof je? Blij. Kun je dat ook beredeneren?

*5 Daar de ene ingang van het praten in onze samenleving nogal onbruikbaar is gemaakt, mogen wij dankbaar zijn voor de ontdekking van de andere. Daar dit boek over muziek gaat, zullen wij ons hoofdzakelijk daarmee bezig houden. Men mag de mens benaderen via zijn gevoel. Deze 'gevoelsbenadering' wordt als een bevrijding ervaren. De mens wordt door Gods liefde getroffen, de wil komt in beweging en men kiest. En daar ging het toch om, dat het hart van de mens bereikt zou worden? Het is gelukkig zo, dat deze 'methodiek' regelrecht het hart raakt, zonder geblokkeerd te kunnen worden door allerlei verstandelijke overwegingen, want praten kun je 'afzetten' maar niet je gevoelens. Duidelijk is (hopen wij) nu geworden, dat zowel preken als muziek een verpakking zijn van het Woord van God. Natuurlijk moet men na deze keuze verder. D.w.z. nadat de barrière van het weerstrevende verstand genomen is, ondergaat ook het verstand een metamorfose 'wordt hervormd door de vernieuwing van uw denken'. Na de beslissing, het accepteren van de Heer Jezus, moet men verder via bijbelstudie, lering dan ook prediking, opdat de mens Gods volkomen zij. Men moet een vaste basis krijgen in Gods Woord. Hieronder als schema hoe de diverse geschetste processen werken:

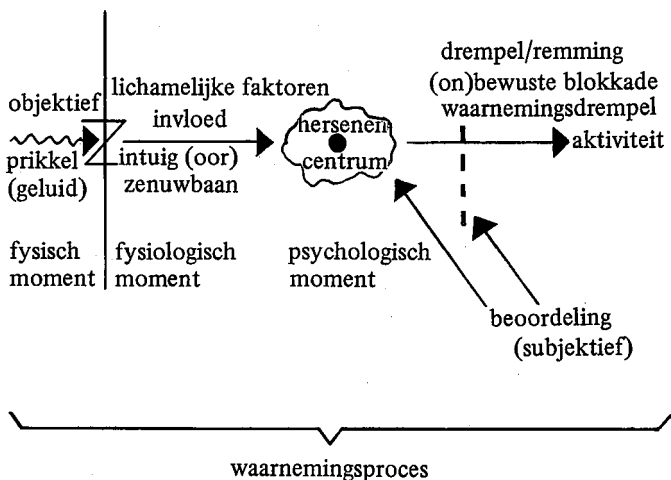

het Woord via spreken of muziek

centripetaal = van 'buiten naar hersenen'
 centrifugaal = van 'hersenen tot activiteit'

Hierbij dient aangetekend te worden, dat onder het begrip gevoel veel meer wordt verstaan als het begrip in onze spreektaal doet vermoeden, nl. alle zintuigelijke aandoeningen, intellectuele, religieuze, esthetische, etische, sociale gevoelens, zelfgevoel, affekten. In de spreektaal wordt gevoel geklassificeerd als iets ongrijpbaars, zwevends, maar dat is niet terecht. Er zijn dus vele soorten van gevoelens, die alle een even grote waarde hebben voor het menselijk leven. Zonder dit gevoel van waarden, ethiek e.d. waren er geen waarden en was men aan de normloosheid overgeleverd. En is God juist niet de insteller van vormen, normen en waarden? Laten wij God danken voor alle manieren die er zijn om mensen te bereiken, voor alle te gebruiken invalshoeken. Laten wij ook dankbaar zijn voor de ontdekking, dat gevoelens niet geblokkeerd kunnen worden: gouden kansen voor de muziek, hoewel de duivel niet stilzit en door een aantal verderfelijke stijlen ethervervuiling pleegt *6 en de muzikale visvijver aan het vertroebelen is.

Graag willen wij nog wat gedetailleerder uiteenzetten hoe dat ervaringsproces verloopt. Hieronder volgen nog een paar schema's maar nu vanuit een ander gezichtspunt.

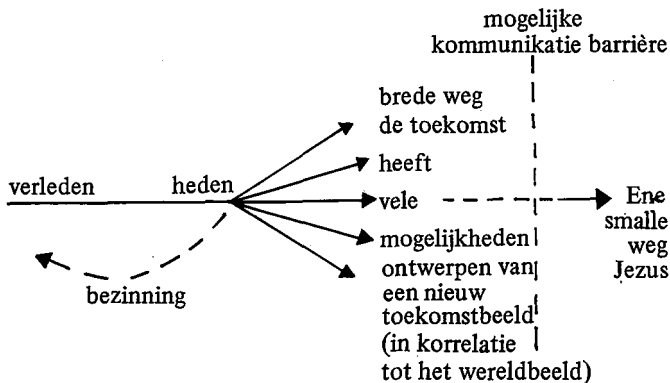
ter toelichting:

Elk gesproken of gezongen woord is een z.g. natuurkundige prikkel. Het is het fysische moment van het waarnemingsproces uit trillingen van geluid bestaand. Het zintuig, in dit geval het gehoor, vertaalt deze natuurkundige trillingen tot elektrische en chemische activiteit van de zenuwcellen, zodat de informatie getransporteerd kan worden. Via de zenuwbaan (gehoorzenuw) komt de prikkel (het gehoorde) bij de hersenen. Lichamelijke factoren kunnen hierop invloed uitoefenen. Is men b.v. ziek, dan zal het proces slecht verlopen. Ook een gestoord gehoor heeft invloed etc. Het transporteren van deze geluidsprikkel naar

de hersenen heet het fysiologisch moment. De hersenen beoordelen het gehoorde/waargenomene, vandaar ook dat dit het zo belangrijke psychologische moment is van het waarnemingsproces. Bij verkeerde beoordeling geschiedt een verkeerde activiteit. Dit is dan het subjektieve proces, omdat allerlei factoren als intuïtie, denken, gevoelens, geheugen, opleiding, milieu, aanleg het moment van de beslissingskeuze meebepalen. Voor dit onderdeel geldt voor christenen dat gebeden moet worden, dat de Heilige Geest zijn verlichtend werk zal doen. Hier kan in het denken de eerder genoemde blokkade zijn die als prikkel-drempel fungeert. Vaak is deze prikkel-drempel zo hoog dat bij voorbaat alles, wat met het evangelie te maken heeft, terzijde wordt gelegd. In andere gevallen wordt bewust denkend de informatie beoordeeld en afgewezen. Een groot deel van die blokkade kan in het onderbewuste zitten van die persoon. Die daar gekomen kan zijn door b.v. verkeerde voorlichting, studie opvoeding, een vroegere negatieve ervaring, teleurstelling, maar kan ook aangebracht zijn via de boodschap/invloed van bepaalde soorten pop-muziek (daar komen wij later nog op terug). *7

Dit veroorzaakt een zo grote remming dat de mens niet kan kiezen. Deze (on)bewuste blokkade is de z.g. waarnemingsdrempel, zodat de mens niet eens kan zien waarop het aankomt, zodat men ziende blind is en horende doof. Daarom is een benadering, die deze blokkade omzeilt van enorm groot belang, en dit is dan tevens een van de belangrijkste mogelijkheden en opdrachten van de christelijke muziek.

Hoe ziet het kiezen eruit:

Ter verklaring:

Het verleden bepaalt in hoge mate mee wat men kiest voor de toekomst uit de vele toekomstmogelijkheden. Men moet de es-sentiele keus doen tussen de 'brede en smalle weg'. Voor predi-king is er de al eerder genoemde blokkade. Via de muziek en dus via de ervaringen wordt de mens een nieuw toekomstbeeld aan-gereikt nl. de ene weg Jezus. Op grond van bezinning (terug-blik) en vergelijking komt men tot kiezen. In plaats van af te schakelen bij de door 'praten' aangereikte informatie, kan men nu opnieuw gegrepen worden door de liefde en genade van Christus. Deze overdracht van informatie vindt plaats via muziek.

De op de vorige bladzijden genoemde punten, hebben direkt een aantal belangrijke gevolgtrekkingen voor de muziekevangelisatie.

1. Daar de mensen zich toegesloten hebben is dit de grote kans om via de muziek het hart te treffen. God zij gedankt dat deze mogelijkheden al onderkend worden en hun toepassing vinden.
2. Muziek grijpt de mensen diep aan. Muziek is boodschap en mensen nemen beslissingen voor de Heer. Hoe groter de kwali-teit in de diverse stijlen, des te meer kansen, des te groter het effect. Juist dankzij kwaliteit heeft geen 'heiden' meer een argu-ment om bij voorbaat het gebrachte (het Woord) zomaar ter-zijde te leggen. Hij zal op z'n minst over het ervarene naden-ken.
3. Daar de smaak van mensen verschillend is, zal ook het gebo-dene daar rekening mee moeten houden, d.w.z. een veelkleurig-heid van stijlen moet mogelijk zijn.
4. Na het gegrepen zijn door de ervaring, die d.m.v. muziek ge-communiceerd wordt, moet men verder. Enthousiasme bete-kenkt letterlijk en Theou: in God zijn. Laten wij nooit vergeten de mensen te begeleiden om in God te blijven d.w.z. oog en ruimte voor discipelschap: geestelijke opbouw, bijbelstudie, samenkomsten.
5. Deze steun en opvang moet er zijn. De kans bestaat altijd dat de gegrepenheid geen diepgang krijgt zodat het nieuwe leven verstikt wordt (Marc.4:13-20).
6. Het betekent ook een herwaardering van gevoel in onze sa-menkomsten. Hiermee worden geen hysterische reacties be-doeld, maar onze muziek en liederen moeten daar geen tweede rol spelen. In de Psalmen staat: wie lof offert baant de weg, dat Gods heil zichtbaar wordt. Zingen maakt Gods heil openbaar.

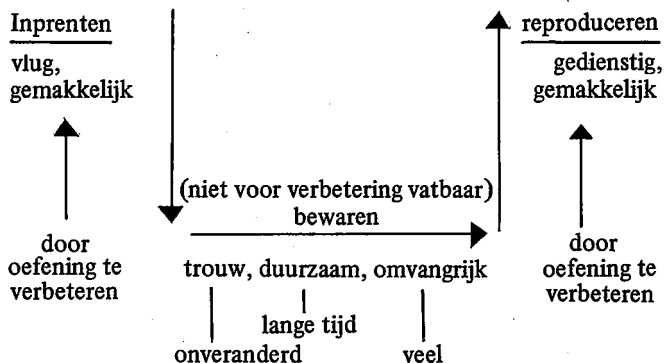
Muziek is misschien wel een van de belangrijkste evangelisatiemiddelen van onze tijd, maar er moet wijs mee gehandeld worden. Juist omdat het zo elementair aangrijpend en ingrijpend is. Muziek gaat dwars door alle schillen van een mens heen en prikt door tot recht in z'n hart. Toch is muziek niet alleen zaligmakend. De gesproken Woordverkondiging blijft evenzeer nodig. Eigenlijk behoren de mogelijkheden van muziek en de mogelijkheden van het gesprokene hand in hand te gaan. Het is jammer dat er nog steeds evangelisten zijn, die neerbuigend denken en spreken over muziekevangelisatie. Terwijl na analyse van vele enquetes, brieven, nazorgegegevens blijkt dat de mensen, die zich soms bij 'gewone evangelisatieacties' bekeren tot die beslissing gekomen zijn, nadat eerst het zaad gezaaid was op een evangelisatie-concert. Geen oogst zonder zaaien. Slimme mensen uit de muziekevangelisatie hebben al sinds jaren die kruisverbindingen ontdekt en het gebeurt werkelijk dat mensen die niet bereikt worden door prediking bereikt worden door muziek en tot bekering komen. En mensen die voor het eerst in aanraking kwamen met het Evangelie door muziek en via informatie-circuits daarna ook eens op andere evangelisatieacties kwamen, zo tot geloof kwamen. Het zou fijn zijn, als dat ook bij predikers eens geaccepteerd werd. *8

Het zal duidelijk zijn dat muziekevangelisatie net zo'n fantastisch en volwassen middel is als preken, of een getuigenisdienst, of een straatsamenkomst of een traktaat of een... Het is werkelijk jammer dat dienaren van de Heer steeds negatieve tegenstellingen scheppen t.a.v. de diverse manieren, maar God niet. Hij hanteert geen voorkeur. Laten wij allen oprecht dankbaar zijn voor iedereen die iets doet in het Koninkrijk van God en het wijzen met de vinger nalaten. Of hetgene, dat hij doet, goed/volwassen/echt is, wordt alleen maar bepaald door de hanteerder. God ziet het hart aan. Zoals ons spreken niet zouteloos mag zijn, moet onze muziek boeiend zijn. Zelf zijn wij dankbaar voor de muziek, want daar waar andere middelen niet werkten, kwamen er grote aantallen op evangelisatieconcerten en mochten mensen echt bereikt worden. Want na het zaaien was er na enige tijd oogst...

Muziek is één der elementairste uitingsvormen van de mens. Zo vinden wij al instrumenten genoemd in één van de oudste stukjes van onze geschiedenis (Gen. 4:2). Als wij naar de natuurvolkoren kijken, zien wij de behoefte om 'iets wat in je leeft', 'iets wat gebeurt' aan anderen mee te delen door muziek/zang, vaak in combinatie met andere expressievormen als dichten, dans, mimiek. De hele bijbelgeschiedenis is er vol van: de doortocht door de Rode Zee bracht Mirjam tot lieddichten en reidans; de aankondiging brengt Maria tot een lofzang; David danst voor de ark etc. Nu is het zo dat muziek niet alleen een expressiemiddel is voor dat, wat ervaren wordt, maar het is tevens een kommunikatiemiddel. Iedereen die zich voor dit kommunikatiemiddel openstelt, ervaart, beleeft mee wat deze boodschap te zeggen heeft. Een van de meest algemene kenmerken van muziek is haar vermogen een atmosfeer van 'iets bijzonders' te scheppen, dit blijkt wel uit de enorme toepassing bij films, t.v.-programma's, militaire parades, kerkdiensten etc. De aanwezigheid van muziek doet de mensen plotseling attent zijn dat er 'iets' gebeurt. Waarom? Omdat muziek met een grotere intensiteit en snelheid op ons gevoelsleven inwerkt dan welke andere activiteit dan ook. Daar muziek zo nauw verbonden is met ons mens-zijn, heeft ze een maximaal vermogen om te communiceren, iets over te dragen. Daar niemand van steen is, zal de hoorder, omdat hij mens is, deze boodschap onmiddellijk meebeleven. En omdat veel refereert met ons onbewuste, wordt dit niet gehinderd door ons denken, daar de meeste mensen gedachteloos naar muziek luisteren. Hier komen zij dan op het terrein van muziek als medium, muziek als boodschap. Men zegt zelfs niets verkeerd, door te stellen dat muziek een boodschap IS. Muziek kan ontroeren, schokken, bekeren, bezeten maken enz. Muziek kan zelfs lichamelijke functies diepgaand beïnvloeden. Muziek is een macht, maar ook machtig! Deze zeer korte inleiding hebben wij nodig om iets aan te kunnen tonen over de enorme invloed, die muziek heeft op ieder mens. De groep mensen die het sterkst beïnvloed wordt is de jeugd. Zij bedient zich maximaal van deze 'internationale taal' en indien zij zichzelf er niet van bedient door pick-up, juke-box e.d. dan wordt ze er wel door overspoeld door onze radio-pop programma's meestal niet wetend, waaraan ze zich blootstellen en waardoor ze zich laten beïnvloeden. Is het u wel eens opgevallen dat de na-

tionale vervlakking van normen, immoraliteit, jeugdproblemen, ongeveer gelijkvallen met de start van radio Veronica, Noordzee e.d. 20 jaar geleden? De piratenschepen spraken tot de verbeelding, de 'sound' was 'in' en je was 'out' als je niet meeluisterde. Onderwijl werd men 'gehersenspoeld' door de boodschap van de pop, die veelal rechtstreeks door het kwaad is geïnspireerd. *10 Een puur bewijs wordt alleen al geleverd door alle uitpattingen etc. die tijdens een rock-concert kunnen gebeuren. Was u op Kralingen indertijd? Beste zaken werden gedaan door de stand van voorbehoedsmiddelen. Nette jongelui, veranderden onder invloed van muziek in... Nog steeds wordt onze generatie bestookt door Caroline en een omgeturnde Hilversum 3. Nog steeds heeft de pop dezelfde uitwerking. Why should the devil have all the good music? Gelukkig is er een remedie: ouders, jeugdleiders moeten jeugd (grootste percentage top-singles wordt verkocht aan 13-15 jarigen!) wijzen op de gevaren van de pop. Verbieden heeft geen zin. Ga eens rustig samen een aantal top-singles kopen en neem dan samen de tekst eens door. Als het Engels is, vertaal waarnaar je luistert. Dat is vaak al voldoende om voor lange tijd de ogen te openen voor de vuiligheid, die ze eerst zo 'mooi' vonden (het klonk zo lekker te gek, hé). Ontwikkel een kritisch gevoel voor wat mooi en eerlijk is (er bestaat ook mooie popmuziek, zoals er ook duivelse klassieke muziek bestaat). Koop ook eens een aantal meesterwerken uit diverse stijlperiodes en leer waardering voor het werkelijk schone van alle eeuwen. Als ze willen, laat ze een instrument bespelen. Niets is zo goed voor een harmonische ontwikkeling als muziek (zeiden de oude Grieken, kerkvaders etc.). Door het muziek-medium te beheersen zullen ze er nooit slaven van worden. Ook Gods Geest wil de muziek en zang van het kind, maar ook van onszelf gebruiken om Hem te loven en te prijzen. De relatie b.v. van muziek en uitingen (profetie), muziek en begrijpen wordt door Paulus heel duidelijk aangetoond in 1 Cor.14. Elisa liet op zeker moment een citerspeler halen. Toen deze speelde werd Elisa door de Heilige Geest geïnspireerd. Laten wij ons ook op gelijke wijze inspireren, zodat onze uitingen kunst, zang en muziek werkelijk tot lof Zijner heerlijkheid mogen zijn.

Geheugen houdt kort gezegd het vermogen in om bepaalde zaken in te prenten, te bewaren en om later weer te kunnen reproduceren, d.w.z. je herinnert je iets. Er is een enorm verschil tussen de geheugens van de mensen. De één herinnert zich iets beter dan de ander. Ook zijn er speciale geheugens bekend, b.v. Mozart met een muziekgeheugen. Hoe gaat dit precies in z'n werk:

*11 Nu is het van belang dat het inprenten en reproduceren voor verbetering vatbaar is. Psychologische onderzoeken hebben het volgende vastgesteld: Gebeurtenissen, waaraan een emotie (b.v. muziek) verbonden was, werden beter onthouden dan iets, wanneer dan niet het geval was (b.v. spreken).

Deze 'wet' heeft zijn nut met het volgende, b.v. bij het instuderen van een tekst, men kan sneller iets leren (opnemen) indien er een emotie (muziek) aan verbonden wordt. Maar niet alleen voor het leren of instuderen is dit van belang. Het heeft ook betrekking op iedereen, die in een zaal of kerk zit en luistert naar het gezongen Woord van God (concert). Het gebodene blijft dus beter bewaard, dan als het alleen gesproken zou worden! Men zal zo het gegeven niet licht vergeten en het gebrachte zal altijd weer boven komen, mocht de persoon in kwestie later nog eens met het Evangelie in aanraking komen.

Terug naar het functioneren van het geheugen. Ook aanleg en omstandigheden hebben invloed op de geheugen-prestaties. Daarom is het van groot belang optimale omstandigheden te scheppen, zodat het geboden gegeven zo goed mogelijk 'vastgelegd' kan worden. Dat betekent, dat wij erg veel aandacht aan de situatie moeten besteden, waarin de muzikale evangelisatie moet functioneren: echtheid, kwaliteit, geen storende dingen in het programma (allerlei changementen willen soms erg storen) gemeente sfeer, oprechte woordkeus, relaxed voelen, excitement etc. Muziek schept zodoende unieke kansen, waardoor het evangelisatiegebeuren niet licht vergeten wordt. Door op deze wijze te werk te gaan, zijn wij in staat makkelijker en intenser bijbelse dingen (teksten) bij de luisteraar in het geheugen vast te leggen, wat daardoor beter bewaard blijft (beter communiceert/bereikt) als een gesproken woord. Op het facet van aanleg, gaan wij in dit boek niet in, zie daarvoor een willekeurig psychologie boek. *12

Een andere belangrijke 'wet' is de ondervinding dat vele keren een kleine 'unit' beter overkomt/onthouden wordt als in één keer een grote unit. Voor een evangelisatieconcert voor prediking, diensten e.d. wil dat betekenen: afwisseling! En niet alles als een groot blok aanbieden. Dus: tussen liederen een korte toelichting of getuigenis, misschien afwisselen met een korte preek, afwisseling met andere liederen en samenzang. Eigenlijk vinden wij hierin de Bijbelse regel terug, dat als de gemeente samenkomt iedereen een inbreng moet hebben: psalm, lering etc. Gods afwisseling is wijs. Nog een andere belangrijke 'wet' was de ontdekking dat de menselijke opmerkzaamheid een verloop van ca. 20 min. heeft. Met reden mag men zich dan afvragen, wat urenlange preken voor zin hebben. Van verschillende invalshoek, steeds hetzelfde gegeven te willen kommuniseren, blijkt dus het beste te zijn: b.v. een multifunktionele samenkomst of een concert met getuigenissen, wat prediking enz. Dit soort dingen waren in de oude RK mis te vinden: Korte preek en de belangrijkste dingen werden gezongen! Bovendien bestonden alle elementen uit herkenbare kleine eenheden, bovendien werden vele dingen gevisualiseerd. Deze muzikale overdracht heeft door de eeuwen heen zijn waarde bewezen. Maar eigenlijk hadden de eerste christenen dat van de Joden afgekeken. Bij de orthodoxe Joden worden nog steeds 'wet en profeten' (het O.T.) geciteerd, d.w.z. op een gezongen manier naar voren gebracht. Zo werd het beslist beter onthouden! *13

Ook kunnen wij nog even kijken hoe kennisoverdracht plaatsvindt bij primitieve volkeren: Dat wordt altijd in zangen gedaan (b.v. hun eigen geschiedenis) en die dingen blijven dan beter in herinnering. Wat was ook recentelijk een grote steun in lijden en vervolging? (b.v. in concentratiekampen). Psalmen (getoonzette beloften en bemoedigingen van God) en andere geestelijke liederen.

Ook vanuit deze invalshoeken geredeneerd beseffen weinigen welke enorme mogelijkheden muziek heeft. De feiten bewijzen dat door muziek (emotie) de inhoud (Evangelie) beter bij de luisteraar wordt vastgelegd en later ook makkelijker weer opgeroepen kan worden. Dat betekent dat de muziek-evangelisatie intenser en verdergaand is, dan vele sprekers kunnen bevroeden. Deze feiten plus de wijze les om een programma in kortere stukken te knippen, die logisch verbonden blijven, vormen voor de muzikmakers een uitdaging: het vraagt om een grotere inzet en een bewustwording hoe uniek deze mogelijkheden zijn. Het vormt ook een uitdaging voor toenemend geestelijk en muzikaal niveau. Zeker is dat een 'vergeestelijking' absolute noodzaak is. Men moet werkelijk als kunstenaar de weg van de Heer kunnen begrijpen om deze enorme mogelijkheden goed (dat is onder leiding van de Heilige Geest) te kunnen gebruiken.

Kan een luisteraar voor 'spreken' de knop nog afzetten, voor muziek kan hij dat niet (zie terug). Omdat in deze kwestie het geheugen een belangrijke functie blijkt te hebben, moeten wij onze verantwoordelijkheid tegenover God bewust zijn. Datgene, wat je inbrengt in andermans geheugen en onderbewustzijn zal niet licht vergeten worden... Wat/hoe doe je nu met je optreden?

KAF & KOREN II

BIJBELSE GRONDEN.

Op de volgende pagina's wordt, zoveel mogelijk chronologisch *14 gerangschikt, alles wat met muziek te maken heeft in de Bijbel, behandeld, dit als bijbels fundament wat op de vorige bladzijden gesteld is. Het verdient aanbeveling om de tekstaanhalingen in de Bijbel op te zoeken en deze in hun context te lezen.

'De wereld gaat voorbij en haar begeren, maar wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid.' (1 Joh.2:17)

Dit is onze openingstekst en leidraad voor het volgende gedeelte.

Gen.4:21 En de naam van zijn broeder was Jubal; hij is de vader geworden van allen, die citer en fluit bespelen.

In de Bijbel en vooral in de eerste hoofdstukken van Genesis vindt men 2 lijnen. De ene lijn is die van de mens en diens zonde. De andere lijn is de lijn van de openbaring, de herschepping de lijn van wandelen met God.

De lijn van de zonden is de rij: Adam - Kain (de broedermoorenaar), Henoeh - (stedenbouw) - Irad - Mehujaël - Methusaël - Lamech - (eerste polygame huwelijk) - Jabal(veeteelt) - Jubal - (muziek) - Tubal Kain (technologie).

In deze lijn is er moreel en sociaal verval: van het monogame huwelijk tot het polygame leven. In deze rij zitten alle menselijke wetenschappen: stedenbouw, techniek, wetenschap, veeteelt, cultuur etc. Voorwaar een aardig beeld van de opkomst van het menselijke streven de maatschappij leefbaar te maken met behulp van alle mogelijke menselijke ideeën en uitvindingen. Ondanks het vernuft van de mens loopt dit streven op niets uit. Dit eerste menselijke tijdvak eindigt met de zondvloed. God laat het eerste doek zakken over de toegenomen zonden der mensen. Ondanks het menselijk kunnen en vermogen om welvaart, staten etc. te scheppen, komt dit niet overeen met Gods plan. De mens stelde God niet op de troon, maar zichzelf. In plaats zich aan God te onderwerpen, maakte men zichzelf tot maatstaf aller dingen. God maakte hier een einde aan. Hij kon niet langer de zonden van het menselijk geslacht verdragen.

De andere lijn staat in Gen. 4:25 en Gen.5 - Adam - Seth - Enos (het begin van de eredienst, God aanroepen) - Kenan - Mahala - Leël - Jered - Henoeh (hij 'wandelde met God') - Methusalah - Lamech - Noach(degene die door de ark gered werd).

Dit is de lijn van mensen, die God zochten, die naar Zijn wil - trachtten te leven en niet naar het menselijk egoïsme, zij wilden God dienen. De mens, als beeld van God, heeft machtige schepende gaven meegekregen, maar als ze alleen voor het menselijk streven gebruikt worden (Gen.6:5), dan loopt het verkeerd. God krijgt spijt over dit geslacht, dat al zijn capaciteiten gebruikte voor verkeerde doeleinden. Als de zonde koning is over de menselijke gaven, kunnen de resultaten iets afschuwelijks zijn.

Ook kunnen wij ons laten heiligen en reinigen. Dit geldt ook voor al de menselijke vermogens, zoals deze in het rijtje van Kain staan.

Er zijn veel overeenkomsten, de menselijke en de goddelijke lijn hebben veel namen hetzelfde. Men kan zeggen, dat deze parallel des te scherper laat uitkomen, dat wat uit de mens is, God niet kan behagen. Maar geven wij ons geheel aan God, inclusief onze talenten, dan zal Gods lof groot zijn (Math.25:14).

Dit stukje wil aantonen, dat als zij dit niet doen, het misloopt. Alle capaciteiten en creatieve vermogens ten spijt, maar er ontstaat een verwrongen mensbeeld. De lijn van Kain voerde tot de zondvloed en de ondergang van het menselijk geslacht. Maar wat aan de Heer gewijd wordt, heeft waarde. Menselijke talenten in dienst van God konden een tempel van Jeruzalem scheppen, psalmen en een hooglied.

Jubal moet voor een muziek-christen een heet hangijzer zijn. Wat is de intentie, waarom en waarvoor doen wij het? Is het om Gods eer of om het eigen ego te etaleren? Als muziek tot Gods eer gebruikt wordt, dan zal er veelvoudig vrucht zijn (Math. 25:14).

Er is echt een parallel van onze tijd met die van voor Noach.

Als onze generatie haar gaven van wetenschappelijk en cultureel vermogen voor eigen welzijn gebruikt, kan er weer een inferno *15 ontstaan, alleen niet van water ... Helaas heeft de mens nooit veel aan een 'les der geschiedenis gehad.'

'En de Farao stond des nachts op, hij en al zijn dienaren en alle Egyptenaren; en er was een luid gemjammer in Egypte; want er was geen huis, waarin geen dode was' (Exodus 12:30).

Op dit kruispunt der tijden met ingrijpend handelen van God, is er treurmuziek en blijdschap. De uittocht betekende voor de Israëlieten bevrijding, welke zijn expressie vond in zang en dans. Voor de Egyptenaren betekende het niets minder dan een doorbreking van hun sociale ordening en het falen van de goden. In ieder huis een dode, omdat het volk Israel niet toegestaan werd te vertrekken. Valse voorlichting van de Farao, verkeerde interpretatie door de bezweerders van het rijk. Voor de Egyptenaren is er niets anders dan verdriet en gemjammer.

De uittocht als historische achtergrond van het Pascha is bij de Israëlieten nog steeds aanleiding tot grote vreugde en musische uitingen.

De angst voor totale ondergang versnelde de besluitvaardigheid van de farao (Ex.12:31-32). Hij riep Mozes en Aäron en vroeg hen zelfs om een zegen (vers 33). Toen de Farao zijn besluit bevestigde en het volk nazette, kwamen hij en zijn leger om bij de doortocht door de Schelfzee (Ex.13:17 - Ex.14:31).

Als Mozes en het volk hun vijanden verslagen zien, worden zij met vrees vervuld. Maar dan zingt Mozes samen met de Israëlitische mannen het 'lied van Mozes' (Ex.15:1-18).

Ik wil den Heer zingen

De Heer is mijn kracht en mijn psalm

... Hem verheerlijk ik, ... Hem prijs ik ... (vers 1 en 2).

Het volk had zelf niets aan deze redding gedaan, behalve gevolg geven aan het bevel uit Egypte weg te trekken en daartoe over de zeebodem te durven gaan. De rest deed God. Hem komt daarom ook alle dank toe en men prijst Hem in dit loflied.

Daarna is het woord aan de Israëlitische vrouwen. Ook zij laten zich niet onbetuigd. Onder leiding van Mirjam gaan de vrouwen aan de slag.

'Toen nam Mirjam de tamboerijn ter hand, en alle vrouwen gingen achter haar aan met tamboerijnen en in reidansen. En Mirjam zong hun (de mannen) ten antwoord: Zingt de Heer, want Hij is hoog verheven ...' (Ex. 15:20-21).

De angst voor vernietiging en slavernij (Ex.14:10-11), verandert door de gebeurtenissen in vreugde en blijdschap. Een spontane musicale happening ontstaat er op het strand. De mannen onder leiding van Mozes zingen hun lied, de vrouwen onder leiding van Mirjam beantwoorden dit lied met een refrain.

Een geweldig feest met dans, reidans, muziek, zang is het einddoek over de Egyptische periode. Nu is men vrij.

Een zelfde beeld geeft het leven van een Christen. Als men tot geloof komt en zijn leven aan Jezus Christus overgeeft, is er een bevrijding, die met de bovenstaande gebeurtenissen te vergelijken is.

Waarom zouden toch zoveel christenen bang zijn om luid en uitbundig van hun redding en verlossing te zingen ? Men danste zelfs van blijdschap.

Lev. 23:24. En de Heer sprak tot Mozes: Spreek tot de Israëlieten: In de zevende maand op de eerste der maand, zult ge een rustdag hebben, aangekondigd door bazuingeschal, een heilige samenkomst.

Deze dag heeft plaats op Nieuwemaansdag van de maand Tisri (sept.-okt.).

Deze bazuinklanken zijn iets anders dan het in Num 10:10 genoemd trompetgeschal. Hierop komen wij later terug.

Lev. 25:9. Dan zult gij bazuingeschal doen rondgaan in de zevende maand op de tiende van de maand: op de verzoendag zult gij de bazuin doen rondgaan door uw ganse land.

Bazuingeschal is het blazen op de ramshoren (Sjofar). Het jubeljaar, het jaar van de verzoening en vrijlating, betekent in het Hebreeuws het jaar van de ramshoren. Het is een signaal van vrijlating (Lev.25:8-10), en kondigt feesten en gebeurtenissen aan.

Vgl: Num.29:1 de heilige samenkomst op de eerste dag van de zevende maand is een jubeldag. D.w.z. een dag van geschal nl. van de ramshoren.

Jozua 6:4. Het blazen op de ramshoren (7) luidt het gejuich in van het volk Israël rond Jericho, dan vallen de muren en de stad wordt veroverd. Hier is het een duidelijk waarschuwingssignaal, dat het sein geeft wanneer er gejuicht moet worden (vs.20). Opmerkelijk is, dat alle 7 dagen tijdens de rondgang om de stad op de horens geblazen wordt, pas op de 7e dag wordt er luid gejuicht. God had Jozua verteld wat hij moest doen. De voortdurende geluidstrillingen deden de stenen uit z'n verband trillen. Voeg hierbij de enorme geluidsgolven van het gejuich en het wonder Gods voltrekt zich, de muren storten ineen. Jozua handelde in opdracht van God, niet wetend wat hij deed. De vernietigende werking van geluid onderzoekt men pas de laatste paar jaar, met al zeer verrassende ontdekkingen...

Amos 3:6. Wordt de bazuin in een stad geblazen, zonder dat de bewoners opschrikken?

Het bazuingeschal kan ook waarschuwen voor andere zaken als een menselijke ramp, oorlog, brand e.d.

Joël 2:1 Blaast de bazuin op Sion en maakt alarm op mijn heilige berg! Dat alle inwoners des lands sidderen, want de dag des Heren komt.

Hosea 8:1 De bazuin aan uw mond! Als een arend komt het tegen het huis des Heren. Omdat zij mijn verbond hebben overtreden en tegen mijn wet gerebelleerd.

Het bazuingeschal staat hier in verband met gericht en het oordeel van God. Het geeft aan enerzijds dat Gods oordeel komt en op het punt staat te gebeuren, het geeft aan de vernietiging van Gods tegenstanders, de zondaren. Anderzijds is het een signaal van bevrijding van benauwdheid voor Gods kinderen, degenen die Hem willen dienen.

Math. 24:31 En zij zullen de Zoon des mensen zien komen op de wolken ...En Hij zal Zijn engelen uitzenden met luid bazuingeschal en zij zullen zijn uitverkorenen verzamelen uit de vier windstreken ...

1 Cor.15:52 In een ondeelbaar ogenblik bij de laatste bazuin want de bazuin zal klinken en de doden zullen onvergankelijk opgewekt worden.

1 Thess.4:16 De Heer zelf zal op een teken, bij het roepen van een aartsengel en bij het geklank ener bazuin Gods nederdalen van de hemel.

In Openbaringen worden de zaken over het einde der tijden door een stem aan Johannes verteld, met een klank als een bazuin (Op.1:10; Op.4:1).

In Openbaringen 8 en 9 worden bazuinen geblazen die Gods oordelen over de mensheid inluiden.

Als de mensen op de bazuin blazen; zo hebben wij gezien, dan kan het geluid een signaal zijn van feest en vrijlating of het geluid van overwinning. Ook kan het een signaal zijn van bevrijding of van waarschuwing. Als God Zijn engelen de bazuin laat blazen, dan is het duidelijk tot een alarmsignaal geworden. God maakt gebruik van muziek om de mens op zijn oordeel en

gericht te attenderen. Als deze bazuinen zullen klinken, dan is er geen ontkomen meer aan: Gods oordeel wordt voltrokken aan de mensen en hun wereld. Zelfs de doden zullen op de klank van een bazuin opstaan ...

*16 Gods orkestratie omlijst het grote slotgebeuren van 's mensen geschiedenis.

Toch kunnen de bazuinen op dit moment nog een ander geluid maken nl. een oproep tot bekering. Iedere christen, die zijn muziek in dienst van de Heer stelt kan deze melodie spelen om de mensen op de komende bazuinen te wijzen. Voor hen is belang om te weten wat in 1 Cor.14:8 staat: Immers indien de bazuin een onduidelijk geluid geeft, wie zal zich gereed maken tot de strijd? Dit stukje in de Corinthe-brief gaat over duidelijkheid van klank (vs.8), om te weten wat er gespeeld wordt (vs.7 en 11).

Voor ons, die Gods liefde willen 'uitbazuinen', een halszaak om te praktizeren ...

Numeri 10:1-10. De Heer sprak tot Mozes: Maak u twee zilveren trompetten; van gedreven werk zult gij ze maken ...

Volgens Flavius Josephus waren ze ongeveer een el lang, het meest te vergelijken met een lange dunne buis met op het eind een klokvormige verbreding. Op de triomfboog van Titus zijn dezelfde instrumenten afgebeeld.

God geeft opdracht tot het maken van muziekinstrumenten voor verschillende doeleinden. God kent een duidelijke functie toe aan de instrumenten in het leven van de mens.

In dit stukje zullen wij een aantal functies nader bekijken.

vs. 2...om te dienen tot het samenroepen van de vergadering en tot het opbreken van de legerplaatsen.

Hier worden de eerste twee functies van de trompetten aan gegeven. De trompet zal dienen om de mensen bij elkaar te roepen. Ook zal de trompet het signaal geven om het grote legerkamp te doen opbreken. Een gebruik dat nog steeds in het leger terug te vinden is (reveille; taptoe). In de volgende verzen wordt het hoe nader uitgewerkt.

vs.3 Geeft men op beide trompetten een stoot, dan zal de gehele vergadering zich tot u verzamelen bij de ingang van de tent der samenkomst.

De trompetten blijken dus een heel belangrijk communicatiemiddel te zijn voor het volk Israel: het sociale element van het bijeenkomen van het volk.

vs. 4. Geeft men een stoot op een van de trompetten, dan zullen de vorsten, de stamhoofden Israëel zich tot u verzamelen.

Met de trompetten kunnen fijne nuances aangegeven worden. Op dit signaal komen alleen de leiders van het volk bijeen, welke stamhoofden dit zijn, kan de geïnteresseerde lezer vinden in Num. 1:1-15).

vs.5-7. In deze verzen wordt uiteengezet hoe de legerafdelingen zullen opbreken. Dit gebeurt niet door een trompetstoot, maar door het blazen van een signaal. D.w.z. dat de blazers hun

instrument kenden. Het signaal is een vastgestelde melodie, dat als sein dient voor een vastgestelde opdracht.

vs. 7. geeft nog even een samenvatting: Men zal een signaal blazen, als zij (de legerafdelingen) moeten opbreken; bij het samenroepen van de gemeente zult gij alleen een stoot geven, maar geen signaal blazen.

Dit vers toont duidelijk het verschil in gebruik met de daarbij horende tonen.

vs. 8. geeft aan wie op de instrumenten mogen blazen. Nu blijkt dat het gebruik beperkt is tot een bepaalde groep. Het toont duidelijk het sacrale element aan en de betrekking als geheiligd instrument voor God en Zijn dienst.

vs.8 De zonen van Aâron, de priesters, zullen op de trompetten blazen; dit zal u tot een altoosdurende inzetting zijn voor uw nageslacht.

Het wil wellicht ook aantonen, hoe alles in het leven van het volk Israël rond Jahweh, God gesitueerd was (zie vs.10b. Ik de Heer ben uw God). In deze theokratische ordening zijn een aantal duidelijke structuren. De volgende verzen geven daarom nog een aantal toepassingen van de trompet.

vs. 9. En wanneer gij in uw land ten strijde trekt tegen de vijand die u benauwt, dan zult gij op de trompetten een signaal blazen waardoor gij in gedachtenis gebracht zult worden voor het aangezicht van de Heer, uw God, zodat gij van uw vijanden verlost zult worden.

Een merkwaardig beeld. Doordat er op de trompetten geblazen wordt, denkt God aan ons. Een extra accent in de communicatie met God. Toch bleek dit vers geen garantie te zijn voor het verdere verloop van de geschiedenis van Israël. Toen het volk later Gods wegen verliet, hielp het niet meer. Door niet te luisteren naar God kwam het volk tenslotte in ballingschap. Maar hier, aan het prille begin van Israëls geschiedenis, is van Gods wegen verlaten nog niet veel te bespeuren. Dit gedeelte gaat uit van de situatie: God volledig te willen volgen. In dat geval geeft Hij uitredding. De trompetten accentueren deze relatie.

Het volgende vers breidt het gebruik verder uit:

vs. 10. Ook op uw vreugdedagen, op uw feesten en op uw nieuwemaansdagen zult gij een stoot op de trompetten geven bij uw brandoffers en vredeoffers...Trompetten die dienen ter omlijsting van feesten en offers.

vs. 10b.... zij zullen dienen om u voor het aangezicht van uw God in gedachtenis te brengen; Ik ben de Heer, Uw God.

Men zou zeggen, dat de offers al voldoende moesten zijn om God aan zijn volk te laten denken. De trompetten werken hier evenwel krachtig aan mee. Dit vers zal zeker stof tot nadenken geven over het gebruik van muziekinstrumenten bij de eredienst van nu.

Het in deze teksten vermelde blazen en het gebruik van trompetten moet wel onderscheiden worden van het gebruik van trompetten, zoals dat te vinden is in:

2 Kon.11:14...de koning stond bij de zuil, volgens het gebruik, terwijl de oversten met de trompetten bij de koning waren; en al het volk des lands verheugde zich en blies op de trompetten (zie ook 2 Kron.23:13).

Dit vers beschrijft het gebruik van trompetten bij een revolutie die een God dienende koning Joas weer op de troon bracht (836 v. Chr.).

En 1 Kron.13:8. Het geluid van trompetten klonk toen de ark naar Jeruzalem werd gebracht door David, zie ook 1 Kron.15:28. En 2 Kron.15:13-14 ... en een ieder, die de Heer, de God van Israël, niet zou zoeken, moest ter dood gebracht worden, zowel klein als groot, zowel man als vrouw. Zij zwoeren de Heer met luide stem en onder gejuich en onder het geschal van trompetten en horens.

Een geestelijke omwenteling omstreekt 950 v.Chr. tijdens de regering van Asa.Muziek (trompetten) begeleiden een trouwbelofte aan God. Het is geen speculatieve sfeer!

En na afloop van een veldslag (891 v.Chr.) trekt het volk naar de tempel met o.a. trompetten om God te danken voor de overwinning. 2 Kron.20:28.

Trompetten klinken bij de inwijding van de tempel door Salomo (2 Kron.5:12).

Trompetten klinken ook bij de herbouw van de tempel (Ezra 3:10).En de inwijding van de muur van Jeruzalem (Neh.12:35)

na de ballingschap.

Hoe men ook tegenover het gebruik van trompetten mag staan, niet te ontkennen valt het belang van het gebruik bij vele gelegenheden in het Oude Testament. Trompetten bij feesten, trompetten om bijeen te komen, trompetten om op te breken, trompetten bij beloften, trompetten bij dankdiensten, offers en om bij te zingen.

In wezen worden trompetten hier gebruikt omdat de mens aan God denkt aan de andere kant worden ook trompetten gebruikt om God aan de mens te laten denken.

Het lijkt erop dat deze blaasinstrumenten een zeer bijzondere functie vervullen als kommunikatiedium tussen God en mensen, dat veel verder kan reiken als gebruik van een trompet in een blaasorkest, of ter verfraaiing van het orgelspel.

Naast de psalmen die een onvervangbare schat van liederen vormen voor alle mensen uit alle eeuwen, staan er in de Bijbel, 's werelds oudste boek, andere liederen opgetekend.

Zo staat er in Numeri 21:16-18 een bronlied.

'wel op gij bron, zingt haar een beurtzang toe; de bron die vorsten groeven, die edelen des volks boorden met de scepter, met hun staven.'

Het volk Israël, op hun laatste deel van hun tocht naar het beloofde land, had misschien weer geklaagd en God beloofde (vers 17) en gaf water. Dit putlied past volledig in de oud-oosterse sfeer. Water putten in die droge streken roept nog steeds liederen op bij primitieve volkeren. *17

In Numeri 21:27-30 staat een citaat uit een oud lied om te bewijzen dat Sihon eertijds Hesbon op Moab veroverd had en daarmee een groot deel van het gebied van Moab aan zijn macht ontrok. Dit lied is van niet-joodse oorsprong (vers 26) maar van Amoritische. Ondanks dit overwinningslied kon Sihon niet stand houden tegen de opmars van de Israëlieten.

In Deuteronomium 31 en 32 staat het lied van Mozes. Dit lied heeft als componist/tekstdichter God zelf: 31:19: 'Nu dan, schrijf dit lied op en leer het de Israëlieten, leg het hun op de lippen, opdat dit lied Mij tot getuige zij tegen de Israëlieten.' God geeft het lied omdat Hij voorziet dat het volk andere goden zal gaan dienen. Dit lied ontvangt Mozes als getuigenis van God tegen Zijn volk. Mozes schreef het op (vers 22) en draagt het daarna voor (vers 30) zodat het volk het kan horen. Het volk moest dit lied leren opdat ze zouden weten dat het visionaire toekomstbeeld niet te wijten zou zijn aan Gods tekortschietende zorg, maar aan eigen schuld.

Deuteronomium 32:1-2 is de inleiding van dit lied. Het thema van het lied (vers 3-6): God is sterk en trouw en zorgt voor Zijn volk, maar het volk wil zijn eigen weg. Dan een uitbreiding van dit thema: (vers 7-14): God's trouw voor Zijn volk. In vers 19-25 worden Gods straffen beschreven. Toch wordt het volk niet volledig vernietigd vers 16-33. God zal de volken richten en

zo uiteindelijk Zijn volk redden. (vers 34-42) Een lofprijzing vers 43 vormt het slot.

Helaas liet het volk Israël zich niet leren of bezingen, het is allemaal letterlijk zo uitgekomen. Het volk dwaalde af....

Deut.32:44. Mozes dan kwam en sprak ten aanhoren van het volk al de woorden van dit lied, samen met Hosea (dit is Jozua) de zoon van Nun. Dit duet aan het einde van Mozes leven had een zeer verstrekkende betekenis.

Een lied 40 jaar hiervoor, was wat vreugdevoller: het lied van Mozes aan de Schelfzee (Exodus 15), nadat God zijn volk door een wonder gered had. De hele toon van dit lied is wel wat vrolijker, uitgelatener, enthousiaster als het tweede lied van Mozes. Er is nog een derde lied van Mozes, dat waarschijnlijk niet van Mozes is nl. psalm 90. Op grond van vers 10 moet men konkluderen dat dit Mozes niet gezegd kan hebben, want tijdens de tocht door de woestijn, was hij al ver over de tachtig. Wel herinnert dit lied aan Deuteronomium 32. Degenen die de Psalmen geredigeerd hebben, hebben aan dit lied een hoge ouderdom toegekend (praktisch alle andere psalmen zijn vermoedelijk vanaf Davids tijd). Een van Mozes liederen zal in de toekomst herhaald worden (Openbaringen 15:3). Dit lied van de overwinnaars zal in het relatie tot de uitredding bij de Schelfzee gezocht moeten worden.

Maar terug tot het verleden.

In Richteren 5:1-31 staat het lied van Debora (richteres) en Barak (legerleider van de Israëlieten). Het is een zeer spontaan overwinningslied dat weergeeft de zege op de vijand Sisera. Aan God komt de eer toe. Het vormt één van de oudste en tevens schoonste liederen uit de wereldliteratuur, te vergelijken met het overwinningslied aan de schelfzee. Het lied van Debora is een parel in de woelige geschiedenis tussen intocht en de koningen.

In 1 Samuel 18:7 ontstaat er een groot muziekspektakel. 'Het geschiedde echter toen David na de overwinning op de Filistijn (Goliath) terugkeerde, dat de vrouwen uit alle steden van Israël koning Saul onder gezang en in reidans tegemoet gingen met tamboerijnen, vreugdebetoon en triangels; en de dansende vrouwen zongen een beurtzang en zeiden: 'Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden.'

In II Samuel 1:17-27 staat de klaagzang van David over de dood van Saul en Jonathan zijn vriend.

II Samuel 22:1-51 vormt de overgang van oude liederen naar de liederen van de psalmen. Dit danklied is een lied van uitredding door de Heer uit de macht van zijn vijanden. Dit lied is in de psalmen opgenomen als psalm 18.

Dit oude verleden heeft ons veel te zeggen. Het toont aan dat de hele geschiedenis met zang en muziek doorweven was; dat het zo belangrijk is, dat het zelfs in het boek van het handelen van God met Zijn volk terecht is gekomen. Het vormt zeer zeker ook een waarschuwing. Het lied van Mozes is nog steeds aktueel: overwinningszang, vreugde, en lofliederen kunnen veranderen in klaagzang als men de Heer der Heren verlaat.

Een aan zichzelf overgeleverde maatschappij kent geen uitkomst. Toch schijnt er licht in de toekomst: Gods overwinning zal als het lied van Mozes (in Openbaringen) eenmaal opnieuw klinken.

Job is één van de oudtestamentische boeken die behoren tot de wijsheidsliteratuur. In de vorm van een raamsvertelling komt dit muziekdrama van de lijdende mens tot ons.

Het raamwerk wordt gevormd door twee stukken proza nl. de inleiding (Hfds. 1 en 2) waaruit blijkt dat Job de inzet is van een strijd tussen God en satan. De satan krijgt toestemming Job te beproeven. Rampen breken over hem los om de echtheid van zijn geloofsvertrouwen te testen. Job verliest alles en zijn vrienden komen om hem te beklagen en wijten Jobs ongeluk aan zijn zonden. Jobs bittere klacht over deze onwaarheid is het begin van het poëtische gezongen of gereciteerde gedeelte. (Hfds.3:1). Dit lyrische deel duurt voort tot hfd. 42:6. Dan volgt de afsluiting hfd. 42:7-17 in proza, die Jobs eerherstel weergeeft. De vrienden van Job hebben ongelijk, deze moeten offeren en Job moet voor hen bidden. Dan geeft God opnieuw overvloedige zegeningen als in de inleiding.

Juist het dichtelijke, gereciteerde grote tussenstuk is de werkelijke kompositie, waar het vraagstuk van het lijden verklankt wordt. Job's vrienden: Elizar, Bildad en Zofar hangen de vergeldingsleer aan: alle leed is straf voor zonde. Deze aantijgingen van zijn vrienden vallen zwaar. Maar Job verweert zich, hij begrijpt het niet, zijn lijden is voor hem een raadsel, maar hij zal graag in het gericht treden met God. Grote woorden voor een klein mens vindt een vierde figuur Elihu die dan het woord neemt. Hij dringt aan op verootmoediging. Dan brengt God dit muzikale drama tot een ontknoping. Job herroept zijn onbetaamelijke woorden en doet boete.

In schitterende gedragen verzen komt dit tussenstuk tot ons. Soms misschien lang uitgesponnen, maar juist daarom passend in de oosterse sfeer van 5 zittende figuren op de grond, beklagend d.w.z. zingend, zoekend naar troost.

Een paar muzikale aanhalingen:

Job 21:13. 'Zij zingen bij tamboerijn en citer en zijn vrolijk bij de tonen van zijn fluit.'

Job 33:26-27 'Hij (de mens) bidt tot God en Deze neemt hem

in welgevallen aan, zodat hij Zijn aangezicht met gejubel aanschouwt. Dan zingt hij ten aanhoren van de mensen en zegt: Ik had gezondigd en het recht gebogen, maar het werd mij niet vergolden.'

Job 35:10. 'Waar is God, mijn Maker, die lofzangen geeft in de nacht.'

Het boek Job is als een oud geschilderd drieluik. 2 kleine zijpanelen, die het gebeuren begrenzen. Op het grote middenpaneel vindt het lijdensdrama plaats.

Hoe langer men het bestudeerd, hoe meer facetten men ziet en toonverschillen naar voren komen.

Samenvattend is te stellen dat Job niet op alle vragen antwoord krijgt. De oplossing die geboden wordt is die van het geloof. Geloof dat gelouterd kan worden. Job is o.a. een heenwijzing op Christus. Een schitterend vers is Job 19:25:

'Maar ik weet; mijn Verlosser leeft'...

Voorwaar een toon, die ook heden goed klinkt.

1 Sam. 16:14-18: maar van Saul was de Geest des Heren geweken en een boze geest, die van de Heer kwam, joeg hem angst aan. Toen zeiden de dienaren van Saul tot hem: 'Zie toch, een boze geest Gods jaagt U angst aan; laat onze heer toch zeggen, dat Uw knechten die in Uw dienst staan, iemand zoeken, die op de citer kan spelen. Als de boze geest Gods over U komt, moet hij die spelen en gij zult U beter voelen.' Saul zei tot zijn dienaren: 'Ziet voor mij uit naar iemand, die goed speelt en breng hem tot mij.' Toen antwoordde een van de knechten: 'Ik heb een zoon van de Bethlehemiet Isai gezien, die spelen kan; en hij is een dapper held, een krijgsman, wel ter tale, schoon van gestalte; en de Heer is met hem.

vers 23: En telkens als die geest Gods over Saul kwam. nam David de citer en speelde; dat schonk Saul verlichting, hij voelde zich beter en de boze geest week van hem.

Saul is een verhaal van iemand die niet naar God kon luisteren. Daarom week de Geest Gods van hem. De profeet Samuel krijgt dan de opdracht om David tot koning te zalven (1 Sam.16:12-13) in plaats van Saul. God had van Saul het koningschap afgenomen (1 Sam.15:26). Gods Heilige Geest wijkt nu van Saul en hij staat nu open voor andere invloeden. Ook staan boze geesten onder Gods bevel. Nu de Heilige Geest Saul niet meer regeert, kan een boze geest zich af en toe van Saul meester maken. Er komen angstpsychosen en vlagen van waanzinnigheid (1 Sam. 18:10). De dienaren van de koning wilden graag helpen en zij stellen muziek voor als medicijn. Muziek zal Saul in zijn nood moeten kalmeren. David wordt voorgedragen, dapper, welsprekend, muzikaal zeer begaafd, goed uiterlijk, en hij wordt aangenomen. Zo komt als een schijnbaar humoristische speling van het lot David in Sauls paleis terecht.

David die de Heer kent en dient, moet door zijn musiceren de depressies van Saul verdrijven. Sauls godverlatenheid wordt dan ook verlicht (1 Sam. 16:23).

Zo gaat het een tijd, maar dan komt er een verandering. Staatkundige en politieke invloeden doen zich gelden, oorlog breekt uit met de Filistijnen (1 Sam 17:1). Goliath, de reus, is in deze strijd de kampvechter van de Filistijnen; niemand van de Israëlieten durft hem aan. De partijen blijven tegenover elkaar gelegd staan. Status quo. Maar David durft wel. Met een steen

uit zijn slinger, verslaat hij de geweldenaar (1 Sam.17). De overwinning volgt hierop. Jonathan (Sauls zoon) wordt nu Davids vriend (1 Sam.18:3). David maakt snel promotie (1 Sam.18:5). David is voorspoedig.

1 Sam.18:6-7: Het geschiedde echter toen zij thuiskwamen, toen David na de overwinning op de Filistijnen terugkeerde, dat de vrouwen uit alle steden van Israël koning Saul onder gezang in een reidans tegemoet gingen met tamboerijnen, vreugdebeetoon en triangels; en de dansende vrouwen zongen een beurtzang en zeiden: Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden.

Deze overwinningsmuziek brengt wantrouwen bij Saul (vers 9) en dit wantrouwen en afgunst is tevens dan het einde van de hulp die Saul vond bij de muziek van David. Davids voorspoed is de aanleiding van het konflikt. 1 Sam.18:10-11: De volgende dag greep de boze geest Gods Saul aan, en hij gedroeg zich in het huis als een razende, terwijl David zoals elke dag de snaren tokkelde. Saul had zijn speer in de hand. En hij wierp de speer en dacht: Ik zal David aan de wand spietsen. Maar David ontweek hem tot tweemaal toe.

Saul wordt bang voor David, omdat Gods Heilige Geest wel met hem is (vers 12), daarom promoveert hij David 'weg.' Dan krijgt David de dochter van Saul tot vrouw, maar moet zeer veel risico's nemen om haar te 'verdienen' (1 Sam.18:25). Saul wordt Davids vijand (vers 29). David komt nog een keer bij het hof terug, maar bekoopt het bijna met de dood, 1 Sam.19:9-10. Maar de boze geest des Heren kwam over Saul, toen hij in zijn huis zat, met zijn speer in de hand: en David tokkelde de snaren. Toen trachtte Saul David met de speer aan de wand te spietsen, maar deze ontweek, zodat hij met de speer de wand trof. Daarop vluchtte David en ontquam in de nacht.

Over de invloed van muziek uit de episode Saul-David is nog een ander markant voorbeeld bekend:

1 Sam. 21:11-14: Als David zijn toevlucht zoekt bij de Filistijnen, weet hij zich op het nippertje aan gevangenschap te onttrekken door zich als een waanzinnige aan te stellen. Daarop maakte David zich op en vluchtte die dag van Saul weg, hij kwam bij Achis, de koning van Gath (Filistijnen). De dienaren van Achis zeiden tot hem: is dat niet David, de koning van het land? Hebben zij niet van hem bij de reidans een beurtzang ge-

zongen: Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden.

De spionage was van alles op de hoogte. Maar door zijn list weet David te ontkomen. Over invloed van de muziek gesproken! Het lied had wel grote indruk gemaakt bij vriend en vijand.

Later weten David en zijn legertje zich toch te vestigen in het gebied van Achis en zijn veilig voor Saul's vervolgingswaanzen. Maar als er weer oorlog uitbreekt tussen de Filistijnen en Saul (Israel) en David komt met Achis mee, dan komt het overwinningsslied weer boven: 1 Sam. 29:4-5. De aanvoerders der Filistijnen zeiden tot hem (Achis): zend die man heen. Is dit niet dezelfde David, van wie zij bij de reidans de beurtzang aanhieven: Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden. David en zijn mini-leger kunnen veilig wegtrekken. Maar in de veldslag die volgt, wordt Saul gedood (1 Sam.31) en het koningschap komt aan David (2 Sam. 2:4). Het slotgebeuren is een klaagzang (2 Sam.1:17-27) over Saul en Jonathan, die David maakt.

Deze bewogen geschiedenis is een muzikaal voorspel vanaf Davids muziek om Saul te kalmeren, via de overwinningssliederen en dansen tot Davids klaagzang maar tevens vormt dit voorspel het intro tot de meesterlijke composities van Israels Gouden Eeuw! David is nog steeds Israels grootste koning/zanger/musicus/dichter. Denk maar aan de psalmen.

En dit muzikale intermezzo allemaal (1 Sam.15:26), omdat Saul niet naar God kon luisteren... Gods Geest week...

Muziek als kalmeringsmiddel. Muziek en zang als overwinningssliederen. Muziek en zang als konfliktstof. Treurmuziek. Muziek kan veel, maar als Gods Geest wijkt, houdt alles op. In hoeverre is Gods Geest aanwezig in de hedendaagse christelijke muziek? Weet jouw muziek mensen tot rust te brengen?

*18

Wie oren heeft om te horen, die hore...

Over David valt zeer veel te vertellen. Er is dan ook veel over hem geschreven. Hij was een groot dichter, een groot koning, een groot zanger en musicus. De grootste van Israëls koningen. Het meest opvallende van hem is dat hij zich van begin tot einde van zijn leven aan God gaf. In wezen tekent dat zijn ware grootheid. Hij kwam over de grenzen van zijn ego heen. God was de ware Koning in zijn leven. Desondanks is Davids leven een periode geweest van strijd, conflicten, oorlog, verraad, tegenslag, maar ook van grote overwinningen, liefde, trouw, een leven vol muziek. David heeft altijd eerlijk voor God willen staan, dat blijkt uit zijn liederen. Alle kritieke fasen heeft hij op lied gezet om gezongen te worden of werden later erbij gedicht.

Zijn leven met God heeft zeer tot de verbeelding van de latere generaties gesproken. Een aantal van de volgende liederen zijn van David zelf; een aantal van de volgende psalmen zijn niet van David, maar heeft men toepasselijk gevonden op het leven van David en men heeft er een bepaald bovenschrift aan toegevoegd. Dit doet niets af van het enorme belang van David als dichter/musicus en de functies die hij in het leven van het zingen der eeuwen gekregen heeft.

Psalm 59: Het begin van Davids vlucht voor Saul. Het opschrift luidt: toen Saul zijn huis had laten bewaken om hem te doden. (zie 1 Sam.19:11)

Psalm 56: Toen de Filistijnen te Gath hem gegrepen hadden (1 Sam.21:10)

Psalm 34: David gedroeg zich daar als een waanzinnige en men joeg hem weg. (1 Sam.21:11)

Psalm 142: Toen hij in de spelonk was (1 Sam.22:1)

Psalm 57: Toen hij voor Saul in de spelonk vluchtte (1 Sam.22:1)

Psalm 63: Toen hij in de woestijn van Juda was (1 Sam.22:5)

Psalm 52: Toen de Edomiet Doëg aan Saul mededeling was komen doen en tot hem gezegd had 'David is in het huis van Achimelech gekomen' (1 Sam.22:9).

Psalm 54: Toen de Zifieten aan Saul waren komen zeggen: Verbergt David zich niet bij ons? (1 Sam.23:19, 26:1)

Dit zijn allen liederen die Davids vlucht voor Saul bezongen en Gods uitkomst in al deze situaties. Dit wordt afgesloten met Davids klaaglied over de dood van zijn vriend Jonathan en de dood van Saul (2 Sam.1:17-27) Dan wordt hij koning. Uit zijn

koningschap zijn ook een aantal episoden bezongen.

Psalm 60: Toen hij de Arameërs van Mesopotamië en Zoba had bestreden en Joab op de terugtocht de Edomieten in het zoutdal had verslagen (2 Sam.8)

Psalm 51: Toen de profeet Nathan bij hem gekomen was, nadat hij tot Bathséba was gekomen (2 Sam.11:4)

Als Jeruzalem veroverd is, maakt David daar de hoofdstad van zijn rijk van. Als bezegeling komt de ark van het verbond naar de stad.

1 Kron.15:28: Geheel Israel haalde de ark van het verbond des Heren onder gejubel en hoorngeschal, met trompetten en cimbalen, spelend op harpen en citers.

1 Kron.16:7-36: Toen op die dag, droeg David voor de eerste maal Asaf en zijn broeders op, de Heer te loven. Delen van deze lofzang zijn ook te vinden in de Psalmen.

Deze gezamenlijke uitvoering is het eerste concert in de Bijbel van geoefende zangers. David organiseerde daarna liederen en zang van de tempeldienst (1 Kron.16:37-43, 23:5, 23:31 hfst.25).

Dan wil David een tempel gaan bouwen, maar God spreekt: Niet hij, maar zijn zoon Salomo zal dit gaan doen (1 Kron.22:8). David gaat dan wel gelden en materialen verzamelen, zodat zijn zoon de tempel later zal kunnen bouwen.

In 1 Kron. 29:10-29 geeft David een loflied omdat hij en zijn volk veel bereidwillig kunnen offeren voor de tempelbouw. Tevens bidt David voor instandhouding van deze gezindheid en om een aan God toegewijd leven voor zijn zoon Salomo.

Aan het einde van Davids regering maakt hij een danklied, dat God hem uit de greep van al zijn vijanden verlost heeft. 1 Sam. 22:1-51 (zie ook Psalm 18).

Dan komt de troonwisseling. Salomo wordt koning. Dit gaat met grote vreugde gepaard; 1 Kron 29:22, en met lofprijzing (vers 20).

Dan spreekt David zijn laatste woorden: 2 Sam. 23:1-7; Een

spreuk met visionaire geladenheid: een profetisch lied. Nog eenmaal flikkeren Davids gaven op.

Veel psalmen zijn aan David toegeschreven, veel heeft hij er zelf gemaakt. Maar één ding is heel duidelijk. In het leven van David wordt niets verbloemd: zijn falen en zijn grootheid. Maar dat is niet het kernpunt. Dit is zijn persoonlijk leven met de Heer, zoals dat b.v. bezongen staat in Psalm 23. Zijn overgave aan God maakte hem werkelijk groot. Hij realiseerde zich dat hij het op eigen kracht in zijn leven niet kon halen... Zijn liederen zingen hiervan.

Hoewel er door de Israëlieten vanaf het begin liederen gemaakt en gezongen werden, de Thora gereciteerd werd, hoewel vooral door de uittocht uit Egypte veel in de Israëlieten werd losgewoeld, wat musische uitingen ten gevolge had. Toch komt de opbloei van zang en muziek vooral bij het koningschap van David. Tijdens Davids regering krijgt het volk eindelijk rust. Na eeuwen woelingen onder de richteren. Hun 'gouden eeuw' breekt aan. Net zoals de gouden eeuw in de Nederlanden na een periode van strijd kwam, zo ook in Israel. Alle kunsten bloeien als nooit tevoren: zang, muziek, architectuur. Dit alles vindt zijn bekroning in de bouw van de tempel als huis van God onder Salomo.

In het volgende stuk wordt weergegeven welke regelingen er van overheidswege getroffen werden om de muziek voor God zo goed mogelijk te doen zijn. Met half werk werd geen genoegen genomen. het beste was eigenlijk maar net goed genoeg!

In de verzen 1 Kron. 6:31-32 kan men lezen dat David Levieten aanstelde om de zang te leiden. David regelt dus de cultische zang en muziek. Deze Levieten deden hun zang staande of lopende vóór de tabernakel overeenkomstig de voorschriften. Deze zangleiders waren Heman (vs.33), Asaf (vs.39) en Ethan (vs.44).

Dit is het begin van de tempelmuziek, die bij de ballingschap overging in de Synagogale muziek.

Een belangrijke zaak staat vermeld in 1 Kron.9:33: deze boveng vermelde zangers hadden geen neventaken. Zij moesten zich 100 procent aan hun taak wijden.

Als de ark naar Jeruzalem, de nieuwe pas veroverde hoofdstad komt, gaat dat met zeer veel muziek gepaard (1 Kron.15:16-16:6). Er zijn geen toespraken. Wel is er een speciaal voor de gelegenheid gemaakt loflied (16:7-36).Van staatswege.

Het is een heel muziekkorps wat uitrukt:

Heman, Asaf en Ethan hadden koperen cimbalen; 8 andere Levieten met hoog gestemde harpen; 6 andere Levieten met citers, acht tonen lager gestemd en 7 priesters die op trompetten bliezen.

Dit alles om (vers 16) luide vreugdezangen te doen horen. De hoge omes (vers 25) geven het goede voorbeeld in het vreugdebetoon. Daar kan men hier nog iets van leren. Men is nog steeds in een aantal kringen bang om de mond open te doen als men aan God denkt.

Hier geen gedragen sfeer, maar (vers 28) gejubel, hoorngeschal, trompetten, cymbalen, harpen en citers en ... David huppelde en danste!!!(vers 29).

In 1 Kron. 16:5-6 wordt het gedeelte van 1 Kron.6 herhaald. Een aantal Levieten onder leiding van Asaf zingen en musiceren voortdurend bij de ark.

Dan komen de maatregelen voor de eredienst (1 Kron.16:37-43). Asaf en zijn broeders (totaal 68) moeten elke dag bestendig d.w.z. voortdurend dus de hele dag dienst doen, nl. met zang en muziek. De offers zijn 's morgens en 's avonds. Maar ook tijdens de eredienst (de offers) zijn er geen toespraken, maar worden liederen en muziek (zie ook 25:6) ten gehore gebracht. Er is steeds een vast lied wat gezongen wordt met begeleiding: (vers 41) 'Looft de Heer, want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.'

Aan het einde van zijn leven geeft David meerdere regels voor de *19 eredienst. Totaal zijn er 38000 Levieten. Hiervan moeten 4000 zingen en musiceren (1 Kron.23:1-5). Uit deze tekst blijkt ook dat David opdracht had gegeven om instrumenten te laten maken (zie ook 2 Kron.7:16).Hij had een open oog voor scholing! Dit blijkt uit 1 Kron.25.

Uit de zonen van Asaf, Heman en Ethan (Jeduthun), worden zangers gerecruteerd. Zo worden er 24 groepen gevormd van elk 12 man. Totaal(25/7) tweehonderd achtentachtig die onderricht en volleerd waren! Men kan zeggen dat aan goede zang en muziek hard gewerkt werd!

Nogmaals in 1 Kron.23:30-31: bij alle feesten, bij alle diensten en offers 's morgens en 's avonds moesten de genoemde Levieten klaar staan om voortdurend te loven en te prijzen. De tempelmuziek is zeer belangrijk: veel meer dan tijdens de diensten in de tabernakel na de uittocht.

Na Davids dood gaat Salomo in zijn vaders voetsporen verder. Bij de kroonbevestiging is er veel muziek met bazuinen, en

fluiten, en gejuich (1 Kon.1:40,41,45). Salomo kende misschien nog wel meer liederen dan David. In 1 Kon.4:32 staat dat hij er 1005 kende.

Daarnaast werden in zijn opdracht muziekinstrumenten gebouwd 1 Kon.10:12. Waarschijnlijk slaat deze tekst op zang en muziek in het paleis en niet op de tempeldienst (vgl 2 Sam. 19:35). Dit duidt op een zelfstandige ontwikkeling in de cultuurmuziek naast de tempelzang en muziek.

Salomo bouwt de tempel te Jeruzalem. De inwijding is een geweldig feest (2 Kron.5:12-14). De Levieten in feestgewaad met cimbalen, harpen en citers, plus 120 priesters die op trompetten blazen. Het éénstemmig gezongen lied: 'Want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid' klinkt. Dit krachtige, unisono loven en prijzen voor God is niet om religieuze ontroering op te wekken, maar om God te danken (zie ook 2 Kron. 7:6). Dan vervult God de tempel met heerlijkheid.

Zeven dagen duurde het feest van de inwijding.

Salomo stelt naar de verordening van David de diensten van de zangers vast. (2 Kron.8:14). Het meest opmerkelijke feit van de tempeldienst blijven de uitbundige muzikale verordeningen.

Het offeren en de zegening zijn andere wezenlijke elementen. Het lerende element is afwezig. Dit vond niet plaats tijdens de diensten, maar tijdens aparte uren door leraren of in 'profetenscholen.' Het lerende element komt pas naar voren door de ballingschap. Deuteronomium 31:9. Om de zeven jaar voorlezing der wet. Men was toen gedwongen de eigen identiteit d.m.v. leringen en overleveringen vast te leggen.

Maar in de tempel staat het vierende element voorop. Zang en muziek met een accent op de kwaliteit. Voorwaar enige zaken die muzikale christenen van nu ter harte mogen nemen. Ook het feit, dat de leidende figuren zich er niet voor schaamden te zingen en te dansen voor God.

Nu zal men wel zeggen: een incidentele gebeurtenis. Toch kwam dit meer voor, maar daarover later. Het gaat er om dat God duidelijk wil maken hoe belangrijk zang en muziek voor Hem is. Het is een waardige manier om Hem te danken uit alle macht.

De Psalmen zijn een levende taal; van en voor levende mensen en niet in de vaak onverstanebare taal, zoals meestal van de kansel tot ons gesproken wordt. De vertalingen die tot onze beschikking staan geven werkelijk niet altijd het leven en ritme weer van de oorspronkelijke teksten die bedoeld waren om gezongen en gereciteerd te worden. Om ze te kunnen verstaan zal men ze met de 'oren van de ziel' moeten meebelevan.

De liederen drukken alle mogelijke ervaringen uit, van diep verdriet tot het meest vreugdevolle loflied. Geen wonder dat mensen van alle tijden deze bijbelliederen tot de meest gelezen en gezongen gedeelten gemaakt hebben.

De Psalmen behoren tot de oosterse muziek. Deze oosterse muziek bestaat uit melodiepatronen, die zeer overheersend zijn. Veel teksten werden op deze patronen gemaakt. Vaak doubleerden verschillende teksten op dezelfde melodie. Ook komt men dit bij de Psalmen tegen: 'Op de wijze van' Deze wijzen zijn een boeiend mozaiek. Zo vindt men 3 x op de wijze van 'verderf niet' (Psalm 57,59,75) 3 x op de wijze van 'De Leliën' (Psalm 45,69,80) 3 x op de wijze van 'De Gittith' (Psalm 8,81,84); 2 x op de wijze van 'De Achtste' (Psalm 6,12); Ook vindt men; op de wijze van 'de dood van de zoon' (Psalm 9) 'De Hinde van de Dageraad' (Psalm 22); 'De Jonkvrouwen' (Psalm 46); 'De Duif op verre terebinten' (Psalm 56).

Deze wereldlijke wijsjes die zeer bekend moeten zijn geweest, werden gebruikt als basis voor 'gewijde' teksten. Dit toont des te meer aan hoe dagelijks leven en leven met God verweven was en eigenlijk nog steeds zou moeten zijn.

De Psalmen hebben een zeer belangrijke plaats in de tempeldienst ingenomen. Dit was al zo vanaf Salomo. Na de ballingschap was het psalmenboek zelfs het officiële gezangboek voor de tempel.

Boven 57 liederen staat het opschrift psalm (Hebreeuws: Mizmoor), wat betekent: Tokkelen op de snaren; een duidelijke muzikale aanwijzing voor de begeleiding.

Psalm 4, 6, 54, 55, 61, 67, 76, moeten bij snarenspeel gebracht worden.

Psalm 5 bij fluitspel.

Bij 55 Psalmen komt men de aanwijzing tegen: voor de koorleider, hoewel het Hebreeuws (Lammenatseach) hier niet geheel duidelijk is.

In 31 Psalmen komt men 71 maal het woord 'sela' tegen. Een muzikale aanduiding, die nog steeds niet volledig verklaard is. Boven 32 Psalmen staat geheel geen opschrift.

15 Psalmen heten 'Lied' en één psalm wordt een klaaglied genoemd (Psalm 7).

Psalm 145 is een 'loflied' hoewel dit op vele andere liederen van toepassing zou kunnen zijn.

Een apart bundeltje pelgrims liederen (sier hammaaloth), die gezongen werden op reis naar de feesten in Jeruzalem (Psalm 120-134), vormen een duidelijk afgebakend geheel.

5 Psalmen heten 'gebed' maar dit zou haast betrekking kunnen hebben op bijna alle Psalmen.

Wie waren de auteurs van de Psalmen?

Vele liederen dragen het opschrift 'David', 'Asaf' van de 'Korachieten', (een soort zangersbond) en een paar 'Salomo', 'Mozes' en 'Ethan.'

Toch blijkt na veel onderzoek dat David niet al deze liederen gemaakt heeft. De kernen van vele psalmen gaan via lange overlevering terug op zeer oude teksten. Er zitten zeer waarschijnlijk veel van deze stukken afkomstig van David in de Psalmen verborgen. Anderen zullen ongetwijfeld haast volledig van David zijn b.v. Psalm 18, 23 en 51.

Wie verder de auteurs zullen zijn is in wezen onbelangrijk. Het doet niet af aan de betekenis van de Psalmen voor de mens van nu. God is voor de zangers, muziek en bidders een realiteit. Opmerkelijk hoe gebed en muziek een eenheid vormen in dit Bijbelboek. God, Zijn verlossing, Zijn redding, zijn nog steeds aktueel. Gebed en eenheid met God zou ook voor nu een inspiratiebron voor de Christelijke muziek kunnen zijn.

Indien men de Psalmen op de inhoud wil indelen, dan moet men niet op de opschriften afgaan. Deze geven hele andere aanduidingen. Gaat men op de inhoud af, dan komt men ongeveer op het volgende uit:

Nationale liederen: Psalm 44, 46, 47, 60, 66, 68, 74, 75, 76, 77, 79, 83, 85, 89, 118, 123, 124, 126, 129, 137, 149.

Historische liederen: Psalm 78, 105, 106, 114.

Pelgrimliederen: Psalm 48, 84, 120 tot 134.

Klaagliederen: Psalm 22, 88, 102.

Lofliederen: Psalm 8, 19, 33, 96, 99, 100, 103 tot 105, 111, 113, 115, 135, 136, 145 tot 150.

Lieder van geloofsvertrouwen: Psalm 3, 11, 16, 23, 27, 40, 62, 91.

Boetepsalmen: Psalm 6, 32, 38, 51, 102, 130, 143.

Zangen van ballingen: Psalm 27, 42, 61, 63.

Dankliederen: Psalm 21, 30, 34, 65, 66, 68, 116, 118.

Onschuldbetuiging: Psalm 5, 7, 12, 26.

Godsbestuur: Psalm 37, 39, 73, 92.

Vloekpsalmen: 109, 137.

Jeruzalem: 46, 48, 87, 122.

Leerdichten: 1, 15, 37, 49, 119, 127, 128, 133.

Over een koning: 2 tot 5, 18, 20, 21, 45, 57, 72, 101, 110, 138.

Schepping: 8, 29, 47, 65, 67, 148.

Psalm 5:12: 'Maar verheugen zullen zich allen, die bij u schuilen, altoos zullen zij jubelen, daar Gij hen beschermt, en in U zullen juichen, wie Uw Naam liefhebben.'

Jubelen een muzikale expressie, komt zeer veel keren in de Psalmen voor o.a. bij Psalm 32:11 33:1 35:27 40:17 45:16 51:16 57:8 59:17 63:8 67:6 70:8 84:3 89:13 140:14.

Ook het juichen komt vele keren voor o.a. in Psalm 9:15 20:6 31:8 48:12 60:8 81:2 95:2 97:8 98:6 132:9.

Het verheugen wordt vele malen genoemd. Verheugen, het blijzijn is de aanzet tot vreugde en waar het hart vol van is, stroomt de mond van over. Men komt tot zingen. Jubelen en juichen zijn spontane musische uitingen, waarbij jubelen een groter bewust melodie-element heeft als juichen.

Psalm 7:18: 'Ik zal de Heer loven naar Zijn gerechtigheid, en de Naam van de Heer, de Allerhoogste, psalmzingen.'

Ook het loven wordt vele keren genoemd: o.a. in: Psalm: 54:8 67:4 69:35 75:2 89:6 103:1,2,20 104:1 107:8 15,21,31 109:1 113:1-3 118:1 135:1-3 138:1 148.

Loven is ook zingen zonder vaste melodie, een spontaan gebeuren, maar niet zo uitbundig als b.v. jubelen of juichen. Hoewel loven ook kan gebeuren door de lofliederen te zingen. Psalmzingen is God loven met een duidelijke melodie. Dit wordt o.a. genoemd in: Psalm 9:3,12 18:50 30:5 66:1-4 68:33 75:10.

Psalm 13:6 over Uw verlossing juicht mijn hart.
Ik wil de Here zingen omdat Hij mij heeft welgedaan.

Psalm 26:7 een luid loflied.

Psalm 27:6 Ik wil in Zijn tent offeren, offers met geschal, ik wil zingen, ja psalmzingen de Heer.

Psalm 28:7 Op Hem vertrouwde mijn hart en ik werd geholpen. Daarom juicht mijn hart en loof ik Hem met mijn lied.

- Psalm 30:10
12,13 Kan het stof U loven, kan dat Uw trouw vermelden? Mijn rouwklacht hebt Gij veranderd in een reidans, mijn rouwkleed hebt Gij losgemaakt, met vreugde mij omgord, opdat mijn ziel U zou psalmzingen en nimmer verstommen Heer, mijn God, voor altoos zal ik U loven.
- Psalm 32:7 Jubelzangen van bevrijding, zie ook 35:9.
- Psalm 33:1-3 Jubelt, gij rechtvaardigen, in de Heer. Een lofzang betaamt de oprechten, looft de Heer met de citer, psalmzingt Hem met de tiensnarige harp. Zingt Hem een nieuw lied, speelt schoon op de snaren onder geschal.
- Psalm 34:2-4 Ik wil de Heer te allen tijde prijzen, bestendig zij Zijn lof in mijn mond. In de Heer beroeme zich mijn ziel; laten de ootmoedigen het horen en zich verheugen. Maak met mij de Heer groot, en laat ons tezamen Zijn naam verheffen.
- Verheffen wil zeggen: Lof verkondigen, ook een zangvorm. Zie ook Psalm 99:5,9, 107:32, 145:1.
- Psalm 35:18 Ik zal U loven in een grote gemeente, onder een geweldige schare U prijzen. Zie ook 22:23,26.
- Psalm 40:4 Hij gaf mij een nieuw lied in de mond een lofzang aan onze God.
- Psalm 42:5b Jubelklank en lofzang, een feestvierende menigte.
- Psalm 43:4 Zodat ik kan gaan tot Gods altaar tot de God mijner jubelende vreugde en U love met de citer.
- Psalm 45:2,9 Mijn hart trilt van blijde woorden, ik draag mijn gedicht een koning voor, mijn tong is de stift van een vaardig schrijver.

Uit ivoren paleizen verheugt u snarenspeel.

Psalm 47:6-8 God is opgevaren onder gejuich, de Heer onder bazuingeschal. Psalmzingt Gode, psalmzingt. Psalmzingt onze Koning, psalmzingt! Want God is de Koning der ganse aarde, psalmzingt met een kunstig lied.

Dit zou een feestlied voor Hemelvaartsdag kunnen zijn.

Psalm 52:11 Voor altoos zal ik U loven.
(zie ook psalm 41:14 61:9 89:53)

Psalm 57:8-10 Mijn hart is gerust, o God, mijn hart is gerust; ik wil zingen, ja psalmzingen. Waak op, mijn ziel waak op, harp en citer; ik wil het morgenrood wekken. Ik zal U loven, o Heer, onder de volken, ik zal U psalmzingen onder de natiën.

Psalm 59:17-18 Ik echter bezing Uw sterkte, des morgens jubel ik over Uw goedertierenheid.

Psalm 63:5 Zo wil ik U prijzen mijn leven lang, in Uw naam mijn handen opheffen.

Psalm 66:8-17 Prijst volken, onze God en laat luide Zijn lof weerklinken die onze ziel herleven deed. Nauwelijks had ik met mijn mond tot Hem geroepen of er was een lofzang onder mijn tong.

Psalm 68:4 Maar de rechtvaardigen verheugen zich, zij juichen voor Gods aangezicht en zijn blijde met vreugdebetoon. Zingt Gode, psalmzingt Zijn naam.

vers 25,26 Men ziet Uw feeststoet, o God, de feeststoet van mijn God, mijn Koning, in het heiligdom. Voorop gaan zangers, daarachter snarenspeleers in het midden jonkvrouwen, die de tamboerijnen slaan. In koren prijzen zij God.

Een muziekkuitvoering ter ere van God. Gods orkest.

Psalm 69:31 Ik zal de naam van God prijzen met een lied, Hem verheerlijken met een lofzang dat zal de Heer meer behagen dan een rund (een offer)

- Psalm 71:6,8 U geldt bestendig mijn lofzang.
Mijn mond is vervuld van Uw lof.
- 22 en 23 prijzen met de harp en psalmzingen met de citer.
- Psalm 81:2-5 Jubelt Gode, onze Sterkte, Juicht ter ere van Jacobs God. Heft een zang aan, laat de tamboerijn horen, de lieflijke citer met de harp. Blaast de bazuin op de nieuwe maan, op volle maan voor onze feestdag. Want dit is voor Israel een inzetting.
- Psalm 87:7 En zij zingen bij reidans: al mijn bronnen zijn in U.
- Psalm 88:11 Zult Gij aan de doden een wonder doen; zullen schimmen opstaan en U loven?
- Psalm 89:2-16 Van de gunstbewijzen des Heren wil ik altoos zingen, van geslacht tot geslacht zal ik Uw trouw met mijn mond verkondigen. Welzalig het volk dat de jubelroep kent, zij wandelen Heer, in het licht van Uw aanschijn.
- Psalm 92:1-5 Het is goed de Heer te loven, Uw naam psalmen te zingen, o Allerhoogste, in de morgenstond Uw goedertierenheid te verkondigen, en Uw trouw in de nachten, op het tiensnarig instrument en op de harp, bij snarenspeel en op de citer. Want Gij, Heer hebt mij verheugd door Uw daden, over de werken Uwer handen zal ik jubelen.
- Psalm 95:1-2 Komt laat ons jubelen voor de Heer, juichen ter ere van de rots onzes heils. Laat ons met lofzang voor Zijn aangezicht komen, ter ere van Hem juichen bij snarenspeel.
- Psalm 96:1-4 Zingt de Heer een nieuw lied, zingt de Heer, gij ganse aarde, zingt de Heer, prijst Zijn naam boodschap Zijn heil van dag tot dag. Vertelt onder de volken Zijn heerlijkheid, onder alle natiën Zijn wonderen. Want de Heer is groot.

en zeer te prijzen, geducht is Hij boven alle goden.

Een oudtestamentische vorm van muziekewangelisatie.

Psalm 98:1,4-9 Zingt de Heer een nieuw lied. Juicht de Heer, gij ganse aarde, breekt uit in gejubel en psalmzingt. Psalmzingt de Heer met de citer, met de citer en met luide zang, met trompetten en met bazuingeschal, juicht voor de Koning, de Heer. De zee bruiise en haar volheid, de wereld en wie er in wonen; dat de stromen in de handen klappen, de bergen tezamen jubelen voor het aangezicht des Heren, want Hij komt om de aarde te richten.

Psalm 100:1,2,4 Juicht de Here gij ganse aarde, dient de Heer met vreugde, komt voor Zijn aangezicht met gejubel. Gaat met een loflied Zijn poorten binnen, Zijn voorhoven met lofgezang, looft Hem, prijst Zijn naam; want de Heer is goed.

Psalm 101:1 Van goedertierenheid en recht wil ik zingen, U, o Heer, wil ik psalmzingen.

Psalm 102:19 Dit worde opgeschreven voor een volgend geslacht, en het volk dat geschapen zal worden zal de Heer loven.

God's belofte voor de toekomst is lofzingen over Zijn verlossing.

Psalm 104:33-34 Ik zal de Heer zingen zolang ik leef; ik zal mijn God psalmzingen, zolang ik ben; moge mijn overdenking Hem behagen. Ik zal mij in de Heer verheugen.

Psalm 105:1,2,3 Looft de Heer, roept Zijn naam aan, maakt onder de volken Zijn daden bekend: zingt Hem psalmzingt Hem, gewaagt van al Zijn wonderen. Beroemt u in Zijn heilige naam; het hart van wie de Here zoeken, verheuge zich.

Psalm 106:1 Hallelujah, Looft de Heer, want Hij is goed,

want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.

Dit vers is een veel voorkomend intro bij de psalmen, maar het komt ook voor als coda. Psalm 106:48 107:1 117 118:29 100:5.

Het officiële tempellied.

Psalm 106:2 Wie kan de machtige daden des Heren uitspreken, al zijn lof doen horen?

Het is onmogelijk om God voor alles wat Hij doet, zodanig te danken en te loven, dat wat Hij doet tot zijn recht komt.

Psalm 106:12 Toen geloofden zij Zijn woorden, zij zongen Zijn lof.

vers 47 Verlos ons Heer, onze God, verzamel ons weder uit de volken, opdat wij uw heilige naam loven, ons beroemen in uw lof.

Dit is letterlijk vervuld.

Psalm 108:2-4 Mijn hart is gerust, o God, ik wil zingen, psalm zingen, ja van harte. Waak op, harp en citer, ik wil het morgenrood wekken. Ik zal u loven o Heer, onder de volken, U psalmzingen onder de natiën.

Psalm 109:30 Ik zal de Heer met luide stem loven, ik zal Hem lofzingen, te midden van velen.

Psalm 111:1 Hallelujah, Ik zal de Heer met luide stem loven, in de kring der oprechten en in de vergadering.

Psalm 115:17-18 Niet de doden zullen de Heer loven, niemand van wie in de stilte zijn neergedaald, maar wij, wij zullen de Heer prijzen, van nu aan tot in eeuwigheid. Hallelujah.

Psalm 118:14,15 De Heer is mijn sterkte en mijn psalm. Hij is mij tot heil geweest (zie ook vs.22). Hoort: jubellied en zegezang.

- Psalm 119:7
vers 54
vers 62
vers 164
vers 171
vers 172
vers 175
- Ik zal U loven in oprechtheid des harten.
Uw inzetten zijn mij tot snarenspeel.
Te middernacht sta ik op om U te loven.
Zevenmaal daags loof ik U om Uw rechtvaardige verordeningen.
mijn lippen zullen overvloeien van lof want
Gij zult mij uw inzetten leren.
mijn tong zal uw woord bezingen.
mijn ziel leve, en love U.
- Psalm 122:4
- Een voorschrift voor Israël is het de naam des Heren te loven (zie o.a. Ex.23:17, 34:23 Deut. 16:16).
- Psalm 124:6
- Geprezen zij de Heer, die ons niet overgaf ten buit aan hun tanden (nl. van de vijanden).
- Psalm 126:1-2
vers 5
- Toen de Heer de gevangenen van Sion deed wederkeren, waren wij als degenen die dromen
Toen werd onze mond vervuld met lachen,
onze tong met gejuich.
wie met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien.
- De terugkeer uit de ballingschap was als een droom, die veel dank en lofzang gaf.
- Psalm 132:16
- Haar priesters (nl. van Jeruzalem) zal ik met heil bekleden. Haar vromen zullen vrolijk juichen.
- Psalm 134
- de zegenbede met lofprijzing en handen opheffen.
- Psalm 136
- de psalm van lofprijzing over Gods goedertierenheid tot in eeuwigheid.
- Psalm 137:1-4
- Aan Babels stromen daar zaten wij, ook weenden wij, als wij Sion gedachten. Aan de wilgen aldaar hingen wij onze citers; want daar begeerde zij die ons mishandelden, vreugdebetoon: Zingt ons een der liederen van Sion. Hoe zouden wij des Heren lied zingen op vreemde grond? (zie 126 ook).

- Psalm 138:4-5 Alle koningen der aarde zullen U, o Here, loven, wanneer zij de woorden van Uw mond gehoord hebben; zij zullen zingen van de wegen des Heren, want de heerlijkheid des Heren is groot.
- Psalm 139:14 Ik loof U, omdat ik gans wonderbaar ben toebereid, wonderbaar zijn Uw werken; mijn ziel weet dat zeer wel.
- Psalm 144:9 O God, een nieuw lied wil ik U zingen, met de tiensnarige harp wil ik U psalmzingen.
- Psalm 145:7 Zij zullen de roem Uwer grote goedheid verkondigen, en jubelen over uw gerechtigheid.
 vers 10 Al Uw werken zullen U loven, Heer, uw gunstgenoten zullen U prijzen;
 vers 21 Mijn mond zal de lof des Heren spreken, en al wat leeft, zal Zijn heilige naam prijzen voor altoos en immer.
- Psalm 146:1,2 Hallelujah, loof de Heer mijn ziel.
 Ik zal de Heer loven, mijn leven lang,
 Mijn God psalmzingen zolang ik nog ben.
- Psalm 147:1,7 Looft de Heer, want het is goed, onze God te psalmzingen, ja het is liefelijk, een lofzang is betamelijk. Zingt de Heer een loflied toe, psalmzingt onze God met de citer.
- Psalm 148:14 Hij heeft voor zijn volk een hoorn verhoogd: een lofzang voor al zijn gunstgenoten, voor de kinderen Israëls, het volk dat nabij Hem is, Hallelujah.
- Psalm 150 Hallelujah, looft God in Zijn heiligdom, looft Hem in Zijn machtig uitspannel, looft Hem om Zijn machtige daden, looft Hem naar Zijn geweldige grootheid, looft Hem met bazuingeschal, looft Hem met harp en citer, looft Hem met tamboerijn en reidans, looft Hem met snarenspeel en fluit, looft Hem met klinkende cimbalen,

looft Hem met schallende cimbalen.
Alles wat adem heeft, love de Heer.
Hallelujah.

Psalmen voor de eredienst en psalmen voor thuis. Lieder en gezongen in de nacht, in eenzaamheid en liederen uitbundig gezongen met feestvierende menigten. Kunstige gedichten of volksliedjes. Beden en zegeningen; de psalmen vormen een schitterende kollektie die niet alleen voor het verleden waarde heeft. Vreugde over verlossing, deze oude liederen kunnen nieuw zijn (psalm 33/3; 40/4; 98/1; 144/9). Zachte zangen en luide liederen, er is geen vast schabloon.

De psalmen moeten werkelijk niet alleen maar gelezen of geprekeerd worden. Ze moeten beluisterd, meebeleefd en gezongen worden. De psalmen zijn nog steeds een enorme bron waaruit iedereen uit elke cultuur nog steeds kan putten.

Opmerkelijk is, dat het er bij God niet stil toegaat. De beleving van de verlossing geeft niet alleen stille overpeinzingen, maar heel veel liederen, lofzangen.

Psalms 1 geeft de twee wegen aan die de mens kan gaan.
Psalm 150 als lofzang over de keuze voor God besluit dit Bijbelboek.

Het boek Spreuken wordt gerangschikt onder de wijsheidsliteratuur. Hiertoe behoren ook Job en Prediker. Spreuken is een merkwaardig boek, vanwege het karakter: geen verhalen, geen historie, wetten of iets dergelijks, maar overdracht van het menselijke. Toch is het meer als pure menselijke wijsheid. God staat centraal. Veel van deze Spreuken worden aan Salomo toegeschreven. (1 Kon.4:32).

Het boek is net als Job en Hooglied in een versvorm geschreven. Puur lezend is dit niet voldoende. De Spreuken werden op zangerige wijze geciteerd om toch maar voor het leven van alle dag gebruikt te worden.

Een aantal spreuken die in verband met muziek genoemd kunnen worden:

Spreuken 18:21 Dood en leven zijn in de macht der tong.

Spreuken 25:20 Als iemand die een kleed uittrekt op een koude dag, als azijn op loog, is wie liedjes zingt bij een treurig hart.

Spreuken 25:11 Een woord, in juiste vorm gesproken, is als gouden appelen op zilveren schalen.

Voor de musicus en christen is Spreuken een aktueel boek met wijsheid en leidraad voor het leven in het heden. Vooral het weten wanneer je iets moet toepassen en gebruiken: Niet alles uit het repertoire is voor iedere gelegenheid geschikt. Een lied voor vreugde en voor bezinning, een lied over verdriet en troost behoort er te zijn. Het leven van een kind van God kent al deze momenten. Maar in dit alles staat God centraal, de bron van alle leven en verlossing. Zijn wijsheid is iets behartigenswaardig.

Toen Salomo mocht kiezen tussen rijkdom, eer, voorspoed en wijsheid bad hij om wijsheid. De beste keus en alles werd hem bovendien geschonken. De bloeitijd van Israël brak toen aan. Van Salomo kan de musicus en trouwens ieder mens nog iets leren.

Lees het boek Spreuken nog maar eens.

Net als Spreuken en Job is Prediker een onderdeel van de wijsheidsliteratuur. Het geeft zaken weer, die veel verder gaan dan de Israëliische situaties. Net als alle andere bijbelboeken heeft het een boodschap, voor nu. Prediker boort aan dat veel zinloos is.

Vanitas vanitatum: IJdelheid der IJdelheden.

'Alles is ijdelheid', zegt een oude canon.

Prediker stelt de mens tegenover het perspectief van Gods eeuwigheid: een korte ademtocht, levensflits met alle wensen en strevingen en dat in werkelijkheid weer tot stof vergaat. Toch is het niet uitzichtloos.

Prediker 11:8,9 Alle dingen zijn onuitsprekelijk vermoeiend.
Er is niets nieuws onder de zon.

Prediker 7:5 Het is beter te horen naar de berisping der wijzen, dan dat men hoort naar het lied der dwazen (het oppervlakkige wereldse leven).

Prediker 8:15 Daarom prees ik de vreugde, omdat er niets beters is voor de mens onder de zon dan te eten en te drinken en zich te verheugen.

Prediker 9:7 Welaan dan, eet uw brood met vreugde en drink uw wijn met een vrolijk hart, want als gij dit doet, dan heeft God dit reeds zo lang gewild.

Prediker 11:4 Wie steeds op de wind let, zal niet zaaien en wie steeds naar de wolken ziet, zal niet maaien.

- *20 De boodschap van Prediker is een praktische boodschap. Aanvaardt de vreugde van het heden en luistert naar God. Prediker twijfelt terecht aan het menselijk denken en vermogen (zie Jubal). Het boek opent de deur voor het evangelie: een blijde boodschap van zekerheid te midden van alle onzekerheid. De aangehaalde teksten zijn ook voor de muzikanten het overdenken waard. Te midden van alle menselijke ijdelheid is vreugde, dus musische expressie een daad die God wil.

Hooglied betekent: Lied der liederen.

Bruiloften in deze oude tijd duurden 7 dagen. Hooglied is het best te beschouwen als een verzameling liederen die in de bruiloftsweek gezongen werden.

Hooglied behoort met Ruth, Prediker, Esther en Klaagliederen tot de vijf feestrollen (Megillôth), die op de grote feesten in de synagoge gereciteerd werden.

Op de achtste dag van het Paasfeest wordt het Hooglied gereciteerd.

Het Hooglied bezingt in eerste instantie de aardse liefde van man en vrouw. Deze bundel liederen behoren daarom zondermeer tot één van de hoogtepunten in wereldliteratuur. Een bewijs dat God de liefde en erotiek tussen man en vrouw niet minder ziet dan de geestelijke liefde.

Ook is er de allegorische uitleg van Christus' liefde voor zijn bruid, de gemeente.

Hoewel niet iedereen een poëzie of muziek liefhebber zal zijn, zal de tekst van deze liederen aanspreken: vreugde over schoonheid, over de liefde, over man en vrouw.

Niet voor niets: het lied der liederen.

In grote lijnen zullen wij de geschiedenis in relatie tot de muziek, chronologisch volgen. Als uitgangspunt is genomen 1016 voor Christus. Davids dood. Na Salomo's dood, in 975 v. Chr. valt het Israelische volk uiteen in het rijk van Juda (2 stammen 975-588 v.Chr.) met op de troon de nakomelingen van David en het rijk van Israël (de 10-stammen, 975-722 v.Chr.).

Eigenlijk kan men dit hoofdstuk het beste typeren als een geschiedenis van koningen die God wilden volgen of die God de rug toekeerden. God zegende, wie Hem volgden, maar Zijn vloek kwam op wie Hem verlieten. De ballingschap, het exil, zou aanbreken. De relatie tot de muziek is wat dit alles betreft zeer groot geweest.

Tijdens de regering van Rehabeam (975-958 v.Chr.), de zoon van Salomo, komen alle Levieten (de zangers) en priesters in Juda wonen. Het Rijk Israël vervalt al snel tot afgodendienst (opmerkelijk). Dan komt Abia op de troon (958-955 v.Chr.). Als de koning (Jerobeam) van Israël Juda aanvalt, waarschuwt Abia de Israëlieten niet tegen de Heer te strijden: 'En zie, bij ons gaat God aan de spits - en zijn priesters met alarmtrompetten, om tegen U alarm te blazen' (2 Kron.13:12). Ondanks een list weet Abia te winnen (vers 15). God heeft het laatste woord in deze strijd, waarin zijn dienaren (de priesters) met trompetten vooraan gaan.

Tijdens de regering van Asa (955-914) wijdt het volk van Juda zich onder gejuich met muziek (2 Kron.15:14) opnieuw aan God en men doet allerlei afgoderij weg.

Dan wordt Josafat koning (914-899). Hij wil de Heer dienen en neemt daartoe geen halve maatregelen. Als Moabieten en Ammonieten aanvallen bidt men om uitredding. De Leviet (zanger) Jahaziël profeteert dat God zal helpen. Daarop loofden de Levieten de Heer met krachtige stem (2 Kron.20:19). De volgende morgen trekt men op. Voor het leger uit gaan mannen die in heilige feestdos Gods lof zongen (2 Kron.20:21). De overwinning krijgen zij in de schoot geworpen. Men komt bij elkaar in een dal om de Heer te danken en te prijzen. Dit dal heet sindsdien: Dal der Lofprijzing (2 Kon.20:26-29). Terug in Jeruzalem wordt met vele muziekinstrumenten een dankfeest gehouden. (vers 29) Na hem komen 2 koningen (Joram en Ahazia), die goddeloos handelen. In deze tijd zijn er in het

Rijk van Israël een paar muzikale gebeurtenissen te vermelden. Tijdens een beleg van Samaria, de hoofdstad, gebruikt God geluid om de stad te bevrijden. God laat de vijand een geluid horen van een grote legermacht (2 Kon.7:6) waardoor zij vluchtten. Aan de onhoudbare toestand kwam een einde.

in 883 v.Chr. wordt Jehu tot koning over Israël gezalfd door de profeet Eliza. Hoorngeschal huldigt hem (2 Kon.9:13). Jehu roeit zoveel mogelijk de afgodendienst in Israël uit.

De periode rond 880 is een barre tijd voor Juda en Israël. Eén en al afgodendienst. Van het imperium van David en Salomo blijft weinig over. Maar dan komt Joas op de troon van Juda (877 v.Chr.). Dit gebeurt met veel vreugde, muziek en handen klappen (2 Kon.11:12-14) (2 Kron.23:13). Weer wordt schoon schip gemaakt in het land. De dienst voor God in de tempel wordt hersteld. Zang en muziek voor God klinken weer (2 Kron. 23:18).

Het beste is deze geschiedenis van Salomo tot de ballingschap te typeren als een periode van scheiding. De innerlijke verdeeldheid van het rijk onder Salomo, manifesteerde zich in een uiterlijke verdeeldheid: Israël en Juda. Ook manifesteerde deze verdeeldheid zich op het geestelijke vlak: scheiding der geesten. Koningen die God volgden en koningen die God de rug tokeerden en het volk tot zonde verleidden. In deze woelige tijden zond God profeten om te waarschuwen: Elia, Eliza en anderen.

Omstreeks 870 v.Chr. wordt Joël gezonden en deze profeteert in Juda. Hij gebruikt een aantal muzikale voorbeelden om de mensen tot God terug te brengen.

Joël 1:8-12 Weeklaag, jammert en treurt. Voorwaar, de blijdschap is beschaamd van de mensenkinderen weggevlucht.

De zonden van de mensen zijn groot.

Joël 2:1 Blaast de bazuin op Sion (Jeruzalem) en maakt alarm op mijn heilige berg, want de dag des Heren komt.

Het oordeel is aanstaande, toch is bekering (2:12) nog mogelijk.

Joël 2:15 Blaast de bazuin op Sion, heiligt een vasten,
 roept een plechtige samenkomst bijeen.

Bekeert het volk zich, dan geeft God nog een belofte van zijn
Heilige Geest.

Joël 2:21 Vrees niet o land, jubel en verheug u, want de
 Heer heeft grote dingen gedaan.

Joël 2:23 en gij, kinderen van Sion, juicht en verheugt u
 in de Heer.

In de 8-ste eeuw voor Chr. treedt de profeet Jona op. Als hij in
het binnenste van een vis zit, ongehoorzaam aan God, komt hij
tot inkeer en zingt een lied! (Jona 2:1-9).

Omstreeks het jaar 800 na Chr. (80 jaar voor de vernietiging
van het rijk) zend God Amos uit Juda naar het noordelijke rijk
(Israël), met onheilsprofetieën. Israël was toen op toppunt van
zijn grootheid. (Koning Jerobeam II) schijn-godsdiens had geen
waarde.

Amos 3:6 Wordt de bazuin in een stad geblazen, zonder
 dat de inwoners opschrikken?

Amos 5:1-3 Een profetisch klaaglied over de komende val
 van het rijk Israël.

Amos 5:17 Men verlangt misbaar van hen die klaagzangen
 kennen.

God zal oordelen omdat Israël zich niet bekeert.

Amos 5:23 Doe van Mij weg het getreur van uw liederen,
 het getokkel van uw harpen wil ik niet horen.

De Heer wil recht en gerechtigheid en geen loze liederen.

Amos 6:5 Gij, die joelt bij het geluid van de harp, die
 gelijk David muziekinstrumenten voor u uit-
 denkt.

Bedoeld zijn hiermee allerlei lieden, die zich verbeelden hele

Davids te zijn, als zij hun krijgende wanklanken doen horen en die zich allerlei zonderlinge muziekinstrumenten uitdenken. Dit beeld zou op de pop-rock cultuur kunnen slaan. Er is niets nieuws onder de zon. *21

Amos 8:3 De tempelzangen worden tot weeklacht.

nl. op de dag waarop God het noordelijke Rijk, Israël zal oordelen.

Amos 8:10 Dan zal Ik uw feesten in rouw verkeren, en al uw liederen in klaagzang.

Amos' profetiën zouden 80 jaar later uitkomen.

In de laatste 60 jaar van het noordelijke rijk Israël profeteert Hosea, iets later dan Amos.

Ook hij moet vanwege de zonden, de ondergang van het rijk Israël aankondigen.

Hosea 2:10 Ik zal doen ophouden al haar (nl. Israël) vreugde, haar feest, haar nieuwemaansdag en haar sabbat, ja, al haar hoogtijden.

God gaat een einde maken aan alle godsdienstige feesten, die men tot pretjes had omgeschapen.

Toch blijft er een belofte van genade ondanks het onheil:

Hosea 2:14 Zij zal daar zingen als ten dage toen zij trok uit Egypte.

Hosea 5:8 Blaast de bazuin in Gibeaa, de trompet in Rama, maakt alarm in Beth-Aven.

Hosea 8:1 De bazuin aan de mond. Als een arend komt het (nl. de ondergang) tegen het huis des Heren. Omdat zij mijn verbond hebben overtreden en tegen mijn wet gerebelleerd.

Hosea 13:4 want: een God nevens Mij kent gij niet en een verlosser buiten Mij is er niet.

Het boek Hosea vormt een geweldige laatste kans die God geeft,

maar het volk bekeerde zich niet.

Omstreeks 740 v.Chr. treedt de profeet Micha op. Ook hij spreekt van oordeel, maar ook van een eenmaal komende genade.

Micha 1:8-16 is een klaaglied over de komende val van Samaria en Jeruzalem.

Micha 2:4 Te dien dage zal men over u een spreuk aanheffen en weeklagend een klaagzang zingen.

Als tijdgenoot van Micha heeft Jesaja te Jeruzalem geprofeteerd, de grootste van alle profeten.

Hij profeteert o.a. over Juda en Israël, hun komende verwoesting over oordeel, de Messias, die eenmaal zou komen en het einde der tijden.

Jesaja 5:1-7 Het lied van de wijngaard, waarin de profeet bezingt dat God het volk vanwege hun zonden aan zichzelf overlaat.

Jesaja 5:12-13 Dan bestaat hun (werelds) feest in citer en harp, tamboerijn, fluit en wijn, maar op het doen des Heren letten zij niet. Daarom gaat mijn volk in ballingschap.

Jesaja 6:3-4 Een beurtzang tussen engelen, die aan Jesaja's roeping voorafgaat.

Jesaja 13:6 Jammert, (zie ook 15:3) want de dag des Heren is nabij.

Jesaja 12:1-6 Eenmaal zal het volk terugkeren: In deze verzen het danklied van de verlostten. Dit uitbundige profetische loflied bezingt Gods machtige daden.

Jesaja 14:4 een spotlied op de koning van Babel. Ook Babel zal vallen. God heeft de wereld en haar geschiedenis in Zijn hand.

Jesaja 16:10 vreugde en jubel, de citers zullen wijken omdat God ook Moab oordeelt.

- Jesaja 23:16 In een profetie over Tyrus en Sidon die het oordeel aangezegd krijgen, gebruikt de profeet ook muziek om dit aan te tonen: Neem de citer, ga rond door de stad, verlaten hoer. Speel mooi, zing veel ...
- Jesaja 24:7-11 De vrolijke tamboerijnen zwijgen, de vrolijke citer zwijgt, geen wijn meer onder gezang omdat de stad en wereld verwoest zal worden.
- Jesaja 25:1-5 Ondanks de verwoesting aan het eind der tijden, zal er een danklied zijn voor de uitreding die de Heer geeft.
- Jesaja 26:1 Te dien dage zal in het land Juda dit lied gezongen worden.
- Jesaja 26:19 Ontwaak en jubelt, gij, die woont in het stof. In deze eindtijd zullen de doden opstaan en God loven.
- Jesaja 27:13 En het zal te dien dage geschieden, dat er op een grote bazuin geblazen zal worden, en zij die verloren waren in het land Assur en Egypte zullen komen en zich neerbuigen voor de Heer op de Heilige berg te Jeruzalem.
- Jesaja 29:19 Heil vreugde en gejuich na verdrukking.
- Jesaja 30:29-32 Terwijl de Heer zich gereed maakt om zijn vijanden te vernietigen, maakt het volk van God zich onder zang en muziek van feest liederen klaar om zijn Heer te ontmoeten.
- Jesaja 35:1,10 Gejuich en gejubel over de komende verlossing die God geeft.
- Jesaja 42:10-12 Zingt de Heer een nieuw lied, jubel en gejuich want God wil verlossen.
- Dit vindt men ook in 44:23; 48:20; 49:13. Na ballingschap en oordeel over het zondige volk zal er een verlossing wezen.
- Jesaja 51:3 De Heer troost Sion; blijdschap en vreugde

zullen er gevonden worden, loflied en geklank van gezang. Dit vindt men ook in Jesaja 52:8-10; 55:12; 60:5; 61:7-10.

Gods oordeel moest komen vanwege de zonden van het volk. Toch geeft God genade en vergeving. Het volk zal eenmaal terugkeren. Het heil zal komen Jes. 62:7-9; 64:5; 65:18-19; 66:10.

Zoals de profeten voorspeld hebben, zo gebeurt het ook. Joël, Amos, Hosea, Micha en Jesaja gaven Gods waarschuwingen door aan het noordelijke 10-stammenrijk Israël en het zuidelijke 2-stammenrijk Juda. Dan worden de zonden van Israël groot en dit wordt de ondergang (2 Kon.17:7). Salmaneser (uit Assur) trekt op en verovert Israël, Samaria valt (721).

Zeer opmerkelijk is, dat bij alle koningen van Israël en Juda, die God niet dienden, nauwelijks sprake is van muziek. Bij de koningen die God willen dienen klinken de tempelzangen en is er gejubel voor God. In deze periode zonder in de Bijbel vermelde muziek, noemen alleen de profeten zang en muziek in verband met de verlossing die eenmaal komen zou.

De gebeurtenissen in Israël laten Juda niet onberoerd. Als Hizkia in Juda koning wordt (727) wil hij God dienen en houdt 'grote schoonmaak' in Jeruzalem en de ontwijde tempel. De tempeldienst wordt hersteld en met deze nieuwe inwijding doet de zang en muziek weer haar intrede (2 Kron.29:25-30) overeenkomstig de verordeningen van David. Deze dag wordt een feestdag met trompetten, cymbalen, harpen, citers en lofliederen met vreugde.

Dan wordt het volk opgeroepen om het paasfeest als vroeger te Jeruzalem te komen vieren (2 Kron. 30:1). Er komt voor het eerst sinds vele jaren zeer veel volk op de been om de Heer te offeren en te loven.

Zeven dagen wordt er dan feest gevierd en de Leviëten en priesters loofden de Heer al deze dagen met zang en instrumentale begeleiding (30:21-22).

Dan worden overal in het land de afgodenaltaren vernield. Nu wordt de tempeldienst weer elke dag gedaan zoals het moet, de priesters offeren en de Leviëten zingen (31:2).

Sanherib, koning van Assyrië, belegert Jeruzalem, maar Hizkia

doet wat God zegt en Jeruzalem wordt wonderbaarlijk bevrijd. Het Noordrijk is dan al in ballingschap gegaan. Na Hizkia's dood doet zijn zoon Manasse niet naar God's wil. Ook diens zoon Amon niet. Als Josia koning wordt (ca. 640) handelt hij naar Gods geboden. Hij hervormt het leven weer naar God's wet. Bij hem lezen wij ook weer over muziek: 2 Kron.34:12. De Levieten begeleiden de herstelwerkzaamheden aan de tempel met muziek!

Ook het Paasfeest wordt dan weer uitbundig met de zangers op hun post, volgens het gebod van David (2 Kron.35:15). Als Josia sterft in een veldslag tegen Faraó Necho (610) dan zijn er ook klaagzangen, door veel zangers en zangeressen gezongen, over deze koning die God dienen wilde (2 Kron.35:25).

In deze tijd treedt op de profeet Nahum. De verzen 1:2-15 vormen een alfabetisch psalm (elk vers vangt aan met een letter van het Hebreeuwsche alfabet) waarin de profeet Gods grootheid bezingt en de ondergang van Ninevé voorspeld.

Ook is er in deze periode de profeet Habakuk. Hij profeteert dat er eenmaal een spotlied zou zijn vanwege de ondergang van de Chaldeeën (2:6). Ook is er een muzikaal gebed, (voor te dragen of te zingen met snarenspeel), dat profetisch wijst op het komende oordeel van God, maar ook op de verlossing die eenmaal komen zou (3:1-19).

In dezelfde periode treedt de profeet Zefanja op. Hij voorspelt het eindoordeel van God, een dag van bazuingeschal (1:15-16). God zal na de gerichten heil geven. Men zal zich bekeren (de volken en Israël). Blijde zangen zullen op die dag klinken (3:14-17).

Tijdens de laatste jaren voor de ballingschap van Juda treedt de profeet Jeremia op.

Hij is de laatste die het afvallige volk oproept tot bekering, maar hij staat alleen tegenover priesters, leugenprofeten, adel en koning, die niet naar Gods stem willen luisteren. Hij voorspelt dat de bazuinen alarm zullen blazen (4:5-20; 6:1-17) vanwege de komende verwoestingen; maar het volk luistert niet. God zelf zal hierover treuren met een treurzang en een klaaglied (Jer.9:10).

Verdriet over het volk dat Hij liefheeft en wil helpen, maar dat niet gered wil worden. Bij alle bestaande klaagzangen

wordt een nieuw gevoegd (9:20-22), dat Jeremia de klaagvrouwen moet leren: Voor de komende dood en oordeel zal niemand veilig zijn.

Jeremia moet nu al bitter wenen omdat het volk in ballingschap zal gaan (13:17). De stad zal een voorwerp van aanfluiting worden (19:8). Maar Jeremia wordt gesterkt door zijn geloof in God, ondanks het verdriet dat men niet luisteren wil, kon hij Gods lof zingen (20:13). Toch zal God eenmaal een keer brengen in het lot van het volk en dan zal er weer vreugde zijn als het volk zal terugkeren: lofliederen, muziek en reidans het herstel (30:19; 31:4-13; 33:11). Maar eerst zal de stad vallen, op de koning zal een spotlied gezongen worden (38:22), omdat hij naar de verkeerde mensen luisterde en het volk zal gedeporteerd worden. Ook andere volken zullen aan verwoesting niet ontkomen: klaagfluiten over Moab (48:36). Babel een aanfluiting (50:13; 51:14,27,37).

In 586 valt de stad Jeruzalem. Alle profetiën worden vervuld. Verwoesting en het volk gaat in ballingschap. De zangen zijn opgehouden.

Naarmate het einde nadert stuurt God steeds frequenter profeten met een oproep tot bekering. Maar het volk dient liever de afgoden. De paar koningen die het leven naar Gods wet hervormden, konden Gods gericht niet tegenhouden. De profeten werden niet geloofd.

De muziek verklankt dit gebeuren:

Er is tempelmuziek en lofzang bij koningen die God wilden dienen, helaas waren dit er maar een paar.

Dit hele hoofdstuk kan het beste samengevat worden in het Bijbelvers:

Ook heb Ik wachters over u gesteld: luistert naar het geklank der bazuinen; maar zij zeggen: wij willen niet luisteren (Jer. 6:17).

In een aantal stromingen bestaat er de tendens om alleen maar de verlossing in Christus te propaganderen. Waarbij de vreugde voorop staat. Voor verdriet is geen plaats omdat dat schijnbaar tegen vreugde en verlossing ingaat.

Toch zijn vreugde en verdriet geen tegenstellingen in het geloofsleven. Ook als men verdriet heeft, is men niet een mindere christen. Verdriet is net zo elementair als vreugde. In de Bijbel staan vele klaagliederen vermeld.

Zo is het leven van David met vreugde en leed omkleed. David uit d.m.v. een klaagzang zijn bewogenheid over een vriend b.v. 2 Sam. 1:17; klaaglied over de dood van Saul en Jonathan; 2 Sam.3:33; Klaaglied over de dood van Abner; 2 Sam.18:33; de rouwklacht over het verlies van Absalon.

Koning Josia herstelde na jaren van verval tempel en dienst. Bij zijn dood zijn er klaagliederen (2 Kron.35:25), gedicht door Jeremia, gezongen door zangers en zangeressen. Deze klaagliederen werden opgetekend in een verloren gegaan boek 'de klaagzangen.'

In Job 3:1-26 staat de bittere klacht van Job over zichzelf vanwege de rampen die over hem kwamen. In het boek Job wordt in de verzen het vraagstuk van leed en verdriet bezongen. Maar belangrijk is ook dat Job niet in zijn lijden verstikte. Na boete kwam zegen.

Psalm 7 is een klaaglied. Andere klaagliederen zijn b.v. Psalm 22, 88, 102.

Dan is er natuurlijk het boek Klaagliederen, waarin de dichter de schok over het verwoeste heden (Jeruzalem) met het schitterende verleden (tempel en stad) tracht te rijmen. Het volk Israël is een spotlied (3:63); rouw in plaats van vreugdezangen (5:14-16).

Amos heft een profetisch klaagzang aan, waarin hij de val van Jeruzalem voorziet (5:1-3). Dan zal er rouwklacht zijn in de stad en op het land (5:16-17). Later profeteert hij dat de tempelzangen in weeklachten en de liederen in klaagzangen (8:3,10) zullen veranderen.

Micha profeteert ook in een klaaglied over de ondergang van Jeruzalem en de op hand zijnde ballingschap (1:8-16). Omdat het volk zich niet bekeert, zal men over het volk weeklagend een klaagzang zingen (2:4).

Ook de profeet Jesaja zei reeds: 'Jammert, want, de dag des Heren is nabij' (13:6), men zal wegsmelten in geween. (15:3).

Jeremia zei dat God zelf een treurzang zou aanheffen vanwege de zonden en het daardoor komende gericht over Jeruzalem (9:10). God geeft de opdracht om de vrouwen van Jeruzalem een klaaglied te leren over de komende val van de stad (9:20-22). Jeremia had er zelf verdriet om (13:17). Er zullen klaagzangen zijn over andere volken (48:36).

Ezechiël krijgt bij zijn roeping van God een rol te zien vol klaagliederen, de ballingen symboliserend (2:10). Ook Ezechiël moet een klaaglied aanheffen over de vorsten van Israël (19:2-14). Ook over Tyrus, de koning van Tyrus (27:1-36; 28:11-19) en over de Farao van Egypte (32:1-15) omdat ook over hen verwoestingen zullen komen.

Zacharia profeteert dat het volk eenmaal een rouwklacht zou aanheffen over degene die zij doorstoken hebben (12:10) een heenwijzing naar de dood van Christus aan het kruis. De messiaanse tijd zal aanbreken.

Klaagzangen horen ook bij het leven van een kind van God. Verdriet en leed horen er ook bij, maar vaak durft men het niet te uiten en men kropt het op. Om eens de tranen de vrije loop te laten en een klaagzang te zingen kunnen zeer bevrijdend werken. In de Bijbel zijn deze zaken een uiting van de persoonlijke betrokkenheid bij het wel en wee van de naaste, het volk etc. Deze bewogenheid vindt gestalte niet alleen in blijdschap over elkaar, met elkaar, maar ook deelnemen in elkaars leed.

*22 'Als één lid lijdt, lijden alle leden mee'. Een bijbelse wet die wel eens meer in de praktijk gebracht mag worden. Het leven is nu eenmaal niet altijd een 'glory road'. Er is geen kalme reis, maar wel een veilige haven, met de belofte van Jezus aan het roer van ons schip. Onze liederen mogen hier uitdrukking aan geven.

Ezechiël was een priester-profeet die met de eerste deportatie uit Juda (598 v.Chr.) werd meegevoerd (In 586 is de definitieve verwoesting). God laat Zijn volk niet alleen in deze felbewogen periode. Hij roept Ezechiël om tijdens de ballingschap Zijn woord door te geven, te vermanen, maar ook om op te bouwen. In het visioen waarin hij tot profeet wordt geroepen, hoort hij het geluid van Gods stem, een machtig geluid (1:24). De boodschap die hij brengen moet, is droevig: klaagliederen (2:10). Zo moet hij een profetisch klaaglied aanheffen over de laatste koningen van Israël (19:2-14). De loop der gebeurtenissen stelde hem in het gelijk. De koning Zedekia gaat ten onder. Omdat andere volken met bitter leedvermaak vrolijk zijn over de ondergang van Jeruzalem, zal God hun de vreugde (zang en muziek) laten vergaan (25:6; 26:13, 17). Zo zal men over Tyrus en haar vorst een klaagzang aanheffen (27:1-36; 28:11-19).

Ezechiël zingt een klaaglied over Farao en over zijn volk omdat Egypte zal vallen (32:1-15; 32:16-32).

God benadrukte nog een keer dat Ezechiël als wachter is aangesteld. Hij moet op de bazuin blazen en de goddeloze waarschuwen (33:1-6,10,11). Maar God laat zien hoe het volk over de profetieën oordeelt: 'Zie, gij zijt voor hen als een liefdeslied, schoon van klank, passend bij snarenspeel. Zij horen uw woorden, maar doen er geenszins naar. Doch als het komt - en het komt! (nl. de vervulling van de profetische woorden), dan zullen zij weten, dat er in hun midden een profeet is geweest' (33:32,33).

Ezechiël was entertainment!

Hopelijk zal onze muziek nooit dezelfde waardering krijgen. Een musicus heeft dezelfde profetische opdracht als Ezechiël: oproepen tot bekering.

Een ander profeet-wijsgeer was Daniël. Hij kwam tijdens de ballingschap tot groot aanzien aan het hof te Babel. God schonk Daniël Zijn wijsheid.

Als Daniël een gebedsverhoring krijgt, volgt er lofprijzing (2:19). Op zekere dag liet koning Nebukadnezar een groot afgodsbeeld maken, op het geluid van hoorn, fluit, citer, luit harp, doedelzak en allerlei soort van muziekinstrumenten moest iedereen dit afgodsbeeld aanbidden (3:5,7,10,15). De vrienden van Daniël: Sadrach, Mesach, en Abednego weigeren maar God

redt hen op een wonderbaarlijke manier, zodat Nebukadnezar God looft (3:28). God krijgt de eer in het leven van Daniël.

Ongeveer in dezelfde periode zijn de Klaagliederen gedicht. Deze liederen tonen een duidelijk contrast tussen het schitterende verleden en het troosteloze heden na de verwoesting van de tempel. Duidelijk is het thema: De schuld ligt bij het volk. Toch is bekering mogelijk. 'laten wij met de handen ons hart opheffen tot God'. (3:40,41)

Ook al was het volk tot een spotlied geworden (3:63). Door de zonden was de kroon gevallen, de blijdschap was weg, het snarenspeel gestaakt; rouw in plaats van reidans (5:14-16).

- *23 De periode van de ballingschap was niet een periode van vreugde. Aanleiding daartoe was er niet omdat stad en tempel verwoest waren.

Wij kunnen ervan leren dat als wij God de eer geven er geen christelijk muzikaal entertainment zal zijn. Zonden richten de mens te gronde.

Onze muziek moet oproepen tot bekering.

In 536 voor Christus geeft Kores (Cyprus) bevel dat in Jeruzalem de tempel weer herbouwd moest worden welke zijn voltooiing vond in 516 voor Chr. (einde van de ballingschap).

Tevens mogen de Israëlieten terugkeren om dit te doen. Voornamelijk mensen uit Juda en Benjamin gaan. De eerste jaren na de aankomst bij de puinhopen van Jeruzalem zijn zeer moeilijk.

In deze tijd treedt de Ezra op, een priester-schriftgeleerde. In Ezra 2:41, 65; 7:7 (zie ook Nehemia 7:44) staan de lijsten van degenen die naar Palestina terugkeerden. In deze verzen staat, dat er ook zangers terugkeerden. Als het fundament van de tempel gelegd wordt (3:10-13) is er zang en muziek, een beurtzang zoals David het indertijd had ingesteld. Er is gejuich en geweën. In hoofdstuk 7:11 staat de officiële brief van koning Arthasarta van Medië-Perzië, dat Ezra het leven in Palestina moest ordenen overeenkomstig de Thora.

In vers 24 staat dat de zangers, priesters en overige mensen verbonden aan de tempel vrijgesteld waren van belasting!

In dezelfde periode treedt Nehemia op.

Hij is schenker aan het hof van Arthasasta (Arthaxerxes 465 - 424 v. Chr.) Hij hoort op zeker moment hoe treurig het staat met de naar Jeruzalem teruggekeerden. Hij krijgt verlof om ook te gaan. Met hem gaan veel Joden mee (de tweede terugkeer). Zijn werk en dat van Ezra lopen parallel. Ezra: de wet en de onderwijzingen; Nehemia: de praktische herbouw van de muur, stad en tempel.

De herbouw van de muur van Jeruzalem is een eerste vereiste en gaat gepaard met veel tegenwerking. Hoorn geschal is het alarmsignaal bij onraad (4:18-20).

Als de muur herbouwd is, worden er opnieuw zangers aangesteld (Neh. 7:1). Daarna gaan de priesters en de zangers wonen in hun eigen steden (Neh.7:72). Op het Loofhuttenfeest komt het volk naar Jeruzalem, waar Ezra de wet voorleest. Ezra en het volk loven de Heer (Neh.8:7). 'want de vreugde in de Heer is uw toevlucht' (8:11).

Twee dagen na dit Loofhuttenfeest is er een dag van boete en

gebed, waar de Leviëten God loven en prijzen (9:5). Op deze dag verplicht iedereen zich (ook de zangers) te wandelen naar Gods geboden (10:28). Zo moeten b.v. de tienden door het volk voor de diensten van God gegeven worden. De zangers o.a. leven hier van (10:39 zie ook 12:44-47).

In Nehemia 11:16,17,23,24; 12:24 staan de nieuwe regelingen voor de dienst van de zangers, zo staat er b.v. wie het lofgezag aanhief bij het gebed, wie de leiding had over de zangkoren (12:8) etc. Dan komt het moment waarop de muur van Jeruzalem helemaal klaar is (12:27-43). Dit inwijdingsfeest is één groot muziekspektakel met 2 zangkoren die elkaar tegemoet liepen over de muur. Er is weer muziek (harpen, citers, cimbalen) met lofzangen en liederen (vers 27). De vreugde waaraan ook de vrouwen en kinderen aan deelnamen, werd van verre gehoord (vers 43).

Nadrukkelijk wordt nog een keer gezegd, dat in de dagen van David en Asaf de oorsprong ligt van de zangers, het loflied en de lofzangen aan God (vers 46).

Tijdens de eerste jaren na de terugkeer is er een profeet die optreedt: Zacharia (ca.520 v. Chr.). Hij profeteert dat door bekeering God weer bij Zijn volk zal wonen. Dan zal er jubel zijn (2:10), want door Zijn Geest (4:6) zal het geschieden. De vastendagen als herinnering aan alle verwoestingen bij de val van Jeruzalem zullen worden tot blijde feesten: heilsbeloften (8:19). God zal verlossen en men zal jubelen in de Heer (10:7-8); God zal de ballingen tot zich fluiten.

Omstreeks 480 v.Chr. speelt zich de geschiedenis van Esther af aan het hof van de Perzische koning Ahasveros (Xerxes I). Het is de geschiedenis van de eerste Hitler genaamd Haman, die alle Joden ter dood wilde brengen. God zorgt voor uitkomst via Esther (vrouw van Ahasveros, een Jodin) en haar oom Mordechai.

Haman wordt gedood. Deze dag werd tot het Purimfeest, wat nog steeds gevierd wordt. In de synagogen wordt heden ten dage op het Purimfeest de rol van Esther gelezen. Het is een feest met vreugde en licht! (8:16-17; 9:17-19,22,26,28).

Na optredens van profeten als Haggai en Maleachi houden de oudtestamentische geschriften op.

God heeft een duidelijke les gegeven.

Ondanks wederopbouw, herstructurering, tempeldienst met zang en muziek, blijft het een zaak van innerlijke bekering. Zonder dit helpen offers en gebeden niet. Niemand kon de wet houden en zo naar God luisteren. Zang is dan geen cultische zang meer, maar een lied van innerlijke vreugde over de verlossing.

Opvallend is, dat er naar verhouding veel minder direkt te vinden is in het Nieuwe Testament als in het Oude Testament. Toch is die tegenstelling niet juist. Uit de volgende hoofdstukken blijken muziek en liederen een zeer vanzelfsprekende zaak geweest te zijn. Het maakte onlosmakelijk deel uit van het dagelijkse leven. Deze vanzelfsprekende zaak blijkt uit vele citaten uit de Psalmen, die door Jezus en de apostelen gebruikt werden en die terug te vinden zijn in de evangeliën, Handelingen en de brieven.

Zoals ergens geschreven staat, is alles uit het OT ons tot voorbeeld en lering gegeven. Laten wij beslist niet denken, dat met het NT, wij de lessen uit het OT mogen vergeten.

Muziek heeft in het leven van Jezus een belangrijke betekenis gehad, alhoewel ogenschijnlijk lijkt of er erg weinig over zang in het Nieuwe Testament bijv. de Evangelieën staat.

Als eerste punt is aan te voeren, dat Jezus een Jood was, als zodanig deed Hij wat alle Joden deden. In vorige gedeelten hebben wij al kunnen zien hoe zang en muziek verweven waren met het hele Joodse denken en leven. Een essentieel punt. Jezus maakte deel uit van dat Joodse denken en leven, Elke keer als Jezus opging naar de tempel en de oudtestamentische feesten meevierde, zal Hij de lofzangen meegezongen hebben. Als oprecht Jood nam Hij deel aan deze zaken. Als Hij de wetrollen nam en voorlas, dan reciteerde Hij de teksten. Jezus zong.

In Jezus' leven was er muziek reeds voordat Hij geboren werd: De lofzang van Maria (Luc.1:39-56). Bij Jezus' geboorte zingen de engelen het 'Ere zij God' (Luc.2:14). Als Jezus in de tempel 40 dagen na de geboorte opgedragen wordt, is er de lofzang van Simeon en Anna (Luc.2:25-38).

Toen Jezus naar Kana ging, kwam hij op een bruiloftsfeest. Traditioneel waren daar 7 dagen lang zang, muziek en dans. Jezus maakte hier deel van uit. Als Jezus wonderen deed, verheerlijkten de omstanders vaak God (b.v. Marcus 2:12) d.w.z. zij loofden, zongen, dankten en juichten.

Jezus gebruikt ook in een gelijkenis muziek: Hij vergelijkt de mensen met twistende kinderen. 'Zij zijn gelijk aan kinderen, die op de markt zitten en elkaar toeroepen het bekende: Wij hebben voor U op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst; wij hebben klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend' (Luk.15:25,26).

Jezus veranderde klaagzangen in vreugde b.v. bij het dochtertje van Jairus (Luk.15:25,26).

Bij de intocht in Jeruzalem zingt het volk Ps.118:25,26 (Marc. 11:9-10). Op het laatste avondmaal zingen Jezus en de discipelen (Marcus 14:26). Men zong het 'Hallel', dat zijn de psalmen 113-118. Triomfliederen.

Als Petrus Jezus verloochent, kraait er een haan, een muzikaal signaal.

Bij de hemelvaart van Jezus blijven Zijn discipelen achter. Zij zijn niet ontmoedigd maar zijn voortdurend in de tempel, lovende God (Luk.24:53), wachtende op de vervulling van de belofte van Jezus: de Heilige Geest. Deze komt op Pinksteren met geluid (Hand.2:2).

Jezus kende aan de psalmen een gelijke waarde toe als aan de Thora. Hij zegt: 'alles wat over Mij geschreven staat in de wet van Mozes en de profeten en de psalmen moet vervuld worden' (Luk.24:44). Lieder en psalmen waren voor Jezus belangrijk.

In zijn toespraken gebruikte Jezus veel aanhalingen uit de psalmen. Ook veel van zijn daden waren vervullingen van psalmverzen.

Hieronder volgen een aantal voorbeelden, die aantonen hoe belangrijk de liederen waren voor Christus.

Als Jezus verzocht wordt door de duivel in de woestijn, probeert de duivel Jezus te verzoeken met een woord uit de Psalmen (Math.4:6 is Ps.91:11).

In de Zaligsprekingen (Math. 5:1-12) zijn veel overeenkomsten met gedeelten uit liederen. Zo zijn de armen van geest de armen uit de psalmen (b.v. 72:13); de bedroefden, zie o.a. Ps.51:19; de aarde beërven zie o.a. Ps.37:9; het verzadigd worden duidt erop, dat God het zal doen vgl. Ps.24:4,5; barmhartigheid zie o.a. Ps.41:2; reinen van hart, zie Spr.22:11.

Jezus noemde Jeruzalem (Math.5:36) de stad van de grote koning, een citaat uit de psalmen (48:3).

In het 'Onze Vader' geeft Jezus aan dat God in de hemel troont (Math.6:9) zie Ps. 103:19; de naam die geheiligd moet worden is 'Heer' (Ps.83:19); Het 'Leidt ons niet in verzoeking' is gebaseerd op Ps. 141:4.

Toen Jezus zei: 'wees niet bezorgd over uw leven' (Math.6:25) was dat een nieuw testamentisch geluid uit de psalmen (37:5; 55:23). Dit geldt ook voor: Zoek eerst mijn koninkrijk en dit alles zal u bovendien geschonken worden (Math.6:33, zie Ps. 37:25).

Jezus vertelde in een gelijkenis dat wij als de wijze man moeten zijn, bouwend op een rots d.i. Christus. vgl. Ps.62:3,7,8.

Jezus stilde de storm op het meer, gebaseerd op Ps.93:4, 107:29.

Jezus zei: 'uit de overvloed van het hart spreekt de mond (Math.12:35; 15:19), een aanhaling uit Ps. 73:7.

Dat Jezus in gelijkenissen sprak (Math.13:35) was een vervulling van het profetisch woord door de psalmist gesteld (Ps. 78:2).

Als Jezus met Petrus over de golven wandelt, refereert dit Ps.77:20. Jezus zegt: 'Elke plant die mijn hemelse Vader niet geplant heeft ...' (Math.15:13) Dit heeft betrekking op Psalm 80:9.

De belijdenis van Petrus, het centrale punt in de evangeliën: 'Gij zijt de Christus, Zoon van de Levende God' herinnert aan Ps. 52:2,17. In de eerste aankondiging van Zijn lijden (Math. 16:26) zegt Jezus, wat een mens in ruil voor zijn leven zou kunnen geven, uiting gevend aan Ps.49:9.

Jezus zei, dat God ieder zou vergelden naar zijn werk (Math. 16:28) zie Ps.62:13 en dat wij moeten worden als een kind (Math. 18:6) zie Ps. 131. De drinkbeker waar Jezus over spreekt in Math.20:22 en 26:39 is de bittere lijdenskelk van Gods toorn. Dit is gebaseerd op Ps. 75:9.

Toen de overpriesters en schriftgeleerden bij de intocht in Jeruzalem gejubel hoorden van kinderen en de gezangen zagen die Jezus deed (Math.21:15,16) en het Jezus kwalijk namen, zette Jezus ze schaakmat met een citaat uit de psalmen (Ps.8:3). De gelijkenis (Math.21:33-46) van de onrechtvaardige pachter van een wijngaard, heeft betrekking op o.a. Ps.80:9. God is de planter van de wijngaard. In dezelfde gelijkenis geeft Jezus het psalmen citaat (118:22): De steen door de bouwlieden afgekeurd, is tot hoeksteen geworden.'

In een rede tegen de schriftgeleerden (Math.23) laat Jezus zien dat het volk in het verleden en heden niet wilde luisteren, dit heeft o.a. betrekking op Ps. 81:12. God heeft vaak de mensen 'onder Zijn vleugelen willen laten schuilen (vers 37) Ps. 36:8; 91:4.

Het verraad van Judas was het verraad van een vriend (Math. 26:9) (Ps.41:10).

Jezus wordt behandeld als de vromen waarvan de Psalmen spreken: o.a. Ps. 25:9,16; 34:7; 72:4; 27:12.

Voor de Joodse raad, het Sanhedrin, verdedigt Jezus zich met een citaat uit Ps.110:1 (Math.26:64).

Op grond van deze uitlating wordt Hij veroordeeld. Wat de sol-

daten Jezus aan het kruis lieten drinken was een vervulling van Ps.69:21,22. De hoon van de omstanders (Math.27:42,43) was een vervulling van Ps.22:8,9.

Jezus laatste woorden aan het kruis waren Psalmverzen (Ps. 22:2). Zou soms geheel Psalm 22 in het denken van Christus geweest zijn in dit laatste moment o.a. vanwege het triomferende slot van deze psalm?

Dit bovengeschreven gedeelte gaat uit van delen van het Evangelie naar Mattheüs. Als men Lucas en Marcus onderzoekt komt men tot dezelfde uitkomst: Jezus gebruikte veel psalmverzen als basis van Zijn handelen en spreken.

Het Evangelie naar Johannes gebruikt de woorden: licht, leven, waarheid, woord, getuigenis. Deze zelfde woorden komen veelvuldig in Psalm 119 voor. Ook worden er in dit evangelie veel synoniemen, herhalingen en tegenstellingen gebruikt. Ook dit heeft een opmerkelijke gelijkenis met Ps.119.

Jezus zong; liederen, verzen en spreuken waren van belang in Zijn leven. Ogenschijnlijk is dit niet te zien als men de evangeliën leest. Lieder en maakten deel uit van het leven van elke dag, ook bij Christus, daar bij Hem het lied een belangrijke plaats had, mag dit ook bij ons zo zijn.

Ook in het leven van de apostelen waren de liederen hoog in aanzien, dit blijkt b.v. uit de vele aanhalingen uit de Psalmen (b.v. Hand.1:20 is Ps.69:26 en 109:8; Hand.2:25 is Ps.16:8-11; Hand.2:30 is Ps.132:11; Hand.2:34 is Ps.110:1; Hand.4:11 is Ps.118:22; Hand.13:19 is Ps.95:10; Hand.13:33 is Ps.2:7; Hand.13:36 is Ps.16:10; Hand.20:29 is Ps.74:2; Hand.28:28 is Ps.67:3 en 98:3).

Om werkelijk te weten hoe belangrijk muziek, zang, dans in het leven van een Jood was en is, moet men eens een aantal keren een orthodoxe synagoge bezoeken. Al deze invloeden en gebruiken waren ook in de eerste christengemeenten. Omdat het vele zingen zo vanzelfsprekend was, staat er niet veel over geschreven. Dat het zo vanzelfsprekend was en een grote plaats had, blijkt uit de vele citaten.

Een aantal losse notities bij het lezen van het N.T.:

De Heilige Geest kwam niet als stilte, maar met geluid, een geweldig geluid (Hand.2:2); de mensen lopen te hoop door dit geluid (vs.6), waardoor de apostelen de kans krijgen te getuigen o.a. met een Psalmcitaat (Hand.2:25 en 34) waardoor duizenden zich bekeren.

In het leven van deze eerste gemeente werd veel gezongen wat o.a. blijkt uit de korte beschrijving over het leven van deze eerste gemeente: 'Zij loofden God' (Hand.2:47 vgl.Ps.96:1; 98:1; 146:1).

Evangelieverkondiging geeft blijdschap, waardoor men zingt! Dit blijkt o.a. uit de genezing van de verlamde bij de 'Schone Poort'. Als hij kan lopen, looft hij God. (Hand.3:9). Dit is typerend voor vele gebeurtenissen in Handelingen b.v. 8:8; 9:40; 11:23; 13:48; 15:3; 16:34; 21:20.

Petrus en Johannes worden gearresteerd, maar voor de Joodse Raad verdedigen zij zich met een Psalmcitaat (Hand.4:11 is Ps.118:22). Als ze vrijgelaten worden, roept de gemeente God aan met een Psalmcitaat (Hand.4:25 is Ps.2:1-2).

Zoals bij de uitstorting van de Heilige Geest een hemels geluid is, zo is bij de steniging van Stephanus een ander geluid: knersen met de tanden van woede. Als Paulus naar Palestina gaat is er bij de gemeenten het geluid van bewogenheid over zijn komende

gevangenschap (Hand.20:37).

In Philippi zitten Paulus en Silas in de gevangenis. Doch niet getreurd. 'Ze zongen Gods lof' (Hand.16:25). Ze waren daar als 'ernstigste geval', maar ze zongen. Een wonder bewerkt hun invrijheidsstelling.

Paulus gebruikt in Athene, in zijn redevoering op de Areopagus citaten uit de Psalmen (Hand.17:27 is Ps.145:9; Hand.17:31 is Ps. 96:13) en een citaat uit een wereldlijk lied (Hand.17:28) van de stoïsche dichters Aratus (310-240 v.Chr.) en Cleanthes (idem).

De slotkonklusie van Handelingen 'Het heil Gods' is aan de heidenen gezonden, is eveneens een citaat uit de Psalmen. (Hand.28:28 is Ps.67:3; 98:3). Het handelen van deze apostel mag ook ons handelen zijn. Dat onze muziek en liederen het heil bij de heidenen brengen mogen!

De apostelen hebben in hun brieven aan personen en gemeenten veel bijgedragen tot geloofsinhouden en het vormgeven aan de eerste Christengemeente. Ook gaven zij naast praktische richtlijnen voor ordening van dienst, liturgie etc. veel citaten uit de Psalmen. Dit is heel normaal, daar men moet beseffen, dat het christendom 'Joodse wortels' heeft. De liturgie in de eerste Joodse gemeenten was nauw verwant met synagogale structuren. Naar gelang er in deze eerste jaren van het christendom meer heidenen zich bekeerden, ondergingen deze Joodse structuren geleidelijk een verandering. Gezien deze feiten kan men stellen dat de lofprijzing, lofzang, het recitatief een grote plaats gehad hebben. De eerste christengemeente was niet alleen een leerhuis, waarin doodstil geluisterd en Gods Woord bestudeerd werd. Bij gebrek aan andere structuren werd de Joodse synagogale structuur gebruikt, dat betekent o.a. luid instemming beuigen b.v. Rom.8:16, geweldige lofprijzing en dankzegging. Er werd beslist niet alleen gepreekt, verre van dat. Als een rondreizend prediker of apostel de gemeente bezocht, werd er meer tijd ingeruimd om naar zijn verkondiging te luisteren. Hoe het in gemeenten toeging, komen wij straks uitgebreider tegen.

Terugkomend op de citaten, kunnen wij zeggen dat de apostelen veel geciteerd hebben uit liederen, die waarschijnlijk tot hun dagelijkse belevingssfeer gerekend kunnen worden.

In de brief aan de Romeinen, worden bij kernpunten Psalmen aangehaald b.v. over Gods trouw (Rom.3:4 is Ps.14:1-3); Rom. 3:14,15 is Ps.5:10b of Ps.140:4b of Ps.10:7; Rom.3:18 is Ps.36:2); niemand is voor God rechtvaardig (Rom.3:20 is Ps.143:2); zalig wiens zonde vergeven is (Rom.4:7-8 is Ps.32:1-2); zekerheid des geloofs in alles (Rom.8:36 is Ps.44:23); zelfs geeft Paulus in deze brief nog even een korte lofprijzing (Rom.9:5) (doxologie); over de ongelovigheid van Israël (Rom. 10:18 is Ps. 19:5) en ten dele verworpen (Rom.11:9 is Ps. 69:23) en eenmaal behoud voor Israël (Rom.11:26 is Ps.14:7); onze smaad kwam op Hem (Rom.15:3 is Ps.69:10); wij moeten Hem daarvoor verheerlijken (Rom.15:9,11 zie Ps.18:5 en Ps.117:1).

In de Corinthe-brieven b.v. dat menselijke overleggingen vruchteloos zijn (1 Cor.3:20 is Ps.94:11) en als een christen de liefde niet heeft, deze schallend koper en een rinkelend cimbaal is (1 Cor.13:1). Heel 1 Cor.13 is een loflied op de Goddelijke liefde die Hij in ons leven wil geven. Om aan te geven hoe be-

langrijk het is dat wat wij zeggen, zingen en spreken, duidelijk en begrijpelijk moet zijn, gebruikt Paulus muzikale voorbeelden (1 Cor.14:7-11).

Wij moeten handelen, spreken vanuit het geloof (2 Cor.4:13 is Ps.116:10). Over het geven voor een kollekte (2 Cor.9:9 is Ps.112:9).

Ook in Galaten en andere brieven zijn dat soort voorbeelden o.a. Gal.5:22: de vrucht van de Geest is liefde, blijdschap etc. Een oproep om Gods Geest toe te laten, ons leven te beheersen omdat door deze oprechte blijdschap werkelijk gezongen kan worden. In Efeze 1:6,14 wordt aangegeven wat het doel van ons christelijk leven moet zijn: nl. 'Lof Zijner heerlijkheid.' Wat lofzang vermag kunnen wij zien in de Psalmen.

Alles is onder Zijn voeten gesteld (Ef.1:22 is Ps.8:7). Een lofverheffing besluit Ef.3:20,21 over de grote liefde van Christus. Dat Hij gaven (bedieningen) geeft aan mensen blijkt uit Ef.4:8 is Ps.68:19. Geen zotte of losse taal, maar dankzegging moeten wij hebben (Ef.5:5).

Ef.5:14 is waarschijnlijk een citaat uit een oud-christelijk lied. In Phil. 4:4 wordt de gelovige opgeroepen zich altijd te verblijden! Ook moeten wij bedenken al wat welluidend is (Phil. 4:8b)!!!! Voorwaar een goede norm in ons beoordelen. Wij moeten overvloeien van dankzegging (Col.2:7), terwijl wij vast staan in het geloof.

In 1 Thes. 1:8 lezen wij dat het woord van de Heer weerklonk. Het was als een trompet of bazuin! Christus' terugkomst naar deze wereld zal zijn met het geklank van een bazuin (1 Thes.4:16). In 1 Tim. 3:16 vormen de geciteerde verzen een hymne ter ere van Christus. Een zeer oud nieuwtestamentisch lied, dat waarschijnlijk in de eerste christengemeenten gezongen werd.

2 Tim.2:16 zegt dat wij de onheilige holle klanken moeten vermijden. Wat wij doen moet zinvol zijn, ook op muzikaal gebied. Dat bij de eerste Christenen het Oude Testament een grote plaats heeft ingenomen blijkt o.a. uit de citaten van Hebr.1. Deze psalm citaten waren bekend: Hebr.1:56 is Ps.2:7; Hebr. 1:7 is Ps.104:4; Hebr.1:8 is Ps.45:7; Hebr.1:10-12 is Ps.102:26-28. Psalmen waren om gezongen te worden. Dat ze hier geciteerd worden toont aan hoe deze liederenschat leeft bij de eerste christenen. Zelfs is het psalm citaat Hebr.1:13 (Ps.110:1) de kerntekst die in de volgende Hoofdst. van Hebr. uitte-

werkt wordt.

In Hebreeën wordt nog veel meer uit de Psalmen geciteerd b.v. Hebr.2:6 (Ps.8:5-7); Hebr.2:12 (Ps.22:23); Hebr.3:7-11 (Ps. 95:7-11); Hebr.4:3 (Ps.95:11); Hebr. 5:5 (Ps.2); Hebr.5:6 (Ps.110:4); Hebr.10:5 (Ps.40); Hebr.13:6 (Ps.118:6). In het slot van Hebreeën wordt opgeroepen Hem, God, voortdurend een loffer te brengen (13:5), dat is de vrucht van onze lippen, die Zijn Naam belijden. Een oproep, ook nog voor deze tijd, voor degenen die bij de Heer willen horen.

Jacobus maakt op zeker moment een vergelijking over de tong (3:5-9): met haar loven, bezingen we God en spuien wij venijn. Dit kan niet: als christen, kind van God zullen wij goede vruchten moeten voortbrengen (vs 11-14). Het is goed je te realiseren, wat de tong kan. In Jac.5:13-14 een praktische les: heeft iemand leed? Laat hij bidden. Is iemand blij? Laat hij zingen!

Petrus begint in zijn brief niet met klaagtonen maar met lofprijzing over de vreugde van Jezus te kennen (1 Petr.1:3,6,7,9); lofprijzing opent de weg voor Gods heil.

Naast deze bijbelteksten, liedcitaten etc. die veelal betrekking hebben op geloofswaarheden ed. zijn er een paar teksten die aangeven hoe muziek en zang funktioneerden in de eerste gemeenten. In de gemeente was het vierende element van groot belang zie b.v. 1 Cor.5:8. Dit feest van geloof en oprechte broederschap door het avondmaal wordt geaccentueerd door wat de kerkvader Chrysostomus zei: 'Het is altijd feest voor de Christenen vanwege de overvloed van de geschonken goederen.' d.w.z. zang en lofprijzing.

Als een lid van de gemeente leed, moesten alle andere meelijden, maar ook allen zouden delen in vreugde (1 Cor.12:26). Een zeer belangrijk deel van het funktioneren van de gemeente is de liefde, zie het loflied van 1 Cor.13. In de gemeente moet er lofzang zijn, maar ook zingen in de Geest (1 Cor.14:15).

Er moet ruimte zijn voor werkelijk enthousiasme, ware bezieling door de Heilige Geest.

Daar er in de gemeente te Corinthe wanverhoudingen gegroeid waren, geeft Paulus aanwijzingen, zodat de gemeente geordend wordt. 'Telkens als u samenkomt, heeft ieder iets: een psalm, of een lering of een openbaring of een tong of een uitlegging; dat alles moet tot stichting geschieden' 1 Cor.14:26.

De gemeentesamenkomst is geen strakke liturgie. Wat Paulus

hier geeft, zijn een soort verkeersregels. Er is een vrije orde zodat er een pluriforme aanbidding van Gods heil is. Dit is wel wat anders als onze liturgische structuren. Door Gods Geest geleid, was het één (b.v. prediking) niet belangrijker dan het andere (b.v. zingen). Ze hebben alle een gelijke waarde.

Dit wordt verder uitgewerkt in de Efeze-brief (5:18-20). Allereerst worden wij opgeroepen om te verstaan, wat de Wil van de Heer is, dit kan alleen door gelovig gebed (Ps.143:8) nl. wordt vervuld met de Geest. Met het naar Gods wil zoeken en de volheid van de Heilige Geest in het leven te ervaren, vangt alles aan: want dan gaat de gemeente functioneren, niet als star schema, maar als levend geheel: 'en spreekt onder elkander in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, en zingt en jubelt de Heer van harte, dankt te allen tijde.' De Heilige Geest geeft de ware bezieling, een heilig enthousiasme. Zonder dat is er geen muzikale verkondiging mogelijk en is het zingen in en buiten de gemeente maar een schaduw van wat het kan zijn. De kerk van Christus moet een zingende gemeente zijn. Van harte! Het moet spontaan zijn als vrucht van een oprecht en zeker geloof. Dit zingen zegent de zanger maar ook de toehoorder.

Dit vindt men nog een keer in de brief aan de Colossenzen (3:15). 'De vrede van Christus regere in uw harten en weest dankbaar. Het Woord van Christus wone rijkelijk in u, zodat gij in alle wijsheid elkaar leert en terechtwijst en met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen zingende, Gode dank brengt in uw harten.' Begint Cor. nthe eerst met zingen, daarna met levende en andere elementen, hier is er een systematische opbouw voor het nieuwe leven van een Christen, wat tevens een leidraad mag zijn voor ieder christelijk koor, iedere gospelgroep etc. Deze opbouw is: eerst vrede met God! d.w.z. een persoonlijke overgave, bekering. Hieruit ontstaat dankbaarheid over redding en verlossing. Dan het met elkaar blijven op de 'weg des Heren.' Dit vormt met elkaar de perfecte basis voor een maximaal functioneren van het zingen nl. uit het hart. Alles wat wij doen, moeten wij doen in de naam van Jezus, onze God.

Dit is de grote uitdaging voor iedere groep, iedere gemeente, ieder koor die zich christelijk noemt, zingt op concerten of in kerken. Zonder deze bijbelse basis gaat het niet. Laat ons handelen en wandelen werkelijk in naam van de Heer zijn, Heer over ons leven.

Een van de laatste studies over muziek in de Bijbel gaat over Openbaringen. Het is niet de bedoeling Openbaringen theologisch te verklaren, graag verwijzen wij voor een hedendaagse exegese naar 'The late great planet earth' en 'A new World coming' van Hall Lindsay.

Om Openbaringen muzikaal te verstaan moeten wij ons eerst verdiepen in het taalgebruik van Johannes, de schrijver van Openbaringen. Een sleutel om de muziek en liederen in Openbaringen te vinden zijn b.v. de zinsneden: 'een stem, zeggende', of 'zij wierpen zich neder, zeggende' of 'aanbaden zeggende', iets wat dan niet gezegd, maar gezongen of gereciteerd wordt.

Waarop wordt dit gebaseerd?

O.a. op teksten uit Openbaringen zelf. Als voorbeeld 5:9 zij zongen 'een nieuw gezang, zeggend'. Hiermee wordt al aangeduid dat wat in vs.10 volgt niet gezegd, maar gezongen wordt! Dat dit taalgebruik niet alleen bij Johannes plaatsvindt, blijkt wel uit vele andere voorbeelden uit andere bijbelgedeelten o.a.

- Job 33:27 'Dan zingt hij ----- en zegt.'
 Ps.35:27 'Laten jubelen -----, dat zij zeggen' etc.
 Ps.26:7 gaat over 'loflied horen en vertel.'
 In Ps.30:10 blijkt dat loven(zingen) hetzelfde is, als vermelden.
 Ps.96:2 geeft aan dat iets boodschappen ook zingen is.

Verkondigen is zingen staat o.a. in Ps.89:2 en Ps.92:2,3. Gewagen is zingen o.a. in Ps.105:2. Uitspreken is zingen, dit blijkt uit Ps.106:2. 2 Kron.20:21 geeft ook: Lied zingen, zeggende---. De laatste woorden van David vormt een lied (2 Sam.23:1-7) hierdoor spreekt Gods Geest. Woorden van een lied worden b.v. door Mozes gesproken (Deut.32:30,44) waarmee aangegeven werd dat het zeer waarschijnlijk recitatief gezongen werd. Een woord blijkt een lied te zijn in Amos 5:1. Een spreuk aanheffen is zingen in Micha 2:4, dit staat ook in Habakuk 2:6, terwijl Habakuk 3:1-19 niet alleen een gebed is, maar ook een gezongen profetie.

Zo zijn er nog veel meer voorbeelden te geven waaruit blijkt dat als de Bijbel geeft: zeggen, spreken of i.d., dat hiermee bedoeld wordt: zingen.

Een andere sleutel tot het herkennen van muziek en liederen

in Openbaringen is de tekst (14:1-3): 'En ik hoorde een stem uit de hemel, als de stem van vele wateren en als de stem van zware donder. En de stem, die ik hoorde, was als citerspellers, spelende op hun citer, en zij zongen een nieuw gezang...'

Johannes worstelt steeds in Openbaringen om in de taal van Christus' tijd aan te geven, wat duizenden jaren na hem gebeuren zal. Hij benadert het, tracht weer te geven. In ieder geval is duidelijk dat bovenvermeld citaat een muzikaal gebeuren is.

Op alle grote momenten van de heilgeschiedenis is er muziek. Dit was bij de doortocht door de Rode Zee, de ark naar Jeruzalem, de inwijding van de tempel, de geboorte van Jezus. Zo zal het sluitstuk van de heilsgeschiedenis ook een muzikaal gebeuren zijn.

De gebeurtenissen aan het einde der tijden vinden hun uitdrukking in levende klanken en niet alleen in 'dode woorden.'

De Geest is leven en vol beweging. Het komende laatste tijdvak zal vol beweging zijn. Gods Geest gebruikt in Openbaring steeds de muzikale expressie om uit te drukken wat er gebeurt.

In het volgende zullen wij de structuur van wat geschieden zal, trachten te onderzoeken.

Johannes is in gevangenschap op Patmos. Jezus zelf toont Johannes wat in de toekomst gebeuren zal, dit gebeurt met een luide stem, als van een bazuin (Opb.1:10).

De enige vergelijking met de stem van Christus, is een muzikale vol expressie, geladenheid en sfeer.

Na een korte boodschap aan de 7 gemeenten aller tijden (Hfdst. 2 en 3) begint de eigenlijke openbaring. De stem als een bazuin (4:1) zegt tot Johannes: 'Klim op en Ik zal u tonen wat gebeuren moet.' Een muzikale aanduiding. Dan in vs.2-11 beschrijft Johannes, wat is voor Gods troon. Dit beschrijven wordt afgewisseld met wat er gebeurt: 4 dieren bezingen Gods almacht en trouw (vs.8), waarbij steeds 24 oudsten invallen en eveneens Gods lof zingen (vs.11). Een voortdurende beurtzang, onafgebroken klinkt hun lied.

Dan wordt een boekrol getoond met 7 zegels (5:1) en Johannes gaat verder met de situatie te beschrijven (5:1-7). Alleen het Lam (Christus) is waardig de boekrol te openen.

Op het moment dat dit plaatsvindt, gebeurt er iets: de 24 oudsten en de 4 dieren gaan een nieuw gezang beginnen (5:8-10) begeleidt door citers. Ook engelen vallen nu in om Gods lof te zingen (vs.11-12) tenslotte stemt de hele schepping met dit lied in (vs.13).

Dan gaat de beschrijving van Johannes in Hoofdst.6 verder van wat geschieden zal, onderbroken door een muzikaal gebeuren. Met luider stem vragen de martelaren wanneer zij gewroken worden. De situatie in de wereld verslechtert snel, maar voor God staat een ontelbare schare, die Gods lof met luider stem bezingt (7:9-10). Hiermee stemmen de Engelen, 24 oudsten en de 4 dieren in en zij zingen op dit lied van de verlost en een antwoord (7:11-12).

Steeds wordt een zegel van de boekrol verbroken en beschrijft Johannes wat daarmee gebeurt op Aarde.

Bij het 7de zegel ontstaat er een half uur stilte. Het zingen in de hemel houdt op. Stilten en rust zijn belangrijke onderdelen in een muziekstuk. Het geeft aandacht om het vorige te overdenken, in te laten dringen, en voor aandacht voor het komende. Hier ook: rust in het hemelse muziekgebeuren voor wat gebeuren gaat: een changement: 7 engelen krijgen een bazuin (8:1-2).

Dan beschrijft Johannes het gebeuren: iedere Engel bazuïnt en deze muziek is aanleiding tot vreselijke situaties op aarde (8:6 - 10:7).

Er wordt weinig gepraat voor de troon van God. Een engel of een oudste legt soms in enkele zinnen aan Johannes uit wat er gebeurt. Soms is er een kort Goddelijk bevel, die aanleiding is tot allerlei gebeurtenissen op aarde en in de hemel, die het decor zijn van het einde der tijden. Het werkelijke gebeuren van engelen, oudsten, de scharen in de hemel is muziek.

Bij de 7de bazuin klinken luide stemmen door de hemel (weer een muzikale uitdrukking), die laten horen, dat het koningschap van Christus is, de 24 oudsten stemmen met een lied hiermee in (11:15-18).

Johannes beschrijft verder: de opkomst van de antichrist en de valse profeet. In deze laatste momenten is Christus op de berg Sion en bij Hem zijn vrijgekochten, een nieuw gezang zingende (14:2-3).

Daarna klinken de luide stemmen van engelen door de hemelen die het oordeel aankondigen (14:7,8,9,15,18).

Johannes beschrijft verder: zeven engelen gaan de laatste plagen als oordeel van God brengen over de aarde (15:1-5; 16:1-21). Maar als dit zich gaat voltrekken, klinkt daar eerst het lied van de overwinnaars over het beest (antichrist). Zij zingen (15:2-4) het lied van Mozes en het lied van het Lam met citerbegeleiding, de 'citors Gods'. Het lied, dat gezongen wordt heet 'lied van Mozes', omdat het dezelfde lof zingt als weleer Mozes na de verlossing door de Schelfzee. Dit lied is echter meer als het lied van Mozes omdat het door de Geest van Christus geïnspireerd wordt en zingt over het Heil van het Lam. Na dit grandioze intermezzo beschrijft Johannes wat verder gebeuren zal: een afschuwelijk, maar rechtvaardig oordeel over de zondige mensheid. De hemel looft God omdat Hij rechtvaardig is (16:5). Eén van de oordelen gaat over Babylon de grote zondige stad, symbool van het geestelijke overspel, afgoderij, vervolgstern van de gelovigen (Hfdst.17 en 18).

Geen klank van zang en instrument (18:21) zal meer in haar gehoord worden. De gelovigen in de hemel verheugen zich over de val (18:20). Het lied over de val van Babylon staat in (19:1-5). Een grote schare zingt het (vs.1); de 24 oudsten en de 4 dieren stemmen hiermee in. Een stem (vs.5) klinkt dan vanuit de Troon, nog krachtiger moet het lofgezag zijn. Op deze oproep breekt een alles overdreunend gezang los van een grote schare, als de stem van vele wateren en donderslagen (19:6-8): een loflied over Gods koningschap en de bruiloft des Lams.

In de laatste hoofdstukken beschrijft Johannes de gebeurtenissen op de aarde: het beest (anti-christ) en de valse profeet overwonnen; het duizendjarig rijk; de vernietiging van de duivel; de nieuwe hemel en de nieuwe aarde; het nieuwe Jeruzalem, en het bericht dat wie vuil is vuiler zal worden, en wie heilig is, nog meer geheiligd moet worden.

De structuur van Openbaringen is een afwisseling van beschreven gebeurtenissen, waarbij het actieve handelen van vele betrokkenen (de 24 oudsten, de 4 dieren, de scharen die niemand tellen kon, de engelen) een muzikaal gebeuren is, een aaneenschakeling van liederen en bazuinen.

Het is als een lichaam dat 'aangekleed wordt' door alle muziek en liederen. Deze laatste essentiële gebeurtenissen, het slotdoek over de mensheid vindt zijn volledige expressie in muziek,

waardoor het des te sterker gaat spreken. God onderstreept hier de extra dimensie die een melodie aan een gesproken woord kan geven.

De profeten woorden van Genesis tot Johannes worden vervuld. Melodiën geven nu die majesteuze, extra zeggingskracht. Waar ons praten ophoudt, kan muziek dat uitdrukken wat spreken niet kan.

Dat laatste is een thema, dat niet alleen in de toekomst vervuld wordt, maar ook nu 100 procent waar is. Muziek als universele taal, muziek als dynamiet van de ziel, muziek als verkondiging, de boodschap van Gods liefde en Gods genade voor 'nu er nog tijd is.'

Maar ook voor nu spreekt dan het bijbelwoord nadrukkelijk: 'De tijd is nabij. Wie onrecht doet, hij doe nog meer onrecht; wie vuil is, hij worde nog vuiler; wie rechtvaardig is, hij bewijze nog meer rechtvaardigheid; wie heilig is, hij worde nog meer geheiligd. Zie, Ik (Jezus) kom spoedig en Mijn loon is bij mij. En de Geest en de bruid (Gods kinderen) zeggen: Kom. En wie het hoort, zegge: kom! En wie dorst heeft, kome, en wie wil neme het water des leven (d.i. de Heilige Geest) om niet' (22:11,17).

Muziek maken, muziek gebruiken, zingen, optreden, platen maken, T.V. optredens etc. Alles is prachtig, maar als het niet voldoet aan de eisen van Gods Woord, is het zinloos en egoïstische zelfbevrediging.

Laten wij ons dan volledig op Gods Woord funderen om geheiligd te worden, nl. volledig ons met onze muzikale talenten aan Hem wijden, ons aan Hem geven, Zijn kind, discipel worden, zodat mensen gered worden.

KAF

&

KOREN

III

Deel I van ons boek gaf aan wat muziek is en kan doen.

Deel II reikte alles aan, wat in de Bijbel staat over muziek.

Deze twee delen samen zijn de uitgangstellingen voor een evangelische plaatsbepaling. Hoe moet je als kind van God nu tegenover een heleboel dingen staan. Waarop moet je letten. Zijn er dingen, die je beter niet kunt doen. In onze tijd, waarin muziek de internationale taal is geworden en de jeugd door muziek gemanipuleerd wordt, is het niet alleen voor muziekgroepen, voorgangers en predikanten nuttig deze hoofdstukken te lezen, maar ook voor ouders, opvoeders en uiteraard ook voor de jongeren zelf.

De hierna volgende hoofdstukken vormen niet allemaal een logische samenhang. Elk hoofdstuk bespreekt een aspekt, dat voor het totaalgebeuren van de evangelische muziek van belang is.

Want Hij zal zijn als het vuur van de smelter en als het loog van de blekers. Hij zal zitten, het zilver smeltend en reinigend. Hij zal de zonen van Levi reinigen, Hij zal hen louteren als goud en zilver, opdat zij de Here in gerechtigheid offer brengen.
Maleachi 3:2,3.

In 10 jaar steeg de verkoop van grammofoonplaten met meer dan 1 miljard dollar. Hiervan is 70 procent z.g. popmuziek. Reeds in 1965 hadden de meeste tieners in de USA hun eigen transistorradio. In Europa omstreeks 1969. De meeste radiostations spelen overwegend populaire muziek (pop, beat, rock). Hits worden via de massamedia direkt aan de jeugd doorgegeven, Jeugd heeft behoefte aan eigentijdse uitdrukking van gevoelens in de muziek, hét kommunikatiemiddel van deze generatie.

Helaas is deze muziek geen gewijde muziek, maar wereldse muziek, soms anti-christelijk, soms zelfs duivels. Denkt u maar eens aan de psychedelische muziek. Dit kon allemaal gebeuren, daar er in het populaire genre geen christelijke muziek was.

*25

Daar er geen alternatief was op het christelijk gebied (wat in Amerika b.v. wel het geval was), kon deze popmuziek zeer snel en onstuitbaar een hele belangrijke sociaal-kulturele faktor worden. Het werd van een zo groot belang, dat haar invloedssfeer op dit moment de jeugd en de ouderen omvat in Nederland en andere Europese landen. Klassieke muziek wordt nauwelijks gehoord. Er is zelfs een aktiekomit  dat de klassieke muziek (die meestal op onmogelijke uren ten gehore wordt gebracht) weer veelvuldiger terug wil brengen op de radio.

Dat de invloed van muziek groot is, hebben wij in deel I kunnen lezen. Zo worden via de popmuziek de mensen gehersenspoeld met de boodschap van deze wereldse muziek. Toen eenmaal dit proces in werking was gesteld, ging het snel van kwaad tot erger. Het begon met de rock-muziek. De jeugd werd als groep geïsoleerd (generatiekloof) er ontstond een speciale jeugd-kultuur met lang haar, drugs. Kleding veranderde, oosterse godsdiensten deden hun intrede etc. Toen de massamedia deze jeugd-kultuur tot norm verhieven, kreeg deze pop-muziek een nog grotere invloed.

En zo is het gekomen dat hele bevolkingsgroepen volstrekt ontoegankelijk zijn geworden. Uitgaansmensen, jeugd, druggebruikers etc. komen overal, behalve in een kerk of gemeente, men wil niets meer horen van het levendmakende Evangelie, zeker zolang het op een traditionele manier gebracht wordt.

Daar ieder mens muziek ervaart, is het een zaak van tijd, dat

de boodschap van een muzikale stroming de mens in z'n greep krijgt.

Iedere muziek is een boodschap. Dit beseffen veel christenen niet, maar de duivel weet dit wel. Hij is een meester-psycholoog.

Het lijkt erop of de duivel ons te slim af is geweest in de afgelopen decennia.

Het sprekende voorbeeld van de ver-reikende invloed van de muziek is de verandering van de Nederlandse maatschappij. Niet dat muziek de enige faktor geweest is. Er zijn natuurlijk naast muziek 'pur sang' ook andere factoren in het spel, maar over het algemeen hadden die toch ook weer een relatie met muziek.

Wij hebben al gezien dat, als men luistert naar muziek, men de invloed van deze boodschap ondergaat, daar de mens muziek met het hele wezen beleeft.

De laatste 20 jaar is er praktisch 24 uur per dag popmuziek. Via zeer intensief beluisterde stations werd deze muziek snel zeer populair! Radio Veronica, Noordzee en anderen. Binnen 15 jaar werd de calvinistische maatschappij omgeturnd via een steeds sneller lopend proces, maar ook zo geleidelijk dat niemand er erg in had.

Nam men 10 jaar geleden nog aanstoot aan bloot op T.V., nu hoort men er niets meer over. Vond men 15 jaar geleden een monogaam huwelijk normaal, nu leest men in de typische vrouwenbladen artikelen, dat partnerruil verrijkend werkt voor het eigen huwelijk etc. Dit alleen maar om een aantal indicaties te noemen. En niemand protesteert eigenlijk. Abortus is goedgekeurd. Hasj is eigenlijk toegestaan.

*26 Er is nu een nieuwe maatschappij ontstaan (geen subcultuur) die alle Nederlanders omvat en die anti-christelijk is. (Dit kan o.a. aangetoond worden aan de regerings- en bestuurbesluiten, huwelijkswetgeving, moraal, normen etc.).

Nogmaals willen wij de lijn schetsen:

De piratenzenders begonnen en werden populair. Hoe langer hoe meer mensen gingen er naar luisteren. Het muziekprogramma werd op deze stations uitgebreid tot praktisch 24 uur per dag. De invloed werd zo groot, dat onder invloed van de publieke

opinie e.d. (één van de gevaarlijkste zaken) het beleid (officieel) ten aanzien van Hilversum I, II en III werd gewijzigd. Eerst werd Hilversum III in het leven geroepen om de luisteraars naar de officiële zenders terug te brengen. Het werd daartoe net zo'n populaire popzender.

Hilversum III heeft nu dezelfde horizontale programmering als de piratenzenders. Hilversum II raakte ook in de ban van het populaire pop-gebeuren en zelfs de z.g. kultuurzender Hilversum I is veranderd. Het al eerder genoemde is een feit: Het is zo erg gesteld, dat de mensen die ook wel eens een stuk klassiek willen hebben, zich in een actiecomité verenigd hadden. Voor hen is Hilversum 4 gekomen. Men moet niet vergeten dat de invloed van muziek veel en veel groter is dan men denkt. Onze maatschappij ondergaat in al haar geledingen deze beïnvloeding zonder dat het een bewust proces is. En juist daardoor gaat het even diep als een hersenspoeling.

De verstrekkende gevolgen zijn overal herkenbaar, voor degene die zijn ogen hiervoor opent.

Ieder mens beleeft wat op hem afkomt. Muziek is één van de diepstgrijpende ervaringen, die er zijn. Door deze muziekbeleving is men toegankelijk voor de boodschap van die muziek.

En als men er niet tegen gewapend is, ondergaat men deze invloed. En iedereen wordt zo heel langzaam 'aangepast', 'omgeturnd.' Dit verschijnsel gaat hand in hand met andere eerder genoemde verschijnselen b.v. druggebruik (hierbij zij opgemerkt, dat bepaalde soorten van muziek alleen maar 'werken' als je er drugs bij inneemt); de sexuele verwildering etc.

Muziek heeft het terrein mede braak gelegd voor het ontstaan van nieuwe niet-christelijke verschijnselen.

En één van de resultaten? De mensen zijn onbereikbaar geworden voor God en Zijn Woord.

Let op: Hopelijk begrijpt iedereen dat het hier niet gaat om het voor of tegen van popmuziek of klassiek. Diverse gebieden van de popmuziek (als stijl!) zijn zondermeer te gebruiken voor onze diensten, want elke tijd heeft zijn eigen muziek!

Dit gedeelte werd geschreven om inzicht te geven in de achter-

gronden van het hedendaagse maatschappelijke gebeuren. Als men dit begrijpt, valt er ook iets aan dit 'diverse misbruik' van de muziek te doen.

In ons hart is er een noodkreet, een oproep tot gebed opdat mensen echte 'geestelijke' muziek gaan maken, die beter is dan wat de wereld biedt, die Gods majesteit en redding toont die zo geschapen is, dat het aansluit op de beleving van de eigen tijd, maar toch anders van karakter is, beter, en zo opnieuw deze generatie bereikt.

En met 'geestelijk' bedoelen wij echt door God geleid, door God geïnspireerd. Wel muziek van nú, maar toch anders.....

Zoals men dieven vangt met dieven, zo kan men stellen, dat men door middel van nieuwe, kwalitatieve muziek het isolement kan doorbreken. Is deze muziek er, dan is het alleen nog maar een kwestie van tijd en intensiteit om de mensen als een vlinder uit de cocon te krijgen. Dit gaat niet ineens, maar geleidelijk. Hoewel het proces terug tot God sneller zal verlopen, dan andersom, daar Gods Geest meewerkt. En niets is tegen dit Licht van God bestand.

Men kan dit proces in het kort beschrijven:

Mensen worden met deze nieuwe eigentijdse muziek gekonfronteerd door b.v. een concert, LP, een radio-programma, een T.V. optreden.

In de praktijk is gebleken dat deze nieuwe geestelijke muziek aanspreekt. Een klassiek voorbeeld is b.v. het concertbezoek van de Continental Singers:

Toen deze groep in 1969 voor het eerst kwam, kwamen er ca. zo'n 200 mensen per avond. Na 10 jaar ligt dat nu op ca. 750 per avond en dat in hartje zomer!

En als je dan weet, dat minimaal 30 procent van het aanwezige publiek van niet-christelijke huize is...!

Vaak worden het fans van die muziek. Via deze moderne kwalitatieve muziek komt men in contact met de boodschap van deze muziek. Omdat elke muziek een boodschap is (!!), is er de bereikmogelijkheid geschapen, daar het luisteren beleven is.

Deze nieuwe geestelijke muziek raakt de mens tot in het diepst van de ziel.

Opgemerkt moet worden, dat niveau wel erg belangrijk is, maar

ook de sfeer.

Verder is er natuurlijk een verschil van bereik naar gelang van smaak, stijl en genre. Daarom zal er ook nieuwe christelijke muziek in vele stijlen moeten zijn.

Dit proces is nu al enige jaren bezig.

Willen wij mensen redden, dan moeten er nieuwe vormen van christelijke muziek komen.

Er is een nieuw universeel evangelisatiemedium geschapen: christelijke muziek.

Zoals in het eerste deel duidelijk gemaakt, is muziek een boodschap. Iedere muziek vertolkt iets, ademt iets uit.

Het is beslist een verkeerde stelling om te zeggen, dat de tekst alleen iets tot een christelijk lied maakt.

Misschien is het nuttig het volgende naar voren te brengen. Een lied ademt een bepaalde sfeer uit. De tekst, die men op die melodie gaat zetten versterkt die sfeer of konkretiseert die. Het is dus zonder meer onjuist om een melodie tot drager van een tekst te degraderen.

Een goede kompositie ziet de melodie en de tekst als een eenheid en zal de sfeer van de melodie en die van de woorden zo identiek mogelijk willen houden.

Slechte geestelijke muziek is dan muziek, waar b.v. de muziek een hele andere sfeertekening heeft als de tekst, dat werkt geheel tegengesteld.

Het belangrijke element van de geestelijke muziek is de boodschap, die dan ook zeer concreet moet zijn (wereldlijke muziek heeft natuurlijk ook een boodschap, maar blijft vaak alleen in sfeer steken).

Deze boodschap wordt overgedragen door de muziek, waarbij de gebruikte tekst, de in de muziek verankerde boodschap moet versterken. Vanuit een ander gezichtspunt kan men zeggen, dat muziek de boodschap in sfeer is, en de tekst de boodschap in woorden is.

Belangrijkste element is de boodschap. Bij de christelijke muziek behoort deze op zuivere waarheid van Gods Woord te berusten. Deze boodschap gaat van God uit en Hij zal volbrengen, waartoe Hij het zendt (Jes. 55:11).

Voor een deel zal dit berusten op 'inspiratie.'

Tekst en muziek zijn menselijke middelen, die God gebruikt om Zijn Boodschap kenbaar te maken.

Men kan zeggen dat christelijke muziek, een medium is, om Gods Woord verder te brengen.

In ieder tijdperk heeft God mensen gevonden, die gegrond op de Rots Jezus muziek hebben gemaakt, die aansloot bij de

eigen tijd b.v. David, Luther, Finney, Sankey (van hem is bekend, dat degenen, die Moody niet bereikte met zijn prediking, hij bereikte met z'n zang.)

Dezen gebruikten soms wereldlijke wijsjes en maakten op deze muziek liederen van de Blijde Boodschap en Lofprijzing.

Ook nu kan dit weer:

Nieuwe liederen, aansluitend op de beleving van onze eigen tijd, die onze jeugd en mensen zullen aanspreken.

Wij zullen moeten zoeken naar een nieuwe universele taal, alleen overnemen of vertalen is niet voldoende.

Dit is een absolute noodzaak!!! want:

Ook de duivel kan muziek gebruiken en hij doet dit zeer vak-kundig. Zo zelfs dat er geestelijke muziekstukken zijn die duizenden mensen trekken, maar die zonder Christus zijn.

b.v. Jesus Christ Superstar en Godspell: muziek zonder bijbelse *27 boodschap.

Het enorme verstrekkende belang van deze punten hebben wij in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk aangetoond.

Samenvattend kan met het volgende stellen:

1. Muziek beleeft iedereen met het hele wezen (zie deel I, Hfds. 2 t/m 5).
2. Via muziek ervaart men een boodschap (muziek is boodschap, christelijk of niet-christelijk).
3. De wereld is mede door-wereldsc-muziek onbereikbaar gebied geworden voor het Evangelie.
4. Brandende noodzaak om goede nieuwe muziek te hebben om mensen te bereiken en te redden.
5. Muziek zal een belangrijke rol spelen in de laatste opwekking.

Onder Gods leiding zal er gezocht moeten worden naar nieuwe wegen en dit is op diverse muzikale gebieden aan de gang. Op het laatste punt willen wij nog even nader ingaan.

Het voorafgaande heeft aangetoond, dat veel mensen naar woorden niet meer komen luisteren vergelijk het liedje: 'Wat een spreker is die man' etc.... Dit geeft duidelijk de gevoelens weer van een groot deel van het publiek. Er is teveel gepraat.

Dit is helaas ook het geval bij de prediking. Wat zijn de ervaringen:

- *28 kerken lopen langzaam leeg (hoewel hier ook een faktor mee speelt van de 'God is dood,' feministische en politieke theologie), bij veel zaal- en evangelisatiecampagnes zit hoofdzakelijk incrowd. Er is een ontzettend grote drempelvrees voor dominees, pastoren, predikanten en evangelisten. Desondanks mogen wij blij zijn met ieder mens, die tot geloof komt.

Een aantal voorgangers heeft het roer omgegooid. Als men in de prediking zou geloven als enige medium, dan zou zingen etc. absoluut niet nodig zijn (Zwingli). Toch last men tegenwoordig meer zingen in, de preek wordt korter, er is een enorme opbloei van het Nederlandse muziekleven bij Christenen.

- *29 Bij activiteiten die niet op het oude liturgische paadje van zangpreek-gebed zitten, zijn grotere resultaten b.v. de informele koffiebar. Maar kan men stellen dat de grote massa op een duidelijke manier bereikt wordt?

- *30 Voor een deel is dit alleen het geval bij de zeer goed geplande concerten, zoals bij b.v. New Hope, Continental Singers, Choralerna e.d. Er zijn concerten geweest waar tegen de 90 procent niet christelijk publiek was. (n.l. een concert georganiseerd ter plaatse door de culturele raad en de schoolconcerten).

Gezien het voorafgaande kan men stellen, dat de eerste stoot tot een opleving onder de mensen, gegeven wordt door dit soort concerten.

Deze nieuwe muziek, aansluitend bij de muzikale traditie van deze tijden, duidelijk Gods Woord uitdragend, zal de mensen toegankelijk maken om Christus als Verlosser te aanvaarden. Het is nu al gebleken, dat niemand, die eenmaal op zo'n evangelisatie-concert was, zich aan de invloed van deze muziek kon onttrekken. Muziek zal in deze tijd de eerste fase zijn van een laatste 'opwekking.'

Na deze eerste aanraking met Christus d.m.v. de muziek zal hierop verder geborduurd moeten worden door de predikers en evangelisten. Maar laten wij dan vooral niet de muziek verwaarlozen in onze bijeenkomsten. De overgang zou te abrupt zijn.

Muziek, als boven bedoeld, is een volledig op zichzelf staand evangelisatiemedium. Deze muziek is niet gegeven om als trekpleister te fungeren om mensen naar een kerk of samenkomst

te krijgen, waar men weer het gevaar loopt 'doodgepreekt' te worden.

In dit kader willen wij pleiten voor een duidelijke erkenning en medewerking voor deze muziek-evangelisatie.

Aan de andere kant willen wij pleiten voor een herwaardering voor muziek bij de voorgangers, predikanten etc. In de Bijbel was muziek zo belangrijk als lofprijzing, expressie etc. (zie deel II), en had het een bijzonder grote plaats tijdens het samenkomen in tempel/synagoge of samenkomst.

Wij pleiten in dit verband voor het gebruiken van nieuwe liederen, nieuwe muziek.

Stimuleert u het zingen van de gemeente en de jeugd.

Stel de begaafden in de gelegenheid muzikales te nemen! Het zal u grote vruchten opleveren. Laat er een bijbelse muzikale beweging in uw kerk of gemeente zijn, het zal geen 'luchtkaasteel' blijken te zijn.

Muziek is misschien wel het belangrijkste medium van onze tijd. Het gaat hand in hand met andere evangelisatievormen dat wel, het staat niet op zichzelf, maar het moet geheel zelfstandig gehanteerd worden. Dit is het grote axioma van de muzikale evangelisatie!!!!

Zo zullen er concerten gehouden moeten worden, waar de wereld heen gaat met de gedachte, 'Hé, die muziek is zo vreselijk goed, die moet ik gaan horen.' Er zal zo'n tendens geschapen moeten worden (reklame, marketing, planning, image-building, onder leiding van Gods Geest), dat iemand 'out' is, als hij zo'n concert nog niet een keer heeft meegemaakt.

Men komt voor de kwalitatieve muziek, men ondergaat de invloed men ervaart de muziek, wordt daardoor toegankelijk voor de boodschap, er zal een getuigenis zijn, misschien een heel kort woord. Het terrein in iemands leven wordt rijp gemaakt en de mogelijkheid is geschapen, dat deze mens tot bekering kan komen.

In alle opwekkingen heeft muziek een grote plaats gehad. Het is ook een premisse voor onze tijd.

En dan komen wij hier weer terug bij de opening, wat maakt muziek tot geestelijke muziek n.l. als het 'geestelijk' gebruikt wordt en geestelijke resultaten geeft. Te vaak hebben wij ook

evangelisatie-concerten als een soort vuurwerk zien gebruiken,
en als de oh's en ah's voorbij waren, was er niets overgebleven
van datgene, wat die avond ten tonele was gevoerd.

Muzikmensen let op: aan de vruchten herken je de boom

Hoewel dit boek hoofdzakelijk over de diverse facetten van de muziek gaat, is het desondanks noodzakelijk enige aandacht te schenken aan datgene, wat wij zingen.

Wij hebben al gezien dat elke muziek een boodschap is. Voor de christenmusicus betekent dit, dat hij de boodschap van het Evangelie van Christus 'verklankt.'

Ook hebben wij leren zien, dat kwaliteit voor de muzikale evangelisatie van belang is. Daarom moeten wij nu de tekst kritisch bekijken.

Vooraf voor degenen die hun eigen teksten maken is een kritische instelling, gefundeerd op Gods Woord, van ontzettend groot belang. In dit kader mogen wij zeer zeker een lans breken voor goede, moderne, Nederlandse teksten.

Net als muziek, is dichten een oer-expressie van de mens. Voor de Christen is het van belang, dat wij niet scheppen om te scheppen, maar om Gods werkelijkheid en verlossing door onze verzen te uiten.

Het gaat erom dat ook de tekst zo 'krachtig' en boeiend mogelijk is. De tekst zal soms een lofprijzing weergeven, soms dankbaarheid; soms aanbedding, soms een in muziek verpakt preekje.

Moeilijk is het om normen vast te stellen, want de één is tevreden met een geestelijke 'smartlap', de ander vindt dit afschuwelijk en houdt alleen maar van cantaten.

Ondanks het verschil in smaak zijn er toch punten die van belang zijn.

1. Het taalgebruik. Gebruik taal van onze tijd en geen uitdrukkingen die alleen in bepaalde kerkelijke kringen begrepen worden, waarvan een vreemdeling zal zeggen: 'wat bedoelen ze nu eigenlijk' b.v. zaligheid, gerechtigheid des Heren etc. Laten wij oppassen voor ons christelijke jargon, de z.g. 'tale Kanaäns.' Wat wij zingen moet voor iedereen begrijpelijk zijn.

2. Rijm. Voor velen hoort dit er absoluut bij, hoewel rijm niet altijd noodzakelijk is om een goed gedicht te krijgen. Versregels kunnen ook door overeenkomst in klank of ritme 'rij-

men.' Het is aan te bevelen eens gedichten te lezen van de belangrijkste dichters uit de verschillende kultuurperioden. Lees eens een literair handboek b.v. Literaire Kunst. Het zal de blik verruimen en helpen de tekst van ons lied boeiender te maken.

3. Inhoud. Vaak gebruiken wij talloze clichés of verkeerde beeldspraak. B.v. een gebed dat 'opborrelt'. Dit komt voort uit onwetendheid. Dus ook hier: lees veel, ontwikkel het gevoel voor stijl en ritme.

Ook worden er soms nogal wat ingewikkelde teksten gebruikt met overdaad aan dogmatiek, die klinkt als een klok, maar het lied kan vernielen. Er is vaak geen logische opbouw (werken naar een climax). Soms erg moralistisch, of liederen waarin men het hele Evangelie van Genesis tot Openbaringen wil persen. Het zal duidelijk zijn dat dit niet kan. Hier kan men het bekende citaat weergeven dat:

'een eenvoudig gegeven, een eenvoudige aanpak vereist.'

Soms zijn er eindeloze herhalingen of zijn alle coupletten hetzelfde, of wordt de tekst op een slechte of verkeerde melodie gemaakt.

Het is natuurlijk makkelijk om hier weer te geven hoe het niet moet. Daarom een aantal suggesties voor degenen die teksten maken op een bestaande melodie, maar ook aanwijzingen voor iedere zanger of koor om kritisch te bekijken wat je gaat zingen. Het punt is nl. wat geef je het publiek om over na te denken, om te beleven. Een aantal punten: Zorg voor een goede, begrijpelijke inhoud in de taal van onze tijd. Overdaad schaadt. Vorm, ritme, sfeer, tekst en inhoud zijn één gegeven. Neem kennis van fonetiek. Ken je Bijbel, waarop je je teksten grondvest, gebruik niet teveel clichés, maar tracht origineel te zijn. Baseer uzelf op een goede literaire en bijbelse ondergrond: dus lees veel. Hanteer tekst en melodie als een eenheid, accenten in muziek en taal moeten gelijk zijn, zo drukt een stijgende melodie blijdschap uit, een dalende melodie of mineur toonaarden, droefheid; hou daar rekening mee. Wees zeer kritisch op wat je schrijft; houd de prullemand bij de hand. Het is nog steeds 1 procent inspiratie en 99 procent transpiratie. Neem 1 motief voor een lied en gebruik er niet meerdere door elkaar. Dit maakt het lied 'ondoorzichtig'. En 'last but not least' leg de teksten vast bij de Buma en Stemra om plagiaat te voorkomen.

Het onderwerp tekst is te specialistisch om hier verder op in

te gaan. Voor degenen die het repertoire samenstellen of scheppen is de motivatie van belang, dat voor God en mensen het beste maar net genoeg is.

Dan komen wij hier weer terug wat u bij Muziek & Geestelijke Muziek kunt lezen: Muziek is de boodschap nl. door de sfeer. De tekst die men erop zet moet die basis boodschap versterken! Het is dus van zeer groot belang dat men voordat er een tekst op een melodie gezet wordt, eerst eens de melodie op zich in laat werken. Wat roept het op? Stemt je tekst daarmee overeen?

Kort gezegd omvat het repertoire van een groep het aantal liederen die de groep ingestudeerd heeft en kan uitvoeren.

Aan de ene kant wordt dit scherp begrensd door de muzikale mogelijkheden, ondergrond, technische vaardigheden, en opleiding van de groep (zie Muziek & Muziekgroep.).

Aan de andere kant is de grens de geestelijke bereidwilligheid van de groep om niet egocentrisch te zijn, maar rekening te houden met de smaak van de eigen leden. Als een lid van de groep zichzelf tot norm verheft, zullen er vele liederen van dezelfde stijl zijn. Hou rekening met elkaar. Dit komt het programma ten goede. Het zal boeiender worden. Ook schept het een grotere eenheid in de groep, omdat er rekening met iedereen gehouden wordt.

Een heel belangrijk criterium is de mensen waarvoor men staat. Stel u van tevoren op de hoogte waar u gaat zingen met de groep. Hou rekening met bestaande smaakverschillen. De situatie van een koffiebar is nu eenmaal a priori anders dan die van een statige kerk; een ziekenhuis is weer anders dan een concertzaal.

Het is duidelijk dat men de mensen alleen wint als men ze niet kwetst of schokt, maar als ze een maximale mogelijkheid tot identifikatie hebben. Een Engelse Jesus-rock-song zal het prima doen in een koffiebar, terwijl men er de mensen mee uit de kerk jaagt! Acht het publiek belangrijker dan de groep. Het repertoire moet dus qua stijl gevarieerd zijn. Wees flexibel. Zodat men in iedere situatie iets heeft wat de mensen zullen willen. Dit kan zonder de eigen 'sound' van de groep aan te tasten.

Ook moet het repertoire gevarieerd zijn qua strekking. Niet altijd kan men evangelisatieliederzinnen zingen. Het is zeer aan te bevelen als men te gast is bij een predikant of pastoor, dat men naar het thema van de preek toe kan werken. Er zullen ook liederen van aanbidding, dank, lofprijzing moeten zijn. Voor groepen of solisten die praktisch altijd in één en dezelfde concertsituatie optreden, liggen deze normen dus duidelijk eenvoudiger. Men hoeft dan maar met overwegend één soort publiek rekening te houden.

Neem ook regelmatig nieuwe liederen op het repertoire. Op zeker moment zingt men een lied 'stuk'. Het wordt saai en verliest de zeggingskracht. Opmerkelijk is het feit dat er soms momenten zijn dat een lied waardeloos ging, terwijl het publiek er laaiend enthousiast over kan zijn.

Hoe dan ook, houdt als groep de motivatie duidelijk. Men staat er niet voor zichzelf. Het publiek is er niet voor u, maar u bent er voor het publiek. *31

Het repertoire is er niet om de groep grotere glorie te geven, maar om Gods liefde in Christus uit te zingen.

Men kan stellen, dat de mogelijkheden van een gospelgroep bepaald worden door het geestelijke en het menselijke aspekt.

Laten wij eerst het menselijke aspekt bekijken.

De mogelijkheden van de groep worden begrensd door de muzikale vaardigheden (o.a. scholing van stem en instrument, spel) begaafdheid, niveau en opleiding.

Hoe groter deze menselijke verworvenheden zijn, des te groter zal de kwaliteit zijn van wat er gebracht wordt.

Wij hebben al eerder gezien dat deze 'haalbare' kwaliteit zeer belangrijk is i.v.m. het bereiken van de mensen.

In dit stukje willen wij iedere groep aansporen om tot muziekstudie over te gaan: leer je instrument kennen en beheersen, ontwikkel je stem, leer noten lezen. Dan pas zal de wereld van de geschreven muziek open gaan. Ongekende mogelijkheden worden dan realiseerbaar en het bereik van de groep wordt groter.

Laten wij ophouden met muziek te beoefenen in de zin van 'God zegene de greep' en 'Jezus ziet het hart aan.' Dit klinkt allemaal erg vroom, maar het is alleen maar een excuus om de tekortkomingen te verbloemen. Oefening baart nog steeds kunst. Niveau is een gewilde zaak en het zal de mensen beter voor de boodschap van Christus ontsluiten. Wanklanken en disharmonie stoten af.

Het geestelijke aspekt is gesitueerd rond het bijbelwoord: ter opbouw, vermaning en bemoediging. Dit heeft dan duidelijk betrekking op de boodschap die gebracht wordt (zie verder bij criteria). Intern wil het geestelijke aspekt zeggen: bereidheid om te evangeliseren door middel van muziek. Zonder deze bereidheid, gebaseerd op een bijbels fundament, gaat het niet. Dit bijbelse fundament bepaalt het zo belangrijke geestelijke niveau van de groep o.a. de motivatie en de overgave om dit muziekwerk te doen. In dit verband is de vaak geciteerde waarheid te noemen: 'de zwakste schakel bepaalt de sterkte van het geheel'. Dit geeft aan dat de groep een geestelijke 'unit' moet zijn, een kopie in het klein van het lichaam van Christus, waar de één de ander hoger acht als zichzelf, waar men elkaar als zichzelf liefheeft, dingen oprecht uitpraat en niet door irritatie en pesterijen de 'duivel een voet' geeft, waar alle leden delen in

vreugde en leed met een oprechte bewogenheid en interesse in elkaar en in het publiek. Zomaar een paar belangrijke gevolgen van een goede geestelijke basis.

Ook van belang is het feit dat dit allemaal moet groeien, het is een proces. Men moet dit proces voeden door b.v. bidstonden met elkaar te hebben en bijbelstudies.

Nu zal een groep zeggen dat dit allemaal wel mooi lijkt, maar wij zingen als hobby, omdat wij het zo fijn vinden. Natuurlijk, fijn, ga zo door. Maar om christelijke liederen te zingen moet je de basis en bewogenheid van de gedachten achter deze liederen hebben om tot de juiste expressie te kunnen komen.

Met andere woorden, voor een goede vertolking van het christelijke lied moet je Christen zijn, een kind van God. Gedreven door dezelfde Geest als Christus. Mocht je niet tot deze stap kunnen komen, kies dan een ander repertoire. Als de mensen ontdekken dat je niet achter de boodschap staat die je zingt, is de teleurstelling des te groter en is het een aanfluiting voor de Christenen.

Er zijn al teveel 'Naam-Christenen' geweest. Publiek kun je geen rad voor de ogen draaien.
Geloof wat je zingt!

Het menselijke en geestelijke aspekt bepalen samen de situatie. Onder situatie wordt o.a. verstaan: bepaalde mogelijkheden om te musiceren b.v. een 'open deur' om in een gevangenis te komen, een uitnodiging voor een ziekenhuis, gastoptreden in een programma, een kerk etc.

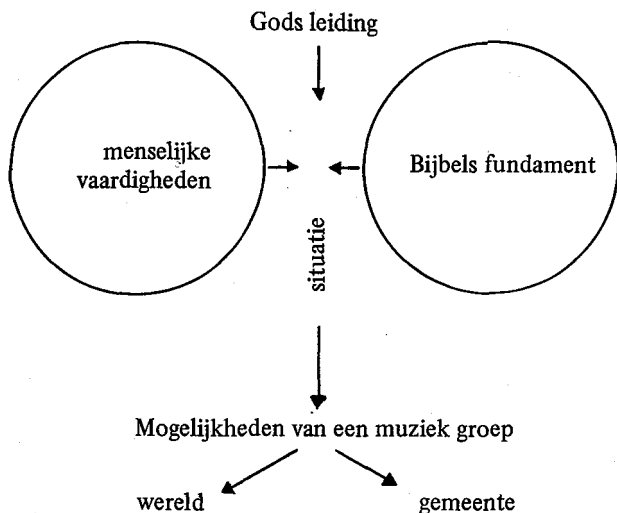
Ook Gods leiding bepaalt deze situatie mee. Sommige gebeurtenissen zijn niet puur toeval, God heeft z'n hand aan het roer van het muziekbootje.

In dit proces zijn alle factoren van even groot belang! Men kan stellen, dat, hoe optimaler één van de aspecten is, des te beter de groep zal functioneren en hoe idealer de situatie is!

Een maximale inzet is nodig om tot een maximale opzet te komen met een maximaal bereik.

De kracht en bereik van de groep, ook wel het nuttig effect genoemd, wordt bepaald door het zwakste geestelijke of muzikale lid van de groep.

Schematisch:

Voor God kan alleen maar het beste goed genoeg zijn.

Het bovengenoemde proces is een ontwikkelingsgang van groeien! En groeien doe je alleen maar als je ermee bezig bent. Zonder 'eten' ga je dood.

*31 Dus voedt je muzikale talenten door muziekstudie en voedt je geestelijke basis voor een duidelijke overtuiging d.m.v. bijbelstudie, gebed e.d.

Indien een groep dit nog nooit eerder gedaan heeft, ga het doen en onderzoek of je wel zo vast staat. Onderzoek je motivatie, wees kritisch. Het gaat er toch om een goed werktuig in de hand van God te zijn. Nog steeds is aan Zijn zegen alles gelegen.

De gezindheid van Christus is belangrijk voor het koninkrijk der Hemelen. Wij moeten zo gevormd zijn en toegerust zijn, dat Hij ons gebruiken kan.

Heb je deze gezindheid niet en wil je dit toch allemaal doen, geef je leven aan Jezus Christus, een absolute noodzaak 'om vrucht te dragen.'

Een ander geval is de situatie, dat de geestelijke basis van de groep goed is, maar muzikaal gezien geen kwaliteit heeft. Binnen de eigen gemeente en kerk zullen de mensen zeer zeker gezegend worden door de inzet en het enthousiasme. Maar het werken naar buiten zal door dit gebrek aan kwaliteit verhinderd worden.

De enige remedie is dan ook: muziekstudie, neem les in zang, stemvorming en lessen voor je instrument.

De situatie wordt gesplitst naar de wereld (naar buiten) en naar de gemeente (naar binnen).

Muziek voor een kerk zal anders zijn dan zang en muziek op een jeugdgroep.

Samenzang is weer anders als muziek voor koffiebars of een specifiek evangelisatie-concert. Men zou dit de toegepaste muziek kunnen noemen naar gelang de functie die deze muziek te vervullen heeft.

Regelmatig krijgen wij vragen over het nut van de motivatie. Ook op lezingen en spreekbeurten in het land blijkt die motivatie steeds het 'hete hangijzer' te zijn. Het is toch vreemd dat er ontzettend veel groepen, koren en mensen zijn die denken dat 'als je er maar mee bezig bent', dat het dan wel goed is. Vanuit de Bijbel en de praktijk valt wel wat anders te constateren. Des te vreemder wordt het als dezelfde mensen het wel normaal vinden dat een topvoetballer wel alles voor z'n activiteit over heeft, idem dito een topzweemmer en zelfs een top-popgroep. Die kunnen er wel alles voor over hebben en bij de Christenen is het maar lauw. De wereld mag wel 'heilig' in zichzelf geloven, dit is zelfs noodzaak om de top en kwaliteit te bereiken. Maar wat hoor je veel in de Nederlandse gospelwereld 'wees maar voorzichtig, niet te hard van stapel lopen', 'ook de on/randkerkelijken moeten er toch bij' enz. enz.

Nogal wat kromme redematies dus.

Hoe zit het nu eigenlijk? Motivatie is het sleutelwoord. Een goede motivatie geeft optimale prestaties, een maximale inzet. Dit is je inspiratie (de Bijbel/ het geloof/God)

Vanuit de inspiratie 'begeesterend' te werk gaan (excuus voor dit Germanisme), vanuit je geloof in Christus wordt je aangezet tot handelen, tot actie. Men wordt 'gedreven' tot iets. Eigenlijk zouden wij iets van de 'gedrevenheid' van een Paulus, de profeten, moeten hebben. Die waren écht gemotiveerd. Het is meegenomen dat men zich dan bovendien kan uitleven in de muziek. Maar ons enthousiasme moet de grondbetekenis van dat woord hebben 'en theou': vanuit God zijn. In het O.T. kun je lezen bij de Levieten, instelling van de tempeldienst (bij David en Salomo), dat muziek maken en zingen een Goddelijke opdracht was. Deze Levieten moesten 'volmaakt' zijn, deze zangers moesten in velerlei opzichten aan hele hoge normen voldoen. Onze 'volmaaktheid' is door het geloof in Jezus Christus. Hoe je het ook draait, Bijbels gezien kom je steeds terug bij het punt, dat alles moet plaatsvinden vanuit de levende relatie met Jezus. Het is toch een aanfluiting als je zingt/bezig bent met/dingen opvoert, waarin je zelf niet/nauwelijks/een beetje gelooft?

Laten we de les leren van de eerste apostelen. Na de hemelvaart moesten ze biddend in Jeruzalem blijven tot God zijn Geest stuurde. Dat werd het startpunt van een nieuwe ontwikkeling dat gaf een opwekking. Moge deze Geest vaardig zijn in de hele Christelijke muziek.

Feit is verder dat een motivatie uitgediept en gelouterd kan worden. Dit gebeurt b.v. door na te denken over de dingen waarmee je bezig bent. Waarom en hoe je ermee bezig bent. Er konkreet voor te bidden, de Bijbel te lezen, met elkaar bidstonden te houden. Een geestelijke mentor (ouder iemand) is geen overbodige luxe in een groep. Iemand mag best op de 'schaapjes' letten. Samenvattend wordt je motivatie het startpunt om 'zingend te evangeliseren': muzikaal vormgeven aan het Evangelie. *31

Onder vele Christenen heersen allerlei misverstanden welke muziek 'werelds' en welke muziek te gebruiken is als Christen. Zo zijn er ook allerlei opvattingen over het gebruik van instrumenten. Er zijn mensen die b.v. een saxofoon een duivels instrument vinden en een orgel een 'geheiligd' instrument.

Andere mensen vinden alle instrumenten toelaatbaar, behalve elektronische etc.

De vraag is: zijn er inderdaad in de Bijbel argumenten te vinden, waarop men kan zeggen dat bepaalde instrumenten verboden zijn voor Christenen?

Allereerst bestaat er het neutrale gebruik van muziek en muziek-instrumenten. Hiermee is bedoeld: 'het geen enkele religieuze geladenheid hebben'. B.v. zang en dans bij de overwinning van Saul en David op de Filistijnen bij hun terugkomst (1 Sam.18:6). De vrouwen doen dit om hun vreugde te uiten. Een neutraal gebruik was b.v. zang en muziek in het paleis van de koningen (2 Sam. 19:35).

Ook is het gebruik van muziek en instrumenten neutraal zoals de mensen van het volk dat doen als zij blij zijn (Job 21:12).

Een stapje verder ligt het gebruik van muziek, zang en instrumenten voor puur menselijk behagen. Dit blijkt b.v. uit de dans van de dochter van Herodes op diens geboortefeest. (Math.14:6).

God gebruikt gejuich en de ramshoren om de muren van de stad Jericho te doen vallen (Joz.5:13-6:20).

Als de ark naar Jeruzalem gebracht wordt door David, is er zang en dans voor de Heer met het gebruik van allerlei instrumenten: citers, harpen, tamboerijnen, rinkelbellen, cimbalen, hoorn-geschal, trompetten etc. (II Sam.6:4-5, 12-15 en I Kron.13:8). Dit zijn twee voorbeelden van gebruik van muziek, zang, dans en instrumenten voor godsdienstig gebruik. Er is geen beperking. Alles kon, als het maar uitdrukking gaf aan de verheerlijking van God.

Een stapje verder in het gebruik van muziekinstrumenten voor geestelijk gebruik, gaat het volgende voorbeeld: De profeet Elisa liet een citerspeler halen, 'en het geschiedde, toen de citerspeler speelde, dat de hand des Heren op hem kwam.' (2 Kon.3:15). Profetie d.m.v. muziek! Door sfeer mogelijk!

Interessant zijn de volgende twee vergelijkingen:

In Exodus 15 is er zang en dans voor God na de doortocht door de Schelfzee van het volk Israël onder leiding van Mozes. Enige tijd later, als het volk in de Sinai is en Mozes op de berg de twee tafelen ontvangt met de 10 geboden, duurt dit het volk te lang. Ze maken een gouden kalf en er is zang en dans voor deze afgod (Ex.32:6, 18-19) geestelijk overspel.

Hetzelfde volk doet dezelfde handelingen (zang, dans en muziek) voor God en voor een afgod binnen een kort tijdsbestek. In Psalm 150 wordt er een groot aantal instrumenten gebruikt om God te loven, eren en prijzen: bazuinen, harpen, citers, tamboerijnen, snarenspeel, fluit, cimbalen, stem en dans. Dezelfde instrumenten worden door Nebukadnezar gebruikt om de volkeren het gouden beeld te laten aanbidden. Op het geluid van deze instrumenten moest iedereen zich neerwerpen en aanbidden (Daniël 3:5-7).

Uitgaande van de gegeven voorbeelden (een greep uit vele andere) kan men zeggen dat geen een instrument op zichzelf genomen heilig of niet-heilig is. Dezelfde soort instrumenten worden voor de dienst van God gebruikt en voor de afgoden, de duivel. Vertaald naar nu betekent dit, dat hetzelfde instrument voor een gospelconcert en in de liturgie gebruikt wordt, terwijl een ander datzelfde instrument gebruikt voor een psychedelisch pop-rockconcert.

Men kan ook zien dat er geen beperking is aan gebruik en soort van instrumenten. Het slagwerk, blaas- en snaarinstrument werden al pittig gebruikt voor God.

Vanzelfsprekend is, dat dit niet in een kakofonie behoeft te eindigen. De Bijbel is in andere gedeelten erg duidelijk in een wijs en vooral kundig gebruik van de instrumenten.

Het is in ieder geval een aansporing om onszelf tot in de diepste en meest verborgen hoeken van ons hart te onderzoeken wat onze intentie is.

Is onze christelijke muziek en zangbeoefening echt wel zo 'heilig', d.w.z. aan God gewijd? Om van dans nog maar niet te spreken.

Wat dus bepalend is, of iets gewijd of niet-gewijd is, is de toestand van ons hart. Niet het instrument bepaalt dat, maar de gebruiker.

Dat muziek een geweldige verpakking van Gods Woord is, hebben wij in vorige delen gezien. Dat dat uitstekend kan werken om te evangeliseren zal ook wel duidelijk zijn.

Maar dat het een belangrijke functie heeft voor de gemeente mogen wij evenmin vergeten.

1 Cor.14:26. Als de gemeente bijeenkomt heeft iedereen iets: een psalm, een...

Col. 3:15 met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen. God dankbrengen...

Zie verder deel II hfdst. 23.

Wij onderschrijven wel het belang voor de gemeente, maar hoe doen wij dat nu in de praktijk?

Wel als voorwaarde is het volgende van belang: de gemeenteleiding mag nooit iets van de muziek tot ondergeschikte functie degraderen. Vaak is juist muziek één van de belangrijkste samenbindende functies van de christelijke gemeenschap.

Ziet men muziek en het hele muzikale leven als net zo belangrijk als het lerende element, dan zal er ruimte komen voor allerlei zaken. Waarom het net zo belangrijk is, zie terug bij deel I en II. Je kunt je ook afvragen, waarom wij toch altijd maar de gemeente willen leren, leren, leren, terwijl er in spreuken en prediker een aantal rake opmerkingen staan over het altijd maar bezig te zijn met kennis.

Natuurlijk, Bijbelstudie is van belang, maar het NT is er ontzettend duidelijk in, dat de gemeente geen eenrichtingsverkeer is: een spreker naar een heleboel ontvangers, maar het is juist een werkplaats, waar ALLEN bezig moeten zijn, op verschillende manieren. En muziek neemt daarin een grote plaats. Nooit vergeten: of men nu iets zegt of zingt, het blijft het naar voren brengen van het Woord van God.

In het functioneren van muziek voor de gemeente heeft men een aantal mogelijkheden ter beschikking b.v. het inzetten van het gemeentekoor of gospelgroep.

Men vraagt wel, wat dan het zingen van koor, gospelgroep in een bijeenkomst of gemeente moet uitdrukken.

De volgende elementen moeten te vinden zijn: gemeenschap; troost; het individu aansprekend; mogelijkheid van omlijsting

van een programma b.v. bij trouwen of begrafenis; voor bijzondere diensten altijd bijzondere liederen; bijdragend tot opbouw; het is geen tijdverdrijf of hobby; mag geen routine worden; smaak vormen; elkaar dragend; aansluitend bij het overige gebeuren, o.a. op de preek (maar ook preek op de liederen); jezelf volledig gevend; doe het als voor de Heer en niet jezelf zoekend; moet tot zegen zijn; steunend op persoonlijk geloof.

Hiermee is niet bedoeld dat al deze elementen in ieder lied te vinden moeten zijn, maar al deze punten moeten wel in de loop van diverse diensten aan bod komen.

Heel erg van belang is, dat zang en prediking elkaar niet als concurrenten zien, maar als een samenspel om dat ene verlossende Woord van Christus door te geven.

Praten en zingen zijn slechts aanbiedingsvormen. Het gaat om Jezus Christus.

Prediking als belangrijkste vorm berust op een verkeerde interpretatie van de Bijbel. David, de kerkvaders, Luther en Calvijn wisten beter. Zang en prediking moeten samenwerken!

De dienst moet één boeiende afwisseling zijn.

Laten wij de afgezaagde liturgie eens laten rusten en eens wat anders doen dan zang, preek, kollekte, zang, zegen. Men kan zang afwisselen met gesproken gedeelten, stukken uit de Bijbel lezen, gebeden etc. Niet voor niets zegt het Nieuwe Testament dat in de samenkomsten deze afwisseling moet zijn:

een psalm, lering, openbaring etc. Ieder heeft iets, er moet geen one-man-show zijn, maar een interactie, waarbij iedereen aan bod zou moeten komen: de veelkleurige wijsheid Gods.

In het Oude Testament hebben wij gezien dat men blaas-snaar- en slaginstrumenten had, die men bij alle gelegenheden, tot in het Heilige van de tempel toe, gebruikte.

Bovendien zong men uitbundig van de grote daden Gods. Eerbied wil nog niet altijd zeggen stilte! Of meent u dat alleen orgel het gewijde instrument is? Dan moet u al heel slecht de geschiedenis kennen. Het orgel was vroeger een kermisinstrument!

Muziek in de gemeente is eigenlijk gemaakt om samen gedaan te worden. Maar met het 'ieder heeft iets' kunnen ook solo's bedoeld zijn, een stuk instrumentale muziek, een koor kan zin-

gen, een combo kan optreden. Deze pluriformiteit moet bijdragen tot stichting!

Voor degenen, die nieuwe wegen zoeken voor liturgische muziek een aantal suggesties:

1. Richt u naar wat leeft onder de mensen.
Liederen moeten levendig zijn, goed zingbaar, spontaan, uitnodigen tot meedoen.
Vgl. ontstaan negro-spiritual.
2. Muziek moet melodisch zijn d.w.z. een zelfstandige melodie hebbend en indien mogelijk niet afhankelijk van begeleiding.
Dit bevordert het snellere leren (zingbaarheid).
3. Niet te veel herhalingen op 1 toon.
4. Geen ingewikkeld ritme, maar een spontaan, levend ritme.
5. Gebruik weinig chromatische sequenzen, deze zijn moeilijk zuiver te zingen.
6. Toets alles aan de gemeente, het lichaam van Christus.
Daar blijkt of het nieuwe lied voor samenzang bruikbaar is.
7. Baseer het lied op Gods Woord.
8. Veracht de kennis uit de wereld over muziek niet. Gebruik het, het zal u helpen. Studeer muziek.
9. Voer een muzikaal programma in uw gemeente en ga niet lukraak aan de slag. Plan weldoordacht! U maakt veel los in de mensen. Zo wordt men door het samen zingen in een groep of koor tot één geheel gesmeed, want men deelt dezelfde muzikaal-geestelijke ervaringen.
10. Bekijk ook eens wat andere muziekboeken als Johan de Heer. In de Engelse/Amerikaanse muziekliteratuur is veel bruikbaar aanwezig n.l. nieuwe vormen en stijlen van liederen, die ons kunnen inspireren.

Verder moet bij de eredienst de gemeente meer ingeschakeld worden. De zangleider moet de gemeente laten zingen en moet niet te veel zeggen tussen de liederen. Er zijn zangleiders of

leidsters die van de positie gebruik maken om het de gemeente eens fijn te zeggen, maar dat kan natuurlijk niet. Liederenschat en mogen echt wel zeer kort aan elkaar gepraat worden. Laat de mensen van harte zingen. Het moet hoorbaar, zingbaar en begrijpelijk zijn.

Regelmatig nieuwe liederen en koren leren hoort er ook bij. Liederenschat raken tenslotte 'op'. Houdt de liederenschat bij. Zing eens wat anders dan de 'bekende' top 50. Goede zangleiding is erg belangrijk!

Nu gebeurt het vaak dat men een groep uitnodigt om in de gemeente te dienen, de gospelgroep mag dan nooit het gebeuren beheersen.

Hieronder een aantal punten, de 10 geboden voor een gospelgroep. Deze 10 punten zijn opgesteld vanuit het gezichtspunt van de gospelgroep. *32

1. Laat één van de groep alle afspraken maken (telefonisch of per brief/afpraakbevestiging). Dit vermijdt een hoop communicatieproblemen.
2. Bespreek een week van te voren met degene die de dienst leidt, de liturgie, de tijd die je krijgt om te zingen, de soort liederen of gewenste liederen. En hou je hier exact aan. Een veel voorkomende fout is om langer te zingen dan aangegeven.
3. Voeg je naar degene die leiding geeft in de dienst. Veel groepen staan op hun vermeende rechten en zijn niet flexibel. Richt je naar de plaats, waar je heengaat.
4. Bereid je geestelijk voor.
Je optreden is geen etalering van het ego of image. Pas op voor hoogmoed. Wijd je met je talenten aan de Heer. Je bent dienstverlenend. D.w.z. dat je een goed samenspel met alle andere liturgische onderdelen als samenzang, orgel, gebed en preek moet hebben. Hou dus een bidstond met elkaar.
5. Zing Nederlands! Zeker als je in een kerk optreedt. Voor een jeugddienst of koffiebar zijn anderstalige liederen ook mogelijk.
6. Zorg dat je uiterlijk 60 minuten voor aanvang aanwezig bent i.v.m. opbouwen van installaties, inspelen en inzingen, stemmen van instrumenten en microfoon testen. Als de mensen binnenkomen moet alles klaar zijn. Regel is ook dat hoe groter de groep is, des te meer voorbereidingstijd nodig is. Voor grote groepen boven de 40 man die met een combo of orkestje en met meer dan 10 microfoons werken, is 90 minuten

geen luxe. Indien de groep concertkleding gebruikt, zorg dan dat iedereen omgekleed is 20 minuten voor aanvang.

7. Let op je kleding, je gedrag, je mimiek, je choreografie, je getuigenissen en aankondigingen. Slechte presentatie kan een in wezen goed optreden volledig verknoeien.

8. Pas op voor harde zakelijkheid.

Iets zakelijk en nuchter bekijken is uitstekend. Maar dit mag de geestelijke opzet, het doel nooit doorkruisen. Denk ook eens aan de soms te hoge kosten voor kleine gemeentes en koffiebars. Regel hoe dan ook de zakelijke kanten op een manier waarop niets valt aan te merken. Indien je groep platen of i.d. verkoopt regel dat dan op een niet-opdringerige manier.

9. Wees gemotiveerd.

Indien het soms jachtige of inspannende leven uit de muziekwereld tol gaat eisen zodat je geestelijk leven aan diepte en inhoud terugloopt, stop dan. De muziekgroep, je organisatie etc. is geen hoofddoel, deze blijven medium. Doel is Jezus Christus. Heb de moed als het in je eigen leven door al de drukke bezigheden misloopt om te stoppen. Ga in retraite en begin opnieuw.

Laat je groep geestelijk, muzikaal en organisatorisch een groep zijn, waarop niets valt aan te merken (Titus 2:8).

10. Pleeg geen roofofbouw. Veel gospelgroepen ontstaan vanuit een gemeente. Wat wij erg vaak hebben gezien is dat de groep op zeker moment gaat freewheelen, niet meer gezeggelijk is, de eigen gemeente loslaat en een eigen leven gaat leiden met alle kwalijke gevolgen van dien.

Dit tiende punt is heel erg belangrijk. Na diverse jaren dit proces in verschillende situaties in binnen- en buitenland gezien en bekeken te hebben, is de volgende suggestie een goede oplossing tussen actie ergens en meefunctioneren 'thuis.'

a. minimaal 1 weekend in de maand in de thuisgemeente. In dat weekend deelnemen aan alle gemeente-activiteiten.

b. dat weekend thuis: laat ook de eigen gemeente genieten van je muzikale vaardigheden. Doe verslag wat de afgelopen periode gebeurt is. Zo motiveer je je eigen achterban om voor je te bidden.

c. de gemeente is je backing. Dit thuisfront is erg belangrijk de gemeente zal je zien als zendingen, die zichzelf op pad stuurt.

d. een oudere moet geestelijk mentor zijn. Die overal bidstonden

en bijbelstudies in moet kunnen lassen om zodoende de groep maximaal te kunnen motiveren. Het mooiste is dat natuurlijk als dat een van de oudsten is. Het is fijn als zo'n oudste alle keren, als er optredens zijn, meegaat.

- e. is er doordeweeks een bijbelstudie of bidstond: leden van de groep: neem eraan deel. Je zult er de vruchten van plukken. Alsjeblieft: verhef je nooit tot een elitair groepje, die van de gemeente vandaan groeit. Dit is roofofbouw op de gemeente. Waardevolle leden verdwijnen dan 'zomaar.'
- f. Men blijft altijd dus ondergeschikt aan de gemeente-leiding. Vertrouw het geestelijk inzicht van oudsten en voorganger, Zeker als ze oog hebben voor je taak en mogelijkheden als muzikale zendelingen. Lees maar eens de geschiedenis van Calvary Chapel in Costa Mesa, California.....

Uit de praktijk is gebleken dat er nogal eens wat punten zijn, waarin het misgaat bij de kerk, voorganger etc. die een groep uitnodigt. Een aantal nuttige punten voor de voorgangers/organisatoren.

1. Bespreek alle punten zo volledig mogelijk met één persoon van de groep. Stuur een schriftelijke bevestiging van alle afgesproken punten. Dat zal zeker zijn nut in moeilijke situaties bewijzen (deze komen toch echt wel een of meerdere keren per jaar voor; onduidelijkheid schept nu eenmaal diskommunikatie).
2. Bespreek de orde van dienst.
Hoe lang of hoeveel liederen mag de groep zingen en waar in liturgie. Welke liederen, welke stijl etc. Een optreden van een groep heeft altijd de neiging 'uit de hand' te willen lopen, vooral als de mensen enthousiast zijn.
Hou hiermee rekening door een marge in de liturgie aan te brengen. Maar het totaal prevaleert. Houd de groep aan de gemaakte afspraken. Een dienst bestaat uit meer dan een gastoptreden.
3. De groep moet zich aan u aanpassen.
Maar omdat u een groep vraagt, zult u met een aantal zangtechnische zaken (die per groep verschillen) rekening moeten houden. Ook van uw kant wordt aanpassing gevraagd voor de inpassing van de groep.
4. Geef de groep de kans zich geestelijk voor te bereiden b.v. in een bepaalde ruimte.
5. Neem met de groep door wat voor mensen er zullen komen en spreek af of Nederlandse liederen noodzakelijk zijn of ook

andere talen kunnen.

6. Zorg dat er iemand aanwezig is om de groep te verwelkomen, als de groep zo'n 60-90 minuten voor aanvang komt opbouwen. Zorg voor een goedgestemde piano, indien deze nodig is. Zorg voor voldoende ruimte (podium, liturgisch centrum etc.) waar de groep en instrumenten kunnen staan. Zorg voor stroomaansluiting en wat stoelen voor het combo (geen armleuning). Ontvang de groep met iets te drinken (frisdrank, koffie e.d.) Ook iets te drinken na de dienst is echt wel op z'n plaats.
Indien de groep concertkleding gebruikt, dan moet u ook zorgen voor voldoende kleedruimte (voor jongens en meisjes gescheiden). Wat stoelen, tafeltjes, kleedrekken of haken zou het omkleden vergemakkelijken.
7. Bespreek met de groep wijze, strekking, en lengte van de getuigenissen of aankondigingen. De groep komt niet om te preken maar om te zingen. Een goed getuigend accent is zeer op z'n plaats.
8. Handel de financiële zaken zo snel mogelijk af. Laat de groep niet weken of maanden op het geld wachten. Groepen die eigenlijk voor uw gemeente te duur zijn, kunt u toch laten komen door een speciaal fonds hiervoor te vormen. Sommige groepen zijn nu eenmaal duur, doordat ze een kostbaar noodzakelijk instrumentarium hebben, of doordat de reiskosten (belangrijkste punt van grote groepen) hoog zijn.
9. Mocht de groep platen willen verkopen, zorg dan voor één of twee tafels bij de uitgang, waar de groep na afloop de platen kan neerleggen. Misschien is het aardiger indien u van de kansel de mensen vertelt, dat na afloop platen van de groep te verkrijgen zijn bij de uitgang. Maar neemt u dit met de groep door van te voren. Zodat er geen verwarring ontstaat wie wat doet.
10. Stelt u in op een positieve samenwerking met de groep. De groep is geen concurrent voor uw preek. Preek en zang hebben hetzelfde doel. Mensen die niet door spreken worden aangeraakt of bereikt, worden dat wel door het lied en omgekeerd. Geef ruimte voor de groep. Samenwerking in goede geestelijke sfeer is een 'vrucht.' Laat op uw leiding niets aan te merken zijn.

Deze functie van geestelijke muziek is een duidelijke vorm van zelfstandige evangelisatie.

Een vorm is het gastoptreden van een muziekgroep in een evangelisatiedienst. Ongetwijfeld zullen hier mensen mee bereikt worden. Maar het is niet de vorm waardoor maximaal mensen bereikt worden.

Daartoe moeten de niet-gelovigen op hun eigen terrein opgezocht worden ('Ga daar waar de zondaars zijn.'). Het eigen terrein wordt gevormd door de bioscopen, de theaters en concertzalen. Wil men deze mensen uit de wereld bereiken, dan betekent dit, dat men een concert moet geven, dat een kwaliteit heeft te vergelijken met of liefst beter dan het niveau, dat deze mensen in de wereld tegenkomen.

Alleen door zo'n kwalitatief hoogstaand concert, waardoor heel het Evangelie gegeven zit, kunnen deze enorme bevolkingsgroepen bereikt worden. Men krijgt ze niet naar een kerk of samenkomst. Ze komen wel in groten getale naar de concertzaal.

Deze muziek is in de eerste instantie niet om meegezongen, maar om meebeleefd te worden. Via dit meebelevens, ervaren kan het 'zaad van het Evangelie' in het hart van de mens uitgestrooid worden. Zo'n concertkarakter moet dan ook niet verstoord worden door zaken, die ermee in tegenspraak zijn: meterslange boekentafels, lange preken en gebeden etc. Het is en blijft een concert. Alles wat hieraan veranderd wordt, kan de uitgaansmens alleen maar afschrikken.

Nu zijn er mensen, die twijfelen aan het nut of het nuttig effect van deze methode. Men heeft het volste recht om deze methode zeer kritisch te bekijken. Het voordeel van deze concertvorm is, dat dit de enige mogelijkheid is, waar op grote schaal niet-gelovigen komen. Dit kan zelfs over de 80 procent zijn (statistisch onderzocht d.m.v. enquêtes). Een nadeel is, dat deze vorm niet direkt is, in de zin, dat er geen uitnodiging is met handen opsteken of i.d.

Dit nadeel is geen wezenlijk nadeel.

Op een aantal concerten zijn experimenteel alle mogelijkheden onderzocht. De beste resultaten gaven die concerten, waar

- a. het publiek de liederen in de vorm van een tekstkrant kon kopen
- b. het publiek d.m.v. een enquête schriftelijk kon reageren (een wetenschappelijk opgezette enquête) met
- c. de mogelijkheid van het informele nagesprek na afloop van het concert met leden van de gospelgroep,
- d. terwijl er geen uitnodiging, handopsteken of i.d. plaatsvond.

Dit laatste punt zal iets nader uiteengezet moeten worden, daar dit de 'evangelischen' onder ons zal bevreedden.

Uitvoeriger willen wij hier op de doelgroep en bezoekers van de concertvorm uitgaan:

Het uitgaanspubliek.

Dit publiek is gewend naar concerten, theaters en schouwburgen te gaan. Met geen 'stok' zal men deze mensen in een kerk of naar een speciale evangelisatiecampagne krijgen. De uitgaansmens moet op het eigen terrein benaderd worden. Zij zijn dan ook altijd gewend een toegangsprijs te betalen.

Uit een concertervaring van 11 jaar kunnen wij zeggen dat op evangelisatieconcerten met toegangskarten veel meer uitgaanspubliek kwam als op concerten met kollekten of i.d. Een merkwaardige redenatie bleek er bij deze mensen te zijn: 'Waarvoor ik niet hoeft te betalen, kan ook niet veel waard zijn.'

Ook bleek dat d.m.v. de concerten het evangelie ook werkelijk overgedragen kon worden. Op zo'n concert moet ook niets gebeuren wat kan afschrikken.

Zeer merkwaardig was, dat een directe uitnodiging afschrok. Er werd teveel de nadruk gelegd. Men betaalt b.v. geen f 5,- om naar een preek of i.d. te luisteren.

Toch is d.m.v. enquêteringen uitgezocht dat wel degelijk de boodschap van het Evangelie overkwam op de concerten.

Ook bleek dat de mensen er wel ter dege over gingen nadenken. Veel evangelisten nodigen uit omdat ze 'vruchten' willen zien. Uit de pastorale zorg bleek, dat er dan ook veel 'onrijpe vruchten' waren. Wat plaatsvindt op een concert moet rijpen. Men moet niet te snel willen oogsten. Evangelisatieconcerten is in wezen 'ploegen en zaaien.' De vrucht van b.v. 'New Hope' is te verklaren door het voorbereidende werk van een paar jaar Continental Singers.

Het is verder niet belangrijk wie er ploegt, zaait of oogst. Belangrijk is, dat ieder op zijn terrein datgene doet, wat nodig is om optimaal te kunnen werken.

Deze concerten moeten dan ook niet als los zand opgezet worden. Er moet een goede schriftelijke of mondelinge nazorg zijn. De mensen moeten naar positieve kerken of kringen verwezen kunnen worden.

De belangrijkste voorwaarden blijven: ten eerste de absolute eis van kwaliteit. Indien de gebrachte muziek of liederen geen kwaliteit hebben, schrikt het het publiek van de boodschap af. Ten tweede: de groepsleden moeten duidelijk gemotiveerd zijn. Anders is het een farce, schijngodsdienst en mensen, die aangesproken zouden zijn, kunnen niet geholpen worden. Deze evangelisatievorm ontsluit de harten en geeft de mogelijkheid voor de ervaring met God. 'New Hope' gaf vele tientallen concerten op scholen e.d. met een muzikaal programma, dat primair op jeugd gericht was.

Een resultaat was dat op diverse plaatsen bijbelkringen ontstonden (ook op scholen) en dat vele jonge mensen hun leven aan Christus gaven, door veel aandacht voor het individu tijdens de vele nagesprekken.

Een ander belangrijk punt is, dat deze concerten op elkaar aan moeten sluiten. 'De gestadige druppel holt de steen uit.'

Over het algemeen wordt deze noodzakelijke kwaliteit alleen maar gehaald door buitenlandse groepen b.v. New Hope, Continental Singers, Choralerna, Andraé Crouch & The Disciples etc. Toch is het ook voor Nederlanders een haalbare zaak. Enthousiasme en toewijding doen ook veel. Zeer nadrukkelijk willen wij daarom de voorgangers van de verschillende gemeenten aanmoedigen om begaafde jongelui les te laten nemen op kosten van de gemeentekas. Stimuleer de muziek in uw kerk of bijeenkomst. Deze muziekstudie zal op de lange duur een geweldige zegen blijken te zijn. Willen wij, als Nederlanders, onze eigen landgenoten bereiken, dan zullen wij danig moeten werken aan onze muzikale en geestelijke kwaliteit.

Het enorme belang van muziek is al eerder op diverse andere gronden aangetoond. Doordat d.m.v. nieuwe muziek in diverse stijlen en genres de boodschap van Christus opnieuw bij het volk gebracht wordt, betekent dit dat deze benadering de eerste stap is naar de z.g. 'laatste opwekking', die God beloofd heeft in Zijn Woord.

Rekening houdend met de verscheidenheid van smaak, moet het beste via concerten, platen, cassettes, etc. gebracht worden.

Het bereik van alle combo's, koren en groepen in Nederland en andere landen wordt n-maal zo groot als al deze mensen aan hun kwaliteit gaan werken. Het voorspel voor God's opwekking is letterlijk een muzikaal voorspel. Een uitdaging voor iedere gospel-groep.

Elke tijd heeft zijn eigen muziek geschreven.

Een produkt van vorige eeuwen is b.v. de bundel van psalmen en gezangen van de Hervormde kerken.

Dit dan vooral als produkt van de Reformatie. Opmerkelijk hoeveel nieuwe liederen toen geschreven en gekomponoerd zijn. Nog steeds worden deze liederen met veel vreugde gezongen. Desondanks sluiten deze melodieën niet aan op de beleving van onze eigen tijd. Zo is het ook met b.v. de bundel van Johan de Heer en Glorieklokken.

Lieder en melodieën ontstaan soms onder invloed van z.g. opwekkingen, waarbij nog steeds waardevol materiaal zit, maar die desondanks ook niet 100 procent aansluiten bij de beleving van ons atoomtijdperk. Elk van de genoemde voorbeelden is nog steeds in gebruik bij een duidelijk eigen publiek.

Uit de genoemde voorbeelden blijkt dat elke tijd zich door eigen melodiën tracht uit te drukken. Elke tijd heeft vorm gegeven aan liederen.

Er bestaat dus een korrelatie.

Tijd ↔ Muziekvormen

Onder muziekvorm wordt verstaan, de wijze waarop aan het lied een vorm gegeven wordt. Elementen die hierbij een rol spelen zijn o.a. de lengte van de versregels, het aantal coupletten, vorm en soort van rijm en ritme, karakter van het muziekstuk b.v. gedragen of vrolijk, snel of langzaam, in combinatie met dynamische accenten.

Er bestaat hier ook een beïnvloeding van wereldlijke muziek t.a.v. geestelijke muziek o.a. met patronen van volksliedjes. Zo zijn er volksliedjes veranderd in geestelijke liederen (andere tekst), maar dit kan ook omgekeerd zijn. Een geestelijk lied kan zo boeien dat men er een wereldlijke tekst op zet b.v.

'Waarheen leidt de weg, die wij moeten gaan', van Mieke Telkamp (origineel: Amazing Grace).

'Love is surrender' van Ralph Carmichael kreeg een hele andere betekenis in de vertolking van de Carpenters.

Er bestaat dus ook een relatie tussen wereldlijke ↔ geestelijke muziek.

Deze korrelatie is in elke eeuw aanwezig geweest, hoewel sterk

aan verandering onderhevig. Zo was de scheiding van wereldlijke en geestelijke muziek in de Middeleeuwen zeer vaag (theocratische maatschappij). Met de secularisatie van na de industriële revolutie begint deze relatie steeds moeilijker herkenbaar te worden. Vooral omdat het geestelijk leven geen groot aandeel meer heeft in onze cultuur. Onder invloed van de 'heidense' massa-kommunikatie is er een andere tendens ontstaan. Desondanks kan deze tendens een enorme prikkel zijn de christenen tot grotere creatieve prestatie aan te zetten. Gezien het niveau van het hedendaagse popgebeuren moet het niet moeilijk zijn betere produkten te leveren.

Een figuur als Andraé Crouch doet dit dan ook duidelijk.

Muzieknormen zijn niet vast. Wat men in de ene tijd mooi vond, lijkt weer anders in de eeuw daarna. Vroeger vonden deze veranderingen zeer geleidelijk plaats. Men deed er meer dan 100 jaar over om van Middeleeuwen tot Renaissance te komen. Van Renaissance tot Barok ging sneller. Elke nieuwe cultuurperiode kwam vlugger en was ook vlugger afgelopen. Dit o.a. door het ontstaan van de massakommunikatiemiddelen: drukpers vroeger, nu grammofoon, radio etc.

Hoewel er nu veel snellere en intensere overgangen vallen te bespeuren in onze tijd door de massamedia, blijven er ook factoren als smaak, gebonden aan bevolkings-, cultuur- en leeftijds-groep. Smaak verandert.

Maar ondanks alle smaakverschillen werkt de tijd als een zeef om het beste en schoonste te bewaren.

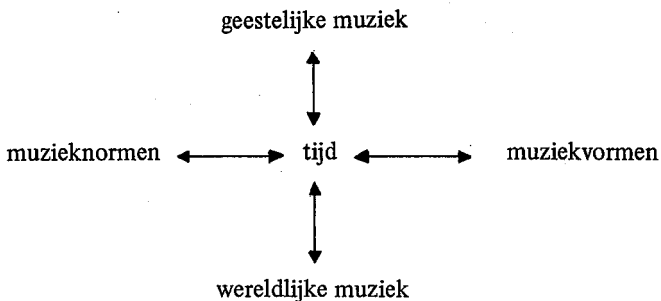
Zo zijn de psalmen 2500 - 3000 jaar oud.

Nog steeds zingt men ze en put men er kracht en troost uit. Hoewel wij niet moeten vergeten dat oude teksten opnieuw berijmd en gedicht moeten worden (herschrijven in de spreektaal van 1980) om verstaan te kunnen worden. Dit kan zonder de kern of betekenis te veranderen.

Uit dit alles blijkt dat er een relatie bestaat:

Tijd \longleftrightarrow Muzieknorm

Onder muzieknorm wordt verstaan de beoordeling van een muziekstuk. Wat men algemeen als mooi, aangenaam etc. ervaart is een relativisme. Tot zeer grote hoogte is zo'n norm afhankelijk van smaak, milieu, cultuur, opvoeding e.d. Deze 3 gekonsta-terde relaties nl.

willen alleen maar aantonen dat muziek een korresponderende functie is met de tijd.

Muziek ↔ Tijd

Het is nodig dit te begrijpen om open te staan voor wat er aan muziek mogelijk is in onze eigen tijd.

Ook nu nog is het mogelijk dat er nieuwe melodieën en liederen geschreven worden. Het is niet alleen mogelijk, het zal móeten. Wij hebben teksten en muziek nodig die onze eigen generatie zullen aanspreken.

Wij moeten ons niet afsluiten voor de muzikale beleving van nu door terug te grijpen naar de 'gouwe ouwe.' Laten wij eerlijk openstaan voor nieuwe muzikale vormen, al zullen de ouderen onder ons deze muziek niet altijd kunnen waarderen. Maar laten wij wel ruimte laten voor elkaar en niet kortzichtig wettisch worden.

Iemand die altijd gedragen liederen heeft gezongen, zal New Hope beslist niet waarderen.

Maar zal iemand zeggen: 'Hoe onderscheiden wij nu of iets kan?' Wel laten wij de Bijbel volgen. Gods Woord zegt dat je aan de vruchten de boom zult kennen n.l. of iets goed of niet goed is. Als New Hope of Andraé Crouch met hun zeer moderne muziek mensen aanspreken, enthousiast maken, tot nadenken brengen, zodat er jongelui tot geloof komen, dan moeten wij daar ruimte voor geven. Worden er mensen aangesproken door gedragen liederen bv. uit Johan de Heer, dan moet daar ook ruimte voor zijn. De jeugd moet dit niet afdoen met de kreet: 'Daar heb je zo'n ouwe weer!'

Het is de veelkleurige wijsheid Gods dat dit allebei moet kunnen. Wij moeten niet wettisch zijn of praalziek. Gods Geest geeft altijd ruimte. Laten wij dat dan ook in de muziek in het oog houden. Eerbiedig de muzikale beleving van elkaar.

Let wel op, dat hiermee niet bedoeld is, het één of andere groepje, dat wel eens een lekker beatnummertje wil doen in de kerk. Zo niet. Wij praten hier over duidelijk gemotiveerd werken met muziek, die van niveau is. (b.v. de leden van de groep hebben allen muziek geleerd, beheersen allen het instrument, hebben allen stemvorming gehad etc.).

Tevens is een onderzoek aan te bevelen van wat er nu al is (inventarisatie). Laten wij het beste (ook nieuwe liederen) gaan gebruiken met inachtneming van het feit dat doel en functie verschillend kunnen zijn.

- *33 Dit betekent: Goede kerkmuziek in de kerken, goede zangmuziek voor de samenzang, goede evangelisatiemuziek voor de muzikale evangelisatie. Qua methodiek kan dit echt niet altijd door elkaar gebruikt worden.

Laten wij in dit boek ook de kreatieven aansporen om te gaan dichten en komponeren. Het moet eens afgelopen zijn met leentje buur spelen bij de wereld door een top-hit te nemen en daar een geestelijke tekst op te zetten. Kijk eens naar de ontwikkeling in de Amerikaanse geestelijke muziek. In elke stijl zijn er bijzonder goede dingen.

Zo is er christelijke country en western, soul, gospels, Jesus-rock-music, nieuwe bijzonder goed zingbare kerkliederen etc. Er zijn muziekstukken die beter, mooier en boeiender zijn als een wereldlijk lied van dezelfde stijl.

Laten wij ook voor Nederland onder leiding van Gods Geest (de Inspirator) zoeken naar nieuwe muziek en liederen, welke de wereld 'jaloers' zal maken. Op de relatie tijd en muziek willen wij hier nog even verder ingaan.

Muziek heeft nu eenmaal, daar het door mensen van iedere tijd gecomponeerd wordt, een tijds karakter.

Wil muziek levend blijven dan zullen er liederen zijn, die het karakter van de eigen tijd tot uitdrukking brengen, zo hebben wij al gezien. Men kan wat dit betreft een goede vergelijking trekken met de taalontwikkeling.

Een taal groeit altijd verder, evolueert, zowel voor het woord,

uitspraak, zinkonstruktie, schrijfwijze etc. Doet een taal dat niet, dan sterft ze en wordt een z.g. dode taal.

Hetzelfde gebeurt in de muziek. Het is jammer dat wij weinig eigentijdse melodiën hebben. Wij lopen het gevaar geen materiaal te hebben, waarmee de moderne mens aansluiting heeft. Zeer zeker zullen de eigentijdse liederen levendiger zijn en ritmischer. Men kan dus zeggen, dat muziek een trend is. Deze is er altijd al geweest. De statische muziek van de Middeleeuwen (o.a. Gregoriaans) maakte plaats voor Renaissance en Barok voor Romantiek. Het enige verschil is, dat deze ontwikkelingen langzamer gingen als tegenwoordig.

In de Middeleeuwen was er eigenlijk alleen geestelijke muziek. Soms werden hier wereldlijke teksten op gemaakt (men schiep en componeerde tot Gods eer). Bij de Renaissance (bewustwording van de mens in het hier en nu) ontstaat ook de wereldlijke muziek. Men componeerde ook voor het genot van de mens (humanisme). Zo kon het gebeuren, dat men op oorspronkelijke geestelijke melodieën wereldlijke teksten ging zetten. De mensen veranderden en de liederen gingen veranderen. Dit culmineerde in een aanpassing van stijl en tekst. Voor ons nu betekent dit, dat wij melodieën hebben die zo zijn dat men ons wil aanhoren! Door verschil van smaak moeten verschillende stijlen Christelijke muziek ontstaan, hoewel men er zich voor dient te waken, dat men aan een ander zijn wil oplegt alsof die ene stijl het helemaal is, en daarnaast geen andere stijlen mogelijk zijn. Dit is wettisme, onbijbels, ongeestelijk. Een pluriforme aanbidding blijft nodig. Alle mensen zijn per slot van rekening verschillend, met verschillende karakters, wensen, smaak etc.

Maar let op: wij praten nog altijd over christelijke muziek als verkondiging en niet over muziek om der muziek wille.

Muziek is voor een christen een deel van het grote geheel en niet de alleen-zaligmakende manier, hoewel muziek en zang erg elementair zijn.

Muziek is dus eigenlijk een trend (zie boven). Ondanks dat karakter blijft het altijd een medium om andere mensen te bereiken of een middel om de eigen Godsbeleving te uiten (expressie).

Er is wat dit betreft wel degelijk een grens aan de christelijke muziek. Men lope n.l. de trend niet voorbij.

In dat geval gaat de aansluiting (dat is de mogelijkheid om ie-

mand te bereiken) verloren. Men moet ook niet zo nodig 'gewild' doen. Wat wij doen moet 'natuurlijk' blijven.

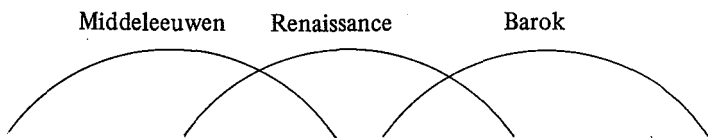
- *34 Er zijn mensen, die vinden, dat de eigentijdse christelijke muziek 'werelds' is (negatieve geladenheid). God heeft echter ons de vrijheid gegeven om alles tot Zijn eer te gebruiken. Het is wel zo, dat bij de ene soort tekst een bepaald soort melodie hoort en omgekeerd.

Tijdsmuziek en toepasbaarheid moet men niet verwarren!! D.w.z. dat elke muziek die geschapen werd een exponent is van het beleven van die persoon of groep in die bepaalde tijd. Sommige dingen worden door vele tijdsperiodes heen gebruikt en wordt met steeds nieuwe materiaal aangevuld.

Maar bij alle vernieuwing: een aanbiddingslied zal meestal rustig zijn; een lied van lofprijzing vrolijker en sneller. Een lied van inkeer en bezinning zal ook tot inkeer en bezinning moeten leiden en zal dus niet uitbundig vrolijk of i.d. van karakter zijn. Maar bij alles geldt, dat er nieuwe melodieën kunnen komen. Het is jammer dat juist de generatiekloof de invoering van nieuwe dingen soms tegenhoudt. Ouderen bestempelen soms alleen het oude als 'goed' en het onbekende nieuwe als 'modern', 'werelds' en dus zondig of verkeerd.

Er is muziek, die niet tot Gods eer is, b.v. psychedelische muziek maar deze wordt niet gebruikt. Dat de Heilige Geest werkt, leidt en schift in het leven van toegewijde jonge mensen met hun melodieën, moeten wij accepteren.

Vroeger overlaptten de muziekstijlen elkaar:

Al deze nu al klassieke muzikale stromingen kenden voorlopers, een bloeiperiode en nalopers. Deze stromingen overlaptten elkaar. Tegenwoordig is van deze overlapping geen sprake meer in de muziek en overige kunsten. Het een volgt het andere zeer snel op. Zo is een lied, een zanger, beroemd, aanbeden, dan weer verhuisd en vergeten.

In mindere mate, maar toch aanwezig is dit te konstateren bij de geestelijke muziek. Na Glorieklokken is er eigenlijk geen *35 nieuws gekomen waar vooral de jeugd aansluiting mee heeft. Of het nieuwe wordt niet altijd geaccepteerd.

Voor de gemeente wil dit betekenen, dat er bij het zingen een 'overlapping' moet zijn. Lieder en muziek voor jong en oud in liefst dezelfde dienst, zodat iedere leeftijdsgroep aansluiting heeft.

Het enige echte nieuwe zijn de vele aanbiddings- en lofprijzingskoortjes van de laatste 3 à 4 jaar. Meestal vertaald (zie bij Muziekstijlen - 'praise').

De verschillende relaties van de tijd tot de muziek zijn 'zwart op wit' vastgelegd in het notenschrift: de muziekliteratuur.

Op deze manier kan het verleden telkens opnieuw gereproduceerd, d.w.z. verklankt worden.

Voor de komponisten en tekstschrijvers zal het volgende van belang zijn: Het ontstaan van nieuwe liederen en muziek gaat volgens een aantal processen, die niet altijd even scherp te scheiden zijn.

Een spontaan proces is het volgende:

Er ontstaat zomaar een wijsje in een groep, men maakt er al spelend een tekst op (of omgekeerd). Met elkaar creatief bezig zijnde wordt de laatste hand eraan gelegd. Daarna zingt de hele groep het en wordt het algemeen goed.

Dan kan het b.v. genoteerd worden op bladmuziek, op de plaat gezet worden enz. Op deze wijze levert een spontaan gebeuren bijdrage tot de muziekliteratuur (meestal naamloos). Dit vond plaats bij o.a. de negerkerken (originele gospels).

Iets anders in zijn werk gaat het selektieve proces. Dat wil zeggen dat er een selektie plaatsvindt.

Een individu komponeert (het werk van 1 creatieve geest). Het wordt geschreven en gedrukt (muziekliteratuur). Op zo'n

manier wordt het toegankelijk voor groepen. Het beste wordt dan in het repertoire opgenomen en gezongen. Is het lied bijzonder goed, dan wordt het tenslotte door het 'volk' gezongen. Een geslaagd voorbeeld hiervan is b.v. het lied 'He that Overcomes' van Cam Floria.

Dit laatste proces kan nog sneller. Het is een nieuw verschijnsel d.m.v. het ontstaan van de massakommunikatie. B.v.: iemand of een groep componeert een lied. Door T.V. wordt het direkt algemeen gezongen en daarna pas op schrift gesteld. De enige selectie is dat zo'n hit 'aan moet slaan'. Een voorbeeld hiervan is 'O happy Day'. Het is duidelijk dat in dit laatste proces alleen na verloop van tijd het beste zal overblijven.

Uit deze 3 geschetste processen blijkt dat wij mensen nodig hebben die door Zijn Geest geïnspireerd nieuwe muziek en liederen schrijven: goede kwalitatieve liederen en muziek van onze tijd voor onze tijd. Wil muziek deze generatie aanspreken dan moet het wel in de 'taal' van onze tijd gesteld zijn. Maar wel als aan God gewijd en geheiligd voor Zijn dienst. Dit natuurlijk zonder de aansluiting met de oudere generaties uit het oog te verliezen.

Deze nieuw te scheppen muziek zal verschillend van karakter zijn naar gelang van:

1. het volk
2. leeftijdsgroep
3. smaak

Veel was vroeger hierin door de traditie bepaald, maar deze traditiebepaaldheid verandert snel tegenwoordig onder invloed van radio, T.V., grammofoonplaat, cassettes, recorders etc.

Er is een enorme tendens naar nivellering van waarden, smaak en vormen. De mens van nu moet een instant mens zijn, nummer zoveel uit de grauwe massa, blind reagerend op de reclamespotjes. De mens 'moet' z.g. omgeturnd worden.

Juist deze tendens geeft de geweldigste kans van alle eeuwen om een nieuwe christelijke muziek te laten ontstaan met een eigen identiteit, creatief, aansprekend, boeiend, zo indringend dat het de mensen tot nadenken en geloven zal brengen.

Ook valt uit dit alles het belang af te leiden voor goede gedrukte muziek (muziekliteratuur voor nu) voor groepen en kerken.

Toen paus Gregorius (Middleeuwen) eenheid maakte in het

kerk lied kon dat door de ontwikkeling van het notenschrift. Juist door het notenschrift werden de liederen voor alle mensen van alle eeuwen toegankelijk. Zijn regels gaven verstarring. Maar laten wij dan juist oppassen voor verstarring en strakke reglementering, en Gods Geest een kans geven.

In andere landen b.v. Amerika is dit gebeurd. Waarom zou dit ook niet bij ons kunnen gebeuren? Zou God bij ons geen nieuwe David en Asaf kunnen verwekken?

Misschien zijn ze al onder ons maar is ons traditionalisme of vooroordeel het enige wat ze tegenhoudt. Een profeet is nog nooit in zijn eigen stad geeërd, nietwaar?

In de wereldlijke muziek is een vacuum ontstaan. Er zijn geen grote nieuwe talenten na de Beatles ontstaan.

*36

'Er is geen nieuwe oogst meer' (Willem Duys, Drieluik T.V. 17 aug. 1973 en sinds 1973 is er niets veranderd). Er is niets meer waarvan het publiek zou zeggen: 'dat is het nu helemaal, dat moeten wij in een theater gaan horen.' Dit is de kans voor de nieuwe geestelijke muziek.

Om een houding t.a.v. muziek te bepalen zijn er vele invalshoeken. Daar Christenen vaak vanuit verschillende standpunten redeneren, krijg je automatisch veel verschillende meningen t.a.v. wat kan/niet kan ten aanzien van gebruik, toepassingen etc.

Enige tijd hebben wij de Bijbel bestudeerd en verschillende muzikale stromingen doorgelicht om tot een zekere inventarisatie te komen, waaraan men houvast zou kunnen vinden.

Hieronder volgen een aantal elementaire criteria:

a. **HARMONIE.** De dingen moeten een harmonisch geheel zijn (mooi). Dit is terug te vinden bij Gods scheppingsdaden: God zag dat het goed was. (Gen.1:4,10,12,18,21,25,31). Ook is het op verschillende plekken in de Psalmen te vinden: o.a. 'Looft Hem, want Hij is goed.' (Ps.54:8; 92:2) Spreuken 12:25 relateert het goede gelijk aan een psychische uitwerking: 'een goed woord verblijdt het hart'. Als wij in harmonie leven met God (onze zonden, die scheiding maakt, zijn vergeven) door Jezus Christus, brengen ook wij goede dingen voort, zie Matheüs 12:35.

b. **LOF VAN GOD.** Muziek mag geen doel op zichzelf zijn, geen *l'art pour l'art*. In Eph.1:12 lezen wij, dat wij tot lof Zijner heerlijkheid moeten zijn. Dit rekent genadeloos af met iedere vorm van egotripperij (zélzfucht). Ons hele zijn moet God verheerlijken en dat onder leiding van Zijn Geest en niet onze eigen geest. (1 Cor.6:19,20). Christus moet ons (be)leven zijn (Col.3:4).

c. **WELLUIDEND.** Onze muziek moet mooi klinken: wel-luiden (Filip.4:8).

d. **DUIDELIJK.** Eigenlijk kun je niet van muziek zeggen, dat het duidelijk is. Toch willen wij deze omschrijving invoeren. Wat wij doen moet ergens op duiden. Het moet begrijpelijk zijn, toegankelijk voor de luisteraar, functioneel. De betekenis moet overkomen. Zie o.a. 1 Cor.14:7-12.

e. **ZUIVER.** De 'God-zegene-de-greep' mentaliteit is beslist niet toelaatbaar. Lees nog maar eens goed 1 Cor.14:7-12. Een kampvechter oefent zich voor de strijd, zo moeten wij ons oefenen met onze instrumenten en muziek (vgl. 2 Tim.2:5)

f. **TAKTISCH** gebruiken. Spr. 18:21 zegt dat dood en leven in de macht van de tong zijn. Vrolijke liedjes bij droefheid passen niet (Spr.25:20). Wij moeten met muziek de juiste dingen op het juiste moment doen. *C'est le ton qui fait la musique.* Wijs

gebruiken, die macht van de muziek.

g. **BLIJ**. Een goed woord, verblijdt het hart (Spr.12:25). Een Christen mag zeker blij melodieën, blij woorden zingen; hij is immers verlost.

h. **EENVOUDIGHEID**. Ingewikkelde structuren komen niet tot z'n doel. Lees eens Rom. 12:6: niet zinnen op hoge dingen, maar voegen in het eenvoudige.

i. **REKENING HOUDEN MET ANDER**. De gevoeligheden van anderen ontzien. Als een AOW-er geschokt wordt door ruige rock, moeten wij bij hem het zachte suizen van 'er ruist langs de wolken' laten horen. Lees eens Rom. 15:1-2. Het betekent, dat wij ook niet zomaar in onze stijl moeten door blijven draven, maar let op de uitwerkingen bij de 'ander.'

j. **OPBOUWEN**. Als iets, wat wij doen, niet opbouwt, gelijk ermee kappen. 1 Cor. 14:26b.

k. Nauw hiermee verbonden is **WELZIJN**. 1 Cor. 12:7.

Wij moeten ons er wel bij bevinden. Wat is er anders de zin van? Het betekent dat net als bij het vorige punt, de uitwerkingen op de ander normgevend zijn.

l. **NIEUW**. Het is zeer bijbels om inspiratie te zoeken voor nieuwe liederen o.a. Ps.144:9.

m. Zelf moet de beoefenaar overvloedig zijn in **DANKZEGGING**. Col. 2:6,7. Dat houdt de eigen motivatie gericht op God. Tevens is het een goede zaak, dat de luisteraar ervaart, dat God het offer van onze lippen krijgt (door b.v. dank- en aanbiddingsliederen).

n. Dit brengt ons gelijk bij het **GEMOTIVEERD** bezig zijn. Want wat wij doen moet van harte zijn. Eph.5:15-20. Het moet echt uit ons hart voortkomen vgl. ook Col. 3:16: het woord van Christus wone ook rijkelijk in ons. Geestelijke liederen moeten dus echt 'geestelijk' zijn, vanuit ons herboren hart. Het moet vanuit God (1 Cor.14:33) en niet vanuit onszelf.

o. **VREDE** uitstralen. Lees nog eens Col. 3:14-17. Daaruit blijkt duidelijk, dat er vrede in ons hart moet regeren en dat wij die vrede moeten uitstralen (Filip.4:7). Christus is die vrede. Die vrede geeft dankbaarheid, waardoor gezongen, God gedankt wordt.

p. **BEDIENING**. God roept om muziek in zijn dienst te gebruiken. Dat is wat anders dan zelf 'zonodig moeten'. Vraag jezelf eens af, waarom je in de muziek bent. Roept God jou tot deze taak? 1 Kron.16:37-43; 1 Kron.23:5-31; 1 Kron.25. Uit deze verzen kun je duidelijk lezen, dat iets organiseren onvoldoende is. Het moet juist Gods Geest zijn, die inhoud geeft. Dit sluit weer aan op Gen. 4:21. Er zijn daar in Genesis twee lijnen te

vinden. De ene lijn is die van Adam-Henoch-Noach. In die familielijns zit niets bijzonders. Het enige opvallende is, dat ze met God leefden. Zij werden behouden.

In de andere lijn: Adam-Kain etc. zitten alle opmerkelijke menselijke prestaties. Ook muziek. Maar al dit menselijke kunnen kon geen genade vinden bij God. Bepalend is dus, of al ons kunnen (ook kunsten) onder Zijn leiding gebeurt.

q. Streven naar PERFECTIE. In Filip.3:12 en Rom. 12:2 vind je dat Gods wil het volmaakte is. Dat betekent zeker een uitdaging voor de kunst. Wij moeten alles op een hoger plan brengen. Maar wel in het kader van punt p.

r. SFEER. Muziek mag nooit een dooie boel zijn. Wij moeten iets uitstralen. Muziek mag dramatisch zijn, aanspreken, iets doen. 2 Kron.3:15 en 1 Kron.25:1,3 laten ook duidelijk zien, hoe God de sfeer van muziek gebruikte om te kunnen werken. Bekijk ook eens opschrift en de opbouw van de teksten van Ps. 54. Wat een expressie.

s. ANDERS. De tekst 'Gij geheel anders' (Eph.4:20) wordt vaak door Christenen gebruikt om andere Christenen, die wat nieuws willen doen monddood te maken. Dat mag niet. Toch moeten wij uitkijken voor wereldgelijkvormigheid. Wat wij doen en hoe wij doen, moet herkenbaar 'anders' zijn. In de wereld wordt men door muziek beheerst/gemanipuleerd. Niet aldus bij Christenen. Bij ons gaat het om dienen. Binnen onze geestelijke vrijheid mag en kan alles (1 Cor.6:12), maar niet alles is nuttig. Er is dus een soort functionele beperking. Wij mogen heus wel kijken naar wat de wereld met muziek doet. Maar hun normen en criteria zijn niet de onze. Hun succes is het onze niet, zie o.a. Spr. 23:17. Laten wij God dienen, vrij van heidense smetten. (2 Cor.6:11-7:1)

Bij al deze criteria blijft er een marge. Wij zijn niet elkaars geweten. Wel mogen wij elkaar op het Woord van God wijzen. Als iemand zegt 100 procent recht voor God te staan, mogen wij zo iemand niet veroordelen, ook al speelt hij country-rock. Wij moeten oppassen om smaak en het handelen door God niet te verwarren. De een houdt van de Watsons, en de anderen denkt dat de engelen ervoor op de loop gaan. Misschien is het allebei waar, maar dat is een kwestie van smaak.

Waar het na lezen van de genoemde criteria om gaat is: handel je ernaar, ben je daarin met God in het reine, kan God jouw muziek spelen.

Hoe kom je eraan. Dat is een gedachte die iedereen wel eens heeft. Eigenlijk zoek je naar een verklaring hoe iets in je opkomt. Eigenlijk kennen wij drie inspiratiebronnen' Gods Geest (de grote Inspirator, Creatieve Macht), de mens zelf, en de duivel (Gods antigeest, het kwade e.d.). 100 procent inspiratie van God of duivel bestaat niet. In het hele proces van geïnspireerd worden blijft het punt van medium zijn. De geïnspireerde is het medium, die iets verwoordt/verklankt/uitbeeldt en daarmee kan die inspiratie nooit volmaakt doorgegeven worden. De Bijbel zegt b.v. in 1 Cor.13:9 'onvolkomen is ons profeteren' en profetie is n.b. een zeer volmaakte uiting van Gods spreken door iemand heen. Er blijkt dus altijd iets 'van de mens zelf' in te blijven zitten.

Gods Geest of Heilige Geest is de belangrijkste inspiratiebron of scheppende kracht. Neem b.v. Gen.1: 'God zag dat het goed was.' Het goede, welgevallige, mooie, welluidende, dat wat opbouwt, dat wat een maakt zijn erg belangrijke facetten van deze inspiratie.

Deze inspiratie kan zelfs zover gaan dat een lied profetisch wordt b.v. sommige psalmen van David, die over de Heer Jezus gaan. Die inspiratie kan ook alleen voor de muziek gelden. Neem b.v. het op vele plaatsen in de Bijbel genoemde bazuin-geschal (Sjofar!) of neem b.v. de geschiedenis dat Saul profeteet werd. Hij kwam langs een plek waar profetenzones een aardige 'disco' hielden (rustig was anders). Door deze 'sfeer', opgeroepen door de (opzweepende) instrumenten wordt Saul ook door de Geest aangegrepen en danst, zingt, profeteert mee (1 Sam. 10:5,6,9-12). Feit is dat de door de Heilige Geest geïnspireerde muziek ons 'aanspreekt.' Dat principe is niet moeilijk te begrijpen, want onze 'eigen geest' is ontleend aan die van God. Wij zijn naar Zijn beeld geschapen. Hij gaf iets van Zijn Geest in ons. Het roept een soort herinneringsbeeld op naar de situatie van het paradijs, waar wij dicht bij Hem waren. Het maximale effect dat dit soort muziek kan hebben is, wanneer de tijdsbe-grenzing in onze beleving wegvalt en we iets van de eeuwigheid beleven; of dat wij in 'geestvervoering' raken als bij Saul.

Ook het kwaad inspireert. Het effect is duidelijk tegenoverge-steld aan dat van God: afbreken, verwoesting, vervreemding, agressie, haat, boosheid, immoreel gedrag. Voorbeelden?

Punk, psychedelische rock, hard rock enz. Kijk naar de uitwerkingen op de levens van de toehoorders: aan de vruchten herken je de boom. Als het nihilisme, afbraak, drugs, sexuele uitpattingen, bevordert kan die stijl muziek nooit uit God geboren zijn. Muziek is hier een macht, die het leven beheerst en zodanig sterk is, dat onder invloed daarvan de raarste dingen kunnen gebeuren. Maar ook in de klassieken vindt je duivelse inspiratie. Denk aan sommige stukken van Wagner (Faust/Nibelungen) of andere 'bezeten' komponisten.

Er is een breed terrein van menselijke creativiteit (hoewel dat eigenlijk een erfenis van God's scheppende daad is geweest). Uit dit brede terrein komen de meeste liederen en muziekstukken voort. Maar vanuit onze eigen creatieve mogelijkheden kunnen wij wel ons door de tegenpolen (als eerder genoemd) laten inspireren. Voor een Christen geldt: bedenkt datgene wat van boven (n.l. van God) komt.

Nu de geestelijke muziek volwassen aan het worden is, blijkt het nodig te weten wat er met allerlei 'kretes' bedoeld wordt. Het heeft weinig zin woorden als *largo* en *allegro* te gebruiken als we niet weten waarover gesproken wordt. Je zou niet ver komen. Bovendien zijn zulke ouderwetse woorden niet in staat de hedendaagse muziek te omschrijven. Daarom, laten we de moderne 'etiketten' die er zijn, gebruiken! Het zal onvermijdelijk zijn te generaliseren en sommige zaken nogal te vereenvoudigen.

FOLK - pittig en meestal zonder elektrische instrumenten is folk muziek over ervaringen en tradities van mensen levend op het land. De liederen zijn op muziek gezette levenservaringen en meestal geschreven door niet daarvoor getrainde mensen. Voorbeelden: *Honeytree* (Myrrh) - een LP van Nancy Honeytree. *Come walk with me* (Living Water, Maranatha)-een LP van Debbie Kerner. *From this day on* (Hope)-Carol Melton zingt zijn eigen komposities.

Folk-ROCK - als folk heb je te maken met zwaardere aksenten. In de ritmesektie wordt de gitaar vaak versterkt en vallen de drums meer op. Je zou kunnen zeggen dat de bandleden de **FOLK** a.h.w. stoelen op een rock-basis. Ook bij **FOLK**-rock vertellen de teksten een verhaal.

Voorbeelden: **FOLK** *Encounter Sing-along* (Hope)-een dubbel LP met 42 komposities.

Maranatha 3: Rejoice the Lord (Living Water, Maranatha)-een verzamelelpee van artiesten.

Seeds (Myrrh)-Barry McGuire op zijn best.

It's Getting Late (Light)-de Folk-rock-musical van de Continental Singers.

ROCK - Ritmisch, gesyncopeerd, m.b.v. elektrisch versterkte instrumenten en een beperkt aantal basisakkoorden is rock-muziek die iets losmaakt zowel bij uitvoerenden als bij luisteraars. Voorbeelden: *Forgiven* (Myrrh) - Ron Salsbury and the J.C. Power Outlet. Diverse stukken van Larry Norman.

COUNTRY - Deze soort muziek noemt men wel puur Amerikaanse kunstvorm, die zijn wortels heeft in de Amerikaanse samenleving. De band bestaat altijd uit 2 ritmegitaren - geslagen en niet getokkeld - een 'steelguitar' en een piano bespeeld à la Floyd Cramer. Vaak is er een solist, door de groep ondersteund. De akkoorden zijn simpel en veel country is beïnvloed door de 'Nashville' - sound. Voor kenners: één van de gitaren is over het algemeen anders gestemd. De onderste 3 snaren zijn een oktaaf

hoger! Voorbeelden: The Way (Living Waters, Maranatha) - de LP van de groep met dezelfde naam.

Country Gospel (Word) - Wanda Jackson sings gospel!

COUNTRY & WESTERN - De meesten beschouwen country and western als country. B.v. Lamb & Lion serie.

WESTERN - Op de keper beschouwd bestaan western-groepen niet, want de meeste groepen maken muziek à la country-groepen.

POP COUNTRY - Pop Country maakt gebruik van alle onder country genoemde instrumenten, waaraan toegevoegd worden: violen, hoorns, en alles wat verder nodig is. De akkoorden zijn minder puur en de melodie is vaak romantisch.

BLUEGRASS - Gebruikt geen versterkte instrumenten of drums. Zelfs de bas is akoestisch. De band bestaat uit een gitaar, een viool, een vijfsnarige banjo, mandoline, een dobro (speciale gitaar) en een string-bass. Geen bijzondere akkoorden.

Voorbeelden: Lewis Family (Canaan), George Hamilton IV - Bluegrass Gospel.

GOSPEL - Met gospel worden 3 verschillende soorten muziek bedoeld.

1) In de jaren '40 en '50 was de gospel een prettig in het gehoor liggende melodie met een getuigend lied in de ik-vorm. Vaak een solist begeleid door een piano of een elektrisch orgel b.v. Mahalia Jackson. Tegenwoordig worden dezelfde liederen gezongen met meer orkestratie maar het blijven gospels, b.v. Willa Borsey.

2) Gospel in een meer 'wereldse' zin wordt gekenmerkt door een opvallend ritme, dat via de rythm and blues in de negerkerken wortelt. Vaak komt de linkerhand van de piano- of orgelpartij luid en duidelijk door en is duidelijk een tamboerijn aanwezig. Wisselend tempo, altijd nogal emotioneel.

3) Gospel Quartets: een erg populaire vorm in het zuiden van de V.S. en dat betekent overal. Deze muziek wordt vaak 'Old time religion'-muziek genoemd. Voorbeeld: When I wake up (To sleep no more) (Canaan).

TRADITIONAL - Is muziek die je al lang kent en vaak gehoord hebt. De veronderstelling dat het klassieker is en minder puur dan de contemporary-muziek is niet noodzakelijk waar. Eigenlijk kun je zeggen dat traditional inhoudt al die vromen welke geen opgetrokken wenkbrouwen veroorzaken, zoals gezangen en volksliedjes, gezongen door een solist en kleine zanggroepen, gebruik makend van de bekende harmonieën. Begeleid door een piano of orgel of a cappella. Lieder als 'Abide With Me' en 'Het ruwhouten kruis'. Besef wel dat de contemporary-muziek van vandaag de traditional-muziek van morgen is!

Voorbeeld: Great Gospel Songs (Word)

SOUL - Voor de arrangeur kan dit betekenen het gebruik van de WaWa gitaar - een elektrisch hulpmiddel bediend met een voetpedaal om de gitaar een als 'wawa' klinkend geluid te geven. Soul is muziek voortkomend uit de ziel van een mens. Het hoort wezenlijk bij de negers, maar als blanken ermee bezig gaan kan je het 'white soul' noemen. Je noemt soul soul als negers het zingen, soul style als blanken ermee werken. Hét voorbeeld van soul is Andraé Crouch.

Voorbeelden: Live at Carnegie Hall (Light) - Andraé Crouch. With Footnotes (Myrrh) - The 2nd Chapter of Acts: white soul!
SPIRITUALS - Ik zou dit willen omschrijven als zwarte folk, oorspronkelijk a capella gezongen. Spirituals ontstonden tijdens het werk en uit de ellende van de slavernij. Vaak waren het 'work songs' met een religieus thema. Hoe ook gezongen of uitgevoerd blijkt deze vorm onverwoestbaar.

CONTEMPORARY - Als ik contemporary zeg, dan houdt dat in een potpourri van de vele muziekvormen die nu 'populair' zijn. Invloeden overal vandaan en bij elkaar gebracht tot een geluid dat je zou kunnen omschrijven met 'Dit gebeurt hier op dit moment.' Voorbeelden: Nutshell, Continental Singers, Choralerna, maar ook Carel Heinsius en Gert & Hermien.

RELI-DISCO - Eigenlijk een verzamelbegrip. Bedoelt worden liederen of stijlen, die belangrijk zijn in het disco gebeuren b.v. het zingen van Ps.150 op Reggae-achtige wijze of diverse werken van Act One (LP en groep). Meestal zijn het niet letterlijk de echte disco-stijlen, maar betreft het duidelijke invloeden. Reli-disco is dus blij en swingend van karakter, maar in tegenstelling met de echte disco blijft de orkestratie ondergeschikt t.a.v. de tekst.

PRAISE - De laatste jaren heeft zich uit contemporary een geheel nieuwe richting duidelijk afgetekend n.l. praise-songs. Wij zouden ze lofprijzingsliederen noemen, maar moeten dan absoluut niet aan liederen uit Johan de Heer of i.d. denken. De muziek is romantischer van karakter, soms in mineur en erg eenvoudig. Er zijn op dit moment 3 hoofdbronnen. Scripture in Song (Nieuw-Zeeland, Garrets); Maranatha-music (Calvary Chapel, Jesus-revolution) en Merv & Merla Watson. De vele nieuwe koortjes van aanbidding en lofprijzing horen in dit genre thuis. De begeleiding kan lopen van een gitaar tot compleet orkest. De invloed van deze liederen neemt snel toe, daar het een groot expressievermogen aan het individu geeft.

Je moet wel begrijpen dat elk van de bovenstaande vormen nog onder te verdelen is. Vaak is het beter om de muziek te laten horen, want op die manier kan het echt duidelijk worden.

Dit artikel is slechts een hulpmiddel, een wegwijzer door het woud van muziekvormen, vandaag de dag. In wezen is het belangrijkste dat je van al deze muziek genieten kunt. Het is onnodig specialist te zijn of te worden.

Muziek in al haar vormen kan een grote zegen en inspiratiebron zijn. Muziek kan de enige manier zijn om sommige mensen te bereiken.

De meeste onder ons denken, dat als er in de Bijbel over klanken gesproken wordt, daar alleen maar woorden mee bedoeld worden.

Laten wij eens een analyse gaan maken van 1 Cor.14.

In de eerste plaats klanken zijn woorden is taal. Maar er is een dimensie meer: klanken is muziek, wat evenzeer een taal is. Zowel een woord, als een muzikale zin zijn uit klanken opgebouwd. Klanken vormen de basiselementen van onze communicatie van mens tot mens. Zonder dit intelligente gebruik van klanken, zouden onze geluiden gelijk zijn aan de signalen die dieren uiten. Door deze expressie van onszelf kunnen wij iets op een ander overdragen. Ook kunnen wij door het kennen van de waarde van klanken een ander begrijpen. Als er over klanken gesproken of geschreven wordt kan hier evenzover muziek mee bedoeld zijn als het gesproken woord.

Een aantal punten willen wij noemen om duidelijk te maken hoe belangrijk muziek is als universeel medium, een taal die verder reikt als de taalgrenzen der volken.

Muziek is heel belangrijk als communicatie
 tegenover —————> God
 —————> Christenen
 —————> niet-Christenen

Voor elk van deze 3 mogelijkheden zijn er aparte regels te geven, die allemaal terug te vinden zijn in de Bijbel. Laten wij deze regels gaan opvolgen en toepassen, opdat Gods eer verkondigd zal worden. Dit gaat boven alles.

Muziek is vaak alleen maar gebruikt tot zelfexpressie (b.v. Jazzimprovisaties), kringtaal (popmuziek), isolatie (beat & rock en drugs en generation-gap); daarnaast is er muziek om te musiceren (o.a. veel uit de 'klassieke muziek').

In de Joodse eredienst waren veel dingen die ook de eerste Christenen gebruiken. Maar hiervan is nogal wat in onbruik geraakt.

Christenen gebruiken muziek vaak alleen nog maar omdat het past in de liturgie, waarbij het Woord z.g. belangrijker is (Calvinisme, Pinkstergroepen). Terwijl het GESPROKEN WOORD is

GEZONGEN WOORD, beide verkondiging is. Beide hebben een eigen typische gebruiksmogelijkheid.

In Corinthe waren een aantal foute situaties gegroeid. Paulus gaf in z'n brief een duidelijke correctie hoe het wel moest zijn.

Het thema was: het uitmunten (1 Cor.14:12).

Daarom moet er een duidelijk geluid gegeven worden (1 Cor. 14:8). Het duidelijke geluid roept op tot gereed maken, strijdbaar zijn voor Christus.

Het geluid moet verstaanbaar is begrijpelijk zijn (1 Cor.14:9) d.w.z. voor iedereen toegankelijk.

Bij dit alles geldt, dat alles zijn eigen klank heeft (1 Cor.14:10). Daarom is het nodig de klanken te kennen, de betekenis kennen om geen vreemde/barbaar te zijn (in de grondtekst staat barbaar d.w.z. niet betrokken zijn, er niet bijhoren; ook: niet bij Gods volk horend). Dit roept op tot studie en verdieping, het beter leren kennen van alle mogelijkheden die God aan onze stem gegeven heeft, zodat onze geest en ons verstand vruchtbaar zullen zijn (1 Cor.14:14).

Onze stem kan veel en veel meer dan praten. Wij kunnen zingen en lofzingen d.w.z. Hem danken met ons hele wezen.

Alles wordt God dienstbaar gemaakt: bidden met mijn geest (d.w.z. ook de emoties en de individuele expressies gebruiken) en bidden met mijn verstand. Lofzingen met mijn geest en lofzingen met mijn verstand (1 Cor.14:15).

Hieruit blijkt dat er een duidelijke balans is tussen onze vrije emoties, het gevoel en het zeer duidelijk omschreven voor de ander toegankelijke door het verstand geleide patroon.

Daarom zegt de Bijbel ook: als de gemeente bijeenkomt heeft een ieder iets: een psalm, een lering enz. (1 Cor.14:26).

Er is een individueel gebruik van de stem en muziek en er is een kollektief gebruik, waarbij ieder iets kan hebben.

Dit is meer dan alleen maar aan zangdienst.

Het hele belangrijke punt: ieder iets, kan juist in het zingen gestalte krijgen o.a. bij het lofprijzen, bij solo's, koren, instrumentale muziek etc.

De geciteerde gedeelten uit 1 Cor. 14 zijn aanleiding om onder leiding van de Heilige Geest te zoeken naar nieuwe vormen,

nieuwe talen om te kunnen kommuniseren met God (b.v. door lofprijzing), met onze medechristenen (b.v. door afwisselende samenzang) en met niet-Christenen (door b.v. een evangelisatie concert). Muzieklanken hebben in sommige situaties meer het kommunikatievermogen (d.w.z. de mogelijkheid een ander te bereiken) dan woordklanken. Denk maar eens aan Saul en David.

Men kan ook uit 1 Cor. 14 afleiden dat voor de juiste kommunikatie met God en mensen wij moeten vragen om de volheid van de Heilige Geest. Dit kan alleen maar in grote afhankelijkheid van Jezus Christus in oprechtheid en 'vreze des Heren' beleefd en voorgeleefd worden. Voor hoogmoed, eigenwijsheid etc. is geen plaats. De juiste gezindheid wordt het beste vertolkt door: Gal. 5:22. De vruchten van de Geest.

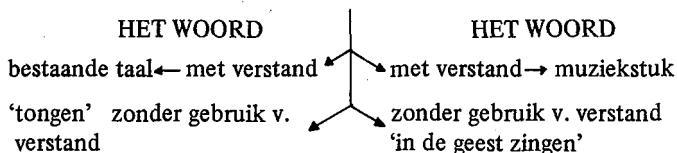
De Bijbel laat ons in Jacobus 3:1-12 zien, dat taal, ook muziektaal!! een goddelijk en een duivels gebruik kan hebben. Wij moeten goed beseffen of wij onze gaven ten goede maar ook voor verkeerde doelen kunnen gebruiken.

Dit gedeelte beoogt de herwaardering van muziek (een even belangrijke klankordering als de spreektaal) voor het individu, maar ook voor de bijeenkomst. Laat er ruimte zijn voor de nieuwe taal van de muziek.

SCHEMATISCH:

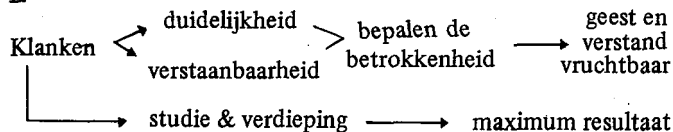
I

spreektaal ← woorden ← KLANKEN → muziek → muziektaal

Waarbij wij in de gaten moeten houden dat het gezongen Woord dezelfde waarde heeft als het gesproken Woord.

II

In het deel 1, hoofdstuk 2 hebben wij kunnen zien dat 2 belangrijke elementen van muziek het ritme en de afwisseling van hoog en laag zijn. Spreken en zingen lopen hier in elkaar over. Er hoeft dus geen scherpe scheiding te zijn tussen spreektaal en muziektaal.

- *37 Lofprijzing is iets dat plaatsvindt in dit grensgebied van spreken en zingen. Men kan zeggen: 'Dank U God voor mijn redding.' Maar hoe vaak gebeurt het niet, dat men dit innerlijk bewogen, zacht of hoorbaar zingt?

Een mens, die blij is, zingt omdat er een permanente verandering is, naar Zijn beeld in de vrijheid van Gods Geest (2 Cor.3:17,18)

Het is duidelijk dat de Christenen dit moeten doen en niet alleen de priester of predikant.

De Heer wil, dat wij Hem lofprijzen voor Zijn grote genade. Dit is iets wat plaatsvindt d.m.v. het gebruik van onze mond. God of de Heilige Geest zal niet voor ons gaan zingen. Lofprijzing gebeurde in combinatie met het opheffen van de handen. Het Oude Testament staat vol lofprijzing, spontane of al in liedvorm bestaande musische uitingen (zie 'citaten uit de psalmen') Om er één te noemen: 'Mijn lippen zullen U roemen. Zo wil ik U prijzen mijn leven lang, in Uw naam mijn handen opheffen. Mijn mond looft U met jubelende lippen'. (Ps.63:4-6).

Als gezapige kerkganger of samenkomstbezoeker mogen wij niet eens uit onze harde of zachte stoelen omhoog komen om ons te verheugen in onze Redder. Vaak zijn wij erg bang om ons in het bijzijn van anderen op deze manier te uiten. Het doet aan fanatisme en sektarisme denken. Maar dit is niet juist. Lofprijzing is bijbels of wij het nu hard of zacht doen, alleen of in een grote menigte (Ps. 35:18).

Ook in het Nieuwe Testament staan een aantal belangrijke punten genoemd met het oog op lofprijzing. Zo staat er in 1 Petr.2:9 dat wij een koninklijk priesterschap zijn. Een belangrijke taak van priesters is de lofprijzing (zie bij David en Salomo). Dit staat o.a. ook in Hebr. 13:15: 'Laten wij dan door Hem Gode voortdurend een lofoffer brengen, namelijk de vrucht onzer lippen, die Zijn Naam belijden.' Onze lippen moeten God loven. Loven is niet spreken, het is een zangvorm.

Lofprijzing vindt plaats in de aanwezigheid van God, b.v. de engelen bij Jezus' geboorte, de herders (Luc.2:20); de wijzen uit het oosten (Math.2:10); Simeon en Anna in de tempel (Luc.2:28); de intocht in Jeruzalem (Luc.19:37), de hemelvaart (Luc.24:51-53) etc.

Ook kunnen wij zeggen: waar twee of drie in Zijn Naam vergaderd zijn, daar is Hij aanwezig. Ook daar kunnen wij de Heer prijzen.

Andere situaties van lofprijzing:

Bij vervolging van Petrus en Johannes (Hand.4:23-26, 31) looft men God waarop Hij de kracht van Zijn Geest geeft. Paulus en Silas in de gevangenis (Hand. 16:25), die God lof zingen en daarop 'bevrijd' worden. Er is een enorme geestelijke sterkende kracht in lofprijzing. Niet voor niets zegt een lied: 'de vreugde des Heren is mijn kracht.' Laten wij dan de Heer van harte bezingen en bejubelen (Eph. 5:19)

Een citaat van de kerkvader Augustinus:

Wie jubelt spreekt geen woorden. Jubelen is een zang van vreugde zonder woorden. Het is de stem van het in vreugde opgeloste hart, dat zoveel mogelijk de aandoening zoekt uit te drukken, al begrijpt het ook de zin niet. Wanneer de mens zich juichend verheugt, dan gaat hij, na klanken, die niet tot de taal behoren en ook geen bijzondere betekenis hebben, over tot jubelen zonder woorden, zodat het schijnt, dat hij zich wel verheugt, maar dat zijn vreugde te groot is om in woorden uitgedrukt te worden. Voor wie past deze jubel beter dan voor de onuitsprekelijke God? Onuitspreeklijk is Hij, want de taal is te arm voor Hem en wanneer de taal u niet helpen kan en gij ook niet zingen moogt, wat blijft dan over, dan dat gij juicht, dat uw hart zich verheugt zonder woorden te zeggen en de onmetelijke omvang der vreugde geen grenzen van lettergrepen kent.

Terug naar lofprijzing. Overal waar dit in de Bijbel voorkomt, is duidelijk, dat het betrekking heeft op een musische uiting. Gods lof wordt niet gesproken, maar gezongen. En juist in de lofprijzing mogen wij overvloedig zijn.

Dit kan als prive persoon, maar ook als groep. Opmerkelijk is, dat in dat geval altijd sprake is van leiding. Lofprijzen is dan een geleid proces. Lees maar eens goed de instellingen van David en Salomo t.a.v. de zangers. In de tempeldienst waren zelfs 4000 geselecteerde lofzangers. Zeer van belang was studie om tot iets goeds te komen. Er waren zelfs 288 meesters in muziek (1 Kron.

*38 25:6,7) Deze 'best-of-the-very-best' waren dat niet zomaar. Ze waren het door oefening. Deze feiten vormen een uitdaging voor lofprijzing, maar ook het feit, dat de Levieten eigenlijk vooraan moeten staan in de strijd. Dit komt letterlijk in het OT enige keren voor, maar ook nu nog (b.v. doedelzakspelers). Plato zei reeds, dat muziek nodig was voor een harmonische ontwikkeling, hoemeer is dat waar voor onze geestelijke groei: Habakuk 3:18; Jesaja 12:1-6, de Psalmen. Lofprijzing vervult daarin een belangrijke rol.

De hoogste uiting van een individu voor God is het offer van de lippen, dat is lofprijzing. Deze dank en eer is in wezen pure muziek, daar het niet op voorgeschreven melodiën hoeft plaats te vinden. Lofprijzing is onmogelijk zonder het muzikaal vorm te geven.

Overall in de Bijbel komt men lofprijzing tegen. Herkenningswoorden: psalmzingen, verheffen, jubelen, juichen, loven, bezingen, verheugen, eer geven, lof verkondigen e.d. Overall waar je dit leest gaat het om lofprijzing.

Lofprijzing bestaat in de Bijbel in vele normen. Lees nog maar eens alle citaten uit de Psalmen uit deel II van dit boek. Het gaat van alleen tot en met een compleet orkest en het komt voor in alle denkbare situaties: in gevangenschap, in openbaar, in de binnenkamer, etc. De lofprijzing kan ook gaan van spreken tot zingen en dansen toe.

Maleachi 2:1-2 toont aan, dat God onze zegen in vloek verandert, als wij Hem Zijn eer onthouden (eer geven is lofprijzing). Maleachi 3:1-3 leert dat God de zonen van Levi zal reinigen voor hun taak. Wat was hun taak? Het lofoffer.

Alle verplichte offers uit de wetten van Mozes zijn door Jezus' komst vervuld. Het lofoffer niet. God wil nog steeds geprezen worden. De lofprijzing zal moeten doorgaan tot het einde der tijden, voor Gods troon, waar de scharen, die niemand tellen kon Hem zullen loven en prijzen.

Lees eens Psalm 50 vers 23. Wil je echt Gods Heil zien? Ga God prijzen en eren. Lofprijzing brengt alles in beweging. Door de lofprijzing wordt men verlost van ketenen, uit de gevangenis, brengt het werken van God in beweging en zo kunnen er nog veel meer gevolgen genoemd worden. De Amerikanen zeggen het zo kernachtig: 'There's power in praise', 'die Amerikanen toch...

Aan veel mensen ontgaat de relatie die er bestaat in de Bijbel tussen muziek en profetie. Hieronder volgen een aantal voorbeelden.

Hanna draagt haar kind Samuel aan de Heer op. Ze zingt dan een lofzang (1 Sam.2:5-10). De inhoud gaat verder dan haar eigen omstandigheden. Het lied is profetisch geladen. Het is te vergelijken met de lofzang van Maria (Luc.1:46-55), die eveneens dingen over de toekomst voorzegt.

Bij de geboorte van Johannes de Doper profeteert zijn vader Zacharias in een lofzang over de komende Messias en de taak van Johannes (Luc. 1:64,67-69).

Bij het opdragen van het kind Jezus in de tempel zijn er profetische lofzangen van Simeon (Luc. 2:28-32) en van Anna (Luc.2:38), die vertellen over de betekenis van Jezus' komst als Heiland en Verlosser.

Een heel vroeg voorbeeld van profetie was tevens een lied, nl. het lied van Mozes (Deut. 32:1-43).

Het geeft een visionair beeld van wat er met het volk Israël zal gebeuren als het God niet zal navolgen. Dit profetische lied vindt zijn afsluiting in het lied van Mozes, dat aan het eind der tijden gezongen zal worden (Openb.15:3), sprekend over verlossing en gelijk heenwijzend op het uiteindelijke gericht.

De profeet Elisa laat een citerspeler halen (2 Kon.3:15). Door de muzieksfeer komt God's woord tot hem en hij profeteert. Dit profeteren bij muziek komt men ook tegen bij David. Hij zonderde de zonen van Asaf, Jeduthun en Heman af, die profeteerden bij het spel van citers, harpen en cimbalen. (1 Kron. 25:1,3) Bij de inwijding van de tempel (2 Kron.5) is er zeer veel zang en muziek. Het gebed van Salomo, geeft profetisch gezien hetzelfde weer, waar Mozes zingend over profeteerde. De relatie van muziek en profetie wordt ook gelegd door Paulus in zijn brief aan de Corintiërs (1 Cor.14): Een onduidelijke toon wordt niet begrepen; Zo is het ook met profetie (vers 7): lofzangen met verstand, maar ook 'in de geest' (vers 15).

Toen Saul te Gibeon kwam, kwam hij een groep profeten tegen, die in geestvervoering waren onder begeleiding van harpen, tamboerijnen, fluiten en citers. Saul wordt dan ook door de Geest van God gegrepen (1 Sam. 10:5,10,11), zodat men vroeg of Saul

ook profeet geworden was.

De laatste woorden van David vormen ook een profetisch gezang (2 Sam.23:1-7). Ook in de psalmen staan vele profetische gedichten, die later o.a. door de discipelen worden aangehaald, wanneer deze profetieën vervuld worden.

De profeet Jesaja draagt in 'het lied van de wijngaard' de gelijkenis voor over het ongehoorzame volk (Jes. 5:1-7). In het 'danklied der verlost' tekent hij de verlossing die God eenmaal zou geven (Jes. 12:1-6). Zo'n profetisch lied staat ook in Hfdst. 25:1-5. Deze liederen zijn te vergelijken met het door Johannes profetisch voorzegde lied in Openb. 15:3.

Trouwens in heel Openbaringen komen veel liederen voor.

Jeremia profeteert een klaaglied dat gezongen zal worden vanwege Jeruzalems komende verwoesting (Jer.9:20-22).

Ook Amos profeteert in een klaaglied (5:1-3) over de komende ondergang. Hetzelfde geldt voor Micha (1:8-16) en voor Nahum (1:2-15).

God zegt in een profetie tegen Ezechiël dat Zijn woorden alleen maar vermaak zijn voor een volk dat niet wil luisteren. (Ez. 33:32) en vergelijkt dat met de tonen van een schoon lied, dat weer vergeten wordt. God legt hier zelf een relatie tussen profetie en muziek.

Zang blijkt in de Bijbel een uitingsvorm voor profetie te zijn. Tussen muziek, geloven en profetie ligt een hechte relatie. Ook in onze zangen zou een profetisch woord niet misstaan.

Recitatief is een 'spreekgezag' waarbij van een afgeronde melodie geen sprake is, maar dictie, ritme en eenvoudige melodische golvingen zich richten naar het woord.

Gen. 49:1-28 bevat de laatste woorden van Jacob en zijn zegen voor zijn zonen. Deze profetische blik is expressief geladen. Het staat musisch gezien tussen het spreken en het zingen in vgl. vs. 18 en vs. 28b.

Dit gedeelte is een voorbeeld, waarbij direkt de tekst 'geschapen' en tevens gereciteerd wordt.

Daarna is het erg belangrijk om te weten, dat de Pentateuch (de 5 boeken van Mozes), de profeten enz. nog steeds op een licht vloeiende, melodische wijze gedurende het gehele jaar in de Joodse eredienst gereciteerd worden, dus niet voorgelezen.

Ex. 20 en Deut. 5:6 v.v. De Tien Geboden worden dan ook altijd recitatief voorgedragen of gezongen in de synagogen.

Num. 6:24. De priesterlijke zegen voor het volk werd ook altijd op deze wijze 'gezongen.'

Bileam reciteerde zeer waarschijnlijk zijn profetie (Num. 23:7) gezien de gebruikte versvormen.

Het hoogtepunt van de Joodse eredienst was en is het reciteren uit de bijbelboeken. Gesproken werd er weinig.

In vroeger tijden was het een samenspel van voorzanger (cantor) en gemeente, waarbij de gemeente als antwoord alleen een Amen gaf. Langzaamaan evolueerde deze antifonische zang zich tot een structuur waarbij cantor en koor of gemeente afwisselend vers voor vers 'zongen.' Later kwam er nog aparte zang voor het koor bij. Deze cantor heet in de Joodse eredienst de Chazan. Het reciteren gebeurt in de Joodse eredienst d.m.v. vooral lang aangehouden tonen, trillend en op- en neergaand. In wezen vormen deze reeksen melodische wendingen een bekwaame uitdrukkingvolle combinatie, die des te krachtiger de tekst tot zijn recht laat komen. Wist u, dat de psychologie heeft aangetoond dat, wat met muziek wordt aangebracht of ingeprent, beter 'beklijft'? D.w.z. de op muziek naar voren gebrachte zaken worden veel minder makkelijk vergeten als de dingen, die

gewoon verteld worden!

Er kunnen nog veel meer van deze voorbeelden gegeven worden, die het recitatieve als belangrijk element onderstrepen.

Misschien is wel het belangrijkste element van dit stukje, dat aangetoond is, dat de Joden begrepen, dat een dienst geen droge letterkauwerij is. De teksten, etc. werden 'gezongen'; Puur praten was er weinig bij. De gemeente wordt er aan alle kanten bij betrokken. Men stemt met iets in en zegt of zingt Amen. Chazan, koor en gemeente wisselen elkaar af. Er is weinig kans om in slaap te vallen. De volksmond zegt ook niet voor niets: Het lijkt wel een Jodenkerk. Als dit van onze diensten gezegd zou kunnen worden, zou het geen kwaad kunnen.

Er zijn toch echt wel zaken, die wij van het OT kunnen leren. Maak eens een orthodoxe Joodse dienst mee, je zult verrast zijn.

Een pick-up is één van de meest verbreide luxe artikelen. Het *39 schijnt net zo vaak voor te komen als een scheerapparaat. Toch zijn er wat zaken met de pick-up die eens 'gladgeschoren' moeten worden.

Waarom heeft men een pick-up en wat doe je ermee?

Eerst het eerste deel van deze vraag: Waarom heb je een pick-up. Primair koopt men dat om zelf van muziek te genieten. En dat mag best! De Bijbel noemt dat: jezelf opbouwen. Een uitstekend iets. De vraag is dan ook of dat gebeurt. Als je naar de keuze van muziek luistert, zou je zeggen: nee! Eigenlijk maakt die keuze veel duidelijk over de persoon in kwestie. Iemand heeft eens gezegd: 'Toon mij uw discotheek en ik zal zeggen wat voor persoon u bent.' Daar zit veel waarheid in. Immers: Je koopt, draait, beluistert platen die corresponderen met je emoties van dat moment of je instelling in het algemeen. Dan komt het nogal vreemd over als je overtuigde christenen platen ziet draaien van de Rolling Stones (Sympathy for the devil), Santana en andere hard-rock groepen die hun voorliefde voor sex, drugs en het occulte (de duivel) niet onder stoelen of banken steken. Soms wordt dat verdedigd door te zeggen 'dat het zo'n lekkere sound is, de woorden kun je immers toch maar nauwelijks verstaan.' Hier wordt een grote fout gemaakt. (Melodie) Muziek is boodschap. Teksten versterken dat alleen maar. Draai dus je muziek, dan wordt je daardoor beïnvloed. Wij *40 breken hier dus graag een lans (liefst de hard-rock platen) voor een kritischer instelling. Je kunt niet als Lot je eigen ziel kwellen, daar hij in Sodom woonde. Hard-rock, psychedelische rock, punk, bouwen niet op...

Wij zijn niet tegen pop. Popmuziek is muziek die leeft onder het volk, populos, populair e.d. Ook Continentals, Cliff, Andraé, Evie vallen onder pop. Wees kritisch ten aanzien van wat je wilt beluisteren, dus wees eigenlijk kritisch ten aanzien van je eigen motivatie (waarom wil je dat zo graag horen?)

Terug naar de eerste konstatering: van muziek mag je genieten, dat bouwt op. Toch kan dit volledig doorslaan in een mufte konsument houding, alles maar kopen, over je laten komen, en maar zitten, zitten, zitten...Dat is niet de bedoeling van de christelijke muziek. Als het je afstompt is het fout. Je mag nooit je eigen gaven ongebruikt laten liggen. Zoals je je Bijbel onder het 'stof' kunt laten raken kan dat ook met je gitaar,

je banjo, je fluit, je stem! Graag stimuleren wij je eigen persoonlijke muziekgebruik en dat wil God: dat door MENSEN actief Zijn lof gezongen wordt. Als je denkt dat je plaat dat kan, ben je al even ver gezonken als Tibetanen, die een gebedsmolentje hanteren en denken dat er dan gebeden wordt.

Dit brengt ons dan gelijk bij het tweede deel van de vraag: wat doe je ermee. Muziek is boodschap, dat betekent voor een Christen verkondiging of geïnspireerd worden. Na het opgebouwd worden behoort het 'genotene' altijd aan te zetten tot een activiteit b.v. aanbidding of lofprijzing (expressie tot God) of daadwerkelijke verkondiging (persoonlijk getuigen, organiseren van een evangelisatieconcert), het zelf gaan zingen of iets dergelijks. Gelijk zijn er zwartkijkers (luisteraars) die zeggen: dat durf ik niet. Dan geven wij hier nog een aantal suggesties om de pick-up het werk te laten doen:

0 LP draaien op school en discussie

0 In discotheken, clubs, sociëteiten draaien

0 in godsdienstles bespreken.

0 In plaatselijke bladen, kranten, schoolbladen recenseren

0 uitlenen

0 weggeven (!)

0 doorverkopen

0 op cassette zetten en draaien in je auto en dan maar lifters meenemen.

Handel met muziek zoals de wereld het al enige tijd doet. Beïnvloed nu eens op jouw beurt je omgeving, je relaties d.m.v. goede christelijke muziek. Er zijn kwalitatief goede platen in iedere stijl van Nederlandse luisterliedjes tot een Engelse rocky-sound. Pak 'm op, die pick-up, wie oren heeft om te horen die...

Je hoort nogal eens zeggen, dat popmuziek van de duivel is en de aanzet is tot sex en drugs. Dit dan in tegenstelling tot klassiek, wat dan van God zou zijn. Men wil deze stelling bewijzen, vanuit bepaalde decadente ontwikkelingen en invloeden van de muziek. Deze genoemde stelling is natuurlijk onzin. Daar is al eerder over gepraat. Het leek ons evenwel nuttig om eens dieper op de relatie van muziek en drugs in te gaan.

Al eerder is uiteengezet hoe muziek een mens beïnvloedt. Deze boodschap van de muziek is zeer sterk bij een onderdeel van de popmuziek n.l. rock. Rockmuziek is een soort beneveling van de zinnen (satan, slimme verleider). Men weet niet meer precies, wat men doet, normen verdwijnen.... Lees maar eens een toerneeverslag van een reis van de Rolling Stones (USA, Robert Greenfield). Dan blijkt duidelijk, dat daar, waar de Rolling Stones waren de meisjes voor het grijpen waren en het druggebruik enorm steeg. Muziek is een macht. Diverse ritmepatronen van de rock komen direkt uit de opzweepende Voodoo afgodendienst, wat weer teruggaat op nog oudere ritens uit Afrika.

Wat gebeurt er? D.m.v. bepaalde ritmen, dans (en drugs) komt men in trance, zodat men niet meer weet, wat men doet en in de macht van de duivel is. Drugs en opzweepende (monotone) ritmen (Afro-Beat) horen bij elkaar (vooral de lage tonen zijn van belang).

Het is merkwaardig om te konstateren dat deze dingen heel bewust gehanteerd worden om een z.g. linkse maatschappij te stichten. Beria (topman KGB) schreef in de jaren dertig zijn 'psycho-politiek' daarin geeft hij aan, dat een nieuwe orde alleen gebouwd kan worden op de chaos en normloosheid van de vorige. Dé hulpmiddelen (zei hij letterlijk), waren: verdovende middelen, die makkelijk verkrijgbaar moeten zijn; tieners in opstand laten komen; stimulering met sex-literatuur om de tieners zo een z.g. vrijheid te geven.

Beria's ideeën zijn uitgevoerd. Door de wereldoorlog is een ander wat opgehouden, maar zodra het politieke klimaat wat gestabiliseerd was, ging alles onverminderd verder.

Eind jaren '50 begon de onrust onder de tieners. Met de jaren 60 komt het rock-tijdperk, verwatering van het gezin, het druggebruik en daarna de sex-revolutie en het gevolg, waar wij nu mee zitten, een orde zonder moraal en waarden; rijp voor een

nieuwe Führer (anti-christ).

Als je dit stukje moderne geschiedenis bekijkt, kan het nooit toeval zijn, dat er zoveel 'toevalligheden' waren binnen hetzelfde tijdsbestek. Bij het begin van de jaren '50 wordt de elektrische gitaar populair (nog steeds een must voor iedere popgroep). Rond 1955 komt het hoogtepunt in de koude oorlog. Na 1955 begint de morele uitholling van het westen duidelijk te worden: nozems, halbstarken, teddy-boys, blousonniers, beatniks. De jeugd verliet het bijbelse patriarchale patroon waarin pa en ma nog iets te zeggen hadden en de jeugd schiep een eigen leven, waarin muziek de samenbindende functie werd (in spijkerbroeken hangen bij de juke-box in de cafetaria om de hoek.) De hippies, flower power (en bij ons provo) deden in de jaren 60 nog sterker hun invloed gelden: op een lieve manier een nieuwe maatschappij realiseren door iemand 'om te turnen.' De maatschappij van liefde en gelijkheid wordt gerealiseerd door drugs en muziek. Voor de hippies en flower-power waren muziek en drugs indientiek en onder 'invloed' werd alles 'verromantiseerd.' Toch is dit muzikale LSD en Marihuana tijdperk van de jaren 60 een direkt gevolg en reactie op de eind 50er jaren van Rock-Around-The Clock (Bill Haley), Rolling Stones, Elvis Presley e.d. Muziek bleek werkelijk het energie leverende gegeven te zijn voor sociale, politieke en culturele veranderingen. De Rock-and-Roll (hard-rock) betekende voor diverse leidende communisten het begin van de revolutie (o.a. door de demoralisering en vernielzucht).

Als je de gevolgen van de rock-concerten bekijkt (geweld, drugs en sex) hebben ze gelijk.

*41 Rock werd in 50 en 60 de taal van de jeugd en tengevolge van de ongehoorde invloed van jukeboxen, Luxemburg, piratenzenders e.d. de bron van veel kwaad.

Naast de rock-muziek kwam in de jaren 60 ook de Underground op. Deze muziek wil de belever (tripper) volledig in een nieuwe werkelijkheid stellen. Druggebruik is essentieel in deze stijl. Sommigen noemen deze stijl: psychedelische rock. In ieder geval is deze mystiek geladen (religieuze ervaringen oproepend). Vanuit de underground zijn bepaalde lijnen te trekken naar het disco-geweld van nu.

Belangrijk in dit kader is het boek van Aldous Huxley: De poorten der Waarneming, die zijn drugervaring van mescaline beschrijft. Ook belangrijk zijn de publikaties van prof. Timothy

Leary. Beiden zijn koren op de molen van druggebruikers. Maar laten wij ook niet vergeten, dat ook alcohol een soort van drug is. Deze laatste is goedkoop en zeer makkelijk voor iedereen verkrijgbaar. Alcohol is volksvijand no. 1 geworden. Bepaalde rauwe acts van groepen zijn alleen maar mogelijk door liters alcohol (b.v. bij punk).

Drugs (en alcohol), sex en rock-muziek is voor vele top-groepen het repertoire b.v. 'Stoned' van the Rolling Stones in 1965 of 'sister Morphine' en 'sympathy for the devil', dat bovendien satanisme predikt. Drugs, rock en satanisme komt vaker voor bv. Black Sabbath, Santana. De duivel is slim en de jeugd vindt het 'soundje' wel aardig en ze weet eigenlijk niet wat de hersenspoeling is die ze ondergaat (lees even terug bij Beria's psycho-politiek). Deze rock-muziek geeft een schijnverlossing, een leuk lijkende nieuwe moraal, maar de nasmaak is verwoesting, dood, frustraties. Niemand heeft in de gaten, dat deze nieuwe orde nog grotere slaven maakt.

De pop-industrie schrijft wel voor wat we moeten doen/aantrekken/gedragen/mooi vinden/liefhebben/ etc. En wat wil de pop-industrie? Niet Gods Koninkrijk bouwen. *42

De muzikale schijnbevrediging stompt de mensen af en maakt mensen haast 'onbereikbaar' voor het Evangelie.

Het 'Bulletin voor de verdovende middelen' van de Ver. Naties zegt woordelijk, dat na Sergeant Pepper (Beatles) de thema's over drugs in de muziek enorm toenemen, zo ook het gebruik van drugs.

In het vorige gedeelte werden wat randverschijnselen gesignaleerd waar wij nu wat verder op in willen gaan. Muziek is invloed waarbij rock-muziek een duidelijke 'kick' geeft: drugs versterken dat. Deze muzikale boodschap bracht de nodige jongeren na afloop van rock-concerten tot druggebruik. Als hun idool (afgod) het predikt en gebruikt, dan zij toch ook? (Rolling Stones, Beatles etc.) De interactie van muziek (rock) en het prediken van het gebruik en het zien gebruiken schept de sfeer, dat na Pietje ook Jantje drugs gaan gebruiken.

- A. Er worden komposities (tekst en muziek) geschreven onder invloed van drugs (over inspiratiebron gesproken!)
- B. Komposities beschrijven de ervaring van het onder invloed zijn (trip/high/stoned).
- C. De gevolgen van het gebruik worden zichtbaar.

Waarom grepen en grijpen nog steeds musici naar drugs? Er was een reden van de gewoonte: als artiest moest je wel drugs gebruiken om goed/in te zijn. Dit kwam nogal voor bij sessie-muzikanten. Bij een aantal anderen was het een vorm van protest of afzetten tegen de heersende orde. Voor velen was het inspiratie. Men meende door de bewustzijns verruimende middelen tot betere prestaties te komen, zodat er een 'hit' gemaakt kon worden of een goede 'act' gebracht kon worden (b.v. bij hard-rock of punk: keihard, agressief, rauw).

Nog een reden is de vlucht voor de echte realiteit. Het kan zijn dat de musicus een problematische jeugd had of dat hij de performing-spanningen niet meer aankan. Het drukke leven van succes en teleurstelling vergeet hij dan door drugs (hier dus gebruikt als kalmerend/verdovend middel.) Soms ook kan hij de weelde niet aan (Brian Wilson van de Beach Boys).

A. Het scheppen onder invloed.

De invloed van drugs op de pop-muziek is vooral te merken in één bepaalde stroming (maar daarom niet minder groot omdat belangrijke groepen of solisten hierbij horen) n.l. de Acid-Rock. Een duidelijke definitie daarvan is in Oor's pop-encyclopedie te vinden:

Acid is de gebruikersterm voor hallucinerende drugs als met name LSD, maar ook van toepassing op minder populaire drugs als LAE, STP en mescaline. Wanneer in 1965 LSD in kringen

van muzikanten en fans aan de westkust van de Verenigde Staten (kern San Francisco) de heersende mode wordt, heeft dat direkte gevolgen voor de muziek. Lange, weinig gestructureerde komposities moeten het tijdloze gevoel van de LSD-ervaring uitdrukken. Vreemde, met name Oosterse instrumenten doen hun intrede en LSD professor Timothy Leary levert met 'The politics of ecstasy' een belangrijke bijdrage aan de ideologische discussie over de bijkomstigheden en de situatie rond dit soort muziek. En Tom Wolfe tekent een treffend tijdsbeeld in 'The Electric kool-acid test.' Groepen die bij de acid-rock van belang zijn: Jefferson Airplane, Grateful Dead, The Doors, Quicksilver Messenger Service, Country Joe & the Fish en natuurlijk Jimi Hendrix, allemaal uit Amerika. Maar ook in Engeland zijn er: The Rolling Stones, Cream, Donovan, en Pink Floyd (vooral bekend om hun psychedelische rock). Deze groepen horen allemaal tot de meest invloedrijke van de zestiger jaren. Zij zijn de belangrijkste vertegenwoordigers van de acid-rock, en hebben in de zeventiger jaren bij talrijke groepen hun sporen achtergelaten. In dit kader zijn zeer zeker ook de Beatles van belang. Hun stijl is geen acid-rock, maar meer easy listening, toegankelijk voor iedereen. Hun tweede periode wordt gekenmerkt door drugs en Oosterse godsdienst. Uit die tijd komt hun drug-prediking vandaan van o.a. Yellow Submarine, Sergeant Pepper, etc. De invloed van de Beatles was en is enorm.

B. Komposities die de drugs beschrijven.

De eerste tekenen van de acid-rock vertonen zich in 1965 en deze methode om d.m.v. bewustzijnsverruimende middelen meer te kunnen presteren wordt door vele popmusici aangegrepen. Deze vorm van druggebruik wordt in die tijd nog niet als dreigend onheil gezien, maar meer als een nieuwe methode, die uitgeprobeerd moet worden, evenzo het zich bezighouden met Oosterse godsdiensten. Deze verschijnselen, die vaak samengaan, bereiken een hoogtepunt in de zomer van 1967: de flower-power periode, de periode van 'all you need is love' (Beatles). Er zijn songs die de uitnodiging bevatten om het eens te 'proberen', zoals b.v. Take a Walk on the wild side van Lou Reed en er zijn natuurlijk de nodige songs die de ervaringen beschrijven van het onder invloed zijn o.a.

Stoned (Rolling Stones)

Lucy in the Sky with Diamonds (Beatles) let op LSD

I get high, with a little help of my friends (Beatles)

Yellow Submarine (Beatles)

Cocaine in my brain (Dillingers hit uit 1978)

White Rabbit (Jefferson Airplane)
enz.

C. Gevolgen van druggebruik.

Dagelijks ondervinden popmuzici de gevolgen van druggebruik en laten ook hun ondervindingen merken in hun muziek.

Alice Cooper bracht niet lang geleden een LP uit, waarin hij uitweidt over zijn ervaringen in diverse ontwenningklinieken (hij is verslaafd aan alcohol). Keith Richard van de Rolling Stones heeft als verstokt heroine-gebruiker vele malen in de gevangenis gezeten. Gary Thain van Uriah Heep is om zijn heroine gebruik uit de groep gezet, en kort daarna overleden na totaal verzwakt te zijn door overmatig gebruik.

Roger Baret van Pink Floyd werd uit de groep gezet, omdat hij de repetities in de war stuurde als hij high was. Brian Jones van de Rolling Stones, Janis Joplin, Jimi Hendrix, Tommy Bolin van Deep Purple, Keith Moon van de Who en nog vele anderen zijn overleden aan overmatig of overdosis druggebruik.

Elvis Presley overleed vermoedelijk door een overmaat van 'rustgevendende middelen' die hij kreeg dankzij doktersvoorschrift(!).

Mick Jagger is een bekend druggebruiker en last but not least waren de drugfeestjes van de Rolling Stones berucht.

Wij zijn niet anti-pop, laat dat duidelijk zijn aan al onze lezers, want ook de stijlen van Crouch, Continental Singers, New Hope e.d. vallen onder pop.

Er zijn evenwel doorslaggevende bezwaren t.a.v. een paar stijlen uit de pop-scene nl. hard-rock, underground, psychedelische rock, acid-rock en punk. Dit soort stijlen muziek en hun prediking heeft niets met vrijheid te maken. Men zij op z'n hoede voor 'ach, de sound is zo aardig.'

Al deze komponisten, musici en trippers zoeken naarstig naar iets, dat alleen bij Jezus te vinden is. Men kan zich afvragen of de rockmuziek voor de luisteraar al niet een drug op zichzelf is. Wie informatie wil over drugs, moet maar contact opnemen met CDB, Postbus 12, Balkbrug; Teen Challenge Postbus 18554 Den Haag; Heil des Volks, Barndesteeg 25, Amsterdam.

KORTE AANVULLING.

Als men de popconcerten, popbladen en popencyclopedie bekijken, dan is er n.a.v. drugs en muziek I en II nog de volgende opsomming te geven.

Herman Brood zit in de gevangenis of is ernaar onderweg i.v.m.

druggebruik of het verhandelen van o.a. LSD.

Jackson Browne gaat zelfs voor het gebruik naar Marokko.

De groep Buffalo Springfield is vanwege hun druggebruik bekend; Bruce Palmer wordt zelfs een keer bij een drugrazzia opgepakt.

J.J. Cale doet ook z'n uiterste best om in de rage van acid-rock mee te doen.

John Cale gebruikt drugs bij wijze van ontbijt.

Eric Clapton is verslaafd aan heroïne.

George Clinton is ook in acid.

Crazy Horse neemt een LP op (Tonight's the night) voor de aan drugs gestorven Danny Whitten (horse is ook een bijnaam voor een drug).

Ook the Doors met Jim Morrison zitten in drugs en alcohol.

Nick Drake overlijdt aan overmatig gebruik van anti-depressiva oftewel pepillen.

Dr. John heeft ook de nodige problemen met drugs.

Ian Dury maakt de hit: Sex, Drugs en Rock&Roll, het 'heilige' thema van de jeugdkultuur.

Marianne Faithfull is verslaafd. Op een optreden in Paradiso in 78 is ze zelfs volledig stoned.

F. Fender komt 3 jaar in de gevangenis vanwege drugs.

Grateful Dead is op zeker moment een volledige drugcommune.

Jerry Garcia van de groep deelt het zelfs op straat uit.

Nina Hagen weigert een bandlid, omdat hij geen drugs wil gebruiken.

Tim Hardin is verslaafd aan cocaine.

Jimi Hendrix gebruikt heroïne en overlijdt aan een overdosis.

Jefferson Airplane is al genoemd als een fervent promotor van de psychedelische ervaring.

Janis Joplin overlijdt aan drugs; ze gebruikte o.a. speed en alcohol.

John Lennon kreeg een veroordeling wegens druggebruik.

Lovin' Spoonful kwam in de cel vanwege marihuana.

Bob Marley (top reggae), trouwens veel meer musici uit de reggae gebruiken hasj (veel!).

MC5 propageert openlijk druggebruik. Hun manager John Sinclair krijgt 9,5 jaar gevangenisstraf.

Laura Nyro gebruikte cocaine.

Gram Parsons overlijdt aan drugs.

Pearls before Swine schrijft liederen duidelijk onder invloed: deze groep hangt ook duidelijk de hasjkultuur aan.

Carl Perkins is verslaafd aan alcohol.

Barrett van Pink Floyd experimenteert met drugs en musicceert

onder invloed.

Iggy Pop heeft een sado-show met spontane acid-extase.

Dino Valenti (Quiksilver Messenger Service) komt ook in de gevangenis vanwege drugs.

Lou Reed met Velvet Underground is voldoende bekend vanuit de drugsceane.

Bob Scaggs gaat zelfs naar India voor drugs.

Joe South is aan de drugs en zingt er in alle toonaarden van.

Keith Moon van de Who overlijdt door overmatig gebruik van alcohol en slaappillen.

Hank Williams overlijdt aan drank en drugs.

Rick Wakeman moet Yes verlaten vanwege de alcohol.

Neil Young heeft diverse junk-songs, hoewel hij het zelf (?) niet gebruikt.

Paul McCartney werd in Japan gevangengezet en daarna uitge-wezen i.v.m. drugs.

Billie Holiday, Lester Young, Lenny Bruce, Robby McIntosh, Greg Herbert overleden ook door druggebruik.

Frank Sinatra was verslaafd, zo ook Miles Davis, Chet Baker, Bud Powell en Joe Pass en... zo zijn er nog vele namen te noemen. Zonder God, geen vrede en blijven er alleen maar

*43 alternatieven. Rock wijst de weg wel...

A. Rockmuziek is een vorm van beneveling der zinnen, die uiteindelijk geen bevrediging geeft. I cannot get satisfaction. Door het ontbreken van echte liefde is er geen bevrediging mogelijk en blijft er alleen maar de schreeuw om meer, meer, intensere prikkels, zodat ons mensbeeld verwrongen wordt tot iets dierlijks. Duidelijk is dat bij drugs, maar ook is dat bij de invloed die muziek heeft op ons sexuele leven.

Robert Greenfield schreef een verslag van de toernee van de Rolling Stones door Amerika: Door ieder concert sloegen de remmen los, steeg het druggebruik en wilden tientallen meisjes met de Rolling Stones naar bed, maar ja er waren maar 5 Rolling Stones. Tijdens de concerten rukten de meisjes zich de kleren van het lijf en kwam het zo tot orgiën. De macht van muziek ...

Als men de tekst van sommige liederen van de Rolling Stones bekijkt wordt één en ander duidelijker. B.v. Yesterday's Papers. In dat lied wordt de vrouw gezien als een wegwerprant; iedere dag een nieuwe, want wie wil er een meisje van gisteren? Zo zijn er meer treffende voorbeelden te vinden hoe de 'schepping naar Gods beeld' ontluisterd wordt. B.v. in het lied 'My Obsession' wat je wilt hebben is de maatstaf, en dat is dan alleen maar de kortstondige bevrediging van de menselijke zinnen. In 'Backstreet Girl' wordt overtuigend de maitresse en dubbele moraal gepredikt (dat was toch zonde ?).

De kultuursocioloog Klaus Mehnert zegt in zijn boek 'Jugend im Umbruch', dat de rock-revolutie de sexrevolutie ten gevolge had.

Hoe kan rock-muziek nu zo'n invloed hebben, dat het ons gedragspatroon veranderd? Wel, muziek is een macht, dat hebben wij in eerdere hoofdstukken van ons boek gezien. Dat het met die macht ook wel eens verkeerd kan gaan, vinden wij ook in de Bijbel Ex.32/6 vgl. 1 Cor.10/7-8. Hier is het volgende aan de hand. Daar Mozes maar op de berg Horeb blijft, wordt het volk onrustig. Ze willen een God hebben, en dan vervallen ze tot afgodendienst met het maken van het gouden kalf. Het inwijdingsfeest heeft muziek en dans, wat in een orgie eindigde. Dit is God een gruwel en het volk moet zwaar boeten.

Iets dergelijks vind je bij de Voodoo. Op opzweepende ritmes ter ere van de god van de sex worden de mensen in trance gebracht. Orgiën zijn normaal. De dansen beelden veelal sexuele handelingen uit. Nu zal men wel denken, dat is voodoo en ver

van mijn bed, maar is dat wel zo? De afro-beat van de voodoo, speelt de grote rol in de rock. Bij Johnny Holiday kwam het in Frankrijk openlijk tot het bedrijven van sex onder zijn concerten... Het is trouwens nu nog de wens van vele Elvis fans met hem naar bed te kunnen, maar ja, hij is overleden...

Uit wetenschappelijke onderzoeken is gebleken, dat door ritmische veranderingen in de muziek, de boodschap van dat muziekstuk duidelijker overkomt. Muziek krijgt dan een sterkere greep op de luisteraar. In de popmuziek gebeuren dat soort dingen aan de lopende band. De invloed is zo groot, dat mensen ook fysiologisch gaan reageren b.v. meetikken, stampen, bewegen. Maar de invloed gaat verder. De cadans beïnvloedt onze hartslag (harde muziek is ook hierin van belang) waardoor de normale bloedcirculatie versnelt wordt en door meer zuurstof onze hersenen een soort high-toestand krijgen. Daarnaast blijken de laagfrequentie tonen van de bas in combinatie met de beat van het slagwerk (vooral bas-drum) invloed te hebben op het hersen-ruggemerg vocht. Deze 'ontvanger' beïnvloedt weer de hypofyse. Deze klier regelt onze hormonenhuishouding. Deze inwerking heeft dan tot gevolg een abnormale productie van geslachtshormonen en andrealine. Gevolg: opwinding, grotere sexuele driften, en verlagend normbesef door een soort bewustzijnsvernauwing. En het resultaat? U allen genoeg bekend.

B. Diverse artiesten in de rock-scene verklaren al lang dat rock en sex identiek zijn, b.v. Mick Jagger, Jim Morrison, the Who, Frank Zappa.

Zij en vele andere prediken in hun liederen, dat sex voor iedereen is. Pak wie je krijgen kunt en zeur niet over moraal of taboe. Triest zijn dan de gevolgen als: een toenemend aantal zwangerschappen bij meisjes onder de 18, toenemend aantal abortusgevallen in dezelfde leeftijdsgroep, terwijl geslachtsziekten volgens sommige artsen een epidemisch karakter hebben gekregen.

Wat dacht u van de volgende uitspraak in het bekende Amerikaanse muziekblad Rolling Stone (69): music is the energy centre for change, social, political and cultural. Concerten, festivals, platen werden een soort heilige festiviteiten van het nieuwe Aquarius tijdperk: vrijheid, alles mag, alles kan. Denk eens aan Meat-loaf. Wat zong hij? Het sexparadijs is hier op aarde, maar wel vrijblijvend genieten, geen vaste relatie. Give me sex, heaven can wait (Bat out of hell).

Meat-loaf weet vermoedelijk niet waar hij over praat. De sex-pistols prediken met hun punk: sex, geweld en drank. Waar ze optraden had hun prediking uitwerking. Gelukkig bestaat de groep niet meer. Maar ook het zogenaamde onschuldige disco-gebeuren staat er bol van. Wat was de boodschap van Grease? Be happy en doe mee en kijk dan maar eens hoe de flinke John Travolta het onschuldige meisje Cindy verandert.....

Trouwens als je kritisch de teksten uit de popscene gaat bekijken, moet je wel tot de slotsom komen, dat het maar om één ding gaat: sex.

*44

Dat kan ook als act gebeuren, b.v. Oh, Calcutta en Hair, maar naast totaal ook tijdens de gewone stage-acts van groepen b.v. masturberen op podia tijdens optreden (Jim Morrison van the Doors en David Bowie, die als extra ook nog bi-sexuele handelingen predikt).

Donna Summer met haar gekir en gehijg is een soort akoestische pornografie. Er is zelfs een lied, waarin de lengte van de penis wordt gemeten (whole lotta love van Led Zeppelin). Ook de LP hoezen zijn vaak veelbetekenende sexsymbolen. Trouwens vaak maakt een hoes duidelijk, wat de muziek bedoelt.

Terug naar de artiesten. Herman Brood noemt zich 'Nederlands grootste n..k.r en zuiper'. Hij zit of in de bak of krijgt juist weer een veroordeling...

Clarence Carter bezingt enthousiast sex en overspel, datzelfde doet Guy Clark. Wayne County zit midden in het transsexuele geweld; zijn liederen zijn ronduit smerig, zo ook z'n podium-act. Hij laat zich tenslotte tot vrouw ombouwen.

David Crosby zegt openlijk dat na zingen sex zijn grootste hobby is. Dave Dee & Co maken zulken 'goede' teksten, dat de nummers vanwege hun sexuele implicaties niet gedraaid mogen worden.

Verschillende bewegingen in het disco-gebeuren zijn duidelijk sexueel getint. Daarstraks noemden wij Jim Morrison, nog wat pikante bijzonderheden. Hij schreef voor z'n groep the Doors hoofdzakelijk over sex, drugs, revolutie en dood. Hij werd zelfs door agenten op het podium gearresteerd wegens onwelvoeglijk en immoreel gedrag. Morrison noemt zichzelf the King of orgasmic rock. Het leven vol sex en drugs was niet vol te houden, hij sterft aan een hartaanval. Ian Dury maakte de hit: Sex, drugs en Rock & Roll, wat een soort duivelse drieenheid moet symboliseren.

Jay Ferguson schrijft de veelzeggende hit: Love is the drug. Genesis maakt op zeker moment met Peter Gabriel een act over de sex-ervaringen van een puber in de wereldstad. Op dit moment maakt Kiss furore met agressieve en seksuele teksten. MC5 propageerde openlijk druggebruik en dat geslachtsverkeer in het openbaar mogelijk moest zijn: hun manager krijgt op zeker moment een behoorlijke gevangenisstraf.

Randy Newman maakt zelfs een lied, waarin hij 's nachts een meisje opbelt en dan vieze dingen roept.

Een ander Nederlands fenomeen is Normaal. In hun songs spelen pils en vrouwelijke geslachtsdelen de hoofdrol en ze gaan tegenwoordig zo ver, dat een strip-tease danseres in de alles-onthullende show meedoet. Suzi Quatro in haar zwarte pakje doet met haar basgitaar zeer 'ruig'; met Reed en Velvet Underground is bi-sexualiteit in, bovendien zingt hij vol verve over 'gewone' sexavonturen, sadomasochisten en homofiele hoeren. Dit fraais behoort dan een van de top-artiesten te zijn.

Tom Robinson maakt in Engeland een hit 'glad to be gay' en dat is dan nog netjes in vergelijking met de punkteksten van o.a. Sex Pistols en andere punkgroepen, o.a. de Stranglers. Roxy Music maakte na het andere ruige werk een ode op een opblaasbare sexpop. De meidengroep Runaways (typische naam), weet nauwelijks over iets anders te zingen dan feestjes en sex. Over Donna Summer hebben wij het al gehad. Dankzij haar gekir en gehijg wordt ze al snel in de USA het symbool van Eros en Queen of Love.

Eric Stewart (van 10CC) maakt zich met de hit I'm not in love tot een nieuw sexsymbool. The Troggs maakt op zeker moment de hit 'I can't control myself', deze is zo shockerend dat de BBC dit weigert uit te zenden. The Tubes maken met muziek een totaal-theater, dat zeer sexistisch is. Barry White wordt wel de meester van de sensuele soft-soul genoemd.

Hier stoppen wij maar met de opsomming van onfrisheden. Rock muziek heeft naast drugs als top-topic: sex. Gezien de invloed van deze muziek vragen wij ons af, of deze stijl muziek

- *45 ooit geschikt zal zijn om iets anders op te ventileren. Sommigen noemen rock muziek een duivelse uitvinding van de afgrond. Wij begrijpen werkelijk de mensen niet, die na het verhaal over drugs en sex nog zeggen, ach, die rock-muziek, die is zo onschuldig, het is zo'n lekker soundje ...

Aan velen ontgaat het feit dat muziek en het okkulte nauwe relaties hebben. Dat is al zo in de oudere z.g. primitieve kulturen b.v. in Afrika: het door de trommels en dans in trance komen en zo mediamiek worden voor de geesten. Maar ook in meer ontwikkelde kulturen heeft muziek en het okkulte een grote band; door bepaalde melodiepatronen veel te herhalen kan een toestand van 'high zijn' gerealiseerd worden, waardoor men in contact zou komen met hogere machten b.v. bij hare krisna. Maar ook zien wij de invloed van het okkulte hand over hand toenemen in de popmuziek.

De duivel is slim: hij biedt de mens alternatieven om God te zoeken (het zijn alleen dwaalwegen): rockmuziek om in op te gaan (je erdoor te laten beheersen); drugs om een hogere werkelijkheid te ervaren en okkultisme om geesten te ervaren. Dat er opnieuw satanisme en hekserij is, is bekend. Dat bij hun meetings muziek ook een rol speelt, is minder bekend.

Welke groepen prediken vooral het okkulte?

Black Sabbath is een van de bekendste. In hun shows zitten zwarte missen, duivelsbezweringsen (oproepen) en hekserij. Titels o.a. Wicked World, Sabbath bloody sabbath, paranoid, we sold our soul for rock 'n roll etc. Inhoud van deze lugubere titels: dood iemand, beneem iemand het leven, de duivel wil je ziel etc. Arthus Brown is wat minder bekend. Hij had een act, waarin hij met geverfd gelaat, lichtgevende kledij en vlammend hoofddekseel en met gekrijs zijn voodoo en zwarte magie-teksten over het publiek uitgoot. Kate Bush maakt nummers als Strange phenomena, hammer horror en bezingt duidelijk de wereld van de magie. Don van Vliet (Captain Beefheart) verlaat zich in alles op buitenzintuiglijke waarneming (over inspiratie gesproken). Dr. John verweeft rockmuziek met voodoo. Zijn concerten zijn soms hypnotiserend. Robert Johnson bezong de dood, duivelen en hell sounds. Hij overleed 'zomaar'. Van hem zijn geen verdere bio-gegevens bekend, zelfs geen foto. Een vreemde toestand. Judas Priest is de laatste tijd te vergelijken met Black Sabbath: macabere teksten.

Magazine is een groep die paranoïde is en teksten gebruikt vol obscuriteiten en zit vol rondspokende obsessies. Nazareth doet er soms ook aan mee (Broken down angel). Santana is natuurlijk zeer bekend vanwege diverse okkulte toestanden o.a. soul sacrifice, black magic woman. In latere jaren gaat Santana de kant van de goeroes uit (wat net zo verderfelijk is).

Jimmy Page (Led Zeppelin) bouwt z'n concerten om tot volledige okkulte happenings. Ook de Rolling Stones doen er ook aan mee, let even op het lied Sympathy for the devil. Ook de groep Yes zit met de LP 'the Yes album' middenin het okkulte gebeuren. Recent nieuws is Kiss, met okkulte handelingen, duivelsmaskers. Het is ongelooflijk hoe groot hun aanhang is.

Het is werkelijk triest om te zien hoe al dat soort dingen aanslaan. Het lijkt alsof deze occult-rock de religieuze behoefte van de mens opvult. Het is alleen de verkeerde god, die gediend wordt. Dat blijkt ook heel duidelijk met de reggae en de invloed in de disco: puur afgodendom.

Dat er buiten Jezus geen vrede is, zal na dit stukje en de vorige over drugs en sex, wel zeker zijn. We hebben maar niet verder geschreven over de uitwerkingen op de concertbezoekers, maatschappelijke randverschijnselen etc.

*45 Drugs, sex, rock & roll, de drieenheid van de duivel.....

Als slotstuk van dit deel van Kaf & Koren leek het ons ook wijs om te reageren op de disco.

Dit is na Grease zo ingeburgerd, dat er nu al Christenen zijn, die openlijk zeggen en schrijven dat disco zo onschuldig is, zo lief. David en Mirjam dansten toch ook? Sommigen laten hun kinderen er zelfs heen gaan. Sorry mensen, dat David en Mirjam dansten heeft er niets mee te maken. Wij hebben een aantal heel duidelijke redenen om nogal anti-disco te zijn. Om dat duidelijk te maken zullen wij een aantal facetten toelichten. Wij beginnen met de geschiedenis. Daartoe nemen wij wat stukken over uit Oor's popencyclopedie.

'De ontwikkeling van de disco is in een aantal stadia verlopen. Zij is ontstaan in het bruisende nachtleven van New York, waar onderdrukte minderheidsgroepen hun frustraties, emoties en behoefte aan erotiek onbeschaamd uitleven. Homofielen, de Latijnse bevolking van Manhattan en de Bronx en het zwarte uitgaanspubliek steken hun energie in het dansen en besloten clubs en discotheken, waar de temperatuur hoog oploopt en de lichten van de dansvloer onophoudelijk flitsen. Rond '74 bevindt de disco zich nog ondergronds. Al gauw ontdekken de dj's dat het publiek op een drie minuten durend nummer niet los kan komen. Daarom gaan ze zelf platen aan elkaar mixen. Tom Moulton wordt wereldberoemd met zijn mixes, die niet meer op gewone singles passen, maar op een single met het formaat van een LP: de discosingle. Dat heeft twee redenen: de bassen komen beter tot zijn recht en de dj kan de platen beter mixen. Giorgio Morodor maakt met Donna Summer de LP 'Love to love you baby'. Deze LP bevat een nummer, dat een hele kant duurt en waar vooral homoseksuelen dol van draaien. 15 minuten gekir, gehijg en rudimentaire tekst met op de achtergrond loeiende synthesizers en een konstante vierkwartsmaat. De disco is geboren. Daarna gaan ook anderen nummers maken in hetzelfde tempo, die men in elkaar over kunt laten lopen zodat je erop kunt blijven dansen totdat je in trance raakt.'

Ook in Nederland was in die jaren disco ondergronds: in Amsterdamse homo-clubs als de Schakel en DOK dansten kleurlingen en homo's al op de nieuwe sound. Disco was ook bij ons subcultuur, maar dan wel een hele speciale. Pas in 1978 wordt disco populair, ook in Nederland.

Tot die tijd waren het er nog niet veel, die disco als een nieuwe rage serieus namen. Voor sommige platenmaatschappijen kwam het als volledige verassing.

Dankzij John Travolta, Saturday Night Fever, breekt de disco zich een baan vanuit de subcultuur. Het gigantische kassukes zorgt ervoor dat er overal disco's als paddestoelen uit de grond rijzen (de beroemdste is Studio 54 in New York), ook in Nederland. Wat onderscheidt een disco van een gewone danstent: licht (zeer veel licht en lichteffecten, inclusief laserkanonnen) dat synchtoon pulseert met de muziek, muziek in een konstante vierkwartsmaat (zolang mogelijk en zonder onderbrekingen s.v.p.) een enorme geluidssterkte (120-140 dB, spreken moet niet mogelijk zijn), een relaxed sfeertje, waarin iedereen zogenaamd zichzelf kan zijn en extravagante kleding en gedrag. Disco really made it, zingt Gruppo Sportivo in 79, inderdaad. En vooral de kommercie vaart er wel bij.

In de disco zijn een aantal stijlen terug te vinden n.l. funk, Latijns-Amerikaanse percussie, de vierkwartsmaat van de soul, maar met de bass-drum of iedere tel (net hartslag) en als laatste invloed synthesizers, vooral vanuit Europa.

Deze mixture wordt naar smaak van de desbetreffende producer gemixt. Het is zelfs zo tegenwoordig dat hij over een serie voorbespeelde tracks beschikt, die hij naar gelang van zijn instelling mixt (dat betekent het een of andere instrument op de voorgrond zet) en dat dan als LP of discosingle uit laat komen. Tekst doet niet ter zake, dat op de achtergrond s.v.p. De rage wordt zelfs zo, dat er een nieuwe kreet wordt bedacht: aantal beats per minuut (BPM), dit komt zelfs op de platen te staan, zodat de dj's makkelijker hun draaitafels kunnen synchronizeren om zodoende de verschillende platen te kunnen mixen. En de bedoeling van dit alles? Om zo optimaal mogelijk te kunnen bewegen.

Wat andere kanttekeningen bij het discogeweld.

Albert Goldman, die de New Yorkse disco beschreven heeft, noemt disco een karikatuur, een onafgebroken therapie, want dat kan heel goed in een disco, dankzij de multi-media effecten (niet alleen licht, maar ook schuimrubberballen kanon, zeepbellen, confetti-kanonnen, spiegels). Wat die therapie dan doet is niet samenbinden en verheffen, maar juist isoleren... Want contact is onmogelijk in een disco, je moet jezelf uitleven, bewegen...move, baby move... In de USA zijn nu al zeker 200 disco-radio stations. Ook de Nederlandse ether wordt toenemend vervuild. Billboard, het toonaangevende internationale

muziekblad heeft nu ook al een disco top 80 lijst. De invloed van de disco is ontdekt door de kommercie, merkten wij op, heel duidelijk is dat bij de kledingindustrie. Maar wat dacht je van het volgende: een paar sigarettenfabrikanten hebben nu disco's opgekocht en iedere disco-bezoeker krijgt nu gratis een pakje sigaretten. Vanzelfsprekend wordt regelmatig tijdens het disco-dansen het nut en geluk van die sigaret aangeprezen. Je telt mee, als je een disco-fiel bent, je telt nog meer mee als je rookt.....Muziek is macht nietwaar?

Wat wil die disco nu eigenlijk? Gewoon, iedereen de kans geven om na vijf dagen stomvervelend (?) werk jezelf te zijn, thank God it's friday en saturday night fever zijn veelzeggende titels. Na het weekend van wedergeboorte verzinkt men weer in het grauwe leven van alledag tot het volgende week-end. Als men een disco bezoekt lijken de disco-ers net marionetten, zodra de muziek klinkt bewegen ze als aan touwtjes en men laat ze wel bewegen.

Dit is een van de eerste lessen uit de disco: je wordt gemanipuleerd. Als je niet meedoet, mee vreemd kleedt, mee... dan tel je niet mee (deformatie van groepsgedrag). De tweede les uit de disco is, dat iedereen bij de ingang zijn bereidheid en de mogelijkheid tot kommunikatie (b.v. gesprek) inlevert. Laat nu juist kommunikatie één van de meest essentiële zaken zijn van ons mens-zijn.

De derde les is de egotrip. Dankzij de onmogelijkheid van kommunikatie zit je op een eilandje. De sfeer, het dansen (los van elkaar), het je bewust anders kleden en gedragen maakt je tot een eenling. Nergens zien wij dat als visie voor een christen, juist het tegenovergestelde. De vierde les volgt hier automatisch uit, sociologen hebben nu al ontdekt, dat iemand in deze toestand volledig zijn eigen droomwereld gestalte geeft. Hij is niet zichzelf, maar iets (b.v. z'n idool of.....)

Wij kunnen begrijpen als iemand zich wel eens aan de werkelijkheid wil onttrekken, maar vlucht wel de goede kant uit, dat is Jezus (Hij is onze werkelijkheid).

Een disco-fiel zei: De disco brengt ons in trance, zodat wij alles vergeten. De discotheek is voor mij een oase. Veelzeggende uitspraken. En dit kan juist allemaal door de dans, want bij de dans 'overwint men zichzelf'. De disco is dan ook te vergelijken met een drug. Het neemt bezit van je en plaatst je in een andere werkelijkheid.

Een laatste snier aan de disco-wagen komt van de reggae. Ook al

is het een onafhankelijke stijl, de disco-reggae heeft zeer veel bijgedragen tot het succes van de disco, vooral in '78 en '79. De oorsprong van reggae ligt op Jamaica, waar de geestelijke ballast voor een deel wordt geleverd door het rasta-geloof, een mix van voodoo, christendom en natuurgodsdienst, zo mag je b.v. zeer veel hasj roken.

En dat soort dingen beheerst ons nu in de disco.....

Disco is dus niet zo lief en onschuldig. Samenvattend: Disco is het volledig opgaan in een andere werkelijkheid, waar je jezelf zogenaamd kunt zijn in kleding, gedrag, bewegingen, muziek, licht, beleving.

Maar is dit nirwana Gods beloofde hemel op aarde? Deze alternatieve werkelijkheid, die de mensen een week-end lang volledig in z'n macht neemt, brengt ons ver weg van de Heer vandaan vgl. de situatie rond het gouden kalf. Ook de disco schijnwereld

*46 is Gode niet welgevallig.

BIJVOEGSEL

De komende hoofdstukken geven nog wat aanvullende informatie voor mensen, die actief zijn of actief willen zijn in het veld van de muziek. Het zijn dingen, die direkt voor de praktijk z'n nut hebben. Men vindt ook de nodige direkt toe te passen tips in het vorige deel III, nl. de hoofdstukken over tekst, repertoire, muziekgroep, gemeente. Ter wille van de omvang van dit boek is het bijvoegsel zo beknopt mogelijk gehouden. *47

Als thema wilden wij dit bijvoegsel meegeven, twee Engelse vaktermen:

- a. the Spirit is not limited, people are the limit.
- b. music: is a psychological & emotional understanding.

A. MUZIKALITEIT

Ongetwijfeld zullen er bij een aantal lezers vragen naar boven komen wat betreft de eigen individuele muzikaliteit: het vermogen om de taal van de muziek te begrijpen.

Voor de een zal dit zich afspelen op het niveau van het beluisteren van muziek. Een ander zal naast beluisteren ook zelf musiceren d.w.z. daadwerkelijk verklanken. Weer een ander zal muziek scheppen. Heel zelden is iemand absoluut onmuzikaal. Meestal is het zo dat het muzikaal gevoel onderontwikkeld of onderdrukt is. Vooral in ons land fouten van het schoolonderricht. Een reden van het enorme niveau van Amerikaanse groepen is o.a. de mogelijkheid om op school muziek te nemen als vak. Waardoor er zeker 10 uur per week pittig muziek beoefend en bestudeerd kan worden.

Plato (427-322 v. Chr.) zei reeds: Muziek is nodig voor een harmonische ontwikkeling. Ook de Bijbel zegt dit in vele passages. O.a. in teleurstelling en tegenslag toch zingen (Habakuk 3:18); te midden van oordelen zingen over verlossing (Jes.12:1-6) etc. Muziek en zang zijn nodig voor een goede geestelijke ontwikkeling. De psalmen kunnen het karakter en persoonlijkheid sterken vgl. de functie van de liederen in de kampen tijdens de tweede wereldoorlog. De kracht van de psalmen hield menigeen overeind.

Muzikaal zijn wil zeggen: bepaalde grondeigenschappen 'beheersen', waardoor de taal van de muziek verstaan wordt b.v. een goed gehoor: d.w.z. het vermogen om tonen, intervallen, accoorden, melodische en ritmische aspecten te kunnen volgen en onthouden. Relatief gehoor: het vermogen om de tonen in hun samenzang te kunnen zien. Dit is nodig om muziek te kunnen 'begrijpen.'

In het algemeen kan men zeggen dat een mens de bereidheid moet hebben om psychisch en esthetisch open te staan om te kunnen gaan luisteren en beleven wat er door de muziek uitgedrukt wordt. Voor de Christen komt hier de geestelijke kant van de muziek weer naar voren: muziek is een expressie en wij geloven, dat God door de Heilige Geest daar gebruik van maakt om mensen te bereiken met Zijn Woord.

B. MELODIE

Naast vragen over muzikaliteit zijn er ook vragen gerezen over melodie. Wat is het begrip melodie? Melodie is de essentie van de muziek; zonder melodie is muziek niet voor te stellen. Een melodie kan b.v. wel zonder harmonie (element van samenklank, 'ontdekt' in West-Europa in ca. de 9e eeuw, Westers cultuur element, het is het verschil tussen accoord en wijsje). Melodie is voor alles beweging. Melodie is een ononderbroken stroom.

De diepste inhoud van de melodie is niet de opeenvolging van tonen, maar het moment van de overgang boven de tonen uit, d.w.z. het moment dat wat verklankt wordt, overkomt bij de hoorders. Melodie is iets wordends in het oproepen van spanning-ontspanning. Dit verklaart voor een deel de korrelatie met de menselijke gevoelens. De melodie kan prikkelen tot activiteit. Zo kan muziek het middel zijn, waardoor Gods Geest werkt, en mensen tot bekering brengt. Onderdelen van een melodie zijn o.a.: interval, ritme, timbre, dynamiek. Melodie is de belangrijke muzikale vormgeving van een gedachte het z.g. motief of thema.

C. PUBLICITEIT

Er zijn nogal wat mensen, die zeggen, dat iets bekendmaken onzin is, want de H. Geest zal dat bewerkstelligen. Is zo'n stelling waar? Is het onjuist om promotie te voeren? En daarmee wordt dan bedoeld, meer dingen doen als de mond-tot-mond reclame.

Naar de Bijbel dus, wat zegt Gods Woord daarover?

Dan blijkt opeens, dat God ook d.m.v. bepaalde dingen zaken aankondigt, promoot of bekendmaakt.

Habakuk 2:2: Daar kreeg de profeet de opdracht om iets op een bord te schrijven, zodat mensen het in het voorbijgaan konden lezen. Deze Oudtestamentische vorm van affiches vindt men ook bij Jes. 8:1: weer een schrijfbord.

Het leven van de priester-profeet Hosea was een complete zinnebeeldige uitdrukking van Israël's afval. Ook een vorm van reclame maken. De Sjofar heeft in het OT een heel belangrijke functie. Deze aankondiging van belangrijke gebeurtenissen zijn te vergelijken met de auto-oproepinstallatie van nu, die ook een vorm van reklamemaken is. De ster bij Jezus' geboorte was een soort super-neon-reclame. Ezra 1:1 d.m.v. geschriften maakt Kores iets bekend, te vergelijken met onze folders. Ezechiël moest d.m.v. een soort act (hfst. 4) iets duidelijk maken n.l. de zinnebeeldige voorstelling van Jeruzalems beleg. Dit valt te vergelijken met een soort straattoneel dat de aandacht op iets wil vestigen. In hfst. 12 van Ezechiël kan men nog zo'n soort act vinden. Weer een ander voorbeeld van reclame maken is Johannes in het Nieuwe Testament: hij is de wegbereider van Jezus. Hij is Jezus' promotor. Paulus op de Areopagus begon eerst een idee te promoten, voordat hij de echte bedoeling duidelijk kon maken.

Zo zijn er nog wel meer voorbeelden in NT en OT te vinden. Als de Heer zelf zich af en toe van 'promotie-kampagnes' bedient, is het voor ons ook een nuttige zaak.

Wat is eigenlijk promotie?

Het is een vorm van publieksturing om de mensen tot een activiteit te bewegen. Een bepaald gegeven wordt door verschillende publiciteitsmiddelen bekend gemaakt; dat heeft invloed met de opzet tot het verkrijgen van een bepaald resultaat. Men zal dan ook zoveel mogelijk de uitwerking willen realiseren die in het

Wat heeft dat voor belang voor de muziek? Veel.

Wil men mensen in de zaal of kerk hebben, dan moet men geïnformeerd worden. Het komen van de mensen is eigenlijk niet een kwestie van de groep an sich, maar eerder een gevolg van de promotie-kampagne. Men kan stellen dat de promotie-kampagne de verpakking is van het concert. Is die verpakking goed getimed enz. dan komt men er ook toe om te overwegen naar het concert te komen. Het is dus van groot belang op een goede manier reclame te maken. Men hoede zich voor iedere vorm van second best. Wij kunnen ons spiegelen hoe de wereld dit soort dingen regelt.

Dus zonder bekendmaking is er geen publiek. Het eerste contact om mensen te bewegen te komen is dus door de publiciteit. Dit vindt zijn vorm in affiches (raambiljetten), folders, stickers, buttons, artikelen met foto's in de krant, radio-wagen, artikelen met foto's in de weekbladen, de maandbladen maar ook de kerkelijke pers. Ook niet te vergeten zijn de prikboards van kerken, scholen, koffiebars, winkels, bejaardentehuizen, jeugdsociëteiten enz. Ook mag de motivering van de eigen achterban niet vergeten worden. Door dit op de juiste manier te doen, zal Jantje Pietje meenemen.

Hoe zo'n campagne het beste gevoerd moet worden, is hier niet aan de orde. Wij verwijzen daarvoor naar het boek over Evangelisatie, ook uitgekomen bij Kok of het Gospelsgroepenboek, uitgave van Continental Sound.

D. AKTIVITEITEN

Wil men in het veld van de muziek actief zijn, dan is dat een goede zaak. Dit kan als lid van een jeugdkoor of gospelgroep. Door te zingen wordt Gods heil openbaar gemaakt, leert ons Psalm 53. Ook kan men aan de slag als leider/dirigent. Bij punt E volgen nog wat aardige tips. Ook kan men actief zijn om allerlei dingen op plaatselijk niveau te gaan organiseren op muzikaal gebied. Ook dat is bijzonder toe te juichen. Een hele belangrijke bron van informatie is dan het Gospelgroepenboek met alle mogelijk informatie.

Iedereen kan aan de slag om er privé mee bezig te zijn. In het derde deel van dit boek vindt u de nodige kanttekeningen die u zullen helpen om een mening over een aantal muzieksoorten te vormen. Uiteraard hoeft u het niet in alles met ons eens te zijn, maar laat dat dan ook aanzetten tot activiteit. Formuleert u eens duidelijk waarom. En heeft u ook uw mening duidelijk met God 'doorgebeden'? Dat is wellicht de belangrijkste aktie voor iedereen: wat doe je er voor je eigen geestelijk leven mee. Wij bidden, dat dit hele boek voor iedereen koren zal mogen brengen: een stimulering en motivering.

E. VOOR DE NOTENETERS

1) DE DIRIGENT

Voor de volledigheid laten wij hier een aantal aanwijzingen volgen die hun nut kunnen hebben voor degenen die een muziekgroep willen gaan beginnen. Voor degenen die al een koor of muziekgroep leiden zullen er ongetwijfeld een aantal nuttige wenken tussen zitten.

Alle volgende punten zijn erop gebaseerd om door de leiding van de dirigent de groep als geestelijke unit zo maximaal te laten functioneren. Voor het gemak noemen wij iedereen die een groep of koor leidt de dirigent. Met koor wordt ook in de volgende gedeelten een gospelgroep bedoeld. Dit om spraakverwarring te voorkomen.

Allereerst heeft de dirigent een muzikale opleiding of vorming nodig om een dirigent te kunnen zijn. Zonder kennis van zaken zal er niet aan noodzakelijke kwaliteit of niveau gewerkt kunnen worden. Mocht een dirigent de volgende punten niet beheersen, dan wordt hij aangespoord deze zaken te bestuderen.

De dirigent moet kunnen notenlezen.

Zowel viool - (G) als bas (F) sleutel. Hij moet de opbouw van akkoorden kennen (majeur, mineur, septime, 6, etc.)

Ook zal hij indeling van maten, maatsoorten, dirigeertechniek, accenten, dynamiek moeten beheersen. Daarnaast is het zeer aan te bevelen om kennis te nemen van ademtechniek, stemvorming en fonetiek (uitspraak). Hoewel men hier op het terrein van de logopedie komt, zijn deze dingen ontzettend belangrijk. De vorming van de klanken die men zingt, hangt hiervan af. Pianospelen is een bijzonder belangrijk element om het instuderen te vergemakkelijken. Men kan het beste de stemmen voorbereiden, voorspelen en instuderen met behulp van een piano.

Daar christelijke muziek, per axioma christelijke moet zijn, zijn er ook een aantal andere factoren van belang naast muzikale kennis. Een christelijk lied vereist geloof. Men moet er werkelijk achter staan. De dirigent is in dit geestelijke samenspel een hele belangrijke persoon. De dirigent moet een goed geestelijk leider zijn, 'een herder van de kudde' die biddend en gelovend de oefeningen voorbereid. Hij moet een te vertrouwen persoon zijn, een oprecht Christen, en daar hij een voorbeeld

moet zijn, moet hij dit in het dagelijks leven tonen. Op zo'n manier zullen de koorleden zich zeker voelen (een belangrijke psychologische faktor). De dirigent moet rustig blijven; ook wanneer er moeilijke situaties zijn, moet hij alles in de hand houden. Heb dus geduld en wendt u niet af van een probleem. Hij moet de moed hebben om een slecht gezongen lied af te kunnen breken om opnieuw te beginnen. Geen lange tenen of hoogmoed is er bij hem op z'n plaats. De dirigent moet psychologisch inzicht, geestelijk overwicht en pedagogische feeling hebben. Zo moet hij zijn interpretatie van een lied kunnen uiteenzetten en overdragen. Hij moet inspirerend werken op de koorleden. En 'last but not least': Dirigent zijn is niet heersen, maar dienen. Het koor is er niet om de dirigent, maar de dirigent is er voor het koor. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat de dirigent het sloofje of voetveeg van de groep is. Wij bedoelen hiermee een geestelijke houding.

Een aantal belangrijke punten voor een dirigent:

1. Begin iedere oefenavond met gebed en met het lezen van een toepasselijk gedeelte uit de Bijbel. Dit stimuleert de geestelijke eenheid en motivatie.
2. Het koor is het uithangbord en etalage van de christenheid of van een bepaalde kerk of gemeente. Mensen kunnen alleen maar koorlid worden indien ze de al genoemde, hele belangrijke geestelijke instelling hebben.
3. Wees in alle zaken, die u van de koorleden verlangt, een voorbeeld.
4. Geef uw aandacht ook aan de hele vormgeving van een lied en niet alleen aan de (zang)techniek.
5. Zoek zo mogelijk een tweede of derde dirigent. (afhankelijk van de grootte van de groep). Deze assistent-dirigenten kunnen op een kritiek moment (b.v. bij ziekte) inspringen. Geef dan wel gelegenheid door deze assistenten op de oefeningen al stukken te laten dirigeren, zodat ze berekend zijn op hun taak.
6. Wees in uw beoordeling van het koor zo objectief mogelijk. Hekel het slechte maar vergeet nooit het goede te loven.
7. Kritiek voor een individu altijd onder vier ogen (bijbels). Bekritiseer iemand nooit voor het front van het koor.

8. Bidt voor wijsheid en hulp van God.
Zonder Zijn zegen gaat het niet.

9. Een suggestie voor koren (en groepen) van gemeenten is om éénmaal per jaar een liefdemaal (agapè) te houden, waarvoor men de oudsten, predikant (allen met hun vrouwen) uitnodigt. Een prachtige gelegenheid om informeel de prestaties te tonen.

10. De inzet van het koor zal niet alleen in de gemeente zijn. Ga zingen in ziekenhuizen, bejaardentehuizen, gevangnissen etc.

11. Zorg steeds voor nieuwe leden. Zonder deze 'toeloop' is het koor, de groep of orkest (band) ten dode opgeschreven.

12. Heb een breed repertoire. Dat wil zeggen: voor iedere gelegenheid een passend lied. Studeer vlotte, ritmische liederen, maar vergeet het gedragene niet. Probeer ook a capella te zingen. Wen het koor ook aan begeleiding (combo, band e.d.) Organiseer ook eens een speciaal concert met deelname van andere groepen en solistische bijdragen.

13. Bidt voor de leiding van Gods Geest bij de keuze van de liederen. In een samenkomst moeten koor en woordverkondiging op elkaar aansluiten. Dit veronderstelt een aanpassing van de predikant/voorganger en van de dirigent/koor.

14. Het is ten zeerste aan te bevelen om een bestuur te kiezen, dat alle gangbare zaken afhandelt. In zo'n bestuur moeten zitten: de dirigent en naar gelang van de grootte van de groep maximaal 3 mannen en vrouwen. Kies mensen die 'geestelijk' te vertrouwen zijn, Indien het een koor van een gemeente of kerk betreft, moet dit bestuur ook het vertrouwen van de oudsten, kerkeraad etc. hebben. Het bestuur is o.a. om de dirigent van allerlei, niet met muziek te maken hebbende beslommingen te ontlasten. Dit bestuur is er ook om de overige koorleden te 'dienen' (niet overheersen!). De bestuursleden moeten ook de soms noodzakelijke gesprekken onder 4 ogen voeren. (van man tot man of vrouw tot vrouw).

15. Kies 2 personen uit, die de muziekboeken, bladmuziek voor het begin van de oefenavond/optreden uitdelen en na afloop weer ophalen. Ook moet men voor aanvang de instrumenten gestemd hebben.

16. En al eerder gezegd: Heb de moed steeds opnieuw met een lied te beginnen, als het fout gaat. Wees geduldig (een vrucht van Gods Geest).

17. Laat de zangers niet te lang staan.

18. Weet wat u zingt.

19. Voor een goed geestelijk contact met koor en thuisgemeente, zie muziek & gemeente. 10 geboden voor de gospelgroep punt 10.

2. DE OEFENAVOND

Tijdens het instuderen moet er discipline heersen. Dirigent: train de koorleden erop om niet te lopen, niet te praten etc. Een goede geestelijke atmosfeer, waarin de vocalisten zich thuis voelen, is zeer essentieel. Men moet graag naar de oefenavond komen.

Het verdient aanbeveling om na gebed en bijbellezen/bijbelstudie te beginnen met een bekend, makkelijk lied, koortje of canon. De canon is om 'in te zingen' het beste, daar alle partijen dezelfde stem zingen; bovendien kent iedereen zo'n canon uit het hoofd. Ook kan men n.a.v. zo'n canon ademtechniek, stemvorming kort repeteren. Dit mag in alle vrolijkheid toegegaan. Voor de moeilijker arbeid erna is het een goed begin.

Vanzelfsprekend moet de dirigent goed voorbereid op de oefenavond komen. Hij moet iedere in te studeren stem kunnen voorzingen en kunnen voorspelen. Voor hem begint dagen eerder de oefenavond thuis bij het bestuderen van het in te studeren lied.

Er bestaat een goede slagzin over dirigenten:

'Er zijn geen slechte koren, er zijn slechts slechte dirigenten.'

3. DE VOORDRACHT VAN EEN LIED

Nu het lied erin zit, komt het moment dat het gezongen zal worden in kerk of zaal. Een aantal belangrijke tips voor de optredens.

1. Opstelling van koor en plaats van ieder lid moet van te voren al geregeld zijn. Geen onnodig geschuif. De zangers stellen zich rustig op zonder gepraat of gemurmel op hun plaats op. Indien

er iemand ontbreekt, schuift men automatisch op. Er mogen geen gaten in de rijen vallen.

2. Bij het zingen concentreert de dirigent zich op het koor en het koor op de dirigent. Geen ogen laten dwalen door de zaal of kerk. Staat erg slordig!

3. Men zingt anders voor lege dan voor bezette stoelen. Een lied dat op de oefenavond goed ging, hoeft bij de eerste opvoering niet goed te gaan. Het lied moeten even 'wennen.'

4. Probeer zo'n nieuw lied de eerste keer dan ook voor eigen kerk of kring te zingen. Is men dan eraan gewend om dit lied met publiek te zingen, gebruik het dan op andere optredens, waar relatief veel vreemden zijn.

4. KOOR/GOSPELGROEP

Het koor behoort niet een oud, 'stoffig' deel van de gemeente te zijn, maar een levend, warm en pulserend orgaan. Het woord kan afgeleid worden van 'Cuore', het hart.

Een goed koor is het hart van de gemeente. Een goed hart prompt en past zich aan de diverse omstandigheden van tempo en beweging aan. Zo is het ook met het koor. Men moet niet overbelast maar ook niet onderbelast worden. Een goede geestelijke en muzikale training is absoluut noodzakelijk.

Zoals de dirigent punktueel, geduldig en volhardend is, moet ook het koor zijn. Het werken van koor en dirigent intern moet geestelijk goed zijn, wil men aan optredens naar buiten gaan denken. Zoals al eerder gezegd is het koor niet een samenraapsel van als los zand aan elkaar hangende individuen. Het koor is een team, een geestelijke unit, een instrument voor God.

Duidelijk is dat een koor niet is om alle kletspraatjes en roddeltjes door te geven. Dit vermoordt de groepsgeest of sfeer. Ook is het koor geen gezelligheidskransje. Men moet zich bewust zijn van de opdracht die men als zanger(es) heeft.

Op grond van een aantal ervaringen in diverse gemeenten en kerken moet het afgeraden worden om in één gemeente of kerk een apart jongerenkoor, een apart ouderenkoor etc. te hebben. Liefst één koor, maar dat dan wel zeer veelzijdig moet zijn. Een gemengd koor voor leeftijd en sexe is aan te bevelen.

Zo behoudt men ook een natuurlijke aansluiting van nieuw op oud. Hoewel dit het functioneren van een jongerenkoor niet uitsluit. Daarnaast is er het voordeel van het contact tussen de verschillende leeftijdsgroepen. Het koor vervult natuurlijk ook een geestelijke functie: samen in geduld en naastenliefde met elkaar leren leven als Christenen, muziek bestuderend én voorlevend. Leren één te zijn van geest en inzet. Men moet hart hebben voor elkaar, vertrouwen hebben in elkaar en in de dirigent.

5. HET KOORLID

Enige punten waarop ieder koor- of groepslid zichzelf kritisch mag onderzoeken.

1. Een goed christelijk koorlid beseft dat hij 'biddend' moet zingen, want hij weet, dat men geen entertainment pleegt maar tot eer van God Zijn Woord wil uitdragen.

2. Men moet de gezindheid hebben zich naar het beste (ook geestelijk) uit te strekken.

3. Goede koorleden zullen ook dienstbaar willen zijn op andere terreinen van het gemeentelven als alleen maar op de oefenavond.

4. Ieder koorlid behoort 15 minuten voor aanvang aanwezig te zijn. Men kan in deze periode wat met elkaar praten. Maar laat iedereen zich vanaf 5 minuten voor het begin biddend voorbereiden, zodat er rust komt in de oefenruimte. Wie om de een of andere reden te laat is, moet buiten wachten tot een lied afgelopen is, voeg je zo geluidloos mogelijk bij het koor. Vermijd ten alle tijde onrust.

5. Wie twee keer, zonder een bericht van verhindering aan de koorleider of diens plaatsvervanger, wegblijft, mag pas na het meemaken van 2 repetities weer in het openbaar meezingen. (Hier bestaan ook andere regelingen voor b.v. boetestelsel). Ieder koorlid, dat zich van zijn verplichtingen bewust is, behoort altijd aanwezig te zijn. Een uitzondering valt te maken voor b.v. overwerk, ziekte, overmacht etc.

6. Wie zich steeds ongegrond verzet tegen regels, discipline, aanwijzingen van dirigent en koorbestuur, bewijst dat hij een onrijp, ongedisciplineerd mens is, onwaardig voor het deelnemen aan de muzikale opdracht. Mocht het echt de spuigaten gaan uitlopen dan moet zo iemand na ruggespraak met oudsten, leidende broeders, predikant e.d. van de muziekdienst 'bevrijd' worden. Alleen een koor dat 'eensgeestes' is kan tot

zegen zijn en vrucht dragen.

7. De oefenavond dient exact op tijd te beginnen. Begin met bijbellezing en gebed. Een goed geestelijk begin bepaalt de sfeer mee, waarin het zingen moet gebeuren. Laat er ook de mogelijkheid voor de koorleden zijn om deel te nemen aan gemeenschappelijk gebed.

8. Geloof je wat je zingt? Ben je geheel aan Christus toegewijd?

9. Vorm je smaak door naar het beste te luisteren in diverse stijlen. Leer ook andere stijlen te waarderen.

10. Zoals in de vorige hoofdstukken aangetoond, is het streven naar kwaliteit net zo belangrijk als de geestelijke inzet. Voldoet je stem niet, kun je slecht toonhouden, heb je een bijzonder lelijke of scherpe stem, ga dan niet op een koor. Wij zingen niet omdat het zo gezellig is (hobbyisme). God heeft echt wel een andere mogelijkheid, waarin je Hem kunt dienen.

11. Zing doelgericht, zet gelijk in; let op de t en s (uitspraak); richt je naar de dirigent; wees niet schuchter, durf!; zing voorin de mond; lever een optimale presentatie; is er iets gebeurd op school of werk, zet je eroverheen, 'heilig' je en werk geconcentreerd. Beleef wat je zingt en waarom je zingt; ken je stem uit het hoofd.

6. OEFENEN

Wij wilden op het oefenen nog even terugkomen.

Naast de al eerder genoemde oefenavond zijn er nog diverse andere mogelijkheden om repertoire in te oefenen en aan geestelijke motivatie te werken b.v. een studie-weekend of een koor-week, waarin iedere avond gerepeteerd wordt.

Naast dit met elkaar oefenen, moet het oefenen de hele week in de privésfeer doorgaan. Zing ook thuis, doe er veel aan. Men zal merken, dat de kwaliteit toeneemt, maar ook de snelheid van het instuderen.

Het volgende systeem hebben wij zelf in praktijk gebracht en ook bij andere gospelgroepen/koren met vrucht zien functioneren. 1 vaste avond per week is er alleen zang/stem/ademvorming door een zangpedagoog/goge. (dit kan eventueel per angststem tegelijk, dus 1 avond alten, de volgende week tenoren etc.) minimaal dus 1 keer per maand zo'n grondige training. Alle leden hebben de zangmap thuis en repeteren thuis 15 à 30 min. hun opgegeven repertoire plus stemvorming. Op de oefenavond of oefendag worden alle versies tot één welluidend geheel samengesmeed en worden de nieuwe liederen even doorgewerkt, waarna men er thuis weer verder mee moet.

Ook heeft gewerkt om ieder lid een cassette te geven met daarop het repertoire. Al luisterend wende men aan het repertoire en kreeg men het aardig in het gehoor.

NAWOORD

In het voorafgaande zijn zoveel mogelijk facetten behandeld die betrekking hebben op de bijbelse achtergronden van muziek. Een groep, koor etc. die zich 'gospelgroep' noemt, in de liturgie optreedt, evangelisatie-concerten geeft etc. moet ook werkelijk geloven. Gelooft zo'n groep slechts in naam, heeft men alleen maar geestelijke liederen (oud of modern) omdat het 'zo lekker zingt', het 'veel gevraagd is' etc. dan wordt het tot een vorm van boerenbedrog, blasfemie.

Dit boek wil een lans breken voor verkondiging in de pure zin van het woord. Men kan alleen maar verkondigen als men gezond wordt. (Rom. 10/15) Gezonden kan men alleen maar als men in nauwe relatie leeft met Jezus Christus, persoonlijk Heiland en Verlosser. Muziek als verkondiging? Ja, maar dan volgens de bijbelse regels, dan moeten de verkondigers kunnen verkondigen, dan moet iedere vocalist en musicus van de 'gospelgroepen' wezenlijk geloven d.w.z. de zekerheid hebben een kind van God te zijn. Het thema van het boek was 'Kaf & Koren.' Wat vaneen scheidt is geen kultuurbegrip, menselijke norm, gedachte of theorie, maar het woord van God (Hebr.4:12).

Men kan alleen maar bouwen aan artistieke en muzikale kwaliteit als men bouwt aan de groepsmotivatie. Ons kaf wordt van het koren gescheiden als men doet aan bijbelstudie, gebed met elkaar en voor elkaar.

Misschien is dit nooit eerder voor een groep geformuleerd geworden. Realiseer vooral wat de groep aan het doen is. Het goed te doen is de wil van God, daarom dan ook een bijbelse leidraad.

In dit boek zijn de meeste dingen bijeengebracht, die wij uit een tienjarige praktijk mochten testen. Theorie is fijn, maar hoe funktioneert het. Alles hebben wij in de werkelijkheid uitgevoerd, onderzocht, geanalyseerd. Het zal prettig zijn voor iedereen om te weten, dat wat de mensen van Continental Sound konden verrichten, iedereen kan. Men hoeft alleen niet meer de fouten te maken, die wij hier en daar maakten. Wij zijn dankbaar voor de vele wijze lessen, maar ook voor de mogelijkheden om een doorlopende leerschool te zijn. Wij hopen ook dat mensen, die niet precies weten, wat er aan de hand is binnen verschillende soorten wereldlijke muziek, door de desbetreffende hoofdstukken over disco, drugs etc. geholpen zijn.

Wij hopen en bidden dat de leiding van gemeenten, kerken koffiebars, groepen, koren veel nut en zegen van dit boek mag hebben.

Muziek is een macht, muziek is invloed, muziek is macht en beïnvloeding. De wereld weet dit al lang en past die kennis al lang toe.

Wij hopen, dat dit boek voor deze facetten het oog (oor) zal openen. Het is tenslotte een geweldige zaak, dat wij muziek voor de Heer mogen gebruiken. Een zegenrijke kennis dus, want er ligt een geweldige kracht verborgen in de muziek. 'Wie lof offert, baant de weg, dat Ik hem mijn heil doe zien', zegt de psalmist en zo is het. Lof offeren is zingen, daardoor wordt Gods heil openbaar, manifest.

Alle christelijke zangers en musici hebben dan ook een unieke taak gekozen.

Moge door hun activiteiten het heil van God zichtbaar worden.

Uiteraard kan men altijd met vragen en opmerkingen bij ons terecht.

Continental Sound, Postbus 81065, 3009 GB Rotterdam.

Leen la Riviere.

Inhoud

blz. 1	Inleiding
blz. 3	KAF & KOREN I
blz. 4	1. Muziek: Gods Wonder
blz. 6	2. Muziek & muziek
blz. 10	3. Muziek & het bereik I
blz. 16	4. Muziek & het bereik II
blz. 20	5. Muziek & invloed
blz. 22	6. Muziek & geheugen
blz. 25	KAF & KOREN II
blz. 26	1. Twee wegen
blz. 28	2. Let my people go
blz. 30	3. De sjofar klinkt
blz. 33	4. Trompetten nader bekeken
blz. 37	5. Oude liederen in de Bijbel
blz. 40	6. Notities van de mestvaart
blz. 42	7. Saul en David
blz. 45	8. David
blz. 48	9. aan de wieg van de tempelmuziek
blz. 51	10. Feiten over de psalmen
blz. 53	11. Psalmen 2
blz. 54	12. Citaten uit de psalmen
blz. 63	13. Spreuken
blz. 64	14. Prediker
blz. 65	15. Hooglied
blz. 66	16. muziek in de tijd van de koningen
blz. 75	17. Klaagliederen
blz. 77	18. tijdens de ballingschap
blz. 79	19. na de ballingschap
blz. 82	20. Het Nieuwe Testament
blz. 83	21. en Jezus zong
blz. 87	22. Handelingen
blz. 89	23. brieven, gelovigen & gemeenten
blz. 93	24. er zit muziek in de toekomst

blz. 98 KAF & KOREN III

- blz. 99 1. Muziek & wereld als kulturele relatie
blz. 104 2. Muziek & geestelijke muziek
blz. 109 3. Muziek & de tekst
blz. 112 4. Muziek & repertoire
blz. 114 5. Muziek & de muziekgroep
blz. 118 6. Muziek & motivatie
blz. 120 7. Muziek & instrumenten
blz. 122 8. Muziek & gemeente
blz. 129 9. Met muziek de wereld in
blz. 133 10. Muziek & tijd
blz. 142 11. Muziek & criteria
blz. 145 12. Muziek & inspiratiebronnen
blz. 147 13. Muziek & stijlen
blz. 151 14. Klanken, woorden en muziek
blz. 154 15. Lofprijzing
blz. 157 16. Muziek & profetie
blz. 159 17. Recitatief & muziek
blz. 161 18. Muziek & de Pick-up
blz. 163 19. Muziek & drugs I
blz. 166 20. Muziek & drugs II & aanvulling
blz. 171 21. Muziek & sex
blz. 175 22. Muziek & okkultisme
blz. 177 23. Muziek & disco
- blz. 181 Bijvoegsel
blz. 182 A. muzikaliteit
blz. 183 B. melodie
blz. 184 C. publiciteit
blz. 186 D. activiteiten
blz. 187 E. voor de noteneters
blz. 187 1. de dirigent
blz. 190 2. de oefenavond
blz. 190 3. de voordracht
blz. 191 4. koor/gospelgroep
blz. 192 5. koorlid
blz. 193 6. oefenen
- blz. 195 Nawoord

AANVULLENDE OPMERKINGEN d.d. 2011

*1 Dat was een opmerking uit 1975/1980. We zijn nu 35 jaar verder. De pendule van de samenleving is weer een andere kant opgezwaaid naar een nieuwe positie, waar het gevoel een dominante plek heeft. Als voorbeeld. Vroeger zei men “ik denk dat dit of dat juist is”; nu is het “ik voel dat dit of dat juist is”. Er zijn zelfs situaties, waar men helemaal niet meer nadenkt, maar handelt op basis van subjectiviteit.

*2 De Jezus-beweging was in dezelfde tijd als de hippie-beweging, hoogtepunt periode 1967-1975.

*3 De huidige praise & worship muziek is er een rechtstreeks gevolg van.

*4 Calvijn was zelfs voor dans.

*5 Voor een uitgebreide studie over beeldende kunst, zie het boek: ‘de Bijbelse principes voor Creativiteit & Kunst’, ook uitgave Continental Sound.

Voor een uitgebreide studie over dans/podiumkunsten, zie het boek: ‘Pas-de-Deux’, ook uitgave Continental Sound.

Voor verdere studie over dans/podiumkunsten (ook de geschiedenis van religieuze dans), poezie, etc, zie het boek: ‘Lofprijzing & Aanbidders’, ook een uitgave van Continental Sound.

*6 Typisch voorbeeld is de volledige verloedering van MTV in de jaren 1990-2000. Clips werden muzikale porno. En dat gaf een heel vertekend beeld over meisjes. Het werd zo platvloers, dat zelfs de meest verstokte liberaal paal en perk wilde stellen. Er werden zelfs opmerkingen hierover in de Tweede Kamer gemaakt. Terecht, want die onzinnige vrouwonvriendelijke, sexistische clips waren slecht voor het zelfbeeld van opgroeiende pubers. Het bracht meisjes tot analoog gedrag als in de clips. En in sommige gevallen waren verkrachtingen geïnspireerd door dit soort clips... een meisje is er toch alleen maar voor de sex???

*7 Het is het gevolg van de culturele revolutie van de tweede helft jaren 60, begin jaren 70. Gezag, autoriteit (dus ook de Bijbel), identiteit (dus ook geloof), instituties...hun tijd was voorbij. Er kwam een nieuwe, links georiënteerde cultureel-politieke elite aan de macht, die heilig geloofde in de eigen vrijheden. Maar tevens andere opties afsloot, c.q. belachelijk gemaakt (volg met name hiervoor het cabaret en columns in b.v. NRC, e.d.).

We zijn nu 40 jaar verder. Deze anti-autoritaire, seculiere stroming met zijn z.g. vrijheden heeft veel kwaad aangericht. Minister-president Jan Peter Balkenende stelde dit als eerste aan de orde: waarden en normen waren belangrijk voor de samenleving. Genoemde elite hoonde hem eerst weg, maar schoorvoeten kreeg hij van iedereen gelijk: waarden en normen zijn nodig, dus ook beschaving...

Onder de jeugd is het seculiere experiment geheel mislukt. Het Erasmus Onderzoek: Jeugd, 1999 en later ook onderzoek van CBS, CCP laten zien dat het percentage 'nietsisten' gestaag daalt en de openheid voor 'iets', transcendenten, God stijgt.

*8 Bekering is de metanoia. Dat is veel omvattender, dan je hand opsteken bij een Billy Graham evangelisatie campagne. Het kan met een keuzemoment beginnen, waarna een levenslang proces begint van discipelschap. Dat is op weg met Jezus Christus, leren denken en doen als hij. Al gaande deze levensweg word je regelmatig voor nieuwe en belangrijke keuzes geplaatst, en dan bedenkt men: 'hoe zou Jezus nu gedaan hebben; WWJD'. Dit levenslange proces wordt ook wel doorlopende bekering genoemd. Bekering is dus ook omdenken, anders denken, als Jezus gaan denken en handelen.

*9 Die ontwikkeling is sinds 1980 snel verder gegaan, via CD's naar muziek op allerlei mobiele high-tec gadgets.

*10 Dit is geen anti-rock/pop boek. Pop/rock zijn muziekstijlen, net als andere muziekstijlen. Het is waarden neutraal, zoals alle muziekstijlen dat zijn. Precies zoals een auto waarden neutraal is. Je kunt er mee goed doen, maar ook kwaad. De periode 1960-1990 dat pop/rock ook gebruikt werd om zich af te zetten tegen het establishment en tegenovergestelde waarden verkondigde, is voorbij.

Onderzoek toont aan (Erasmus, 1999) dat christelijke jeugd naar dezelfde dance parties gaat, dezelfde muziek koopt, naar dezelfde films gaat, als de z.g. 'Veronica jeugd'.

Desondanks is een wijs advies, dat ouderen samen met tieners, kritisch vermogen blijven ontwikkelen. Richt je daarbij niet op smaak (dat is privé'; wat de een mooi vindt, vindt de ander lelijk; maar daarbij is het lelijke nog niet fout), maar richt je op de content, dus waar gaat het over.

*11 Tegenwoordig spreekt men van een 'creative hook' (een creatief haakje, waaraan een boodschap wordt opgehangen; vgl de beste TV commercials).

*12 Dit begrip heet 'flow', dat wil zeggen dat onderdelen van een bepaald programma naadloos in elkaar moeten overvloeien.

*13 Nu in 2011 is die opmerksaamheidsduur ca. 10 min, met een optimum van 7 minuten. Dat is 2X de lengte van de gemiddelde MTV-clip. Sprekers, prekers en docenten moeten hier eens goed over nadenken.

*14 In het boek 'Finale, Bijbelse visie op muziek' wordt naar een bediening in muziek gekeken vanuit het standpunt van de Levieten, de Bijbelse zangers. (ook uitgave Continental Sound)

*15 Er is goddank een groeiend wereldwijd bewustzijn, dat het zo niet verder kan met dictatoriale regimes, uitputting van de bodem, exploitatie van mensen (b.v. vrouwen), kinderarbeid e.d. Bewegingen die al dat misbruik aan de kaak stellen en acties ondernemen, mogen beslist support krijgen van christenen en christen-kunstenaars (goed voorbeeld is o.a. Bono, U2).

*16 De teneur van dit hoofdstuk is bij nalezing wat negatief 'oordelerig'. Het is niet de bedoeling om angst te stimuleren, maar juist op te roepen tot oplettendheid en reden tot blijdschap. Gods bazuinen kondigen tenslotte ook een nieuwe hemel en een nieuwe aarde aan, waar eindelijk vrede en gerechtigheid zal zijn. Waar de tranen afgewist zullen worden...

*17 Het woord primitief hier, is niet minderwaardig. Het gaat om groepen mensen in de bush, in stamverbanden of clans.

*18 Weet jouw muziek te boeien? Aan te spreken? Sfeer te scheppen? Troost te brengen? Dichter tot God te brengen? Lees hierover verder in het boek 'Lofprijzing & Aanbidders' (uitgave Continental Sound).

*19 Zie opmerking *14 (bij pag.25): De levitische eredienst, taken en opdrachten van de Levieten, de Bijbelse zangers (zie boek 'Finale Bijbelse visie op muziek, uitgave Continental Sound').

*20 Een heel beroemd stuk vind je in Prediker, hoofdstuk 3: 1-8 Het is een soort lied, dat zegt: voor alles dus is zijn eigen tijd b.v. om op te bouwen en om af te breken, om te haten en om lief te hebben, om te huilen en te lachen, om te rouwen en te dansen, enz. Dit stuk drukt een christen-kunstenaar met zijn neus op aspecten van functionaliteit in zijn/haar bediening.

*21 Dit boek is evenwel NIET anti pop-rock. Pop/rock is een relevant eigentijds idioom!

*22 De psalmen geven die brede benadering. Helaas is het eigentijdse opwekkingsliedgoed teveel 'happy clappy'.

*23 Toepasselijk is hier psalm 137

*24 Er is een soort volksgeloof, dat alle gelovigen later in de eeuwigheid permanent met harpjes op wolken zullen zingen. Niets is minder waar. In het volgende leven zal men met Christus regeren. Dat is stevig aan de slag gaan in de nieuwe hemel en nieuwe aarde. Wat we in dit leven leerden, is de basis hoe we straks verder gaan. Maar we zullen een paar keer met een volle hemel zingen.

*25 zie bij opmerking *10 Dit is geen anti-rock/pop boek. Pop/rock zijn muziekstijlen, net als andere muziekstijlen. Het is waarden neutraal, zoals alle muziekstijlen dat zijn. Precies zoals een auto waarden neutraal is. Je kunt er mee goed doen, maar ook kwaad.

De periode 1960-1990 dat pop/rock ook gebruikt werd om zich af te zetten tegen het establishment en tegenovergestelde waarden verkondigende, is voorbij.

*26 De harde kantjes en de polarisatie ten aanzien van het christelijk geloof zijn we eigenlijk wel voorbij. Er zijn een paar ultra orthodoxe atheïsten, die nog steeds schreeuwen dat religie geen plek mag hebben in de publieke ruimte. Religie is privaat en hoort alleen in huis, verder nergens. Zo komen sommigen nog steeds met de z.g. tienduizenden doden door godsdienstoorlogen. Duik je in de achtergronden van deze zogenaamde godsdienstoorlogen, ontdek je dat veel machthebbers religie misbruikten voor hun geo-politieke en economische aspiraties. Dat geldt zelfs voor Noord Ierland. Het aantal doden in b.v. harde katholieke-protestantse botsingen in Europa zijn eerder duizenden geweest en dat zijn er nog steeds duizenden teveel. Daar tegenover staan de miljoenen en miljoenen doden van de seculiere experimenten: Hitler, Stalin, Pol Pot, Mao, etc..... Religie blijkt juist in veel gevallen opbouwend, helend, verzoenend te hebben gewerkt in de maatschappij. De secularisten hebben volledig ongelijk.

*27 Genoemde muziekspectakels hebben wel terdege een boodschap. Alleen het punt van de opstanding en daardoor de concretisering van de verlossing blijft onbelicht. En dat is jammer. De auteurs wisten met dit ingewikkeld fenomeen geen raad, maar is juist wel de essentie.

*28 Dat geldt met name voor PKN en RKK. Maar aan de andere kant is er een enorme groei in evangelische gemeenten en migranten kerken, ook nu nog.

*29 Het christelijke jongerenwerk van YFC bloeit als nooit tevoren, maar ook van christelijke studentenverenigingen, en ook is de EO jongerendag een gigantisch succes.

*30 Continental Sound heeft in haar hele geschiedenis steeds innoverend en baanbrekend gewerkt met nieuwe professionele activiteiten in de muziek, podiumkunsten, beeldend, praise & worship, enz. Zaken, die nu gemeengoed zijn geworden.

*31 Om motivatie levend houden is een aanrader: “Op weg, Bijbelstudies over discipelschap”, maar ook “251 gebeden” (beiden uitgave Continental Sound). Heel veel praktische richtlijnen om een koor, band, groep op de rails te houden vind je in “de klepel van de klok” (uitgave Continental Sound).

*32 Heel belangrijk is het boek “de klepel van de klok” (uitgave Continental Sound), met een schat aan praktische informatie hoe een band, koor, groep op pad en gezond te houden. Daarnaast kan het boek: “Finale Bijbelse visie op muziek” (uitgave Continental Sound) heel goed bij geestelijke voorbereiding helpen.

*33 Zeer aan te raden om te lezen “Lofprijzing en aanbidders” (uitgave Continental Sound). Het boek heeft ook een uitgebreid historisch overzicht hoe loflied, kerklied, praisesong tot ontwikkeling zijn gekomen.

*34 Sommige psalmen zijn op seculiere volkswijsjes gemaakt, David maakte graag gebruik van een mooi volkswijsje uit zijn tijd. Het Leger des Heils gebruikte ook graag populaire deuntjes om een diep geestelijke tekst op te zetten. Sommige muziek van de gezangen was eerst een werelds lied.

*35 Dat is er uiteindelijk toch gekomen. Continental Sound legde hiervoor ook de basis met de komst van Merv & Merla Watson, Dave & Dale Garratt, Graham Kendrick en vele anderen. De huidige praise & worship bundels zijn daar rechtstreeks het gevolg van. Het karakter van veel van deze nieuwe muziek is pop-achtig en gezien het enorme succes op de jaarlijkse Opwekkingsconferentie en EO-jongerendag slaat het bijzonder aan bij jongeren.

*36 Na jaren van stilstand en herverpakking is er ook seculier veel nieuw toptalent. Ook programma's als *wanna be* a popstar, *X-factor*, *Holland got talent* hebben de mogelijkheid om onvermoed nieuw toptalent te vinden. De grote platenmaatschappijen hebben bijna geen geld meer om in nieuw talent te investeren. Downloads, illegaal, maken veel kapot, helaas. Veel nieuwe artiesten en bands nemen tegenwoordig alles zelf op en bieden het aan via internet. Dat vindt ook toenemend plaats in de christelijke sector.

*37 Zie bij opmerking 33 Zeer aan te raden om te lezen “Lofprijzing en aanbidders” (uitgave Continental Sound). Het boek heeft ook een uitgebreid historisch overzicht hoe loflied, kerklied, praisesong tot ontwikkeling zijn gekomen. Maar ook een complete begrippeninventarisatie, daarnaast wordt ieder Bijbels voorbeeld van lofprijzing en aanbidding geanalyseerd, en wat wij hier uit kunnen leren.

*38 zie opmerking 14 In het boek ‘Finale, Bijbelse visie op muziek’ wordt naar een bediening in muziek gekeken vanuit het standpunt van de Levieten, de Bijbelse zangers. (ook uitgave Continental Sound). Zeer de moeite waard om alles van de Levieten eens onder het vergrootglas te leggen.

*39 Nu dus CD speler, en vele andere manieren om muziek op te slaan en af te spelen

*40 Hard rock kende in die tijd hele satanische kantjes. Er ontstonden ook christelijke hard rock groepen. Er zijn toppers geweest op het jaarlijks Christian Artists Seminar, Gods zegen was geweldig aanwezig.

*41 Ook hier zijn de felle anti-thesen in de afgelopen 40 jaar genivelleerd. Een groter gevaar voor jongeren is tegenwoordig niet het drugsgebruik (is in Nederland gestabiliseerd en hard drugs zijn een heel stuk minder) maar het drankmisbruik.

*42 De invloed heeft zijn piek bij steeds jongere kinderen. Was het in de jaren 70 maximale invloed op 16-25 jarigen, het is nu in 2011 met name op 10-14 jarigen. Boven de 18 gaat iedereen weer behoorlijk zijn eigen gang/weg met kleding, etc. Met name op de jongeren kunnen zaken als linkedin, facebook, computer en internet games e.d. een verslavende werking hebben en dus ook invloed op het gedrag.

*43 niet zozeer rock als muziek, maar de lifestyle van sommige rockartiesten.

*44 zie opmerking *6 Typisch voorbeeld is de volledige verloedering van MTV in de jaren 1990-2000. Clips werden muzikale porno. En dat gaf een heel vertekend beeld over meisjes. Het werd zo platvloers, dat zelfs de meest verstokte liberaal paal en perk wilde stellen. Er werden zelfs opmerkingen hierover in de Tweede Kamer gemaakt. Terecht, want die onzinnige vrouwonvriendelijke, sexistische clips waren slecht voor het zelfbeeld van opgroeiende pubers. Het bracht meisjes tot analoog gedrag als in de clips. En in sommige gevallen waren verkrachtingen geïnspireerd door dit soort clips...een meisje is er toch alleen maar voor de sex??? Onder zware publieke druk zijn de clips nu aan het veranderen.

*45 zie opmerking bij *40 Hard rock kende in die tijd hele duistere kantjes. Er ontstonden ook christelijke hard rock groepen. Er zijn toppers geweest op het jaarlijks Christian Artists Seminar, Gods zegen was geweldig aanwezig.

*46 De disco mania is eigenlijk al weer voorbij. Het is uiteindelijk niet zo'n gevaar gebleken, als het eerst leek. Aan de oorverdovende (en dus ook verdovende) werking van de muziek wordt nu door een wettelijk kader paal en perk gesteld vanwege gebleken gehoorschade bij jeugdigen. Een regelmatige discobezoeker van 20 jaar heeft nu het versleten gehoor van een 65 jarige, ten gevolge van gehoorschade door te harde muziek. Daarnaast heeft de overheid ook hard ingegrepen t.a.v. drugsgebruik in disco's en andere muzikale events. Positief: Er zijn daarnaast massale muziekfeesten geweest, die een bijna religieus karakter hadden b.v. de begrafenis van Andre Hazes of events in het Gelredome, waar duizenden genieten van positieve pop/dance feesten.

*47 Al deze volgende punten worden zeer uitgebreid behandeld in het boek "De klepel van de klok" (uitgave Continental Sound). Dat boek is gebaseerd op vele jaren praktijk van diverse professionals. Door de volgende pagina's te volgen en zeker de content van "De klepel van de klok" helpt om je koor, band, ensemble, company, praisegroep gezond en succesvol te houden, zodat deze tot zegen zijn.

*48 Een uitgebreid campagneplan staat in de gids voor het organiseren van events, het boekje: “Evangelisatieconcerten” (uitgave Continental Sound)

LEES VERDER IN: (titels genoemd in Kaf & Koren)

- Evangelisatie Concerten
 - Finale, Bijbelse visie op muziek
 - Creativiteit & Kunst, bijbelse principes
 - De Klepel van de Klok
 - Lofprijzing & Aanbidders
 - Op Weg (discipelschap)
 - Bidden, 251 gebeden
- Allemaal uitgaven van Continental Sound,
Auteur Leen La Rivière

Andere boeken van Leen La Rivière, die kunnen helpen:

- Het Koninkrijk van Daadkracht
- Het Koninkrijk en zijn gerechtigheid
- Lessen, Leiders, Leven
- de Gemeente en de publieke ruimte

Tenslotte:

Als serieus muziekbeoefenaar (zang, instrument, dirigent, combo, band, praisegroep, ensemble, etc) wordt lid van sector muziek

Van de CNV Kunst & Cultuur (CNV Kunstenbond).

Hier regel je gelijk ook je Buma verplichtingen, etc

